

પોશ્તગીઝ ભાષાનો ભાષીઓ

સંજ્ઞા અને નકાલ

પ્રા. વિ. ધ્રુવ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૧૬૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ પોર્ટુગીઝ લાઘાને લોમિથો

વિષય નં ૬૨૪૫

પોર્તુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ

A GUIDE TO PORTUGUESE LANGUAGE

જેની અંદર સરલતાથી શીખી શકાય તેવું સંક્ષેપ અને સંપૂર્ણ વ્યાકરણ,
તેના દાખલા, જુદા જુદા પાઠ, ખુબા કાગ અને બેંડના ક્રિયાપદના
સંપૂર્ણ રૂપાન્તરો, શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને અગ્રિય સહિત વાંચન
ઉપયોગી અને ચાલુ દર્મીશાં વાતચીતમાં વપરાતા વાક્યો,
કાવદા, સમાંસગપણ તથા વેષારી અને ખીજા પ્રધાદારી-
ઓના શબ્દો ઉપરાંત જે શબ્દોષ અને શીરનામાના
નમુના પણ આપેલાં છે.

ચોજક અને પ્રકાશક—

પ્રાણુજીવન વિહુલદાસ ધ્રુવ,

ઠે—૩૧૦, કાલબારેવી રોડ, મુંબાઈ નં ૨.

‘ જૈનવિજય ’ પ્રીન્ડીંગ પ્રેસમાં મુલયંદ કિસનદાસ કાપડીઆએ છાપ્યું.

ઠે—ખપાડીયા ચકલા, લદ્દમીનારાયણની વાડી—મુરત.

વિકમાર્ક ૧૯૭૩.]

પ્રથમાવૃત્તિ

[ઈ. સ. ૧૯૧૭.

કિંમત રૂ. ૨-૮-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પ્રસિદ્ધ
ગ્રંથાલય
ગુજરાત કૌપીરાઈ-સંગ્રહ
૭૬૭૦

સર્વ અધિકાર પ્રકાશકે સ્વાધિન રાખ્યા છે.

આ પુસ્તક મલવાનું ટેકાણું:—

કર્તા પાસેથી—ડૃ. ૩૧૦, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ નં ૨.
અને

From

RAMCHANDRA GOVIND & SON.

Prag Mahal, Kalbadevi Road,—BOMBAY.

રામચંદ્ર ગોવિંદ એન્ડ સન.

પ્રાગ મહાલ, કાલબાદેવી રોડ—મુંબઈ.

અર્પણ પત્રિકા

શ્રી ભગવાનદાસ હરીદાસની કું.
મુંબઈ.

માનવંતા સાહેબ,

આ ભાષા મને પ્રાપ્ત થઈ તેના સંપૂર્ણ ઉત્પાદકે આપ છે. આપ પોતે સ્વભાષાના ચાહનારા છે. પોતાની રાજ્ય ભાષા જાણવાને જેવીરીતે આપ ઉત્સુક છે તેવીરીતે આપના વતનવાસી બંધુઓ કે જેને હમેશાં આ ભાષાની જરૂર પડે છે તેઓ વ્યાકરણ સહિત જાણી શકે અને શુદ્ધ બોલી શકે એવી તિવ્ર લાગણી તેમના પ્રત્યે ધરાવનારા હોવાથી અને આ પુસ્તકે રચાવવામાં મુખ્ય પ્રોત્સાહકે આપજ હોવાથી આ પુસ્તકે આપનેજ અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું.

લીં આપનો આશાંકિત

પ્રાણજીવન વિકૃતદાસ ધ્રુવ.

પ્રસ્તાવના.

—૩૩૩૦૩૩૩—

આફ્રીકામાં લોરેન્સો માર્કસ (ડેલાગોઆ બે)માં એક રવિવારના કુરસદ સમયે એક વખતે કેટલાક મિત્રો ભેગા થયા હતા અને આનંદની વાર્તા ચાલતી હતી તે વાત દરમ્યાન (જેમ કેટલીક વખતે આપણી વાતચીતમાં અત્રિણ શબ્દો વાપરીએ છીએ તેમ ત્યાં પોર્તુગીઝ ભાષા વપરાતી હોવાથી વાતચીત દરમ્યાન) પોર્તુગીઝ ભાષાના કેટલાક શબ્દોની ભેળસેળ થતી હતી; તે દરમ્યાન વાતચીત નીકળતાં એક મિત્રે કહ્યું કે પોર્તુગીઝ ભાષા શીખવાને હજુ એક પથ પુસ્તક એવું જોવામાં આવતું નથી કે જેમાં શબ્દ બંટોળ સાથે વાક્યરચના અને વ્યાકરણની રીત સંક્ષેપમાં જણાવી વ્યાકરણ પદ્ધતિ અનુસાર વાક્યો પથ આપવામાં આપ્યા હોય અને વાક્યો શુદ્ધ કેમ બોલવાં તે પથ સમજાવેલું હોય. આવી ચોપડી હોય તો આવકાર-દાયક થઈ પડે.

ત્યાં આગળ દરેક પોર્તુગીઝના વ્યવસાયમાં હોય અને નવરા થવાને વખતજ ન મળે કારણકે ત્યાંનું કામ ધણુંજ અટપડું અને મહેતા ઉપર બધો ભાર એટલે એવું કામ કરવાની ઇચ્છા રાખનારને સમય પથ મલે નહીં; પરંતુ મનથી નિશ્ચય એમ તો થયો કે હથેરકૃપાથી જો સંજોગ સાતુ-કૂળ આવે તો આ માંગણીને પહોંચી વળાય. તેમજ હાંદુસ્થાનમાંથી પોર્તુ-ગીઝ આફ્રીકામાં દીવ, દમણ, કુલીઆણ્યા, પોરબંદર, મહુવા અને કાલીઆવાડના બીજા ધણા ગામો અને શહેરોમાંથી ધણા બાધબો આજ હાંખા વખતથી જતા આવતા હોવાથી અને પોતાની મોટો વ્યવહાર અને વ્યાપાર ત્યાં ચાલતો હોવાથી તેમને તથા તેમના જે નોકરો મહેતા મુત્સદ્દિઓ જે નવેસરથી જાય તેમને પથ આ ભાષાના ચોક્કા ધણા શબ્દો કે વાતચીતના વાક્યો આવડતા હોય તો કેટલા

જ્યાં ઉપયોગી થઈ પડે ? એવી સ્વભાવિક ભાવના શેડીઆએને પોતાના માણસો તરફથી હોયજ અને તે બાંધવાનું કંઈક સાધન હોય તો જેને જરૂર પડે તેને બાંધુજ ઉપયોગી થઈ પડે.

વળી મુંબઈ સમાચારમાં (તા. ૨૫-૮-૧૬ના અંકમાં) તથા લોકપ્રિય 'ગુજરાતિ' પત્રમાં પણ "પોર્તુગીઝ બાંધનાર મહેતાજી જોષીએ છીએ" એવી જાહેરાતખરો વાંચવાથી તથા આધુનિક મહાસંભામમાં મિત્રરાજ્યો સાથે પોર્તુગીઝ રાજ્ય ધાડી દોસ્તીથી બંધાયેલ હોવાથી કિંતુ વધારે સંબંધમાં આવવાથી આ ભાષાનો ઉપયોગ પણ હવે છુટથી થાય તેમજ હીંદુસ્થાનના પોર્તુગીઝ રાજ્યના દીવ, દમણ અને તેનાં આમડાંઓમાં રહેતા ગુજરાતિ દેશી બાંધએને આવું પુસ્તક ખરેખર ઉપયોગી થાયજ.

આમ બંધાં કારણોથી આવા પુસ્તકની ઉપયોગીતા માણુમ પડવાથી અને આફ્રીકાની મારી મુસાફરો દરમ્યાન ડેલાઓઆએ, ઇમાન, બેરા, મોજાનંમતીક, ચંચાઇ આદિ શહેરોમાંના બધા બાંધએનો આવા પુસ્તકમાટે આગ્રહ હોવાથી તેમજ મિત્રો તરફથી સુચના થવાથી એમ નિશ્ચય થયો કે આવું પુસ્તક જેને જેને ઉપયોગી થશે તેને તેને સાકરથી પણ ગળું અને સોનાથી પણ પીળું લાગ્યા વિના રહેશેજ નહીં એમ ધારીને સં. ૧૯૭૨ના આવજુ વદી ૧૩ સતીવારે તા.-૨૬-૮-૧૬ ના રોજે આ પુસ્તક લખવાની સરખાવ કરી.

આફ્રીકામાં ગયાગાદ જે પદ્ધતિથી મારે પોર્તુગીઝ ભાષા શીખવાની સરળતા પડી હતી, અને થોડા સમયમાં જે જાણી શક્યો તેની વિગતવાર નોંધ ત્યારેજ ઉપર ટપકે જોઈ જાણી અને લખી લીધી હતી તેનો આર્મી ઉપયોગ કર્યો છે જેથી શીખનારને વધારે સરળતા પડશે.

આ પુસ્તકમાં ખાસ કરીને નીચેની બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

૧. ભાષા કેમ બોલવી તથા લખવી તેનું સંક્ષેપમાં ગુજરાતિ ભાષામાં સંપૂર્ણ વ્યાકરણ-દાખલા અને શુદ્ધ ઉચ્ચાર.

વિગેરેથી માહિતગાર વહેલા અને સહેલાઈથી થવાય છે તેવીજ રીતે આ બોમીઆની મદદથી સદરહુ બાપા બોલનારા પાસે અચકાવું ન પડે અગર તેઓથી પાછા પડવું ન પડે.

પર રાજ્યની અંદર રહેવું અને તેની બાપા ન જાણવી તેથી કેટલી બધી અડચણ પડે છે તેનો ખ્યાલ જેને હોય તેજ જાણી શકે, કારણકે ગ્રીન્ગેરી, ટપાલ, કસ્ટમ્સ, પોલીસ, એડમીનીસ્ટ્રેશન અને કંપ્વાની વિગેરે ખાતામાં જવાની જરૂર પડેજ તે વખતે દુભાવિયો હોય તો કામ ચાલી શકે અને ફક્ત બેશબ્દ બોલીને જે કામ થાય તે કામ એક દુભાવિયા-મારફતે કરવાથી એક પરન ખર્ચો થાય અને માથે ઉપકાર જુદો તો તેવે વખતે આવું પુસ્તક શું ઉપયોગી થઈ પડયું તેની કીમત ત્યારેજ થઈ શકે એટલે જેમ અંગ્રેજીમાં કહ્યું છે કે Good wine needs no bush અર્થાત્ સૂર્યને કાંઈ મચાલની જરૂર નથી તેવીજ રીતે આ પુસ્તક વિષે વધારે લખવાની જરૂર નથી.

ઉચ્ચાર કરવામાં ઉપયોગી થઈ પડે તે માટે એક જુદી નોંધ આ પ્રસ્તાવના પછી આપેલ છે જે વાંચ્યાથી શુદ્ધ ઉચ્ચારો કેમ કરવા તે સમજી શકાશે તેમજ પ્રથમના ૨૦ પાનામાં તે માટે નિશાનીઓ ખાસ કાળજીપૂર્વક દર્શાવી છે. પહેલેથી સાતપાઠ સુધી વાંચનું અંગ્રેજી બહુ ઉપયોગી નહીં લાગવાથી આપેલ નથી ફક્ત અંગ્રેજી શબ્દોજ મથાળે આપેલ છે પરંતુ આઠમા પાઠથી અંગ્રેજી વાંચ આપવા યોગ્ય જણાયાથીજ આપેલ છે. ક્રિયાપદ વિશે બહુ વિવેચન આપવું તે ધણુંજ અધર્મ કામ છે અને તેને માટે જગ્યા અને વખત બહુ જોઈએ તેમજ દરેક ભાષામાં ક્રિયાપદ મુખ્ય ભાગ બનવે છે કારણકે The verb is the essence of every sentence તથા તેમાં અનિયમિતતા વિશેષ હોવાથી લગ્નાણુ આંખીએ તો વાંચતાંજ કંટાળો આવે જેથી આ પુસ્તકમાં આપવું ઘટે તેટલુંજ વર્ણન કરેલ છે. મુજરાતિ વાંચો જેજે આખ્યાં છે તે ફક્ત ચાલુ હમેશાં બોલાતા વાંચોના નમુનાજ આખ્યા છે પરંતુ શબ્દ આવડતા હોય અને ક્રિયાપદના રૂપ જે આપેલાં છે તે જરાજર યાદ હોયતો તેવી ટપ્પનાં બીજાં વાંચ તુરતજ સહેલાઈથી જનાવતાં આવડે અને શોધી શકાય. વાંચોની અંદર જેજે શબ્દો નવા લાગે તે પોસ્ટગ્રીજ મુજરાતિ

શબ્દકોષમાં જેવા અને તેનાં ન હોય તેા જાણવું કે વિશેષણ ક્રિયાપદ કે અવ્યયના લીસ્ટમાં આવેલ હશે. એટલે વિશેષણ, ક્રિયાપદ કે અવ્યયના લીસ્ટમાં આવેલા શબ્દો ફરીથી શબ્દકોષમાં આવેલ નથી કેમકે બહુ લાંબાણુ થવા સંભવ છે.

આ પુસ્તકમાં પોરટુગીઝ ભાષાનો જે ભાગ છે તેના ઉચ્ચાર ગોવાની કોલેજમાં પાસ થયેલા ગ્રેજ્યુએટ શિક્ષક રા. રા. V. S. Borkar એએએ પોતાની સંપૂર્ણ કાળજી રાખી સુધરાવ્યા છે તે માટે તેમનો તથા મદારા મિત્ર રા. રા. K. Y. Kadkade કે જેએએ આ કામમાં પ્રસન્નિપાત મદદ કરી છે તેમનો આ સ્થળે ઉપકાર માનું છું. તેમજ સુરવના પ્રસિદ્ધ છાપખાના શ્રી “ક્લેન વિન્ચ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસના માલિક અને મેનેજર રા. રા. સુલચંદભાઈ કિશનદાસ કાપડીઆએ પોતાની ખાસ દેખરેખ નીચે આ કામને શ્લેઠમંદ ઉતારવાને પ્રયાત્ન કરેલ છે તે માટે તેમનો પણ ઉપકાર થયો છે. જે કે એક દેશી છાપખાનામાં આવી પોરટુગીઝ ભાષાનાં બધાં ટાઈપ નૈમાર કરાવી છપામણીમાં નીટતા રાખવી તે કાંઈ ઝોઝી મહેનતનું કામ નથી અને અમે આફ્રિકાના બધા ભાઈએને ભલામણ કરીએ છીએ કે તેઓ નોટપેપર-કવર સુદાંત અન્ય છાપવાનું કામ આ છાપખાનાને સોંપશે તેા કિંમત બાવધી તેઓને સારું કામ મળશે એમ અમારી સંપૂર્ણ ખાત્રી છે.

લઘાકને લીધે કાગળના ભાવ ધણાજ વધેલ હોવા છતાં સુપરરૈયલ એક કાગળનો ઉપયોગ કરેલ છે જેની માલકો કદર કરશે.

દુઅગાઉથી આહક થઈ પોતાનું નામ નોંધાવનાર સદ્ગૃહસ્થોનો આ સ્થળે ઉપકાર માનવામાં આવે છે, જેઓના મુબારક નામો આ પુસ્તકની પાછળ આવેલાં છે.

લી. યોગક અને પ્રકાશક,

પી. વી. મુવ.

ટે. ૩૧૦ કાલખાટેવી-મુંબાઈ.

વિષયોની અનુક્રમણિકા.

	પાનું
મૂળાક્ષરો અને તેના ઉચ્ચાર	૧
પ્રત્યયો	૧૬
નામ	૨૦
વચન	૨૬
વિભક્તિ	૨૯
વિશેષણ	૩૦
સર્વનામ	૪૭
ક્રિયાપદ	૬૩
કૃદંત	૧૧૭
અભ્યય	૧૧૮
વાંચન ઉપયોગી વાક્યો	૧૨૭
ગુજરાતિ પોરતુગીઝ ધરમ્યુ વાક્યો	૧૪૯
કાવ્ય, સમાં સમપણ, ધાતુ, ખનીજ, જવાહીર, રંગ, રૂતુ, કાળ, દિશા, ખાંણ, સાત વાર, બાર માસ વિગેરે	૧૬૩-૭૫
આણુ ગુજરાતિ પોરતુગીઝ સખ્દ કોષ...	૧૭૫
આવી મથેલા સખ્દોનો પોરતુગીઝ ગુજરાતિ સખ્દકોષ	૨૧૦
શીરનામાના નમુના	૨૧૯

કલમવાર અનુક્રમણિકા જોવી હોય તો પા. ૧૦થે જુઓ.

વર્ગીકરણ મુજબ અનુક્રમણિકા.

ક્રમ	વિષય	પાનું
૧	મૂળાક્ષરોના નામ અને તેના ઉચ્ચાર	૫
૨	દરેક મૂળાક્ષરોના સ્વર અને બ્યંજનના) કેટલા ઉચ્ચાર અને તે ઉચ્ચારમાં જુદી જુદી રીતના વકાવ ...	૫
૩	બેવડા બ્યંજન, તેના નામ અને ઉચ્ચાર ...	૪
૪	આ બાપામાં વપરાતી જુદી જુદી નિશાનીઓ અને તેના ઉચ્ચાર	૧૦
૫	ઉચ્ચાર સંબંધી વિવેચન	૧૦
૬	શબ્દોની જાતિ સૂચવવાને મહત્વ કરેલી રીતનું સ્પષ્ટિકરણ	૧૧
૭	શબ્દોના ઉચ્ચાર કરવામાં વપરાયેલી સંજ્ઞાઓનું વિવેચન અને તેથી થતા ફેરફાર	૧૧
૮	અક્ષરોના (ઉચ્ચારના) કરેલા સ્ફોટન માટે ઉદાહરણો અને ચાલુ વપરાતાં વાક્યો	૧૨
૯	ખોલવા કરતાં લખવામાં ઉચ્ચાર ખરાબર કેમ ન દર્શાવી શકાય ?	૧૫
૧૦	પ્રત્યય એટલે શું ? અને તેનો ઉપયોગ	૧૬
૧૧	પ્રત્યય કેટલા ? અને તેના અર્થ	૧૬
૧૨	પ્રત્યય કેવી રીતે વપરાય ? અને તેના લાખલા ...	૧૬
૧૩	શબ્દયોગી અભ્યસ માટે વપરાયેલા પ્રત્યયના અર્થ અને ઉદાહરણ	૧૭
૧૪	પ્રત્યયનો ઉપયોગ ક્યાં ન કરાય ? અને તેના ઉદાહરણો	૧૮
૧૫	નામના પ્રકાર કેટલા ?	૨૦
૧૬	નામને શું લાગુ પડે	૨૦
૧૬.૬	નરજાતિના નામો કયા ?	૨૦

ક્રમ	વિષય	પાનું
૧૬b	નારીજાતિના નામો કયા ?	૨૦
૧૭	બંને જાતિમાં એકજ રૂપે વપરાય તેવાં નામ... ..	૨૨
૧૮	પાઠ ૧ થી (જાતિની સમજ માટે)	૨૨
૧૯	પાઠ ૨ જો " "	૨૩
૨૦	'તમે' શબ્દ બોલવામાં જુદી જુદી રીતના વપરાતા શબ્દો	૨૪
૨૧	વચન અને તેના પ્રકાર	૨૬
૨૨	પાઠ ૩ જો (વચનની સમજણ માટે)	૨૭
૨૩	પાઠ ૪ થી	૨૯
૨૪	વિશેષણ અને તેનો ઉપયોગ	૩૦
૨૫	નરજાતિના વિશેષણનું નારી જાતિ કેમ બનાવાય ? ..	૩૦
૨૬	હમેશાં ઉપયોગમાં આવતા વિશેષણોનું લીસ્ટ ...	૩૧
૨૭	પાઠ ૫ થી (વિશેષણના લાખલા માટે)	૩૭
૨૮	વિશેષણના ગુણરૂપ મુજબ ત્રણ પ્રકાર	૩૮
૨૯	વિશેષણનું સાદું રૂપ	૩૮
૩૦	" મુકાબલા વાળું રૂપ	૩૮
૩૧	" સર્વોત્કૃષ્ટતા દર્શક રૂપ	૩૮
૩૨	" મુકાબલાવાળું રૂપ બનાવતું હોય તો	૩૯
૩૩	" સર્વોત્કૃષ્ટતા દર્શક " " "	૩૯
૩૪	વિશેષણની (સરખામણી) તુલના	૩૯
૧૫	તુલનાના અનિયમિત રૂપો	૩૯
૬	પાઠ ૬ થી	૪૦
૭	સંખ્યાવાચક શબ્દો	૪૧
૮	ક્રમસૂચક શબ્દો	૪૪
૯	સંખ્યાવાચક અને અપૂર્ણાંક વિશેષણો	૪૫
૦	પાઠ ૭ થી	૪૬

ક્રમ	વિષય	પાટું
૪૧	સર્વનામના પ્રકાર	૪૭
૪૨	પુરુષવાચક સર્વનામના ત્રણ પુરુષની પહેલી વિભક્તિ ... અને વચન	૪૮
૪૩	તું તમેનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો	૪૮
૪૪	આપ-તમે-તું વિષેરે માટે વપરાતા શબ્દોતું સ્પષ્ટિકરણ ...	૪૮
૪૫	પુરુષવાચક સર્વનામના ત્રણ પુરુષની બીજી વિભક્તિ અને વચન	૪૯
૪૬	„ „ „ ત્રીજી „	૪૯
૪૭	„ „ „ ચોથી „	૪૯
૪૮	„ „ „ પાંચમી „	૫૦
૪૯	„ „ „ છઠ્ઠી „	૫૦
૫૦	નાન્યતર ભવિ હોય ત્યારે કેમ ઉપયોગ કરાય ? ...	૫૧
૫૧	સ્વદેશક સર્વનામ	૫૧
૫૨	સંયોજક સર્વનામ	૫૩
૫૩	પાઠ ૮ મો	૫૪
૫૪	Lho ના જુદા જુદા ઉપયોગ.	૫૪
૫૫	So નો ઉપયોગ ક્યાં અને કેમ કરવો ?	૫૫
૫૬	સંબંધક સર્વનામ	૫૫
૫૭	દર્શક „	૫૫
૫૮	વત્પદાપેક્ષક „	૫૬
૫૯	પાઠ ૯ મો	૫૬
૬૦	પ્રત્યય સર્વનામ	૫૭
૬૧	અનિયમિત „	૫૮
૬૨	સર્વનામ વિષેની ખાસ સૂચના... ..	૫૯
૬૩	પાઠ ૧૦ મો	

ક્રમ	વિષય	પાનું
૬૪	ક્રિયાપદના પ્રકાર	૬૩
૬૫	ક્રિયાપદના પ્રકારના ઉપપ્રકાર	૬૩
૬૬	ચાર સહાયકારક ક્રિયાપદ	૬૩
૬૭	ખીજાં „ ક્રિયાપદો	૬૪
૬૮	સહાયકારક ક્રિયાપદ 'જોડખે' નો ઉપયોગ અને અર્થ	૬૪
૬૯	“Tor” ના રૂપાખ્યાન	૬૫
૭૦	“Haver” ના „	૬૯
૭૧	પૂર્ણ ભૂતકાળના બે ભવના રૂપાખ્યાનનો ઉપયોગ	૭૨
૭૨	ભૂત કાળના ત્રણ રૂપની સમજણ	૭૩
૭૩	“Ser” ના રૂપાખ્યાન	૭૩
૭૪	“Estar” ના „	૭૩
૭૫	મુખ્ય ક્રિયાપદોના ત્રણ પ્રકાર	૭૮
૭૬	AR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદના રૂપાખ્યાનનો ઘાખસો	૭૮
૭૭	ER „ „ „ „ „ „	૮૨
૭૮	IR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદના રૂપાખ્યાનનો ઘાખસો	૮૬
૭૯	ખીજાં નવાં (ક્રિયાપદના) રૂપાખ્યાન બનાવવી વખતે કરવા જોઈતા ફેરફાર અને તે સંબંધી સૂચના	૮૯
૮૦	AR છેડાવાળા ક્રિયાપદો	૯૫
૮૧	ER „ „	૯૮
૮૨	IR „ „	૧૦૦
૮૩	અનિયમિત ક્રિયાપદો	૧૦૧
૮૪	કેટલાંક ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળ, ભૂતકાળ, ભવિષ્યકાળ ... .. અને કૃદંતો	૧૦૮
૮૫	વાક્યમાં વપરાશ વખતે રૂપાખ્યાનમાં થતા ફેરફારો	૧૦૯
૮૬	પાઠ ૧૧ મો	૧૧૪

ક્રમ	વિષય	પાઠ
૮૭	કૃદંત કેમ બનાવવાં ?	૧૧૭
૮૮	અભ્યયના પ્રકાર	૧૧૮
૮૯	ક્રિયાવિશેષણ સમ્બોધી અને ઉભયાન્વયી અભ્યયો	૧૨૦
૯૦	પાઠ ૧૨મો	૧૨૩
૯૧	કેવળ પ્રયોગી અભ્યય	૧૨૬
૯૨	વાક્યો કેમ બનાવવા તે સંબંધી સંક્ષેપ નોંધ	૧૨૭
૯૩	પોસ્તુમીઝ ગુજરાતિ વાંચન ઉપયોગી વાક્યો	૧૨૭-૪૮
૯૪	ગુજરાતિ-પોસ્તુમીઝ ધર મધુ વાક્યો	૧૪૯
૯૫	કામદાના ઉપયોગી શબ્દો	૧૬૩
૯૬	સમાં અને સગપણ	૧૬૭
૯૭	ધાતુ અને ખનીજ	૧૭૦
૯૮	જવાહિર	૧૭૧
૯૯	રંગ	૧૭૧
૧૦૦	ઝાતુઓ	૧૭૨
૧૦૧	કાળ	૧૭૩
૧૦૨	દિશા	૧૭૩
૧૦૩	ખાણું	૧૭૪
૧૦૪	સાવંવાર	૧૭૪
૧૦૫	ખારમાસ	૧૭૫
૧૦૬	(ચાણ) ગુજરાતિ પોસ્તુમીઝ શબ્દકોષ	૧૭૬
૧૦૭	પાઠ્ય આવી મહેલા પોસ્તુમીઝ ગુજરાતિ શબ્દો	૨૧૦
૧૦૮	શીરનામાનાં નમના	૨૧૯

ઉચ્ચાર સંબંધીસૂચના

૧ ઉચ્ચાર કરવામાં ' અને ' (હસ્ત અને દાંડ) નો તફાવત આ ભાષામાં લાંબો ફરક પાડે છે તેથી જ્યાં હસ્ત હોય ત્યાં ઇ નહીં જેવો બોલાય છે જેમકે આપણે સાધારણ રીતે *Sotto* (સંત) બોલીએ છીએ પણ પોર્તુગીઝ લોકો સંતિ બોલે છે જેમાં ઇ નહીં જેવો બોલે છે, તેથી આપણાથી તે ઈ એકદમ સંભળાતો નથી. આઉપરથી જનશુવાનું કે જ્યાં હસ્તનો ઉપયોગ આ પુસ્તકમાં કરાયેલ છે ત્યાં ત્યાં તેનો ઉચ્ચાર ખુબ ધોમેથી કરવાનો છે. દાખલા તરીકે *Espero* અને *Pergunte* આ બંને આશ્ચર્ય ત્રીજા પુરુષ એકવચન વર્તમાન કાળના રૂપ છે તેના ઉચ્ચાર ખરી રીતે ઈસ્પેરિ અને પર્ગુન્તિ છે તેને જલ્દે જો બાર દહને ઈસ્પેર અને પર્ગુન્ત બોલાયતો તે અશુદ્ધ છે એમ કહી શકાય.

૨ છેડેનો અક્ષર આખો બોલવો કે અર્ધો તે ખાસ ધ્યાન રાખવાનું છે જેમકે *Guarda* (ગાર્દ) આખો અ (દં) બોલવાનો હોવાથી આ જેવો ઉચ્ચાર સમજાય છે અને આપણે પોર્તુગીઝ શબ્દ જ્યારે સાંભળીએ છીએ ત્યારે ગાર્દા જેવું જ સંભળાય છે તેનું કારણ આ આખો બોલવાથીજ પરંતુ જ્યારે ઉઝી જલ્દે હોય ત્યાં જલ્દ (લ) આખો બોલાતો નથી.

૩ આ પુસ્તકમાં જેજે નિશાનીઓ વપરાયેલ છે તેના તેના ઉચ્ચાર કેમ કરવા તેની રીત:—

~ પહોળો ઉચ્ચાર જેમકે *Pode* પોદનો ઉચ્ચાર પહોળો એટલે અંગ્રેજીમાં *Hot* (હોટ) જેવો;

~ લાંબો જેમકે *Toda* તોદનો ઉચ્ચાર લાંબો એટલે અંગ્રેજીમાં (*hope*) હોપ જેવો

' બારદશક જેમકે *Ocho* ઓચુ ઉપર બારદશક ચિન્હ હોવાથી તે

અક્ષર ઉપર બાર છત્રી (અર્થાત્ બેવડો હોય એમ) બોલાય છે. જેમકે જોખ્ખુ બોલવું.

૪ જ્યારે શબ્દને છેડે (અંત્યાક્ષર) સાથે (એટલે કંઈપણ ' ~ આવી નિશાની વિનાનો.) ૦ હોય ત્યારે ગમે સ્થળે ૦ નો ઉચ્ચાર કરવો જ નેવો થાય છે જેમકે Todo તોડુ.

૫ જ્યારે ૨ બેઘાક્ષરમાં હોય ત્યારે તે સ્ છે એમ જાણી તેનો ઉચ્ચાર શેરડીના સ્ જેવો કરવો પણ ૨ હોય તો ઈંટી સ્ જેવો કરવો.

૬ જ્યારે કોઈ પણ શબ્દ વ (r) થી કે ર (r) થી શરૂ થતો હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર હમેશાં બેવડા તરીકેજ કરાય છે જેમકે Volte વોલ્ટી વિગેરે

૭ ઇ ઉપર (એક્સ્ટ્રાબારદરીક ચિન્હ ન હોય ત્યારે ઉચ્ચાર “ ઇ ” જેનો અર્થ “એને” થાય છે. પરંતુ ઇ ઉપર આવું એક્સ્ટ્રા (બારદરીક ચિન્હ) હોય ત્યારે ઉચ્ચાર “ઐ” જેનો અર્થ “છે” થાય છે.

૮ જ્યારે Quoo પ્રત્યય કે આશ્ચર્ય તરીકે આવેલ હોય ત્યારે ઉચ્ચાર “કી” થાય છે અને બીજી વખતે “કે” ઉચ્ચાર થાય છે. મુજ-રાતિ ઉચ્ચારમાં ઈ’ ઉપર જ્યારે આવું ‘બારદરીક ચિન્હ હોય છે ત્યારે ઇચ્છિરના ઈ ની પેઠે લાંબો બોલાય છે.

૧૦ Por શબ્દોમાં અવ્યય જેનો અર્થ “માટે-વડે” થાય છે તેનો ઉચ્ચાર પોર્ અને પુર્ની વચ્ચેનો થાય છે કારણકે Por એ ક્રિયાપદ પણ છે. જ્યારે ક્રિયાપદ તરીકે વપરાયેલ હોય છે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર પોર્ થાય છે. અને અર્થ “મૂકવું” થાય છે.

ઉચ્ચાર સંબંધી ઉપર જે જે સૂચના જણાવેલ છે તે ભાષાના અનુ-ભવી મારફતે સૂચના લઈનેજ અપાયેલ છે કે જેની સૂચનાથી આ પુસ્તકમાં બધા ઉચ્ચારો અપાયેલા છે તોપણ જેમાં ફેરફાર જણાય તે માટે નીચલે સ્થળે લખવા મહેરબાની કરવી જેથી બીજી આવૃત્તિમાં સુધારો કરી શકાય.

શુદ્ધિ પત્ર.

પાઠ	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૨	૪	પાના ૩ અને ૬ ને જાહે	પાના ૩ અને ૧૦ વાંચવું
૨૩	૨૫	શબ્દોનું નામ અગ્રેજી	શબ્દોના અગ્રેજી નામ
૩૫	૨૪	પરેષતુ	પરેષતુ
૩૮	૨૧	હ	હ
„	૨૫	હ	હ
૪૩	૨૧	Des	Dez
૪૬	૫	Quarters	Quarters
૪૭	૧૦	તુ રેલો જિમકિ	તુ સેક રેલોજિમકિ
૫૪	૬	Come a	Coma-a
૬૭	૧૩	tivresse	tivresse
૭૬	૧૬	પાના ૪ મે	પાના ૭૨ મે આપેલી
		આપેલી કલમ	૭૧ કલમ
૮૪	૧	વર્તમાન કાળનું એક વચન	વર્તમાન કાળનું બીજા પુરપનું એક વચન
૧૦૦	૧૪	Cohir	Cahir
૧૦૩	૧	અ	અને
૧૦૬	૧૦	iriam	iriam
૧૨૪	૭	ધરપેરાન્દુ ફરાન્દિ (છે ત્યાર પછી)	એસ્તિસ્ ત્રેસ્ દીઅસ્ ઉમેરવું
૧૩૯	૧૬	સ	સં
૧૪૧	૭	exforças	exforços
૧૪૨	૮	માંદારકિ	માંદારકિ
૧૪૩	૨૪	igreja aquella	igreja e aquella

પાત્રું	લીટી	અમુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૫૩	૧૪	Carreio	Correio
૧૬૫	૨૩	દુ ઇમાંડિ દુ મરીદુ	દુ ઇમાંડિ કહે તેમજ ઇમાંડિ દુ મરીદુ
૧૭૧	૩	Janeiro	Janeiro
	૧૨	એનુથુ	આનુથુ
	૧૭	ગુજરાતિ ઈ	ગુજરાતિ ઈ પોર્તુગેઝ આ
૧૮૭	૪	અમ્ પૉતાસાંડિ	અમ્ પૉતાસાંડિ
૨૦૩	૧૭	પાત્રું ૧૭૩	પાત્રું ૧૭૭
૨૦૬	૧૦	સિરજીઆંડિ	સિરજીઆંડિ
૨૧૦	૩	પાલાવઝ્ ઈ	પાલાવઝ્ પોર્તુગેઝ ઈ

A GUIDE TO PORTUGUESE LANGUAGE.

“ પોર્ટુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ ”

૧ પોર્ટુગીઝ ભાષાના મળાક્ષરો ૨૫ છે. જો કે અંગ્રેજીમાં હવીય છે. જેને એ બી સી ડી કહે છે તે મળાક્ષરો કહેવાય છે તેનાં નામ—

A a આ	F f એફ	K k કા	P p પે	U u ઉ
B b બે	G g જે	L l એલ	Q q કે	V v વે
C c સે	H h આઝ.હ	M m એમ	R r રેર	X x શીઝ
D d દે	I i ઇ	N n એન	S s એસ	Y y ઇએમ
E e એ	J j જોન	O o ઓ	T t તે	Z z એઃ

• બુજસતી ઉચ્ચાર સંબંધી સુચના જેના ઉપર - આની નીચાની હોય તેનો ઉચ્ચાર પહોંચો, • હોય ત્યાં સાંકડો અને લાંબો અને 'એક્સેન્ટ હોય ત્યાં ઉપર અક્ષર જેવો ઉચ્ચાર થાય છે. આમાં a, e, i, o, u, y આ ૨૨ (Vogues) વાગાદ્ધ છે અને બાકીના બધા વ્યંજન (Consoantes) ફોનોઆલિક છે.

૨ હવે દરેક મળાક્ષરનો ઉચ્ચાર કહ કહ વાંચાએ કેવી કેવી રીતે થાય છે તે બતાવવાથી શીખનારને વધારે સમજક થઈ શકે તેમ હોવાથી વિગતવાર નીચે મુજબ :—

A “આ” ના ઉચ્ચાર

૧ બ્યારે તેના ઉપર બાર દર્શન બોલાય ત્યારે અથવા તેની પછી વ્યંજન હોય ત્યારે ઘણી વખતે “આ” જેવો ઉચ્ચાર થાય છે જેમકે, *cavállo* (કવ્લાડો)

૨. જ્યારે તેના ઉપર ખાર ન હોય ત્યારે “અ” જેવો જેમકે, Agora (અગોરા), Favor (ફેવર)

૩. જ્યારે lh અને g પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર લગભગ “આઈ” જેવો થાય છે જેમકે, alho (આઈલુ) Passagem (પાસાઈજ).

એકજ સ્વરના ઉચ્ચાર બોલવાના વધાવટથી અર્થમાં પણ વધાવટ પડે છે. જેમકે, Para (પાર) હોયો રહે Stop; અને Para (પર) માટે For.

E “એ” ના ઉચ્ચાર

૧ પહેલો “એ” જેવો જેમકે, Pedra પેદ્રા

૨ તીથો “એ” જેવો „ Mesmo મેઝમુ

૩ “ઈ” જેવો „ Seguro સીઝુર

૪ જ્યારે સ્વરની છેડે આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર નથી પણ થતો. જેમકે, Tardo (ટાર્ડ)

I “ઈ” ના ઉચ્ચાર

૧ જ્યારે ખાર છત્રિ બોલાય છે ત્યારે હાંમે “ઈ” જેવો. જેમકે, Dia (દીય), Alli (અલી)

૨ જ્યારે ખાર છત્રિ ન બોલાય ત્યારે હુંમે “ઈ” જેવો. જેમકે, Animal (અનિમાલ)

O “ઓ” ના ઉચ્ચાર

૧ ખુલ્લો પહેલો જેમકે Tolo (ટોલ)

૨ હાંમે „ Tola (ટોલ), Foa (બોઅ), Oro (ઓરુ)

૩ તીથો ઉ જેવો. જ્યારે ખાર વિના બોલાય ત્યારે. જેમકે, Tolo (ટોલ), Livro (લીવુ)

ખાકીના સ્વરના ઉચ્ચાર અપરા નહીં હોવાથી જ કુળ્યા નથી.

B “બે” નો ઉચ્ચાર “બ” થાય છે.

C “બે” ના ઉચ્ચાર

a, o, u, or કે el પહેલાં હોય તો “ક” જેવો થાય. જેમકે, Comida (કુમીદ) અને e, i અને y પહેલાં આવેલ હોય તો “સ” જેવો થાય. જેમકે Cima (સીમ)

૫ “સે” ન્યારે આવો સેડીલ (cedilla) વાળો હોય અને a, o અથવા u પહેલાં આવે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર “સ્સ” જેવો થાય છે. જેમકે caça (કાસ્સ), praça (પ્રાસ્સ) વિગેરે

oo નો ઉચ્ચાર સ્સ જેવોજ થાય છે.

ch નો ઉચ્ચાર જો તે સ્વર પહેલાં આવેલ હોય તો “ચ” જેવો થાય છે. જેમકે chã (ચા). અને જો વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય તો “ક” christo (ક્રિસ્તુ).

D “દે” નો ઉચ્ચાર “દ” થાય છે.

F “ફે” નો ઉચ્ચાર “ફ” થાય છે.

G “ગે” નો ઉચ્ચાર

ન્યારે a, o, u, l અને r પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે “ગ”-“ધ” જેવો થાય છે જેમકે guarda (ગાર્ડ) અને e, i, y ની પહેલાં આવ્યો હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર “ઝ” જેવો થાય છે. જેમકે giro (ઝીરો), gil (ઝીલ).

gu જો e, i, અને y પહેલાં આવેલ હોય તો “ગ” જેવો થાય છે. જેમકે pague (પાગિ) guia (ગીય) પણ જો a અથવા o પહેલાં હોય તો “ગુ” અથવા “ગ્વ” જેવો થાય છે. જેમકે, agua (આગ્વ) નોટ—આપણે જે ‘પામ’ બોલીએ છીએ તે પાગિનું ત્રીજો પુરવ એક વચનનું રૂપ બોલાય છે.

H “આમાહ” નો ઉચ્ચાર થતોજ નથી.

J “જેવ” નો ઉચ્ચાર જ-ઝ થાય છે. જેમકે, João (જેઆઝ) hoje (એહુ).

K “કા” નો ઉચ્ચાર “ક” થાય છે.

L “એલ” નો ઉચ્ચાર “લ”

Lh નો ઉચ્ચાર “લી” જેવો કરવામાં આવે છે. જેમકે melhor (મીલ્યોર).

M “એમ” નો ઉચ્ચાર ‘મ’ કરાય છે. પણ છેડે આવેલ હોય ત્યારે અનુસ્વાર કરાય છે. જેમકે “bom” (બોં).

N “એન” નો ઉચ્ચાર “ન” કરાય છે. પણ બ્યારે છેડે આવેલ હોય ત્યારે અથવા વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર અનુસ્વાર જેવો થાય છે. જેમકે, *entende* (એતેંદિ)

Nh નો ઉચ્ચાર “ની” થાય છે. જેમકે *banhar* (બાંહ્યાર) આમાં n નો ઉચ્ચાર ઉપરના નિમન મુજબ અનુસ્વાર થયો તેથી બાહી રહેલો h નો ઉચ્ચાર જુદો પડ્યો.

P “પે” નો ઉચ્ચાર “પ” થાય છે.

Q “કે” નો ઉચ્ચાર “ક” થાય છે.

Qu નો ઉચ્ચાર જો e, i અને y પહેલાં આવેલ હોય તો “ક” જેવો થાય છે. જેમકે, *aquai* (અકી) અને k કે o પહેલાં આવેલ હોય તો “કુ” જેવો થાય છે, જેમકે *quarto* (કવાર્તી).

R “ઝેર” નો ઉચ્ચાર ‘ર’ થાય છે. અને ડબલ r (rr નો ઉચ્ચાર) રર જેવો થાય છે. કોઈ અક્ષર R થી શરૂ થતો હોય તો તેનો ઉચ્ચાર રર ડબલ ર જેવો થાય છે. જેમકે *rua* રરૂઆ.

S “એસ” નો ઉચ્ચાર

૧ શબ્દની શરૂઆતમાં હોય, અથવા ss હોય કે વ્યંજન પછી આવેલ હોય ત્યારે ‘સ’ ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે *subsistir* (સુસિસ્ટિરૂ).

૨ વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય, અથવા શબ્દોને છેડે આવેલ હોય ત્યારે કાંઈક “શ” જેવો ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે, *Escolas* (એસ્કોલસ), *Eston* (એસ્ટો).

૩ બ્યારે બે સ્વરની વચ્ચે આવેલ હોય ત્યારે “ઝ” જેવો થાય છે. જેમકે, *Casa* (કાઝ).

T ‘તે’ નો ઉચ્ચાર “ત”-“ટ” થાય છે.

U “હ” નો ઉચ્ચાર સખધી બહુ બાણવા જેવું નથી. વપરાશ ઉપર “ઉ”

દાવે, હસ્ત બોલાય છે.

V “વે” નો ઉચ્ચાર “વ” થાય છે; V થી સરખાવ થતા ચપ્પોનો ઉચ્ચાર વ્વ (ડમણ) કરાય છે.

X “શીઝ” નો ઉચ્ચાર પાંચ રીતે થાય છે.

૧ સ સખ્તી સરખાવમાં અથવા કોઈ વખતે મધ્યમાં આવે ત્યારે જેમકે, Xaropo સરોપિ

૨ રસ જેમકે Proximo (પ્રોક્ષીમુ)

૩ સ “ Sexto (સેસ્ટુ)

૪ કસ “ Sexo (સેક્સુ); Complexo (કમ્પ્લેક્સુ)

૫ ઝ “ Examo (એક્ઝામિ); Exister (એક્ઝિસ્ટીર્).

ઉપરના નિયમોમાં કોઈ વિશેષપદ્ય ન દેવાથી વિગત જણાવેલી નથી. પણ જ્યાં Ex આવેલ હોય ત્યાં તેના ઉચ્ચાર નીચે મુજબ—
સ્વર પહેલાં ex આવેલ હોય તો ઉચ્ચાર ઝ જેવો થાય છે. જેમકે Exemplo (એએમ્પ્લુ)

વ્યંજન પહેલાં ex આવેલ હોય તો ઉચ્ચાર સ જેવો થાય છે. જેમકે Expulso (ઇસપુલ્સુ).

Y “હાસીક્ષોંગ” } નો ઉચ્ચાર હસ્ત અને દાવે “ય” ની પોં બે ઉચ્ચાર
અથવા } થાય છે. જે મહાવરાથી અને સાંભળવાથી આવડે.
“હયિંગ” }

Z “ઝેડ” નો ઉચ્ચાર “ઝ” અને “ઝમ” જેવા થાય છે. જેમકે, Zelo (ઝેલુ), Dizer (દીઝેર્) વિગેરે.

૩ આ સિવાય ૭ બેવડા વ્યંજન છે તેના નામ અને ઉચ્ચાર :—
ch, lh, nh, ph, th અને rh આ ૭ માં પહેલાં ત્રણ ch, lh
nh વિશે ઉપર જણાવી ચુક્યા હોય. બાકીના Ph, Th અને Rh ની વિગત:—

Ph નો ઉચ્ચાર “ફ” થાય છે જેમકે Philosophia (ફીલોસોફીય)

Th “ “ “વ” “ “ Theologia (તેઓલોજીય)

Rh “ “ “ર” “ “ Rheumatismo (રેકમટીઝ્મ)

૪ આ ઉપરાંત અમુક અમુક નિશાનીઓ ઉચ્ચારને માટે યોગ્યેલી આ બાષામાં માલુમ પડે છે. જેવી કે - (વીલ) ૬ (સેદીલ) વિગેરે. વીલ હમેશાં સ્વર ઉપરજ આવે છે. ત્યારે કેહવશુ સ્વર ઉપર વીલ આવે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર અનુસ્વાર થાય છે; અને તેવા સખ્તની ઉપર એવું વીલ ન મુકાયેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર જુદોજ થાય છે. જેમકે,

Não નાંઉ નહીં Not; અને Nao નાવ વહાણ Ship
Mão માંઉ હાથ Hand; અને Mão માંક ખરાબ Bad

૫ ઉચ્ચાર સંબંધી બને તેટલી સુચના આપી છે પરંતુ પરબાષાના ખરાબર ઉચ્ચાર કાંઈ શીખ્યેથી કે વાંચ્યેથી આવડી શકે નહિ. તે તો ફક્ત બાષાના અનુભવીઓ સાથે વાતચીત કરવાથી, બોલવાથી અને મહાવરાથી આવડી શકે. અંગ્રેજીમાં M. A. થયેલા તેમજ ઐન્જીનેયો પશુ ઉચ્ચાર કરવામાં જુલ કરે છે. તેવી રીતે પોર્તુગીઝ બાષા તથા સધળી બાષામાં હોઈ શકે. આ સખ્તનો ઉચ્ચાર કેમ કરવો તે મહાવરાથીજ આવડી શકે. આ બાબતમાં બનેલો એક રમુજ દાખલો અમારી વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં એક વિદ્યાન્ ઐન્જીનેટ માસ્તરે કહેલ તે ખરેખર માઠ સખવા જેવો છે.

તે માસ્તર એક વખતે એક અંગ્રેજ ઉચ્ચા અધિકારીના સેક્રેટરીનું કામ કરતા. ત્યારે તે સાહેબે પોલીસને બોલાવવા તેમને કહ્યું અને અંગ્રેજીમાં બોલ્યા કે (call the police કૉલ ધ પ્લીસ) આથી માસ્તર સાહેબ સમજ્યા નહિ અને Beg your pardon કહી ફરીથી પૂછ્યું તો તેજ જવાબ મળ્યો. આમ ત્રીજી વખત થયું એટલે સાહેબ ગીડાયા અને તેના Boy (હલકા નોકરને) તેજ સખ્તો કહ્યા. તે બોલ સમજ્યો અને સીપાઇના વંજુ-માંથી તેને તેડી લાવ્યો. ત્યારે માસ્તરને અજાણી લાગી કે આ તે પ્લીસ કે પોલીસ ? આમ દરેક બાષામાં હોય. હિંદુસ્તાનીમાં પણ બોલતી વખત તેમ બને છે પણ તે દાખલા આપવાનું આ સ્થળ નથી.

આથી સમજવાનું એટલુંજ કે ઉચ્ચાર માટે ખરે તેટલા ચોક્કસ હોઈએ પણ લખાણમાં પરબાષાના ઉચ્ચાર રીતસર લખવા તેમણેજ કંઈક કામ છે. જે બાબત અનુભવીઓજ જાણી શકે. આ સંબંધી આ પુસ્તકની પ્રસ્તાવના

પછીના વિષય વાંચવાથી ખબર પડશે.

૬ અક્ષરોના ઉચ્ચાર કેવી રીતે કરવા તે સંબંધી ઉપર લખાઈ ગયા બાદ હવે જરૂર જોઈતી જે સૂચના આપવાની છે તે સંબંધી:—

પોર્તુગીઝમાં જે જે શબ્દ બોલાય તે કઇ જાતીના છે તથા તેને જે જે પ્રત્યય (artigos) લાગે ત્યારે તેના જે રૂપથી લખાડાય છે. તેથી પશુ જાતી માણુમ પડે છે. તો નીચેની ખીના ઉપર ધ્યાન રાખવાથી ઉપયોગી બાબત સમજાશે.

આથી પ્રથમ પ્રત્યયો (artigos) તથા બાબામાં ચાલતા મુખ્ય મુખ્ય શબ્દો મોટે કરેલા હોય તો બાબા જલજુવાને અને તેમાં આગળ વધવાને કાંઈક વધારે આનંદ આવે છે આ રીત હાલના વિદ્વાનોની મહત્ત્વ કરેલી હોવાથી તે અત્રે પસંદ કરેલી છે. ઉચ્ચાર યુજ્જરાતામાં આપેલા હોવાથી વાંચવામાં સુગમતા આપશે.

૭ ઉચ્ચારમાં મદદ કરે એવી બે સંજ્ઞા અંગ્રેજી અક્ષરોમાં અત્રે શરખા-તમાં રાખેલી છે. જેમાંની એક શબ્દ ઉપર બાર ક્યાં દેવો તેને માટે વાપરેલ છે જેનું નામ (') “એકપુટ” છે. અને બીજી શબ્દમાં ઉચ્ચાર વખતે અક્ષર છુટા ક્યાં પાડવા તે માટે વાપરેલ છે જે નામનું : ^ “સરકમ્પ્લેક્સ” છે. વિશેષ હકીકત “ઉચ્ચાર સંબંધી સૂચના” વાંચવાથી જણાશે.

જે શબ્દ ઉપર જ્યાં બાર મુકીને બોલવાનું હોય તે અક્ષર ઉપર ' બાવી એકપુટની નીચાની કરેલ છે. જેથી કરીને તેને મળતો ખીજે શબ્દ હોય તે કરતાં પહેલાનો ઉચ્ચાર અને અર્થ જુદો થાય છે. જેમકે:—

Esta (એસ્તા) આ This; અને Está (ઈસ્તા) છે It is
Da (દા) તું Of the; „ Dá (દા) આપે છે Gives
ત્રીજો પુરૂષ એકવચન “દા”નું

સરકમ્પ્લેક્સનો ઉપયોગ બે જગ્યાએ થાય છે (^).

૧ બે સ્વર સાથે આવ્યા હોય અને તેનો ઉચ્ચાર એક સાથે નહીં કરતાં જુદો કરવો હોય ત્યારે. જેમકે, Sôa (સોઆ). હકી જાય છે flies away, Soar તું ૨૫ છે.

૨ બે સ્વર જોડાયેલા હોય અને તેનો ઉચ્ચાર લંબાણપૂર્વક કરવો હોય ત્યારે. જેમકે, Olho (ઓ) (જેમ વચ્ચે ઇ બોલાય તેમ લંબાવવો ઓ-ઇ-સ્ય).

આ ઉપરાંત વીસ અને સેદીસ ૬ બાબત પાના ડબ્બાએ અને ૬૬એ લખાઇ ગયેલ છે.

૮ અક્ષરોના ઉચ્ચાર કેવી રીતે કરવા તથા સખ્દો બોલવામાં કેવી રીતે દરેક સખ્દનો ઉચ્ચાર કરવો તે જતાંઆ બાદ કેટલાક દુર્લભ વાક્યો—અજ-માયેસ તરીકે—અને બોલવામાં લખાતા રૂપે માર્ગદર્શક થઇ પડે એટલા માટે આપવામાં આવે છે. તે ઉપર ખરાબર ધ્યાન આપવાથી સમજી શકાશે. યુજનસિ ઉચ્ચારમાં - આતું ચિન્હ જ્યાં હોય ત્યાં પહોળો ઉચ્ચાર કરવો.

Faça isto	(ફાસ ઇસ્ટુ)	આ કર	Do this
Pergunte	(પરશુંતિ)	પૂછ	Ask
Traga	(ત્રા'મ)	લાવ	Bring
Venha cá	(વેન્ઝ કા)	અહીં આવ	Come here
Não faça isto	(નાંફે કા'સ ઇસ્ટુ)	આ કર નહીં	Don't do this
Entregue isto	(એન્ત્રેગિ ઇસ્ટુ)	આ સોંપજો	Deliver this
Vá buscar me	(વા' બુસકારૂ મી)	લઇ આવ	Fetch me
Dê-me	(દે-મી)	મને આપો	Give me
Va' se-embora	(વા' સી-એએર)	માથો ન	Go away
Va' vêr	(વા' વેર)	જોઇ આવ	Go and see
Pegue no cavallo	(પેગિ નુ કબ્લાલુ)	ધોડા પકડ	Hold the horse
Bata a' porta	(બા'ત આ' પોર્ત)	બારણું ખખડાવ	Knock at the door
Abra a porta	(આ'બ્ર અ પોર્ત)	બારણું ઉઘાડ	Open the door
Empreste-me	(એમ્પ્રેસ્તિ-મી)	મને ઉછીનું આપ	Lend me
Largue	(લાર્ગિ)	જવા દે	Let go
Olhe	(ઓ'લિ)	જો	Look here
De pressa	(દે પ્રેસા)	ઊંડાવળ કર	Make haste

Não assim	(નાંકે અમી')	એમ નહીં	Not so
Faça favôr	(ફા'સ ફવો'ર)	મહેરબાની કર	Please
Toque	(તો'કે)	વગાડ	Ring
Espere	(ઇસ્પે'રિ)	હમો રહે	Stop
Espere aqui	(ઇસ્પે'રિ અહી')	અહીં રાહ લે	Wait here
Quero	(કૅર)	લેખજે છીએ	I want
Não quero	(નાંકે કૅર)	મારે નથી લેખતું	I don't want
Bom, Boa	(બો, બોઆ)	સારું	Good
Mao, ma'	(મા'ડ, મા')	ખરાબ	Bad
Grande	(ગ્રાં'દે)	મોટું	Great
Pequeno	(પેકે'તુ)	નાનું	Small, Little
Sim	(સી)	હા	Yes
Não	(નાં)	ના	No
Dinheiro	(દિન્-યે'ર)	પૈસા	Money
Caro	(કાર)	મોંઘું	Dear
+Barato	(બારા'tu)	સોંઘું	Cheap
Bons dias	(બોં'દ્ દી'અર)	દીવસની સલામ	Good-day
Boas noites	(બોઆર નોઇતે'ર)	રાતની સલામ	Good-night
Minha senhora	(મીન્-અ સેનિયો'ર)	મારી સ્ત્રી	My lady
Volte á direita	(વોલ્તે આ' દિરે'ઇ)	જમણી તરફ વળો	Turn to the right
Volte á esquerda	(વોલ્તે આ' ઇસ્કે'દે)	ડાબી તરફ વળો	Turn to the left
Quanto custa isto ?	(ક્વાં'tu કૅસ્ત હસ્તુ)	આની કીંમત શું ?	How much costs this ?
Diga lhe que venha	(દી'ગલ્થ કે વેં'ગ-અ)	તેને આવવાનું કહે	Tell him to come

+ Barato નો ઉચ્ચાર બ અને બાની વચ્ચેનો કરવો.

Falla o Sr. portuguez ? (ફાલ ઉ સીયોર્ પોર્તુગેઝ) ? તમે પોર્તુ-
ગીઝ બોલો છો ? Do you speak Portuguese ?

Um pouco (અં પૈ'કુ) જરા A little

Mas muito pouco (મઝ મુ'હતુ પૈ'કુ) પણ થણું થોડું But very little

Comprehende ! (કૉમ્પ્રે'હેન્ડે) ? સમજો છો ? Understand ?

Entre (અં'ત્રિ) અંદર આવ Come in

Suba (સુ'બ) ચાલવા માંડ Walk up

Assente se (આસેન્તિ સિ=આ'સેન્સિ) બેસી જ Sit down

Vae elle ? (વા'ઇ એ'લિ ?) તે જાય છે ? Goes he ?

Meu filho (મેઉ ફિ'લ્યુ) મારો છોકરો My son

Sinhor, Sr. * (સીયોર્) સાહેબ, તમે Sir

Meia-noite (મેયનો'ઇતિ) મધરાત Mid-night

E' barato (અં જરાતુ) તે સોંપું છે It is cheap

Elle é cego (એલિ અં સે'ગુ) તે આંધળો છે He is blind

Elle não vê me (એલિ નાંઉ વે' મી) તે મને જોતો નથી He
does not see me

Vae o Sr. copiar isso ? (વા'ઇ ઉ સીયોર્ કોપીઆ'ર ઇ'સુ)

તમે આની નકલ કાઢશો ? Are you going to copy this ?

Se o Sr. falla devagar (સિકે સીયોર્ ડે'વાગાર) જો તમે
ધીમે બોલો તો If you speak slowly.

O Sr. falla muito depressa (ઉ સીયોર્ મુ'હતુ દે'પ્રેસા)

તમે થણું ઉઘાવજું બોલો છો You speak very fast

O que diz o Sr. ? (ઉ કે દીઝ ઉ સિયોર્) ? તમે શું કહો છો ?

What do you say ?

* Senhor—આખો સખ જખવાને બહે Sr. જખવાની રહી છે.
Sinhor (નર) એને Sinhora (નારી) એ બેના ઉચ્ચારમાં ખાસ
ધ્યાનમાં રાખવાતું છે.

Elle não pode ler uma palavra (એલિ નાંદ પાદ લેર ઉમ પાલા'વ) તે એક શબ્દ પણ વાંચી શકતો નથી He cannot read one word.

Eu não sabia isso (એઉ નાંદિ સાખી'વ ઈસુ) હું એ વિષે જાણતો નહોતો I did not know of that

Que horas são ? (કી ઓ'રસ સાંદિ ?) કેટલો વખત થયો ? What time is it ?

Mande buscar os homens (માંદિ પુસ્કાર ઉઝુ ઓ'મિંદુ) માણસોને તેડવા મોકલો Send for the men.

હા ફરક શબ્દમાં અક્ષરના કેમ ઉચ્ચાર કરવા તે ઉપરના ઉદાહરણોથી વાંચનાર જોઈ શકશે. ઉચ્ચાર સંબંધી નેટહું વધારે લખીએ તે થોડું છે. કારણ કે જાણી હોવાથી શરૂઆતના વાંચનારને કંટાળો આવે, અને કુશી-આર શીખનારને તો ધણા રસતા મળી શકે. વળી ઉચ્ચાર સંબંધી એક પ્રખ્યાત અંગ્રેજ લેખક કહે છે કે:—

It is only possible to acquire the exact pronunciation by hearing it constantly, many of the sounds being very soft and indistinct:—એટલે “બરાબર ઉચ્ચારો તો વારંવાર સાંભળવાથી શીખી શકાય છે કારણ કે ધણા ખરા ઉચ્ચારો તો ધણા મંદ અને અસ્પષ્ટ બોલાય છે.” તેથી જાણીશું હશે જે ખરેખરા ઉચ્ચાર તો ખીજાને બોલતાં સાંભળવાથીજ જાણી શકાય છે.

ઉચ્ચાર સંબંધી ઉપર પ્રમાણે જણાવ્યા બાદ હવે વાક્ય કેમ જોડવાં તથા કેમ બોલવાં તે માટે વ્યાકરણના કેટલાક ઉપયોગી નિયમોનું વર્ણન આપવું યોગ્ય ગણાશે.

ધણા પુસ્તકોનું અવલોકન કરી પ્રણીત સાદી રીત આમાં ટુંકાણથી બતાવી છે વ્યાકરણ સંબંધી ધણું લખી શકાય, અને એક પુસ્તક ભરી શકાય; પણ અહીં તો ઉપયોગી વાતને ધ્યાનમાં લેવાનું અને ટુંકાણમાં સમજાવવાનું તેમજ વાંચનારને થોડા વખતમાં જાણ જણાવવાનું હોવાથી આ

રીત સર્વ સામાન્ય થઈ પડવા સંભવ છે.

પ્રત્યયો. Os Artigos (આર્ટી'ગુસ).

૧૦ પ્રત્યય એટલે જેનાવડે નામની જાતિ (નરજાતિ, નારીજાતિ કે નાન્યવરજાતિ) અને વચન (એકવચન કે બહુવચન) જણાવાય છે તે. પ્રત્યય નામની પહેલાં આવે છે; જેથી તે કઈ જાતિનું છે અને કયા વચનનું છે તેની ખાતરી થાય છે જેમકે Uma mulher (ઊંમ મુધ્વેર); એક સ્ત્રી; Umaz uvas (ઊંમહ ઊંવસ) કેટલીક ધરાખો; O homem (ઓ ઓં'મિં) તે માણસ; Uns cavallos (ઊંસ કન્હા'લુસ) કેટલાક શેઠાઓ; Um homem (ઊ ઓં'મિં) એક માણસ વિગેરે.

૧૧ જેમ અંગ્રેજીમાં પ્રત્યય બે છે. A અને The તેમ પોર્તુગીઝમાં પણ બે પ્રત્યય છે. Um જો અને O હ. આમાં (A અથવા) Um Indefinite article (અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય) કહેવાય છે અને (The અથવા) O Definite article (નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય) કહેવાય છે.

અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય એટલે અણુક એક એમ જતાવવાને માટે નામની પૂર્વે લગાડાય છે તે. જેમ Um livro એક ચોપડી (જો લીવુ). અને નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય એટલે ચોક્કસ દેલાણું તે, એમ જતાવવાને માટે નામની પૂર્વે લગાડાય છે તે. જેમકે, O homem (ઓ ઓં'મિં) તે માણસ.

૧૨ જે સંખ્દની પૂર્વે પ્રત્યય ચૂકવામાં આવ્યો હોય, તે સંખ્દની જાતિ અને વચન મુજબજ તે પ્રત્યયની જાતિ અને વચન ચૂકાય છે. એટલે એકવચનના નામ પૂર્વે એકવચનનો પ્રત્યય, અને બહુવચનના નામ પૂર્વે બહુવચનનો પ્રત્યય; નરજાતિના નામ પૂર્વે નરજાતિનો પ્રત્યય અને નારીજાતિના નામ પૂર્વે નારીજાતિનો પ્રત્યય આવે છે; આ પ્રત્યયોની નરજાતિ અને નારીજાતિ તેમજ એકવચન અને બહુવચન નીચે મુજબ:—

અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય.

નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય.

એકવચન

બહુવચન

એકવચન.

બહુવચન.

અર્થ એક (A, An) અર્થ કેટલાંક (Some) અર્થ તે (The) અર્થ તે

નરન્નતિ Um (ઊં) Uns (ઊંસ) O (ઊ) Os (ઊસ)
 નારીન્નતિ Uma (ઊંમ) Umas (ઊંમસ) A (અ) As (અસ)

જેમકે O cavallo (ઊ કવ્હા'લુ) તે ઘોડો; The horse Os cavallaos (ઊસ કવ્હા'લુસ) તે ઘોડાઓ The horses; A rua (અ રૂ'અ) તે શેરી The street; As ruas (અસ રૂ'અસ) પેલી શેરીઓ The streets વિગેરે. આ નિશ્ચયાર્થેના દાખલા છે. અનિશ્ચયાર્થેના દાખલા કલમ ૧૦ મીમાં આપ્યા છે તે જોવા.

૧૩ જ્યારે a કે o સંખ્યોગી પ્રત્યય do ની સાથે જોડાય ત્યારે તેનો અર્થ નો, ની, તું, ના અથવા માંથી થાય છે. જેને અંગ્રેજીમાં Of the અથવા From the કહે છે. જેમકે:—

એકવચન.

બહુવચન.

નરન્નતિ do (દ)

dos (દસ)

નારીન્નતિ da (દ)

das (દસ)

આ સાથે નીચેના સંખ્યો (પ્રત્યયો) ચાદ સખવા આવશ્યક હોવાથી અત્રે આપીએ છીએ.

એકવચન.

બહુવચન.

નરન્નતિ no (નુ)

nos (નુસ) મં, in the;

નારીન્નતિ na (ન)

nas (નસ) " " "

નરન્નતિ ao (આઊ)

aos (આઊસ) તરફ, to the;

નારીન્નતિ a' (આ')

a's (આ'સ) " " "

દાખલા. (નરન્નતિના)

એકવચન.

બહુવચન.

Do homem (દુ ઝાં'મિ) તે માણસનો Dos homens (દુઝ ઝાં'મિ'સ) તે માણસોના.

No quarto (નુ ક્વાર્'તુ) તે ઝોરડામાં Nos quartos (નુસ ક્વાર્'તુસ) તે ઝોરડાઓમાં

Ao quarto (આ'ઉ ક્વાર્તુ) તે ચોરસ તરફ Aos quartos (આઉસ ક્વાર્તુ સુ) પેલા ચોરસો તરફ

નારીબતિના દાખલા.

Da mulher (દ મુલ્હે'ર) તે સ્ત્રી	Das mulheres (દસ મુલ્હેરીસુ) પેલી સ્ત્રીઓ
Na cosinha (ન કોઝીન્હા) તે રસોડામાં	Nas cosinhas (નસ કોઝીન્હાસુ) પેલા રસોડાઓમાં
A' cosinha (આ' કોઝીન્હા) તે રસોડા તરફ	A's cosinhas (આસ કોઝીન્હાસુ) પેલા રસોડાઓ તરફ.

ઉપરના બધા દાખલા નિશ્ચયરૂપેના આપ્યા. હવે થોડાક દાખલા અનિશ્ચયરૂપેના આપીશું.

એકવચન.

બહુવચન.

નરબતિ Um livro (ઉમ લી'વ્ર) એક ચોપડી	Uns livros (ઉમ્સ લી'વ્રસુ) કેટલીક ચોપડીઓ
નારીબતિ Uma casa * (ઉમ કા'ઝ) એક ઘર	Umas casas (ઉમ્સ કા'ઝસુ) કેટલાંક ઘરો

* નોંધ—આરે ની પછી કોઈ સ્વર અથવા h આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર ઝ થાય છે.

૧૪ આટલું જાણ્યા બાદ વિશેષમાં જણાવવાનું જે બધાં સર્વનામ અથવા સર્વનામવાચક શબ્દો આવે ત્યાં ઉપરના કોઈ પ્રત્યયો નામની પૂર્વે લગાડવામાં આવતા નથી. તેમજ ખાસ મહેનત લઈ નીચે જે શબ્દોની વારવણી આપી છે તેમાં જે પ્રત્યયો લગાડવામાં આવ્યા છે તે ઉપર ધ્યાન આપવાથી અને મોટે કસવાથી બહુ ઉપયોગી થઈ પડવા સંભવ છે.

*આમાં ઉચ્ નો ઉચ્ચાર સુ નહીં થતાં સુ થવાનું કારણ કે તેની પછી. Sous આવેલ હોવાથી સુ ઉચ્ચાર થયેલ છે.

એકવચન Singular

બહુવચન Plural

નરજનતિ	O meu (ઉ મે'ઉ) મારું My, mine	Os meus (ઉસ્ મેઉસ્)
નારીજનતિ	A minha (અ મી'ન્હા) „ „	As minhas (અસ્ મીન્હાસ્)
નરજનતિ	O seu (ઉ સે'ઉ) તારું, વત્તારું, તેનું	Os seus *(ઉસ્ સેઉસ્)
	Your, his, her, its, their	
નારીજનતિ	A sua (અ સુ'આ) „ „ „	As suas (અસ્ સુઆસ્)
નરજનતિ	O nosso (ઉ નૉ'સ્તુ) અમારું,	Os nossos (ઉસ્ નૉસ્તુસ્)
	Our; ours	
નારીજનતિ	A nossa (અ નૉ'સ્ત્રા) „ „	As nossas (અસ્ નૉસ્ત્રાસ્)
નરજનતિ	O vosso (ઉ વૉ'સ્તુ) તમારું,	Os vossos (ઉસ્ વૉસ્તુસ્)
	Your, Yours,	
નારીજનતિ	A vossa (અવૉ'સ્ત્રા) „ „	As vossas (અસ્ વૉસ્ત્રાસ્)
નરજનતિ	Este (એ'સ્તિ) આ This; These	Estes (એ'સ્તિસ્)
નારીજનતિ	Esta (એ'સ્ત્રા) „ „ „	Estas (એ'સ્ત્રાસ્)
નરજનતિ	Esse (એ'સ્ત્રિસ) તે That; Those	Esses (એ'સ્ત્રિસસ્)
નારીજનતિ	Essa (એ'સ્ત્રા) „ „ „	Essas (એ'સ્ત્રાસ્)
નરજનતિ	Aquella (આકે'સ્ત્રિસ) „ „	Aquelles (આકે'સ્ત્રિસસ્)
	ફર બતાવનાર	
નારીજનતિ	Aquella (આકે'સ્ત્રા) „ „	Aquellas (આકે'સ્ત્રાસ્)
	Qual? (કવાલ્) કયું? Which!	Quaes (કવાલ્સ્)
	Que? (કે) „ „ What?	બહુવચનમાં તેજ રૂપ વપરાય છે
નરજનતિ	Pelo (પે'લુ) વડે, થી વાસે By the,	Pelos (પે'લુસ્)
નારીજનતિ	Pela (પે'લા) „ „ „ „	Pelas (પે'લાસ્)
નરજનતિ	N'este (ને'સ્તિ) આમાં in this	N'estes (ને'સ્તિસ્)
	(or those)	
નારીજનતિ	N'esta (ને'સ્ત્રા) „ „	N'estas (ને'સ્ત્રાસ્)
નરજનતિ	N'esso (ને'સ્ત્રિસ) તેમાં, in that	N'esses (ને'સ્ત્રિસસ્)
	(those)	

નારીજાતિ N'essa (નેસા)	"	N'essaa (નેસા)
નરજાતિ N'aquello (નાકેલો)	"	N'aquelles (નાકેલો)
નારીજાતિ N'aquella (નાકેલા)	"	N'aquellas (નાકેલા)

આમજ આમેજ પદોમાં પાઠ રજો જુઓ. ઉપરના સંખ્દોનો ઉપયોગ તેમાં કરેલો હોયથી વધારે સમજણ પડી શકશે કારણ કે હાલ તો જાતિ અને વચન વિશેની વિગત અને અનુકૂળ થવા સંભવ છે.

ઉપર પ્રમાણે જોડણી અને જરૂરના રૂપો માફ રાખ્યા પછી વ્યાકરણના અંગો જેવાં કે નામ, સર્વનામ, વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અન્ય વિશેષની હકીકત રચાને થઈ પડે તેમ છે; કારણ કે તેથી વાક્ય કેમ બનાવવા અને બનાવેલા વાક્યો વ્યાકરણની પદ્ધતિસર કેમ વાંચવા તેની યથાપોથ સમજણ પડી શકે.

નામ (Nomes) નોર્મિસ

- ૧૫ નામ બે પ્રકારના છે. વિશેષ્યનામ અને સામાન્યનામ
વિશેષ્ય નામ જોડેલું મુખ્યત્વે મનુષ્યના નામ અને દેસ, પર્વત, નદી વિગેરેના નામો. જેમકે Manoel મનવેલ; Alpes આલ્પિસ, Ebro ઇબ્રો વિગેરે
વિશેષ્યનામ શિવ વના નામ તે જ્યાં સામાન્યનામ લેખવા.
૧૬ દરેક નામને જાતિ, વચન અને વિભક્તિ હોય છે. તેથી જે નામ જણાવ્યું હોય તે કઈ જાતિનું છે તે માટે નીચેના નિયમો ધ્યાનમાં રાખવા.
પોરતુગીઝ ભાષામાં નરજાતિ અને નારીજાતિ એમ બે જાતિ છે. (નાન્યવરજાતિની ગણતરીનો નારીજાતિમાંજ સમાવેશ કરવામાં આવે છે.)

૧૬ A નીચેના નામો નરજાતિનાં જાણવા.

- ૧ પુરૂષના નામ અને તેના પદો; જેમકે, Um actor (આતોર) નાટ્યકાર; Um carpinteiro (ઉ કાર્પિતેર) સુદાર; O caixeiro (ઉ કાક્ષેર) કાલક વિગેરે.

૨ પર્વતો, નદીઓ અને પવનના નામો, તથા જેને છેડે a ન આવ્યા હોય તેવા દેશ, નગર અને શહેરના નામો; જેમકે, Os Alpes (ઉર્ આ'લ્પીઝ.) આલ્પસ; O Caucasso (ઉ કા'ઉકસુ) કાઉકસસ, O Rio Amazonas (ઉરરી'યુ આમાઝોનસ) આમાઝોન નદી; O vento (ઉ વેન્ટુ) પવન વિગેરે,

૩ જે નામને છેડે o, i, o અને u આવ્યા હોય તેમાંના ધણુ ખરા નામ; જેમકે, eclipse (ઇક્લીપ્સિ) મહલુ; Oeste (ઓર્ઝેસિટ) પશ્ચિમ દીશ; Leite (લેઇતિ) દુધ; Rei (રેઇ) રાજા; filho (રી'લ્યુ) દાકરો; ceo (સેઉ) સ્વર્ગ, Peru' (પેર') વર્ગી ભવનું પક્ષી.

પરંતુ આ નિયમના અપવાદ તરીકે “સદ્ગુણ અને દુર્ગુણ દર્શક નામો” તથા નીચેના c. i. o અને u છેડાવાળાં નામો નારીબલિના છે.

Fonte (ફોન્ટિ) કુવારો; Chave (ચાવિ) કુંચી; lei (લેઇ) કાયદો; trihu (ત્રી'યુ) ભત; Jento (જેન્ટિ) સોક; Mão (માંડિ) હાથ; bondade (બોન્ડાદિ) બહાઇ વિગેરે.

૪ વ્યંજનાંત (વ્યંજન જેને છેડે આવેલ હોય તેવા) નામો ધણુ ખરા નરબલિનાજ હોય છે જેમકે A actriz (અ આત્રી'સ) નાટકકાર; O papel (ઉ પર્પેલ) કામળ વિગેરે.

મુખ્ય રૂલ—O છેડાવાળા નામો મુખ્યત્વે નરબલિનાજ હોય છે.

૧૬ B નારીબલિના નામો:—

૧ સ્ત્રીઓ અને સ્ત્રીઓના ધધાઓ; જેમકે A mulher (અ મુલ્હેર) સ્ત્રી; A colher (અ કુલ્હેર) વિગેરે.

૨ ઝાડ અને તેના ફળોમાંના ધણુ ખરાના નામો; જેમકે Maçã (માસાં) બોર; A raiz (અ રસા'ઇઝ) મૂળાક.

૩ a, ã, અથવા ão છેડાવાળા નામો; જેમકે, Casa (કાઝ) ઘર; Maçã (માસાં) બોર, Mão (માંડિ) હાથ.

પરંતુ અપવાદ તરીકે નીચેના નામો નરન્નતિના છે.

Planeta (પ્લાનેટ) મહ; Pão (પાંઉ) રોટલી; Anjo (આન્જો) દીંગણું વિગેરે.

આ શિવાય કેટલાંક નામો એવાં છે કે તેના અર્થ પ્રમાણે નરન્નતિના અથવા નારીન્નતિના બને છે જેમકે;

	નરન્નતિ		નારીન્નતિ
દેવ-દેવી	Deus (દે'ઉસ)	Deusa (દે'ઉઝ)	
સિંહ-સિંહણ	Leão (લેપાંઉ)	Leoa (લેલેા'આ)	
ગામડીઓ પુરુષ-ઓ	Villão (વિલ્લાંઉ)	Villôa (વિલ્લેા'આ)	
બચ્ચું નરન્નતિ-નારીન્નતિ	Infante (ઇફાંતિ)	Infanta (ઇફાંત)	

આવા ધણા નામો છે. તેના ઉદાહરણ તરીકે આ આપ્યા છે.

૧૭ તેમજ નરન્નતિ અને નારીન્નતિ એ બંનેમાં એકજ રૂપ વપરાય એવું નામ ૩૪૦ છે જે ૩૪૦ (આન્હો) હોય ત્યારે મોટો બાપો અર્થ થાય છે અને ૩૪૦ (આન્હો') હોય ત્યારે મોટી મા અર્થ થાય છે.

૧૮ ભત્રિની સમજણ સારી રીતે પડે તેને માટે નીચેના પાઠ વાંચવાથી સમજ સકારો. ઉપલા નિયમો મુજબ શબ્દોની નરન્નતિ નારીન્નતિ સમજ સેવી. અપવાદ હશે તે જણાવવામાં આવશે.

પાઠ ૧ હો. Primeira Lição (પ્રિમેઇર લીરસાંડ)

Aqui (અકી') અહીં Here	Dinheiro (દીપૈર) પૈસા Mon y
Alli (અલી) ત્યાં There	Senhora (સેંયોરા) સી Lady
Onde (ઑન્દે) ક્યાં Where	Rua (રુઆ) રોરી Street
Esta' (ઇસ્તા) છે Is	Carta (કાર્ત) કાગળ Letter
Trem(ત્રે) ઘોડામાડી Carriago	Carteiro (કાર્તેઇર) ટપાલવાળો Postman
Troco (ત્રોકો) પસ્યુરણ Change	Livro (લીવ્રુ) ચોપડી Book

Recebo (રેસીપુ) રસીદ Receipt Quarto (ક્વાર્ટુ) ચોરડો Room

ર અને રે વચ્ચેનો મધ્યમ ઉચ્ચાર

O recibo (કે રેસીપુ) તે રસીદ

A rua (અ રુઆ) તે રોડી

A senhora (અ સીન્હોર) તે બાઈ

O carteiro (કે કાર્તેઈર) તે ટપાલવાળો

Onde está ? (ઓન્દે હસ્તા) ? ક્યાં છે ?

Aqui esta' a nossa carta (અકી હસ્તા અ નોસ્સા કાર્તે) અમારો કાગળ
આ રહ્યો.

Alli esta' a nossa rua (અલ્લી હસ્તા અ નોસ્સા રુઆ) અમારી
રોડી ત્યાં છે.

Alli esta' o nosso trem (અલ્લી હસ્તા કે નોસ્સુ ત્રેમ) અમારી ગાડી
ત્યાં છે.

Onde esta' o recibo ? (ઓન્દે હસ્તા કે રેસીપુ) રસીદ ક્યાં છે ?

Aqui esta' o recibo (અકી હસ્તા કે રેસીપુ) રસીદ આ રહી.

Onde esta' o dinheiro (ઓન્દે હસ્તા કે દીન્હૈર) પૈસા ક્યાં છે ?

Esta' o troco do dinheiro (હસ્તા કે ત્રોકુ દુ દીન્હૈર) પૈસાનું
પરતુરણ છે.

પાઠ ૨ એ Segunda Lição (સેગુન્દા લીસાંડો)

૧૯ જાતિ પ્રત્યયથી પછુ દેખાડાય છે તેના દાખલા નીચે
મુજબ—

A sede (અ સેદે) તરસ Thirst

O somno (કે સોનુ) સુપ Sleep

A agua (અ આગુ) પાણી Water

આમ નોંધ—નાના પાઠોમાં સંદેહનું નામ અચિત્ત મથાને આપેલ હોવાથી
વાક્યમાં આપેલ નથી.

*Nem.....nem (નં-ને) કંઈ નહીં Neither.....neither

O pão (ઉ પાંઉ) રોટલી Bread

A penna (અ પે'ન) કલમ Pen

A mãe (અ માં) મા Mother

O pai (ઉ પાઈ) પાપ Father

O sal (ઉ સાલ) મીઠું Salt

A fome (અ ફોમિ) ભૂખ Hunger

A igreja (અ ઇગ્રેજા) દેવલ Church

A casa (અ કાઝ) ઘર House

*A bagagem (અ બગાજિમ) લગેજનો ~~સામન~~ Luggage

A chave (અ ચાવે) ચાવી Key

A estação (અ ઇસ્તિસા'વ) સ્ટેશન Station

O bolso (ઉ બોલ્સુ) ખીસ્તું Pocket

Em (એ) અંદર In

Estava (ઇસ્તાવ) હતો Was

Lá em cima (લા એ સીમ) ઉપલી સીડી Up stairs

Lá em baixo (લા એ બા'ઇસુ) નીચલી સીડી Down stairs

મારું, તારું વિગેરે માટે પાનું ૧૯૩નું જુઓ.

૨૦ આજણે જ્યાં “તમે” “આપ” એમ બોલીએ છીએ તેની બોલવાની પોરદુગીઝમાં ઘણી રીતો છે. પણ આ સ્થળે જણાવવાનું ને આ ચોપડીમાં “તમે” ને માટે O Sr અથવા “Vmcê” (Vossa mercê ઉચ્ચાર

* Nem.....nem આમાં જ્યાં ટપકાં છે ત્યાં કેટલું નામ યુક્તું. દાખલા તરીકે પાકમાં જુઓ.

* આમાં Bagagem એ અપવાદ તરીકે નારીજાતિનો સમ્બ છે. નારી-જાતિના સમ્બે ~~અ~~ મુજબથી દર્શાવેલ છે.

વોસ્સ મસે) ત્રીજા પુરુષ એકવચનને માટે; અને Vmêê (હંચાર વોસ્સ મસેસ) ત્રીજા પુરુષ બહુવચનને માટે વાપરેલ છે.

નોંધ—પોતાના દરબજાથી હક્કારને માટે Vossê (વોસ્સે) વપરાય
 “ ” ” સરખા હોય તેને માટે O Sr. (ડ સિયોર) “
 “ ” મોટા “ ” O Sr. અથવા Vmêê
 (હંચારસ મસે) વપરાય છે
 “ ” પછાત એક. “ V. Exc (હંચારસ એક્સસિયુ)
 વપરાય છે.

મથાળે શબ્દોની ઉપર ચિન્હ (કેમ બોલવાનું તેની નિશાની)
 મુકાયેલ હોવાથી પાઠમાં ફેરિથી મુકેલ નથી.

O seu quarto (ડ સેક ક્વાર્ટુ) તેનો ઓરડો.

A sua carta (અ સુઅ કાર્ટ) તેણીનો કાગળ.

Você tem a penna (હંચારસમસે તેં અ પેન) તમારી પાસે કલમ છે.

Tenho o pão, a agua e o sal (તેમ્નુ ડ પાંડ, અ આગ્વ ઇ
 ડ સાલ) મારી પાસે તે રોટલી, પાણી અને નિમક છે.

Na minha carta (ન મીન્હા કાર્ટ) મારા કાગળમાં.

Onde esta' a estajada (ઓન્દે હસ્તા અ હસ્તાસાંવ) રોકાન ક્યાં છે ?

O meu sacco esta' la' em cima (એક સાકુ હસ્તા લા એ
 સીમ) મારો કોથળો મેકા ઉપર છે.

A sua bagagem esta' la' em baixo (અ સુઅ બગાગેમ હસ્તા
 લા એ બા'હ્યુ) વારો લગેજ સીટી નીચે છે.

Onde está o seu trem ? (ઓન્દે હસ્તા ડ સેક ત્રેં) વારી ગાડી ક્યાં છે ?

O seu livro está no seu quarto (ડ સેક લીવ્રુ હસ્તા નુ સેક
 ક્વાર્ટુ) તેની બોપડી તમારા ઓરડામાં છે.

O diubeiro esta' no meu bolso (ડ દીયેર હસ્તા નુ મેક બોલ્સુ)
 મારા ખીસામાં પૈસા છે.

Aqui está o seu troco (અહીં છેતા ઉ ચેક ત્રોક) તમારું પરચુરણ આ રહ્યું.

ઉપરના પાઠ ઉપરથી જાતિ માટે સારી રીતે સમજણ પડી ગઈ હશે. માટે હવે વચન વિષે બોલીએ.

વચન (Numero) નુંમેર.

૨૧ વચન બે છે, એકવચન અને બહુવચન.

એકપદ્ધતિ બતાવે તે એકવચન જેમ, એક ચોપડી Um livro (હિં લીવ્રુ) એકથી વધારે બતાવે તે બહુવચન જેમ, ચોપડીઓ Livros (લીવ્રસ) બહુવચન નિચેના નિયમ મુજબ બનાવાય છે.

૧ બહુવચન બનાવવાનો સામાન્ય નિયમ એવો છે કે સ્વરાંત નામેને છેડે s ઉમેરાય છે જેમકે, Boi (બોઈ), Boís (બોઈસ) બળદો, Dia (દીયુ), Dias (દીયુસ) દિવસો, Irmã, (ઈર્મા), Irmãs (ઈર્માસ) બહેનો.

૨ બ્યંજન છેડાવાળા નામેને માટે નીચેના નિયમો ધ્યાનમાં રાખવાના છે.

a જેને છેડે ar, er, ir, or તથા az, ez, iz, oz અને uz આવેલા હોય તેનું બહુવચન es સખ્ત લગાડવાથી બને છે, જેમકે, Mar (માર), Mares (મારિસ), દરીયા; Poder (પુદેર), Poderes (પુદેરિસ) સત્તા, Dôr (દોર), Dôres (દોરિસ) દુઃખ; Rapaz (રપાઝ), Rapazes (રપાઝિસ) છોકરા, Mez (મેઝ), Mezes (મેઝિસ) મહિના, Luz (લુઝ), Luzes (લુઝિસ) દીવા, Noz (નોઝ), Nozes (નોઝિસ) ફળ, Nariz (નારીઝ), Narizes (નારીઝીસ) નાક વિગેરે.

b જેને છેડે al, ol અને યા આવેલા હોય ત્યારે તેમાંથી l કાઢી નાંખી અને હ્રસ્વ મુકવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, Quintal (કિંતાલ), Quintais (કિંતાઈસ) ફળીઈ; Alcohol (આલ્કોહ), Alchoos (આલ્કોહીસ) આલ્કોહ નામનો દારૂ; Azul (આઝુ),

Armas (આસ્ત્રશસ્ત્ર) વાદળીઓ રંગ, પરંતુ **Mai** (માઈ), તું **Males** (માલિશ) ખરાબ; અને **Consul** (કોન્સુલ) તું **Consules** (કોન્સુલિશ) રાજ્યનો એલચી વિગેરે ચાલ છે.

c જેને છેડે **el** અને **il** હોય તેનું **oais** કરવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Papel** (પૅપર), **Papeis** (પૅપરિશ) કાગળો; **Fossil** (ફૅસિલિશ) **Fossils** (ફૅસિલિશ) ખનીજ વસ્તુ.

d જે નામને છેડે **il** હોય તેમાંથી **l** કાઢી નાંખી **s** લગાડવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Civil** (સીવિલિશ), **Civis** (સિવિલિશ) સભ્ય.

e જે નામને છેડે **m** હોય તેમાંથી **m** કાઢી નાંખીને **ns** લગાડવાથી બહુવચન બને છે. જેમકે, **Homem**, (ઓમિ), **Homens** (ઓમિંશ) માણસો; **Son** (સો), **Sons** (સોશ) અવાજ.

f કો છેડાવાળા સખ્તો હોય તેનું બહુવચન **ãos**, **ões**, અથવા **ães** કરવાથી બને છે; જેમકે, **Vão** (વ્હાંઈ), **Vãos** (વ્હાંઈશ), ખાલી; **Canção** (કાંસાંઈ), **Canções** (કાંસોંઈશ) ગાયન; **Cão** (કાંઈ), **Cães** (કાંઈશ) કુતરા વિગેરે.

ઉપર પ્રમાણે નિયમો જરાબર ધ્યાનમાં રાખવાથી સહેલાઈથી બહુવચન જમાવવાની ટેવ પડી જાય છે; જેથી કુંઠા અને થોડા નિયમોની વિગત સંજોગમાં આપેલ છે.

૨૨ ઉપરના નિયમ જરાબર ધ્યાનમાં રહે એટલા વારંતે નીચેના પાઠ ઉપર ધ્યાન આપવું.

પાઠ ૩એ **Terceira Lição** (તેર્સેર લીસાંઈ)

એકવચન બહુવચન

Dia	Dias	(દીઅશ)	દિવસો	Days
Signal	Signaes	(સિનાઈશ)	ખબરા	Signals
Pacote	Pacotes	(પૅકેટિશ)	બિંદી	Parcels

Qual	Quaes	(કવાઈશુ)	કયું ?	Which ?
Bahú	Bahús	(બાહી'શુ)	પેટી	Trunks
Um	Uns	(હાઈશુ)	એક, કેટલોક	One, Some
Opinião	(ઓપિનિયૉડ) Opiniões	(ઓપીનિયૉઈશુ)	મત	Opinions
Plano	Planos	(પ્લાનુશુ)	ચુકિતઓ	Plans
Irmã	Irmãs	(ઈર્મા'શુ)	બેનો	Sisters
Lugar	Lugares	(લુગારિશુ)	જગ્યાઓ	Places
Bilhete	Bilhetes	(બિલ્હે'તિશુ)	ટિકિટ	Tickets
Amigo	Amigos	(આમીગુશુ)	મિત્રો	Friends

આ ઉપરાંત પાને ૧૯ મે આપેલાં શબ્દો યાદ રાખવા કારણકે જ્ઞાતિ અને વચન દર્શાવવા માટે આ પાઠમાં તેનો ઉપયોગ કરેલ છે.

O seu pacote	(ઉ સેઉ પકૉતિ)	તેનું પાસેલ
Os seus pacotes	(ઉસુ સેઉશુ પકૉતિશુ)	તેનાં પાસેલો
O seu quarto	(ઉ સેઉ ક્વાર્તુ)	તેનો ઓરડો
Os seus quartos	(ઉસુ સેઉશુ ક્વાર્તુશુ)	તેના ઓરડાઓ
A nossa chave	(અનોસ્સ સાન્હિ)	અમારી ચાવી
As nossas chaves	(અસુ નૉસ્સશુ સાન્હિશુ)	અમારી ચાવીઓ
A minha carta	(અ મીન્હા કાર્તે)	મારો કાગળ
As minhas cartas	(અસુ મીન્હાશુ કાર્તેશુ)	મારા કાગળો.
O meu livro	(ઉ મેઉ લી'વ્રુ)	મારી બોપડી.
Os meus livros	(ઉસુ મેઉશુ લી'વ્રુશુ)	મારી બોપડીઓ.
Estas senhoras	(એસ્તાશુ સીન્હોરશુ)	આ સ્ત્રીઓ.
Quaes pacotes ?	(કવાઈશુ પકૉતિસુ) ?	કયા પાસેલો ?
Uns saccos	(હાસુ સાકુશુ)	કેટલાક કોથળાઓ
Esse bilhete	(એસ્સી બિલ્હેતિ)	તે ટિકિટ.
Esses bilhetes	(એસિસશુ બિલ્હેતિશુ)	તે ટિકિટ.

વિશક્તી વિશેનું વિવેચન સર્વનામમાં જુઓ

૨૩ પાઠ ૪ Quarta Lição (ક્વાર્તા લિસાંડ)

Esquina (ઇસ્કીન) ખૂણો Corner

Loja (લોજા) દુકાન Shop

Preço (પ્રેસુ) કીમત Price E' (એં) છે is એકવચન

Criado (ક્રીયાદુ) નોકર Servant São (સાંડ) છે are બહુવચન

Correio (કોર્રેયુ) ટપાલ ઓફીસ Post office

Comboio (કોમ્બોયુ) રેલમાર્ગી Train

આ પાઠમાં શબ્દોની જાતિ ઈંગ્લીશમાં પાના ૧૭ ને બતાવેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે, તે ધ્યાનમાં લેવા. જે શબ્દો આગલા પાઠમાં આવી ગયા છે તે અહીં ફરીથી જણાવ્યા નથી.

Do preço (દુ પ્રેસુ) કીમતનું Of the price

Da estação (દા ઇસ્ટાસાંડ) સ્ટેશનેથી From the station

Na igreja (ના ઇગ્રેજા) દેવળમાં In the church

Do criado (દુ ક્રીયાદુ) નોકર પાસેથી From the servant

Pelo comboio (પેલુ કોમ્બોયુ) રેલ રસ્તે By the train

A' loja (આ લોજા) દુકાન તરફ To the shop

Pela rua (પેલા રુઆ) રસ્તેથી By the street

A esquina da rua (આ ઇસ્કીન દા રુઆ) તે સ્થાનના ખૂણા તરફ

Da loja do seu amigo (દા લોજા દુ સેઉ આમીયુ) તમારા મિત્રની દુકાનમાંથી

Qual é o meu lugar ? (ક્વૉલ એ ઉમેડ લુગાર) મારી જગ્યા કય છે ?

Qual é a sua opinião ? (ક્વૉલ એ આ સુઅ ઓપિનિયાંડ) તમારો મત શું છે ?

Quaes são os seus planos (ક્વાઇસ સાંડ ઉસ સેઉસ પ્લાનુસ) તેઓની શક્તિઓ શું છે ?

* *Quaes d'estas senhoras são as suas irmãs* (કવઝ્હસ્તુ કૈસ્તસ્ સીઝ્મોરસ્ સાંઠિં અસ્ સુઅસ્ દર્ખોસ્) આ અઝિઓમાંથી તમારી બેનો કઈ છે ?

અહીં ખાસ ધ્યાન રાખવાની જાગૃત છે કે સીઝિરસ્ સાંઠિં, અસ્ સુઅસ્ એ બધે રૂ નહીં થતાં ઉચ્ચાર સુ કરેલ છે કારણકે બે ૨ સાથે આવ્યા છે.

વિશેષણ (Adjectivos) આન્બેલીવુશ

૨૪ વિશેષણની જાતિ અને વચન હમેશાં તેના વિશેષ્યની જાતિ અને વચન મુજબજ રાખવામાં આવે છે. એટલે નરજાતિના વિશેષ્યની સાથે વિશેષણ નરજાતિનુંજ વપરાય અને નારીજાતિના વિશેષ્યની સાથે નારીજાતિનું વિશેષણ વપરાય છે; જેમકે *Bom livro* (સારું પુસ્તક); *Nova lua* (ખીજનો ચંદ્રમા).

૨૫ નરજાતિના વિશેષણનું નારીજાતિ જનાવતું હોય તો નીચેના ફેરફાર કરાય છે.

a o છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ જનાવતાં o કાઢી તેને બદલે a લગાડાય છે. જેમકે, *Novo, Nova* (નોવુ, નોવ્વ) નવું, *Mao, Má* (માડે, મા) ખરાબ; *Alto, Alta* (આલ્ટુ, આલ્ટા) ઊંચુ.

b ão છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ જનાવતાં તેને બદલે ã મુકવામાં આવે છે. જેમકે *São, Sã* (સાંઠિ, સાં) વંદુસ્ત.

c or છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને a ઉમેરવાથી નારીજાતિનું વિશેષણ બને છે. જેમકે *Doutor, Doutora* (દોતોર, દોતોર) દાકર.

d m અથવા u છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ જનાવતાં ફક્ત a ઉમેરવામાં આવે છે. જેમકે, *Um, Uma* (ઊં, ઊમ)

* *Qual* અથવા *Quaes* જ્યારે *de* (દે) પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેની પછી નામ આવે છે.

એક; Cru, Crua (ક્રૂ, ક્રૂઅ) કાર્યુ; પણ Bom ને બદલે Boa (બોં, બોઅ) સારું થાય છે.

1 અથવા છઠ્ઠા છેડાવાળા સામાન્ય સખ્તો રીતે બને ભલિના હોય છે. નીચેના સખ્તો અનિયમીત છે:—Bom, Boa સારું; Ladrão, Ladra (લાદ્રાંડિ, લાદ્ર) લુચ્ચો; Chorão Chorona (ચોરાંડિ, ચોરાન) રડતો.

૨૬ હમેસાં ઉપયોગમાં આવે એવાં વિશેષણોની સંખ્યા નીચે આપેલ છે તે મોટે કરવાથી બહુજ ઉપયોગી થઈ પડશે.

ઉચ્ચાર કરવામાં ધ્રુવ અને દીર્ઘની ખાસ સંભાળ રાખી બોલાય તો ઉચ્ચાર ખરો બાકુમ પડે જેમકે Doco નો દૌસિ ઉચ્ચાર થાય છે પણ આપણે દૌસ બોલીએ છીએ પણ તે કરતાં દૌસિ ધ્રુવ બોલીએ તો તે ઉચ્ચાર ખરો મણાય.

Activo	(આવીવુ)	ચાલાક	Active
Agradavel	(આગ્રાદાવેલ)	અતુકળ	Agreeable
Ancioso	(આંસિયોઝુ)	આતુર	Anxious
Amargo	(આમાર્ગુ)	કડવું	Bitter
Atrevido	(આત્રેવ્વીડુ)	હીમતવાન	Bold
Apertado	(આપેર્તાડુ)	મજબુત	Tight
Alto	(આલ્ટુ)	ઊંચું	Tall
Aberto	(આબેર્તુ)	ઉપાડું	Open
Alegre	(આલેગ્રિ)	પ્રસન્નમીન	Cheerful
Bein	(બેં)	સારું, ખરું	Well, Right
Bonito	(બુનીતુ)	સુંદર	Pretty
Brando	(બ્રાંડુ)	નમ્ર	Mild
Baixo	(બાઈચુ)	નીચું	Low
Benigno	(બેનીતુ)	માયાળુ	Kind
Bom	(બોં)	સારું	Good

Barato	(બારાત્ર)	સેંધું	Cheap
Bravo	(બ્રાવુ)	બહાદુર	Brave
Capaz	(કપાઝ)	સક્તિવાન	Able
Caro	(કાર)	મેંધું	Dear
Cego	(સેગુ)	આંધળો	Blind
Cuidadoso	(કુઇદોસો)	સતવધ	Careful
Certo	(સેર્તુ)	આક્રમ	Certain
Cortez	(કોર્ટેઝ)	નમ્ર	Civil
Claro	(કલાર)	માફ	Clear
Confortavel	(કોર્ફોર્વેવેલ)	સુખકર	Comfortable
Completo	(કોમ્પ્લેટુ)	નિપૂર્ણ	Complete
Correcto	(કોરેક્ટુ)	સાચું	Correct
Cruel	(ક્રુએલ)	પાવકી	Cruel
Curioso	(કુરિઓસુ)	વિચિત્ર	Curious
Cedo	(સેદુ)	અગ્રે	Early
Commodo	(કોમ્મુ)	અગ્રે	Easy
Cada	(કાદ)	દરેક	Every
Chato	(ચાત્ર)	ચપટું	Flat
Cheio	(ચેઇયુ)	બરેહુ	Full
Contente	(કોન્ટેન્ટિવ)	ખુશી	Glad
Comprido	(કોમ્પ્રીદુ)	લાંબું	Long
Curto	(કુર્ટુ)	ટુંકું	Short
Cru	(ક્રુ)	કાચું	Raw
Certamente	(સેર્તેમેન્ટિવ)	નક્કી	Sure
Descuidadoso	(દિસુકુઇદોસો)	ગારવ	Careless
Diferente	(દિફરેન્ટિવ)	અલગ	Different
Distincto	(દિસ્ટિન્ક્ટુ)	સ્વચ્છ	Distinct

Direito	(दिशैतु)	सीधु	Straight
Duro	(दूर)	कठकु, सीधकु	Hard, Tough
Delicado	(दिलिकरु)	नाजुक, सुंदर	Nice
Diverso	(दिवसु)	नाना प्रकारकु	Various
Doente	(दुखी-त)	भांडु	Sick
Dôce	(दोसि)	मीडु	Sweet
Estimavel	(उसितभावेसु)	कीमती	Valuable
Enfadonho	(अईदोभु)	कंटागा अरेसु	Troublesome
Estrondoso	(अईदोसु)	उंसु	Loud
Empoeado	(अम्पेआदु)	धूलवाणु	Dusty
Estupido	(अस्तुपिदु)	देदीआण	Stupid
Escuro	(अस्कर)	अधायीक	Dark
Formoso-a	(ईमेसु) ईमेस (नारी)	सुंदर	Beautiful
Frio	(ईसु)	थंडी	Cold
Fresco	(ईस्कु)	ठण्डु	Cool
Facil	(ईसिदु)	सहेसु	Easy
Falso	(ईसु)	जोडु	False
Famoso	(ईमेसु)	प्रख्यात	Famous
Fino	(ईसु)	सुंदर	Fine
Feliz	(ईकीक)	सुखी	Happy
Firme	(ईमे)	दृढ	Firm
Fresco	(ईस्कु)	ठण्डु	Fresh
Forte	(ईरुत)	अजुत	Strong
Feio	(ईईसु)	जेदोण	Ugly
Fraco	(ईक)	नजुणु	Weak
Feroz	(ईरुह)	अजवी	Wild

Feito de páo	(કેઇતુ દ પાઉ)	લાકડાનું	Wooden
Grosso	(મેાસ્થુ)	મોડું	Thick
Grande	(માન્દિ)	મેાડું	Large
Geral	(બર્ચેરાણ)	સુખ્ય	General
Gordo	(ગોદું)	મોડું	Fat
Generoso	(બર્ચેનરોણ)	કેદાર	Generous
Habil	(આભિણ)	કુશીઆર	Clever
Humido	(હિમિદુ)	મેજવાણું	Damp
Honesto	(ઝોનસ્તુ)	પ્રમાણિક	Honest
Imprudente	(ઇપ્રુદન્દિ)	મૂર્ખે	Foolish
Importante	(ઇપોર્તાન્દિ)	જરૂરી	Important
Injusto	(ઇજસ્ટુ)	અન્યાયી	Unjust
Incapaz	(ઇકપાઝ)	નાસાપક	Unfit
Incerto	(ઇસર્તુ)	અનિશ્ચિત	Unsettled
Indigno	(ઇદીનુ)	નકસું	Worthless
Justo	(જસ્ટુ)	ન્યાયી	Just
Liso	(લીઝુ)	લીસું	Smooth
Luzento	(લુઝેન્દિ)	પ્રકાશિત	Bright
Leve	(લેવિ)	સહેજ	Light
Largo	(લાર્જુ)	પહોણું	Broad, wide
Limp	(લીપુ)	મેાખ્યું	Clean
Livre	(લીવિ)	ખરે, છુટું	Free
Ligeiro	(લીગેરો)	લલકું	Light
Môco	(મેમ્સુ)	નાનું	Young
Mal	(માલ)	ખરાબ	Wrong, bad
Malhado	(માલ્હાદુ)	બીટું	Wet
Macio	(માસિયુ)	સુંવાળું	Soft

Mesmo	(મેઝમુ)	તેજ	Same
Malvado	(માલ્વા'દુ)	ખરાબ	Wicked
Moderno	(મોદર્નૈ)	દાલનુ	Modern
Magro	(માગ્રુ)	પાતળુ	Thin
Mao	(માઉ)	ખરાબ	Bad
Mudo	(મુદુ)	મુંઝુ	Dumb
Muito	(મુઈતુ)	બહુ	Very
Morto	(મોર્તુ)	મુવેલુ	Dead
Medroso	(મેદ્રોઝુ)	બીધિલુ	Afraid
Natural	(નાતુરાલુ)	રહેવાસી	Natural
Necessario	(નેસેસારી'સિયુ)	જરૂરનુ	Necessary
Nobre	(નોબ્રિ)	ઉમદુ	Noble
Numeroso	(નુમેરોઝુ)	બહુ	Numerous
Occupado	(ઓકુપાદુ)	ઉધમી	Busy
Ouco	(ઓકુ)	પોડુ	Hollow
Ordinario	(ઓર્દિનાર્યુ)	સાધારણુ	Ordinary
Opportuno	(ઓપોર્ટૂનુ)	વખતસર	Timely
Prompto	(પ્રોપ્ટુ)	ખુશી, તૈયાર	Willing, ready
Proprio	(પ્રોપ્રિયુ)	અનુકૂળ	Suitable
Pequeno	(પેકેતુ)	નાનુ	Small, little
Presente	(પ્રેઝેન્તિ)	હાજર	Present
Principal	(પ્રિન્સિપાલ)	મુખ્ય	Principal
Paciente	(પાસિયેન્તિ)	ધીરજવાળો	Patient
Perfeito	(પેફેઈતુ)	સંપૂર્ણ	Perfect
Perigoso	(પેરિગોઝુ)	ખતરજનક	Dangerous
Preguiçoso	(પ્રેગિસોઝુ)	જાડાસુ	Idle
Poucos	(પોકુઝુ)	થોડા	Few

Quente	(કોં-વ)	ગરમ	Hot; warm
Rude	(રૂદિ)	જામણી	Rude
Rural	(રરરાલ)	ગ્રામ્ય	Rural
Regular	(રરેયુલાર)	નિયમીત	Regular
Real	(રરેવાલ)	અસલ	Real
Raro	(રરાર)	ભાર્યેજ	Rare
Sereno	(સેરેનું)	ચાંદ	Calm
Surdo	(સુદે)	બહેર	Deaf
Sujo	(સુજુ)	ગંદુ	Dirty
Secco	(સેકકુ)	સુક	Dry
Solto	(સોલ્તુ)	છુટ	Loose
Salvo	(સાલ્વુ)	સહીસલામત	Safe
Seguro	(સેગુર)	„	Securo
Severo	(સેવેર)	સખ્ત	Severe
Serio	(સેરીયુ)	બધંકર	Serious
Simple	(સીપ્લિયુ)	સાદું	Simple
Singelo	(સિંગલેયુ)	કુંવારો, એકલવાયું, એકલો	Single
Solido	(સોલિદુ)	નક્કર	Solid
Sedento	(સેદેન્ટુ)	વસ્થો	Thirsty
Sabio	(સાબિયુ)	ગણો	Wise
Triste	(ત્રીસ્ટિ)	દીકમીર	Sad
Tarde	(તાર્દિ)	બેહુ	Late
Tanto	(તાન્ટુ)	એટલું	So much
Tempestuoso	(ટેમ્પેસ્ટુઓઝુ)	તોફાની	Stormy
Total	(તૉટાલ)	સરવાળો	Total
Todo	(તોડુ)	આખું	All
Usual	(ઉઝુઅલ)	સામાન્ય	Usual

Urgente	(ઉર્જેન્ટ)	જરૂરું	Urgent
Util	(ઊતિલ)	ઉપયોગી	Useful
Vazio	(વઝીયુ)	ખાલી	Empty
Velho	(વેલ્યુ)	જુનું	Old
Venencoso	(વેનૅન્સોઝુ)	ઝેરી	Poisonous
Veloz	(વેલોઝ)	ઉતાવળું	Quick
Vagaroso	(વાગારોઝુ)	ધીમું	Slow
Verdadeiro	(વેર્દાદેર)	સાચું	True
Vão	(વાંક)	ફોમટ	Vain
Ventoso	(વેન્તોઝુ)	પવનવાળું	Windy
Varios	(વાર્યુઝુ)	જુદી જુદી ભવતું	Various
Zangado	(ઝાંગાડુ)	ઝુલ્સે થયેલું, ક્રોધિત	Angry

નીચેના પાઠમાં ઉપરના શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે જે ઉદાહરણ તરીકે આપેલ છે.

૨૭ પાઠ ૫ માં Quinta Lição (કીન્ત લીસાંઙ)

Isto (ઇસ્તુ) આ This N'isto (નીસ્તુ) આમાં In this
 Isso (ઇસુ) તે That N'isso (નીસ્સુ) તેમાં In that
 Aquillo (આકીલ્યુ) તે „ (ફરની- Difficil (દિકીસિલ) અપર' Difficult
 વસ્તુ દર્શાવવા) આ બધા શબ્દો નાનપતર ભૂતિના છે

અહીં જણાવવું જરૂરું છે જે “આ” અને “તે” ને માટે બન્ને શબ્દો છે જેવાંકે Este અને Isto; (આ) Esse અને Isso; (તે) Aquello અને Aquillo (તે) આ બે રૂપમાંથી કયું રૂપ કયે સ્થળે વાપરવું તેની રીત જોવી છે કે જ્યાં આગળ તે વિશેષજનની પછી કોઇ નામ ન હોય ત્યાં Isto, Isso અને Aquillo વપરાય છે; અને વિશેષજનની સાથે વિશેષ્ય તરીકે નામ હોય તો Este, Esse અને Aquello વપરાય છે. તેને, ઉપયોગ પાઠમાં જોઇ લેવો અને તદ્દાવત જોવો હોય તો કલમ ૫૬ જુઓ.

નોંધ—ઉપ્યાર આગળ આવેલ હોવાથી ફરીથી આવેલ નથી.

Quinto (કીન્તુ) પાંચમો Fifth; Lingua (લીન્ગ્વા) ભાષા Language

Isto é tudo (ઇસ્તુ એં તુદુ) આ સઘળું છે.

Aquillo é difficil (અકીસ્તુ એં દિફીસિલુ) તે અઘરું છે.

Isto é facil (ઇસ્તુ એં ફાસિલુ) આ સહેલું છે.

Isto não é caro (ઇસ્તુ નાંઈ એં કાર) આ મોંઘું નથી.

Isso não é certo (ઇસ્સુ નાંઈ એં સેર્તુ) તે ચોક્કસ નથી.

Uma formosa senhora perguntou (ઉમ ફોર્મોઝા સિન્હોર્સા પેર્ગુન્તૌ) એક સુંદર સ્ત્રીએ પૂછ્યું.

Carlos Quinto falava diversas linguas europeas (કાર્લુસ્ કીન્તુ ફાલાવ દીવર્સાસ લીન્ગ્વાસ પેર્ઝીપેયસ) પાંચમો કાર્લુ (ચાર્લ્સ) યુરોપની બધી ભાષા બોલતો.

૨૮ “ ત્રણ જાતના વિશેષણો ” વિશેષણત્વ ગુણ કે રૂપણ ત્રણ રીતે જતાવ્ય છે. ૧ સાદી રીતે (Positivo), ૨ મુકાબલાવાળી રીતે (Comparativo) અને ૩ સર્વોત્ક્રમ રીતે (Superlativo).

૨૯ સાદી રીતે જેને positivo (પોઝીટીવુ) કહે છે તે સાધારણ રીતે સામાન્ય રૂપે દર્શાવાય છે. જેમકે આ સ્ત્રી સુંદર છે Esta mulher é bella (એસ્તા મુલ્હેર એ બેલ્લા)

૩૦ મુકાબલાવાળી રીતે જેને comparativo (કંપારાટીવુ) કહે છે તે જોખા અથવા વધતા પ્રમાણમાં કોઈ તેનેજ મળતી ખીજ વસ્તુ સાથે સરખામણી રૂપે દર્શાવાય છે. જેમકે તે સ્ત્રી વધારે (પહેલી સ્ત્રી કરતાં) સુંદર છે Aquella é mais bella que esta (અક્વેલ્લા એં માઇસ્ બેલ્લા કે એસ્તા).

૩૧ સર્વોત્ક્રમ રીતે જેને superlativo (સુપર્લાટીવુ) કહે છે તે સૌથી ઉતરતું કે સઘળું એવું જતાવ્યું હોય ત્યારે કામ આવે છે. જેમકે પેલી સ્ત્રી સર્વથી સુંદર છે (આમળ બે જણાવી તેના કરતાં) Essa é a mais bella (de todas) (એસ્સા એં અ માઇસ્ બેલ્લા દે તૌદાસ).

૩૨ કંપારાતીવુ રૂપ જનાવતું હોય ત્યારે mais માધ્ય (વધારે) અથવા menos મૈનુસ (ઐશુ) એ સખ્દો વિરોધકના સામાન્ય રૂપને સમા-
ડાય છે. જેમકે મોંધું caro પણ વધારે મોંધું mais caro, રૂપાળું bello
પણ ઐશુ રૂપાળું કહેવું હોય તો menos bello કહેવાય.

આ કરતાંએ વધારે બારદશક કંપારાતીવુ રૂપ જણાવતું હોય તો તેની
પહેલાં muito mais (ધણ વધારે) અથવા muito menos (ધણ ઐશુ)
અર્થ મુજબ સમાડાય છે. જેમકે muito mais bello ધણીજ રૂપાળી.

૩૩ મુપસાંતીવુ રૂપ જનાવતું હોય ત્યારે વિરોધકના સામાન્ય રૂપને
(૧) o (કે a) mais સમાડાય છે જેમકે ધણુંજ મોંધું O mais caro
બીજી રીતે (૨) Issimo ઇસ્સિમુ (પણ નારીજતિમાં Issima ઇસ્સીમ)
સમાડાય છે જેમકે પૈસાદાર Rico; પણ ધણેજ પૈસાદાર કહેવું હોય તો
Riquissimo (રીકીસ્સિમુ).

૩૪ સરખામણીની તુલના Graus de comparação (આકરુ
૬ કંપારાસાંઉ)

a "તેના જેવું" (જેટલું) એમ સરખામણી જતાવવા માટે Tão...
como સખ્દો મુકાયછે. જેમકે તે "તમારા જેવો" પૈસાદાર છે. Elle
é tão rico como o Sr. (એલિસ એ તાંકે સીક્ર કૉયુ ઉ સિયોર).

b "તેના કરતાં" એમ સરખામણી જતાવવા માટે Mais.....
que (વધારો દર્શાવવા માટે) અથવા Menos.....que (ઐશુ
દર્શાવવા માટે) સમાડાય છે. જેમકે તે મારા બાપ "કરતાં વધારે"
પૈસાદાર છે. Elle é mais rico que o meu pae (એલિસ
માધ્ય રીક્ર કે ઉ મેકે પાઇ).

૩૫. કેટલાંક વિરોધકોની સરખામણી ઉપરની રીત મુજબ નહીં થતાં
અનિયમીત રીતે થાય છે તેમાંના કેટલાંક દાખલા.

સારું Bom, boa વધારે સારું Melhor સૌથી સારું O melhor
ખરાબ Má, má વધારે ખરાબ Peor „ ખરાબ O peor

મેહું Grande   „   મેહું Maior   „   મેહું O maior
નાનું Pequeno   „   નાનું Menor   „   નાનું O menor

ઉપરનાં ત્રણે રૂપેનાં ઉપયોગ તથા આગળ આપેલ બધી કલમોનાં ભવિ
વચન અનુસાર ખુલાસો નીચેના પાઠમાં કરેલો છે.

૩૬   પાઠ ફિઝા   Sexta Lição   (સેસ્ત લીસાંડો)

Elevado (એલેવદ)   ઊંચું   High
Relógio (રેલોગિયુ)   ધડીઆળ   Clock
Será (સેરા)   થશે   Will be   Ser તુ ૨૫ છે
Pesado (પેઝદ)   ભારે   Heavy
Pronuncia (પ્રુનુસિઅ)   ઉચ્ચાર   Pronunciation
Razão (રાઝાંડો)   ખડું   Right
Estou (એસ્ટો)   હું   Am
Hoje (ઓજે)   આજ   To-day
Bastante (બાસ્તાંતિ)   પુરતું   Enough
Tempo (તેમ્પુ)   વખત   Time
Barato (બારાટુ)   સેંધું   Cheap

A mesa mais barata (આ મેઝ માઇસ્ બારાટ) સૌથી સેંધું ટેબલ.

Um preço muito mais elevado (ઉં પ્રેસ્સુ મુહતુ માઇસ્ એલેવદ)
ધણી ભારે કીમત.

O livro mais pequeno dos dois (ડી લીવ માઇસ્ પીકેનુ દુસ
દોઇસ) જે ચોપડીમાંથી વધારે નાની.

Este relógio é mais barato (એસ્તિ રેલોગિયુ એ માઇસ્ બારાટ)
આ ધડીઆળ વધારે સેંધું છે.

Estes pacotes são os maiores e os mais pesados (એસ્તિય
પકેટિસ સાંડે ઉસ્ માઇઝોરિસ હ ઉસ્ માઇસ્ પેઝદુસ) આ પાસેલો સૌથી
મેટા અને સૌથી વધારે ભારે છે.

Esse será o melhor plano (એરિસ સેરા ઉ મિલ્યોરુ પ્લાનુ) તે
સૌથી ઉત્તમ પ્લાન થશે.

Esta rua é muito mais larga (એસ્ટ રુઅ એ મુઇતુ માઇન્સ
લા'ગે) આ રસ્તા ધણી પહોળો છે.

É muito mais facil (એ મુઇતુ માઇન્સ ફા'સિલ) તે ધણું વધારે સહેલું છે.
Muito tem está tudo aqui (મુઇતુ બે; ઇસ્ટા તુડુ અહીં) બહુ
સારું; તે બહુ બધી છે.

A pronuncia portugueza é muito difficil (અ પુર્તુગિઝ
પોર્તુગેઝ એ મુઇતુ દિફીસિલ) પોર્તુગીઝ ભાષાનો ઉચ્ચાર ધણો અધરો છે.

O Sr tem razão (ઉ સી'યોરુ તે રાઝો'ઉ) તમે ખરા છે. (તમારું કહ્યું
ખરું છે)

Estou muitissimo bom agora (ઇસ્ટો મુઇતિસીમુ બો' અગોરા)
હમણાં મને ધણુંજ સારું છે.

Isto é tudo para hoje (ઇસ્ટુ એ તુડુ પરા આંજી) આજને માટે
સપૂર્ણ આ છે.

Não tem tempo bastante (નાંઉ તે તેમ્પુ બાસ્ટાન્ટી) પુરતો
વખત નથી.

Ella não é tão alta como eu (એલા નાંઉ એ તાંઉ આસ્ટ કોમુ
એઉ) તે બી મારા જેટલી જિંચી નથી.

Estes livros são baratissimos (એસ્ટિવુ લીવ્રુસ સાંઉ બારાટી-
સિમુસ) આ ચોપડીઓ ધણી સોંધી છે.

૩૭ સંખ્યાવાચક શબ્દો (Numeros Cardinaes) નંબર્સ કાર્ડિનાલ્સ
સદરકુ શબ્દો વિશેષણો હોવાથી નીચે આપ્યા છે.

Um (ઉં) નરખતિ	} ૧ One	Tres (ત્રેસ) ૩ Three
Uma (ઉમ) નારી „		Quatro (ક્વાત્રુ) ૪ Four
Dois (દોઇસ) નર „	} ૨ Two	Cinco (સીંકુ) ૫ Five
Duas (દુઅસ) નારી „		Seis (સેઇસ) ૬ Six

Sete (સેતિ) ૭	Seven	Quinze (કીંઝિ) ૧૫	Fifteen
Oito (ઔઁતુ) ૮	Eight	Dezesseis (દિઝેસેઈશુ) ૧૬	Sixteen
Nove (નોવિ) ૯	Nine	Dezesete (દિઝેસેટિ) ૧૭	Seventeen
Dez (દેઝ) ૧૦	Ten	Dezoito (દિઝેઔઁતુ) ૧૮	
Onze (ઔંઝિ) ૧૧	Eleven		Eighteen
Doze (દોઝિ) ૧૨	Twelve	Dezenove (દિઝેનોવિ) ૧૯	
Treze (ત્રેઝિ) ૧૩	Thirteen		Nineteen
Quatorze (કાતોરેઝિ) ૧૪	Fourteen	Vinte (વિંતિ) ૨૦	Twenty
Vinte e um (વિંતિ ઇ uma ઊ, ઊમ)	} ૨૧	Twenty one	
Vinte e dois (વિંતિ ઇ duas દોઈશુ-દુઅશુ)		Twenty two	
„ e tres (વિંતિ ઇ ત્રેશુ) ૨૩	„	three	
„ e quatro („ „ ક્વાતુ) ૨૪	„	four	
„ e cinco („ „ કીંકિ) ૨૫	„	five	
„ e seis („ „ સેઈશુ) ૨૬	„	six	
„ e sete („ „ સેટિ) ૨૭	„	seven	
„ e oito („ „ ઔઁતુ) ૨૮	„	eight	
„ e nove („ „ નોવિ) ૨૯	„	nine	
Trinta (ત્રીંતિ) ૩૦	Thirty		
Trinta e um („ ઇ ઊ) ૩૧	Thirty one		
Quarenta (ક્વારેંતિ) ૪૦	Forty		
Cincoenta (સિંકોંતિ) ૫૦	Fifty		
Sessenta (સેસેંતિ) ૬૦	Sixty		
Setenta (સેતેંતિ) ૭૦	Seventy		
Oitenta (ઔઁતેંતિ) ૮૦	Eighty		
Noventa (નોવેંતિ) ૯૦	Ninety		

Cem	(સ)	૧૦૦	Hundred
Cento e um	(સેન્ટુ ઇ ઊં)	૧૦૧	„ and one
„ „ dois	(„ „ દોઝ)	૧૦૨	„ „ two
„ „ cinco	(„ „ સીક્ર)	૧૦૫	„ „ five
„ „ onze	(„ „ ઓઝિ)	૧૧૧	„ „ eleven
„ „ vinte e um	„ „ વીન્ટિ ઇ ઊં)	૧૨૧	„ and twenty one

Duzentos (નર)	(દુઝેન્ટુ)	} ૨૦૦	Two hundred
Duzentas (નારી)	(દુઝેન્ટા)		

Trezentos (as)	(ત્રેઝેન્ટુ)	૩૦૦	Three „
Quatro centos (as)	(ક્વાત્રુ સેન્ટુ)	૪૦૦	Four hundred

Quinhentos (as)	(કિન્હેન્ટુ)	૫૦૦	Five „
-----------------	--------------	-----	--------

Seiscentos (as)	(સેઈસેન્ટુ)	૬૦૦	Six „
-----------------	-------------	-----	-------

Sete „ „	(સેતિ „ „)	૭૦૦	Seven „
----------	-------------	-----	---------

Oito „ „	(ઓઈટુ „ „)	૮૦૦	Eight „
----------	-------------	-----	---------

Nove „ „	(નેવિ „ „)	૯૦૦	Nine „
----------	-------------	-----	--------

Mil	(મીલ)	૧,૦૦૦	Thousand
-----	-------	-------	----------

Mil e um	(મીલ ઇ ઊં)	૧,૦૦૧	„ and one
----------	------------	-------	-----------

„ „ dez	(મીલ ઇ દેઝ)	૧,૦૧૦	„ „ ten
---------	-------------	-------	---------

Dois (duas) mil	(દોઈસ મીલ)	૨,૦૦૦	Two thousand
-----------------	------------	-------	--------------

Cinco „ „	(સીક્ર) „ „	૫,૦૦૦	Five „
-----------	-------------	-------	--------

Des „ „	(દેઝ „ „)	૧૦,૦૦૦	Ten „
---------	------------	--------	-------

Vinte „ „	(વીન્ટિ „ „)	૨૦,૦૦૦	Twenty „
-----------	---------------	--------	----------

Cem „ „	(સ મીલ)	૧૦૦,૦૦૦	Hundred „
---------	---------	---------	-----------

Milhão	(મિલ્હો)	૧,૦૦૦,૦૦૦	Million
--------	----------	-----------	---------

૧૯૧૫, Mil nove centos e quinze (મીલ નેવિ સેન્ટુ ઇ કીઝી)

One thousand nine hundred and fifteen.

૭૫૨નાં જ્યાં વિશેષજો અને ભવિના છે, અને જ્યાં નારીભવિના જુદા

સમ્પ્રદા (Uma, duas વિગેરે છે.) તે ઉપર જણાવેલ છે, પરંતુ બધાં duzentos, trezentos વિગેરે છે ત્યાં os નો ઇસ કરવાથી નારીબલિ બને છે. cento ને બદલે સધલે (બને બલિમાં) cem કરાય છે.

૩૮ ક્રમસૂચક સંખ્યાના શબ્દો. (Numeros Ordinaes)

૧મં ૨મં બોલિનાઈશ.

O primeiro	(૬ પ્રિમેઇર)	પહેલું	The 1st.
O segundo	(,, સેકુન્ડ)	બીજું	„ 2nd.
O terceiro	(,, તેર્સેઇર)	ત્રીજું	„ 3rd.
O quarto	(,, ક્વાર્ટ)	ચોથું	„ 4th.
O quinto	(,, કીન્તુ)	પાંચમું	„ 5th.
O sexto	(,, સેક્ષ્ટુ)	છઠું	„ 6th.
O septimo	(,, સેવિમુ)	સાતમું	„ 7th.
અને Setimo પણ ૩૫ થાય છે.			
O oitavo	(,, ઓઇવાવુ)	આઠમું	„ 8th.
O nono	(,, નૉવુ)	નવમું	„ 9th.
O decimo	(,, દેસિમુ)	દસમું	„ 10th.
O undecimo	(,, બદસિમુ)	અગીઆરમું	„ 11th.
અથવા	અથવા		
O decimo primeiro	(,, દેસિમુ પ્રિમેઇર)	બારમું	„ 12th.
O duodecimo	(,, દુઆદસિમુ)		
અથવા	અથવા	પંદરમું	„ 15th.
O decimo segundo	(,, દેસિમુ સેકુન્ડુ)		
O decimo terceiro	(,, તેર્સેઇર)	તેરમું	„ 13th.
O „ quinto	(,, કીન્તુ)	પંદરમું	„ 15th.
આવી રીતે બોમણીશમાં સુધી સમજવું.			
O vigesimo	(૬ બિગેસિમુ)	વીસમું	The 20th.

O vigesimo primeiro	(,, બિઝસિસુ પ્રિમેરુ) એકવીસમું	21st.
O trigesimo	(,, ત્રિઝસિસુ) ત્રીસમું	30th.
O quadragesimo	(,, ક્વાદ્રાગ્ગેસિસુ) ચાળીસમું	40th.
O quinquagesimo	(,, ક્વિંકવાગ્ગેસિસુ) પચાસમું	50th.
O sexagesimo	(,, સેક્સાગ્ગેસિસુ) સાડમું	60th.
O septuagesimo	(,, સેપ્તા ગ્ગેસિસુ) સત્તેરમું	70th.
O octogesimo	(,, ઓક્ટોગ્ગેસિસુ) એઠીમું	80th.
O nonagesimo	(,, નોના ગ્ગેસિસુ) નેઠમું	90th.
O centesimo	(,, સેન્ટેસિસુ) સોમું	100th.
O centesimo primeiro	(,, ,, પ્રિમેરુ) એકસોએકમું	101st.
	[hundred and first.	
O millesimo	(,, મિલેસિસુ) હજારમું	1000th.
	[the thousandth.	

કમ્પ્યુટક સંખ્યાતું નારીબલિ & પ્રત્યક્ સખ્દને છેડે લગાડવાથી બને છે.

જેમકે બીજી રોરી A segunda rua (the second street.)

પહેલાં પાનાં As primeiras paginas (the first pages).

અહીં આકીના સંખ્યાવાચક અને અપૂર્ણાંક વિશેષણો.

(Numeros, fraccionarios, collectivos etc.)

નર્મેરુ કાસિઆનાર્ધુરુ, કાલેતીબુરુ

Meio	(મેધુ) અર્ધું	A half
A metade	(અ મેતાદિ) અર્ધાભાગ	The „
Um par	(ઉ પારુ) એક જોડી	A couple
Duplo m. }	(દુપ્લુ, દુપ્લ) બેવડું	Double
Dupla f. }		
Uma duzia	(જિમ દુઝીઅ) એક ડઝન	One dozen
Meia „	(મેધાઅ દુઝીઅ) અર્ધી ડઝન	Half a dozen

A primeira vez	(અ પ્રથમ વેર) પહેલે વખતે	The first time
Uma vez	(ઉમ વેર) એકવાર	Once
Um terço	(ઉં તેરુ) એકનો ત્રીજો ભાગ	A third
A terceira vez	(અતેસેર વેર) ત્રીજી વખત	The third time
Tres quartos	(તેરુ ક્વાર્ટુ) $\frac{3}{4}$	Three quarters
Duas vezes.	(ડુઅર વેરીર) બેવાર	Twice
Um decimo	(ઉં દેસિયુ) $\frac{1}{10}$	A tenth
Um quarto	(ઉં ક્વાર્ટુ) $\frac{1}{4}$	A quarter

૪૦ પાઠ ૭ થી (Setima Lição) સેતીમ લીસાંડ

આ પાઠમાં સંખ્યાસૂચક અને ક્રમસૂચક વિશેષણોનો ઉપયોગ કરીને શબ્દો આપ્યા છે.

Esquerdo (એસ્કેર્ડુ) ડાબું	Left	Pagina (પાગિના) પાનું	Page
Direito (દિરેઈટુ) જમણું	Right	Linha (લીન્હા) લીંટી	Line
Libra (લીબ્રા) પાંડ મોનાડું	Pound	Janeiro (જાનેરો) જાનેવારી	
Chá (ચા) ચા	Tea		[January
Ponto (પોન્ટુ) ક્ષણ, વખત	Moment	Horas (ઓરસ) કલાકો	Hours.
Falta (ફાલ્ટા) ઓછું	Less	Capitulo (કાપીટુલુ) પ્રકરણ	
			[Chapter

A terceira rua á esquerda (અ તેસેર રુઅ આ ઇસ્કેર્ડા) ડાબી વચ્ચની ત્રીજી ભેરી.

A quarta porta á direita (અ ક્વાર્તે પોર્તે આ દિરેઈટ) જમણા દાથ ઉપરતું ચોથું બારણું.

Perdi mais de cinco libras (પેર્દી માઇસુ દે સીંકે લીબ્રસ) મેં પાંચ પાઉન્ડ કરતાં વધારે ખોયાં.

No's tomamos o chá ás sete em ponto (નોસુ તોમામુઝુ ઉ આ આઝુ સેતી એ પોન્ટુ) અમે જાણેજ (સાત વાગ્યેજ) સાંજે અમસેજ ચા પીએ છીએ.

A segunda linha da septima página (અ સેચુન્દ લીખ્ય
દ સેવિમ પાનિયન) સાતમા પાનાની બીજી લીંટી.

Hoje é o primeiro de Janeiro de 1917 (આનિય અં ઉ
પ્રિમેઇર દ જ્યાનેઇર દ મીજા નોવસેન્ટુસ ઇ દેઝે સંતિ આતુ) ૧૯૧૭ની જાનેવારી-
ની પહેલી તારીખ આજે છે.

Tres horas em ponto (ત્રેઝ ઑરસુ અં પોન્ટુ) બસબર ત્રણ વાગ્યે.

São cinco e meia (સાંડે સીંકુ ઇ મેઇઅ) સાડાપાંચ (વાઝા) છે.

Dê-me um pouco de pão com manteiga (દે મિ ઉં પૈકુ દ
પાંડે કુઁ માંતેમ) થી (વાળી) થોડીક રોટલી અને આપો.

Que horas são no seu relógio ? (કી ઑરસુ સાંડે તુ
રેલોનિયક) તમારી ઘડિઆલમાં કેટલા વાગ્યા છે ?

São sete e um quarto (સાંડે સેવિ ઇ ઊં ક્વાર્તુ) સવાસાત થયા છે.

Falta um quarto para onze (ફાલ્ટા ઉં ક્વાર્તુ પર ઑંઝે) પોણા
અઘીઆર થયા છે.

O trigesimo capitulo (ઉ ત્રિએસિસુ કાપીટુલુ) ત્રીસમું પ્રકરણ

Hoje é dezenove de Fevereiro (આનિય અં દિઝ નોવિ દ
દેઝવેરેઇર) આજે ફેબ્રુઆરીનો બીગણીસમો દિવસ છે.

સર્વનામ (Pronomes) પ્રોનોમિન્હુ

૪૧ સર્વનામના પ્રકાર નીચે મુજબ છે.

૧	Pessoas	(પેસોઆડુઝુ)	પુરુષવાચક
૨	Reflectivos	(રેફ્લેટીવુઝુ)	સ્વદર્શક
૩	Conjunctivos	(કોન્જુન્ક્ટીવુઝુ)	સંયોજક
૪	Possessivos	(પોસેસીવુઝુ)	સંબંધક
૫	Demonstrativos	(દેમોસ્ટ્રાટીવુઝુ)	દર્શક
૬	Relativos	(રેલાટીવુઝુ)	વત્સલપ્રેક્ષક
૭	Interrogativos	(ઇન્ટરોગાટીવુઝુ)	પ્રશ્નચક
૮	Indefenidos	(ઇન્દેફીનીડુઝુ)	અનિયમિત.

વિભક્તિ સાત છે. પરંતુ ખરેખરી રીતે પોર્તુગીઝ ભાષામાં નામની તેમજ સર્વ-નામની પાંચ વિભક્તિ લેખાય છે. સાતમી વિભક્તિ ત્રીજીની સાથે ગણતરીમાં આવી જાય છે. અને પાંચમી અને છઠીને એક ગણતરીમાં પાડી પાંચ ગણી છે. એથી નીચેના બુદ્ધાસા.

૧ પુરુષવાચક સર્વનામ

૪૨ પહેલી વિભક્તિના ત્રણપુરુષોના રૂપો.

(એકવચન)

(બહુવચન)

હું	Eu (એહ)	I	અમે	Nós (નોઝ)	તમે	Vós (વોઝ)	તેઓ	Eles m. (એલેઝમ)	They
તું	Tu (તુ)	Thou	તમે	Vós (વોઝ)	તેઓ	Eles m. (એલેઝમ)	They		
તે	Elle (એલિ)	He, It	તેઓ	Eles m. (એલેઝમ)	They				
"	Ella (એલ્લા)	She, It	"	Ella f. (એલ્લાફ)	"				

૪૩ તું, તમે સખ્તને માટે Tu કે Vos બોલવાને બદલે સખ્તતા મુક્ત સખ્ત O senhor (નરબતિ) અને A senhora (નારી) વપરાય છે અને બહુવચન હોય તો Os senhores કે As senhoras વપરાય છે. ક્રિયાપદ ત્યારે ત્રીજા પુરુષનું વપરાય છે. જેમકે, "તમારી પાસે છે" કહેવું હોય તો O sr. tem બોલવું એ સખ્તતા મુક્ત બોલવું કહેવાય.

૪૪ હલકા નોકરોને માટે Vossa સખ્ત વાપરવામાં આવે છે. પણ તેનાથી ઉસડું મોટા માણસને માટે Vossa mercê (આપ સાહેબ, આપ મહેરબાન) તું ટુંકું રૂપ "V. mcê" લખવામાં વપરાય છે તેનો ઉચ્ચાર "વોસમેસે" કરાય છે. સ્ત્રીઓને માટે બહુ વખતે Vossa senhoria તું ટુંકું રૂપ "V. sãã" (આપ બાબાસાહેબ) વપરાય છે. અને Vossa Excelencia તું ટુંકું રૂપ "V. Excia" પણાજ મોટા અધિકારી વર્ગમાં વપરાય છે. પુરુષોને તેમજ સ્ત્રીઓને સંબોધવામાં કે પત્ર વ્યવહારમાં ઉપલા બંને રૂપ વપરાય છે.

૪૫

બીજી વિભક્તિના રૂપો

એકવચન

બહુવચન

મને A mim (અ મી) Me	અમને A no's (અનોશ) Us
	અથવા Nos (નુશ)
તને A ti (અ તી) Thee	તમને A vo's (અવોશ) You
	અથવા Vos (વુશ)
તેને A elle m. (અ એલિ) Him	તેઓને A elles (અ એલિશ) Them
" A ella f. (અ એલ્લા) Her	" A ellas (, એલ્લાશ) "

આ બીજી વિભક્તિના રૂપો ધણે જાણે સંપ્રદાયોની પ્રત્યય પછી વપરાય છે. જેમકે મારા સિવાય Sem mim (સ મી) without me, તેની સાથે Com elle (કૉ એલિ) with him વિગેરે.

૪૬

ત્રીજી વિભક્તિ.

એકવચન	મારી પાસે	Por mim (પોર્ મી) By me
	તારી "	" ti (" તી) " thee
	તેની "	" elle m. (" એલિ) " him
		" ella f. (" એલ્લા) " her
બહુવચન	અમારી પાસે	Por nós (પોર્ નોશ) By us
	તમારી "	" vós (" વોશ) " you
	તેઓની "	" elles (" એલિશ) " them
		" ellas (" એલ્લાશ)

૪૭

ચોથી વિભક્તિ

એકવચન.

મારે માટે A mim ( )	For me
તારે માટે A ti (ઉચ્ચાર બીજી)	" thee
તેને માટે A elle m (વિભક્તિ યુગ્મજ)	" him
A ella f. ( )	" her

બહુવચન.

અમારે માટે	A nós (	)	For us
અથવા	nós (	)	
તમારે માટે	A vós (	હવ્યાર બીજી)	,, you
અથવા	vos (	વિભક્તિ મુજબ)	
તેઓને માટે	A elles (	)	,, them
	A ellas (	)	

બીજી વિભક્તિ અને ચોથી વિભક્તિના ૩૫ એક સરખા છે. બીજી વિભક્તિનો અર્થ અને, તને, તેને થાય છે. અને ચોથી વિભક્તિનો અર્થ મારે માટે, તમારે માટે, તેને માટે, તેઓને માટે એમ થાય છે.

૪૮

પાંચમી વિભક્તિ.

મારી પાસેથી	De mim (	હ મીં)	From me
તારી પાસેથી	,, ti (	હ તી)	,, thee
તેની	,, D'elle (m) (	હેસ્તિ)	,, him
	D'ella (f) (	હેસ્તિ)	,, her
અમારી પાસેથી	De nós (	હ નૉસ)	From us
તમારી	,, ,, vós (	હ વૉસ)	,, you
તેઓની	,, D'elles (	હેસ્તિસ)	,, them
	D'ellas (	હેસ્તિસ)	,,

૪૯

છઠ્ઠી વિભક્તિ.

એકવચન.

મારું	De mim (	)	Of me
તારું	,, ti (	હવ્યાર ઉપર)	,, thee
તેનું	D'elle (	મુજબ)	,, him
તેણીનું	D'ella (	)	,, her

બહુવચન.

અમારું De nós ( ) Of us
 તમારું „ vós (ઉચ્ચાર ઉપર) „ you
 તેઓનું D'elles (મુળ્ય) „ them
 D'ellas ( )

પાંચમી અને છઠી વિભક્તિના રૂપો એક સરખાંજ છે પણ બંનેના અર્થ જુદા થવા હોવાથી અર્થ અનુસાર ઉપયોગ કરાય છે.

૫૦ પોસ્ટુબીઝ ભાષામાં નાન્યતર ભવિ (neuter) નથી જેથી it (નાન્યતર ભવિ)ને બદલે નરભવિ અથવા નારીભવિ વપરાય છે.

૫૧ ૨ સ્વર્ણાંક સર્વનામ.

આ (Reflexivo) સર્વનામની પહેલી વિભક્તિ નથી. આ સર્વનામ પોતાપણું ૧ (ત્રિસૂચક) બતાવવા માટેજ વપરાય છે. તેનો પ્રત્યય se (અથવા si) છે.

જેમકે પોતાનું De si- (હ સિ) Of himself

પોતાનેજ A si (અ સિ) One's self

૨ પરંતુ ઉપલા રૂપને બદલે આ સર્વનામ માણી વખતે પુરુષવાચક સર્વનામને mesmo કે (નારીભવિમાં mesma) જગત્ સમાવી દર્શાવાય છે જેમકે,

મારી પોતાની મેજે Eu mesmo (એફ મેસ્મુ) I myself (મ)

તેની પોતાની મેજે Ellas mesmas (એલ્લાસ્ મેસ્મસ્) Themselves (ફ)

તે માણસે પોતાની મેજે O homem mesmo (ઓ ઑમિં મેસ્મુ) The man himself

તેણીએ એક રૂપીઆ નોકરને પોતાનેજ આપ્યો Ella pagou uma rupia ao criado mesmo (એલ્લા પાગૌ ઓ

આવે છે અને ઘણી વખતે ક્રિયાપદની પછી મુકવામાં આવે છે.
 અમારે ક્રિયાપદની પછી મુકાયેલ હોય ત્યારે તે બેની વચ્ચે -
 (સાધન) મુકી બંનેને જોડવામાં આવે છે. જેમકે,
 હું મારી પોતાની મેઝે નહાવું છું તું પેરતુગીઝ Ego me lavo
 શાય અને eu lavo me પણ શાય અમારે eu lavo me
 લખવું હોય ત્યારે eu lavo-me લખાય છે.

વિશેષ ધ્યાનમાં મારે પાડ લેવો જુઓ.

૩ સંયોજક સર્વનામ.

પર Conjunctivo સર્વનામ એટલે અહુરા રહેલા વાસ્તવના અર્થમાં
 જેનો ઉમેશ થવાથી અર્થ સંપૂર્ણ દર્શાવાય (એટલે વાસ્તવને સંયોજક કરતું
 હોય) તે સર્વનામ. તે સર્વનામ જે ક્રિયાપદની સાથે સંબંધ રાખતું હોય
 તેની પહેલાં અથવા પછી આવે છે. તે સર્વનામ નીચે મુજબ છે:—

એકવચન

બહુવચન

Me = મને to me

Nos = અમને to us

Te = તને „ thee

Vos = તમને „ you

Se = તેને, „ himself

Lhes= તેઓને „ them

તેણીને „ herself

Lhe = „ „ him, her તેમને

O, & = તે It ને બદલે વપરાય છે.

નોંધ:— ૧ O, & (તે) આ સંજોગ સંયોજક સર્વનામ તરીકે વાસ્તવનો
 અર્થ પુરો કરવામાં અથવા કંઈ તરીકે વપરાય છે ત્યાં It ના અર્થમાં આવે
 છે. જો કે પોરતુગીઝ ભાષામાં નાન્યવર બલિ અક્ષર દર્શાવાતી નથી પણ તેવા
 અર્થમાં તેનો ઉપયોગ થાય છે. જેમકે તે લે Tome-o અથવા Tome-a
 અને લે બોલાય.

નકાર વાચક ક્રિયાપદ હોય અને ઉપર જણાવેલ સંયોજક સર્વનામો તે ક્રિયાપદના કર્મ તરીકે આવ્યા હોય, ત્યારે તે કર્મ સદૃશ ક્રિયાપદની પહેલાં મુકવામાં આવે છે. જેમકે તે લખ્યું નહીં Não o escreveu.

આ સંજ્ઞાથી વિશેષ ઉદાહરણો નીચે આપ્યા છે તે ઉપરથી ઉપરની જાણી જાણતોના ધુલાસા થશે.

અત્રેથી ઉપયોગી વાક્યો આવતા હોવાથી અત્રેજી પણ સાથે સાથે આપેલ છે.

પડ પાડ તમે Oitava Lição (આઠતાવ લીસાંડ)

Come a (કોમ અ) તે ખા Eat it
Não a coma (નાંડ અ કોમ) તે ખાઈશ નહીં Don't eat it
Responda-me (રેસ્પોન્દ-મી) મને જવાબ આપ Answer
me.

Não me responda (નાંડ મી રેસ્પોન્દ) મને જવાબ આપ નહીં Do
not answer me.

Usam-os (ઉઝ'ઉ-ઉશ) તેઓ તે કપડાં પહેરે છે They wear (them=કપડાં)
Não os usam (નાંડે-ઉશ ઉઝ'ઉ) તે પહેરતા નથી They do
not wear them.

Comecem-a-gora (કોમેસિ' ઉ અગોર) હમણાં શરૂ કરે છે. They
begin it now

Mande-nos (માંદિ તુશ) અમને મોકલ Send us
Não nos mande (નાંડ તુશ માંદિ) અમને મોકલ નહીં Do not
send us.

પદ આદ્યથી ક્રિયાપદમાં (Imperative mood માં) Lhe
ક્રિયાપદની : જણાડે તુરંતજ મુકાય છે જેમકે Diga-lhe તેને કહે.
ક્રિયાપદના બીજા રજત Lhe એવે ત્યાં વર્તેલ. જેમકે, તેણે તેને આપ્યું તે
Dê-lhe તેણે અથવા Dê-o-lhe.

શું તમે તેની સાથે જોશ્યા ? Falou-lhe o sr ? (તલી ભૂ ઉ રિવોર)

તમે તેમની સાથે આરે જોશ્યાં? Quando lhes falhou o sr F.

૫૫ SE વામનો સંજય જોવામાં વપરાય છે; (દાખલા પાટ ૧૦ માંની અંદર ૧૦-૧૧-૧૨ જુઓ.) તેમજ આરે માંહે અને lho ની સાથે આવેલ હોય ત્યારે તેની પહેલાં સુકવામાં આવે છે જેમકે

તે (વસ્તુ) તેને અપાણી Don-so-lho (દેડ સિલ્ક)

તમે આરે તમારી હજમત કરવાના છે? Quando se vao barbear?
(ક્યાંકુ સિ વાંકુ બાર્બેચારુ)

૪ સંજયક સર્વનામ.

૫૬ Possessivo સર્વનામ માટે પાતું ૧૬ થી જુઓ. આમાં આટલુંજ ધ્યાન રાખવાતું છે કે જે નામની સાથે આ સર્વનામ વપરાય તેજ નામની જાતિ અને વચન લીધે છે. જેમકે,

મારી ચોપડીઓ Os meus livros (ઉચ્ચ મેકડુ લીખ્ચુ)

મારો પાપ Meu pae; તે ધર ખાર છે Aquella casa é
minha (બર્કેલ કાક ઓ મીકે-વ)

૫ કર્તૃક સર્વનામ.

૫૭ Demonstrativo સર્વનામ નીચે મુજબ છે.

	નરજાતિ		નારીજાતિ		ના-નવતરજાતિ	
	એકવચન	બહુવચન	એક.	બહુ.	એક.	બહુ.
આ	Este	Estes	Esta	Estas	Isto	Estes
તે	Esse	Esses	Essa	Essas	Isso	Esses
પેહુ (તે)	Aquelle	Aquelles	Aquella	Aquellas	Aquillo	Aquelles

સમસ્ત સમ્યક્ષે ઉપરોક્ત કરતી વચ્ચે નીચેના ઉપરોક્ત ધ્યાન રાખવા જોઈ છે

Hontem (હોન્ટેં) ગઇકાલે.

Cortei (કોર્તેઇ) કાપ્યું

બાકીના શબ્દો પોર્તુગીઝ મુજબતી કોષમાં જુઓ.

Este é o senhor que fallou (એસ્તિ એ ઉ સિન્હોર્ કે ફાલો) જે મુદત્થ બોલ્યા તે આ This is the gentleman who spoke

Esta é a carta que escrevi (એસ્ત એ અ કાર્ત કે દ્રેસ્વી) જે કાગળ મેં લખ્યો તે આ This is the letter that I wrote.

O moço a quem fallei hontem (ઉ મોચુ અ કે ફાલેઇ હોન્ટેં) મહ કાલે જેને મેં વાત કરી તે નોકર. The waiter whom I spoke yesterday.

A faca com a qual o cortei (અ ફાક કો અ ક્વાલ ઉ કોર્તેઇ) (છરી કે જેનાથી) જે છરી વડે મેં કાપ્યું તે. The knife with which I cut.

A senhora cuja guarda-chuva o Sr. levou (અ સિન્હોર્ કુજા ગ્વાર્દા ચુવ્વા ઉ સિન્હોર્ લેવો) જે સ્ત્રીની છત્રી તમે લીધી તે (સ્ત્રી). The lady whose umbrella you took.

Os passageiros cuja bagagem achéi (ઉસ પાસાજેઇર્સ કુજા બગાજિમ આચેઇ) ઉદારજો કે જેનો સામાન જે ; ઉદારજોનો સામાન મને મળ્યો તે (આ ઉદારજો) The passengers whose luggage I found.

ઉપર જણાવેલ સર્વનામમાંના qual, quem અને que પ્રમાણે સર્વનામ તરીકે પણ વપરાય છે જે નીચેની વિનંતેથી જણાશે.

ઉ પ્રશ્નાર્થ સર્વનામ.

૬૦ Interrogativo સર્વનામમાં qual, quem અને que મુખ્ય

છે. જેના અન્ય રૂપો (ઉપર સર્વનામમાં) જણાવી ગયા હાજે. તેમનો ઉપયોગ નીચેના વાક્ય ઉપરથી જોઇ શકાશે.

Qual é a sua opinião ? (આણે એ એ સુખ્ય એપિનિઆઉ ?)

તમારો મત શું છે ? What is your opinion?

Qual (quaes) das facas ? (આણે (આપણે) કયું ફાકા ?) જરીઓ-

માંથી કયું ? Which of the knives ?

Quem o tomou (કે ઉ તોમી ?) તે કોણે લીધું ? Who took it ?

(O) que disse elle ? (ઉ કે દીસ્સિ એલિ ? તેણે શું કહ્યું ?) What

did he say ?

Que sahe Por બોધવાથી adverb (અધ્યય) થાય છે. જેમકે

Porque=કા માટે Why

Porque esperou o Sr. ? (પુકે ઇસ્પેરો ઉ સિયોર) આપે શા માટે

રાહ બેઠો ? Why did you wait ?

આ ઉપરાંત qualquer (અહુ. qualesquer) સખ્ત વપરાય છે.

તેનો અર્થ "કોઈપણ" થાય છે એટલે પુરુષ કે સ્ત્રી અને તે હોય; તથા

quemquer (અહુવચન નથી) તેો અર્થ "જે જે" whoever થાય છે.

૮ અનિયમિત સર્વનામ.

૧૧ આ સર્વનામનું નામ અનિયમિત કહેવાનું કારણ એવું છે કે તેના કોઈ નરજાતિ કે નારીજાતિ તેમજ એકવચન અને બહુવચનમાં નિયમિત રૂપ થતી નથી. તેમજ કોઈ વખતે એકલું વિશેષ્ય તરીકે વપરાય તો કોઈ વખતે નામ (સર્વનામ) તરીકે વપરાય છે તેવાં સર્વનામ નીચે મુજબ:—

1. Alguem (આમ્મે) કોઈ Somebody; Ninguem (નીંગે) કોઈ નહીં Nobody; Nada (નાદ) કોઈ નહીં Nothing; Fulano-a (ફુલાન) ફલાણું Such a one; Outrem (એત્રે) બીજું Another; આટલા સખ્તો વિશેષ્ય તરીકેજ એટલે સર્વનામની રીતે વપરાય છે.

Que posso offerrezer a V. mee ? nada mais

(કે પોસસુ ઓફેરેસેરુ આ વોસ્સમ્મે ? નાદ માધ્ય) આખરે શું

આપું! કંઈ નથી Nothing more વધારે લખવા માટે પાઠ
૧૦ મેં જુઓ.

૨. Cada (કાદા) દરેક each, cada um એવું નારીબતી
cada uma (એવું બહુવચન થતું નથી) એ વિશેષણ તરીકે
વપરાય છે.
૩. નીચેના સખ્તો વિશેષણ તેમજ સર્વનામ (વિશેષ્ય) તરીકે
વપરાય છે.

એકવચન

બહુવચન

નરબતિ	નારીબતિ	નરબતિ	નારીબતિ
Um	Uma એક One	Uns	Umas કેટલાક Some
(ઊં)	(ઊંમ)	(ઊંસ)	(ઊંમસ)
Algum	Alguma કેટલુંક Some	Alguns	Algumas " "
(આસૂં)	(આસૂંમ)	(આસૂંસ)	(આસૂંમસ)
Outro	Outra બીજું Other	Outros	Outras બીજાં Others
(ઓત્રુ)	(ઓત્ર)	(ઓત્રસ)	(ઓત્રસ)
Todo	Toda બધું All	Todos	Todas બધાં All
(તોદ)	(તોદ)	(તોદસ)	(તોદસ)
Tal	મને નીતિમાં વપરાય છે. એવું Such	Taes	(વાહસ) એવું Such
(તાહ)			
Tal qual ,,	એજ Such as Taes	quaaes	Such as
(તાહ ક્વાહ)	જેવું કે	(વાહસ ક્વાહસ)	

૬૨ સર્વનામ વિશે વધારાની કૃપના.

૧. હવેના સર્વનામમાં Tu, ti, teu, vos કે o vossa વિગેરે સખ્તો
આપ્યા છે. તે ફક્ત બહુવચન માટેજ લખ્યા છે પરંતુ તેઓનો ઉપ-
યોગ કરવા કરતાં o sr વાપરવું સહેલું છે.

ક. બ્યારે એક ક્રિયાપદના બે કર્મ વરીકે સર્વનામોજ આવેલા હોય ત્યારે તેમાંનું પહેલું પુરુષવાચક હોય છે અને બીજું વસ્તુવાચક હોય છે તેમાંનું પુરુષવાચક સર્વનામ પહેલું મુકાય છે અને વસ્તુવાચક પછી આવે છે. વળી જે પુરુષવાચક સર્વનામ હોય અને છેડે o આવ્યો હોય તો તે ન રહ કરી તેને બદલે 'વપરાય' છે. એટલે me અને o હોય તો તેને બદલે m'o, lhe ને બદલે lh'o અને નારીબલિમાં m'a, lh'a થાય છે.

દાખલા

મેં તેને તે (વસ્તુ) વેચાવી આપી. Eu lh'o vendi (lhe અને o ને બદલે lh'o થયું. આ બંને કર્મ એકજ ક્રિયાપદના છે. તેમજ પુરુષવાચક lhe અને વસ્તુવાચક o છે. નીચેના દાખલા પણ તેવાજ છે.)

તે (વસ્તુ) મને આપો De-m'o (દ મુ-ઉ)
તમોએ તે (મીને) તેણીને જતાવી ? Mostrou-lh'as ?

ગ. બ્યારે Lhes, બીજા સર્વનામ સાથે જોડાયેલ હોય ત્યારે પણ ઉપર પ્રમાણેજ 'મુકાય' છે. એટલે lhes ને બદલે lh' થાય છે. (lhe નો અર્થ તેમને.) જેમકે, અમે તે (વસ્તુ) તેમને ઉઠાવી આપશું Nós lh'o emprestaremos a ellas; તે (આવી f) તેમને જતાવરી નહીં Não lh'a mostre a elles (નાંઉ લ્ય માંની અ એલિશ) Do not show it (chave-f) to them આમાં lhes પુરુષવાચક છે અને o અને a (સંચોજક સર્વનામ it ને બદલે :વપરાયલું) વસ્તુવાચક છે. વધારે દાખલા ૧૦મા પાદમાં જુઓ.

દ. બ્યારે nós અથવા vós બીજા કેઈ કર્મ વરીકે વપરાયેલા સર્વનામ સાથે જોડાયેલ હોય ત્યારે s ને બદલે l મુકાય છે. જેમકે nós-o હોય તો nol-o; nós a ને બદલે nol-a; nós-as ને મારે nol-as થાય છે.

તે અમને જતાવો Mostre-nol-os } આમાં os અને as
તેણે તે (વસ્તુઓ) અમને આપી Elle nol-as deu } સંચોજક સર્વનામ છે.
વધારે દાખલા પાદ ૧૦મા માં જુઓ.

૬૩ પાઠ ૧૦ મો (Decima Lição) દેસિમ લીસાઠી

આ પાઠમાં પોર્તુગીઝનું ગુજરાતિ આપવા કરતાં ગુજરાતિ વાંચનું પોર્તુગીઝ આપેલ છે. કારણકે ઉપરના જ્યાં નિયમોનું વિવેચન મહાસ્થિત થઈ શકે.

૧ તેણીને તે આપો=De-lh'os (દે લ્યુઝ) Give them to her.
(lhes અને os ને ખસે lh'os કલમ c મુજબ થયું અને - (હાઈન) પાના પર ની કલમ ૫ મુજબ થયું.

૨ તેને તે બતાવો=Mostre-lh'os (મોસ્ટ્રે લ્યુઝ) Show them to him અહીં તે શબ્દ તેમને to them ના અર્થમાં છે.

૩ તમે શા માટે મારી પાસે તે લાવ્યા નહીં ?=Porque m'o não trouxe ? (પૂર્કે યુ નાંકિ મોસિ) Why did you not bring it to me. આમાં (me અને o ડું કલમ b મુજબ m'o થયું છે) બીજા દાખલા નીચે મુજબ.

૪ તેમને મારી પાસે મોકલવા નહીં=Não m'os mande (નાંકિ મુશ માંદિ) Do not send them to me.

૫ તમને તે કેણે આપ્યું ?=Quem lh'o deu ? (કે લ્યુ દેઉ ?) Who gave it to you ? આમાં lhe અને o કલમ b પ્રમાણે આવેલ છે તેથી lh'o થયું).

૬ હું તે (વસ્તુ) તમને આપીશ=Eu lh'o darei (એઉ લ્યુ ઉ દારેઇ) I shall give it to you.

૭ અમને તે આપો=De-nol-o (દે નોલુ) Give it to us આમાં nos અને o નો nol-o થયો અને de-અને nol-o વચ્ચેનો - (હાઈન) પાના પર ની કલમ ૫ મુજબ થયું.

૮ અમને શા માટે તમેજે તેમને બતાવ્યા નહીં ? Porque não nos mostrou ? (પૂર્કે નાંકિ નોસ્રુ મોસ્રો ?) Why did you not show them to us ? આમાં nos-os ડું nol-os કલમ d મુજબ થયું છે.

૯ તે તેમને (તે સીએને) તમારી પાસે મોકલવ નહીં Não vos-as mandarão (નાંકે વૂલસુ માંદારીય) 'He would not send them (નારી) to you આમાં vos-as જુ vos-as થયું.

૧૦ શુભ કરતા નહીં Não se engane (નાંકે સિ ક્યાનિ) Don't make a mistake.

૧૧ તેઓ હમણાં જાગશે નહીં Não se acordarão agora (નાંકે સિ આકોદારોંકે અઝાર) They will not awake now.

૧૨ મહેરબાની કરીને એક કલાક બેસો. Assente-se uma hora, faça favor (આસેન્ટિ સિ જમ ઓર, હાસ હાવોર) Sit down one hour, please.

આ પાઠમાં વપરાયેલા નવા શબ્દોને મારે પાઠળ આપેલ પારતુર્ભાષ શુજ્ઞશતિ શબ્દકોષ સુખ્યો.

પાના ૫૯ મેં કલમ ૬૧ની ૧-૨-૩ ના ઉદાહરણો.

૧૩ Eu sei que elle é um grande patife. (એક સેઇ કે એનિલ એ હ માંદિ પાતીરિ) હું જાણું છું કે તે એક મોટા સુખ્યો છે I know that he is a great scoundrel.

૧૪ Alguem está ahí ? (આલ્મે છેતા આઇ ?) ત્યાં કોણ છે Is anyone there ?

૧૫ Não conheço pessoa alguma na esta (nesta) cidade (નાંકે કુપેસુ પેસોઅ આલ્ગુમ નેસ્તા સિદાદિ) આ ગામમાં હું કોઇ મનુષ્યને જાણખતો નથી I know none in this town.

૧૬ Não conheço ninguém (નાંકે કુપેસુ નિંગે) હું કોઇને જાણખતો નથી I know nobody.

૧૭ Todo o dia (toda a noite) moramos juntos (તોડુ ઉ દીય (તોડુ અ નોઇટ) મોરામુસ જુન્ટુસ) આપો દિવસ અમે સાથે રહીએ છીએ We live together all day.

૧૮ Isto pertence a outrem (હવેતુ પેરતૌસિ આ બી-
નતુ છે. This belongs to others.

૧૯ Uns dizem isto, outros aquillo (હવેતુ હવેતુ
બીનતુ અકીલુ) કેલાક આ કહે છે, બીનબો તે કહે છે. Some
say this, others that.

ક્રિયાપદ (Verbos) વૈકુણ્ઠ

૬૪ ક્રિયાપદના મુખ્યત્વે કરીને બે ભાગ કરી શકાય. ૧ સહાયકારક
(Auxiliarios) આઉસિલિયારીયુસ અને ૨ મુખ્ય (Principaes)
પ્રિસિપાલિયુ. સહાયકારક ક્રિયાપદ એટલે જેનો સંપૂર્ણ અર્થ બીજા ક્રિયા-
પદની મદદથી સમજી શકાય અર્થાત્ તે એકલું ન આવતાં બીજાની સાથે
આવીને પોતાનો અર્થ સંપૂર્ણ પાડે છે. અને મુખ્ય ક્રિયાપદ હમેશાં
પોતાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરાવે છે.

૬૫ હવે સહાયકારક અને મુખ્ય ક્રિયાપદોના પણ બે ભેદ છે. ૧
નિયમિત (Regular) અને અનિયમિત (Irregular).

આ સંબંધી વિશેષ વિવેચન અગ્રે નિરૂપણી હોવાથી કરવું ઉચિત નથી.

૬૬ નીચેના ચાર સહાયકારક ક્રિયાપદ અનિયમિત હોવાથી અને હમેશાં
ઉપયોગનાં હોવાથી તેના સંપૂર્ણ રૂપાખ્યાન હેઠળ આપ્યા છે.

Ter, Haver; (તેરુ આવેરુ) પાસે હોવું To have. Ser અને
Estar (સેરુ, હસ્તારુ) થવું To be.

અર્થ અને ઉપયોગ.

૧-૨ Ter અને Haver નો અર્થ એકજ છે "પાસે હોવું to have"
પરંતુ તેમાં ter એ સહાયકારક ક્રિયાપદ છે તેમજ મુખ્ય ક્રિયાપદ
પણ છે. એટલે એકલું પણ વપરાય છે. બ્યારે એકલું વપરાય ત્યારે
તેનો અર્થ "કમળમાં હોવું" એવો થાય છે. પણ haver એ
હમેશાં સહાયકારક ક્રિયાપદ તરીકેજ વપરાય છે.

૩-૪ Ser અને Estar આ બન્નેનો અર્થ એકજ છે "હોવું, થવું to be".

a જે વસ્તુ કે કામ જાણુ, નિત્ય રહેવાનું કે થવાનું હોય (જેવાં કે વાસ્તુમાં ઉત્તરેણ સહયુક્ત કે ફક્તકું ધ્યા, સરીસ્તી ખોડ ખાંપણુ વિગેરે) તેમાં *ser* વપરાય છે. જેમકે, તે જાણે છે. (*Ser e' alto*; હું જાણેયો છું *Sou soldado* (સોડ સોલ્દાદ).

સક્રિયમાં (Passive voice માં) હમેશાં *ser* નોજ ઉપયોગ થાય છે. તેમાં *estar* કદી વપરાતું નથી. જેમકે, આ ચોપડી સારી રીતે વંચાશે. *Este livro será bem lido* (એસ્તિ લીવ્રુ સેરા બે લીદુ) *This book will be read well.*

b જે વસ્તુ કે કામ થોડા વખતને માટે હોવાનું કે રહેવાનું હોય (અટલે temporary હોય) ત્યાં *Estar* વપરાય છે. જેમકે, તે બીડી પીએ છે *Esta' fumando*; (ઇસ્તા ફુમંદુ). તે હોટેલમાં છે *Esta' no hotel* (ઇસ્તા નુ આતેલુ).

Estar મુખ્યત્વે કરીને વર્તમાનકૃદંત (Participle) ની સાથે વપરાય છે. જ્યારે *Ser* વર્તમાનકૃદંત સાથે કદી વપરાતું નથી. જેમકે હું લખું છું *Estou escrevendo* (ઇસ્તૌ ઇસ્ક્રેવેન્દુ).

૬૭ આ ઉપરાંત નીચલા ક્રિયાપદો પણ સહાયકારક છે:—

Querer, Dever (અર્થ shall, will) *Poder* (is able to, can, may ને બદલે) વિગેરે.

૬૮ “જોઈએ” એ સમ્બ (જેને અગ્રેજમાં must કહે છે તે) પોરતુગીઝમાં નીચે મુજબ રીતોએ દર્શાવાય છે.

Haver de હરજ દર્શાવવા (obligation) જેમકે *Elle ha de ir* =તેને જવુંજ જોઈશે (he must (shall) go).

Ter de જરૂરીઆતપણું દર્શાવવા (Necessity) જેમકે *Elle tem de ir*=તેણે જવુંજ જોઈએ (he must (is to) go).

Dever અટકળ } દર્શાવવા (Supposition & duty) જેમકે *Elle*
અથવા } *deve estar la*=તે ત્યાં હોવોજ જોઈએ અર્થાત તે
હરજ } ત્યાં હોય તોજ (if he must be there).

૬૯ Ter (તેર) પાસે હોવું To have ના રૂપાખ્યાન

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રેઝેન્ટિ દુ ઇન્ડિકાતીવુ)

મારી પાસે છે	Eu tenho (એકિ તેન્-યુ)	I have (૧હો પુરૂષ એકવચન)
અમારી „ „	Nós temos (નોઝુ તેમુઝુ)	We „ („ „ બહુ „)
તારી „ „	Tu tens (તુ તેન્)	Thou hast (૨જો „ એક „)
તમારી „ „	Vós tendes (વોઝુ તેન્દિઝુ)	You have („ „ બહુ „)
તેની „ „	Ele tem (એલિ તે)	He has (૩જો „ એક „)
તેઓની „ „	Eles teem (એલિઝુ તે)	They have („ „ બહુ „)

આવી રીતે જ્યાં રૂપોમાં પુરૂષ અને વચન અનુક્રમે સમજી લેવાં.

આહુ ભુતકાળ Imperfeito (ઇમ્પેફેક્ટુ)

સર્વનામના ઉચ્ચાર ઉપર આપેલા હોવાથી હવેથી ફરીને આપવા યોગ્ય નથી.

મારી પાસે હતું	Eu tinha (લીન્-યુ)	I had
અમારી „ „	Nós tínhamos (લીન્-યમુઝુ)	We had
તારી „ „	Tu tinhas (લીન્-યઝુ)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós tínheis (લીન્-એઇઝુ)	You had
તેની „ „	Ele tinha (લીન્-ય)	He had
તેઓની „ „	Eles tinham અથવા tinham (લીન્-યઉ)	They had

૩ પુરૂષ ભુતકાળ Perfeito (પ્રિન્ડિ) (પેર્ફેક્ટુ)

મારી પાસે હતું	Eu tive (લીન્વિ)	I had
અમારી „ „	Nós tivemos (લીન્વિમુઝુ)	We „
તારી „ „	Tu tiveste (લીન્વેસ્તિ)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós tivestes (લીન્વેસ્તિઝુ)	You had
તેની „ „	Ele teve (તેન્વિ)	He had
તેઓની „ „	Eles tiveram અથવા tiveram (લીન્વેરઉ)	They had

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુટુર)

મારી પાસે હશે	Eu terei	(તેરેઈ)	I shall have
અમારી „	Nós teremos	(તેરેઝુઈ)	We „ „
તારી „	Tu terás	(તેરાઈ)	Thou wilt „
તમારી „	Vós tereis	(તેરેઈઝુ)	You will „
તેની „	Ele terá	(તેરા)	He „ „
તેઓની „	Eles terão	(તેરાઈ)	They „ „

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કંડિસિયોનાલ)

મારી પાસે હોયું બેઠાં	Eu teria	(તેરીય)	I should have
અમારી „ „	Nós teríamos	(તેરીયઝુ)	We „ „
તારી „ „	Tu terias	(તેરીયઈ)	Thou wouldst „
તમારી „ „	Vós teríeis	(તેરીયેઈઝુ)	You would „
તેની „ „	Ele teria	(તેરીય)	He „ „
તેઓની „ „	Eles terião	(તેરીયાઈ)	They „ „
	અથવા teriam		

૬ આદેશકાળ Imperativo (ઈમ્પેરાતીવુ)

તારી પાસે રહેવાડે	Tem tu	(તે ટુ)	Have thou ૨ બે પુરૂષ એકવચન
તમારી „ „	Tende vós	(તેન્ડે વોઝુ)	Have you „ „ બહુ „
તેની „ „	Tenha elle	(તેન્હા એલે)	Let him have ૩ બે પુરૂષ એકવચન
તેઓની „ „	Tenham elles	(તેન્હાં એલેઝુ)	them „ બહુ
	અથવા Tenhão		

૭ સંયોજકાર્થકાળ-વર્તમાનકાળ

Subjuntivo presente (સબ્જન્ટીવુ પ્રેસેન્ટે)

કે મારી પાસે હોય	Que eu tenha	(કે એન્હાં તેન્હા)	That I may have
અમારી „ „ „	no's tenhamos	(કે એન્હાં તેન્હાંઝુ)	That we „ „

„ તારી „ „ „	tu tenhas (, તું તેં-ય)	„ thou mayest „
કે તમારી પાસે હોય	Que vo's tenhaís (કે તેં-યાય)	That you may have
„ તેની „ „ „	„ elle tenha (, તેં-ય)	That he may have
„ તેઓની „ „ „	„ elles tenham (કે તેં-ય)	That they may have
	અથવા elles tenham	

૮ સંશયાર્થસેદ-ભુતકાળ Subjunctivo imperfeito

(સુંબુઠેલીવુ ધર્મિયેઈવુ)

એ મારી પાસે હોત	Setivesse (તિવેસ્સિ)	If I might have
„ અમારી „ „ „	tivéssemos (તિવેસ્સિમુય)	„ We „ „
„ તારી „ „ „	tivesses (તિવેસ્સિય)	„ thou „ est „
„ તમારી „ „ „	tivésseis (તિવેસ્સેય)	„ you might „
„ તેની „ „ „	tivesse (તિવેસ્સિ)	„ he „ „
„ તેઓની „ „ „	tivéssem (તિવેસ્સિ)	„ they „ „

૯ સંશયાર્થસેદ-પુર્વ ભુતકાળ Subjunctivo-pluperfeito

(સુંબુઠેલીવુ પુર્વયેઈવુ)

* આ કાળ માટે જુઓ કલમ ૭૧ મી.

એ ત્યારે મારી પાસે હોત	Se tivés (તિવેર)	If I had had
„ „ અમારી „ „ „	tivéramos (તિવેરમુય)	If we had had
„ „ તારી „ „ „	tivéras (તિવેરય)	If thou hadst had
„ „ તમારી „ „ „	tivéreis (તિવેરેય)	If you had had

જોઈએ જો તારે” એ સ્ત્રી વક્તુ વખત અમારી સાથે હાથે છે.

તેની " " " tivera (તિવેર) If he had had

તેઓની " " " tiveram અથવા tiverão (તીવેરં) If they had had

૧૦ સસાચાર્ય-અવિષ્કાત. Subj futuro (સુબ્જુટીવુડુર) બ્યારે (અથવા જો) મારી પાસે હશે Quando tiver (તવાન્ડુ તિવેર) When I shall have

" " " અમારી " " " tivermos (" તિવેર્મોસ) When we shall have

" " " તારી " " " tiveres (" તિવેર્સ) When thou wilt have

" " " તમારી " " " tiverdes (" તિવેર્ડેસ) When you will have

" " " તેની " " " tiver (" તિવેર) When he will have

" " " તેઓની " " " tiverem (" તિવેરિ) When they will have

આ બેઠમાં quando (બ્યારે), que અને Se (જનેનો અથવા જો) વ્યવસ્થામાં આવે છે.

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ ૩૫ Presente pessoal do infinitivo (પ્રેઝન્ટ પેસોઅલ ડુ ઇન્ફીનીટીવુ)

મારી પાસે હોવાથી	Ter eu	(તર એઉ)	My having
અમારી " "	Termos nós	(તર્મોસ નોસ)	Our "
તારી " "	Teres tu	(તેરિસુ તુ)	Thy "
તમારી " "	Terdes vós	(તેર્ડેસ વોસ)	Your "
તેની " "	Ter elle	(તર એલિ)	His "
તેઓની " "	Terem elles	(તેરિ એલિસ)	Their "

આ કાળમાં સર્વનામ કોઈ વસ્તે યુક્ત છે. ધણે બારે સ્ સ્થાય છે.

૧૨ વર્તમાનકૃત-હોવા=Tendo (તેડુ) Having

જુતકૃત-હતું=Tido (તીડુ) Had

જો Haver (આવેર) પાસે હોવું To have ના રૂપાઆન.

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રેઝેન્ટ દુ ઇન્ડિકેટીવુ)

મારી પાસે છે	Eu hei	(એઈ એઈ)	I have
અમારી "	Nós havemos	(નોઝુ આન્હેમુઝુ)	We "
તારી "	Tu há	(તુ આઝુ)	Thou hast
તમારી "	Vós haveis	(વોઝુ આન્હેઈઝુ)	You have
તેની "	Elle ha	(એલિ આ)	He has
તેઓની "	Elles hão	(એલિઝુ આઈ)	They have

૨ ચાલુ જુતકાળ Imperfeito (ઇમ્પેરેક્ટુ)

સર્વનામના ઉચ્ચાર ઉપર આપેલા હોવાથી . ફરીથી આપવા નિરૂપયોગી છે તેથી નથી આપ્યા.

મારી પાસે હતું	Eu havia	(આબ્વીઅ)	I had
અમારી " "	Nós havíamos	(આબ્વીઅમુઝુ)	We "
તારી " "	Tu havias	(આબ્વીઅઝુ)	Thou hadst
તમારી " "	Vós havíeis	(આબ્વીએઈઝુ)	You had
તેની " "	Elle havia	(આબ્વીઅ)	He "
તેઓની " "	Elles haviam અથવા haviam	} (આબ્વીઅઈ)	They "

૩ પૂર્ણ જુતકાળ Perfeito (ઇન્ડિ) (પેરેક્ટુ)

મારી પાસે હતું	Eu houve	(એવિ)	I had
અમારી " "	Nós houve	(એવેમુઝુ)	We had
તારી " "	Tu houve	(એવેસ્ટિ)	Thou hadst
તમારી " "	Vós houve	(એવેસ્ટિઝુ)	You had

તેની	„ „	Elle houe	(એલ્વિ)	He	„
તેઓની	„ „	Elles houerain અથવા houerão	}	(એલ્વેરંડ)	They „

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુટુરે)

મારી પાસે હશે	Eu haverei	(આવ્વેરેઈ)	I shall have
અમારી „ „	No's haveremos	(આવ્વેરેમુસ)	We „ „
તારી „ „	Tu havera's	(આવ્વેરેસ)	Thou wilt have
તમારી „ „	Vo's havereis	(આવ્વેરેઈસ)	You will „
તેની „ „	Elle havera'	(આવ્વેરે)	He „ „
તેઓની „ „	Elles haverão	(આવ્વેરેંડ)	They „ „

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કંડિસિયોનાલ)

મારી પાસે હોવું જોઈએ	Eu haveria	(આવ્વેરીઅ)	I should have
અમારી „ „ „	No's haveriamos	(આવ્વેરીઅમુસ)	We „ „
તારી „ „ „	Tu haverias	(આવ્વેરીઅસ)	Thou wouldst „
તમારી „ „ „	Vo's haverieis	(આવ્વેરીયેઈસ)	You would „
તેની „ „ „	Elle haveria	(આવ્વેરીઅ)	He „ „
તેઓની „ „ „	Elles haveriam અથવા haverão	}	(આવ્વેરીઅંડ) They „ „

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇમ્પેરેલીવુ)

તારી પાસે રહેવા દે	Ha tu	(આ તુ)	Have thou ૨ ને પુ. એકવ.
તમારી „ „	Havei vós	(આવ્વેઈ વૉસ)	„ you „ „ બહુવ.
તેની „ „	De Haja ello	(આજ એલ્લિ)	Let him have ૩ ને પુ. એકવ.
તેઓની „ „ „	Hajam અથવા Hajão	{	(આજંડ એલ્લિસ) Let them have ૩ ને પુ. બહુવચન

૭ સંશયાર્થ ભેદ-વર્તમાનકાળ Subj. presente

(સુબ્યુન્જીવુ પ્રેઝન્ટિ)

કે મારી પાસે હોય	Que haja	(કે આજઝ)	That I may have
„ અમારી „ „ „	hajamos	(„ આજઝસુરુ)	„ we „ „
„ તારી „ „ „	hajas	(„ આજઝશુ)	„ thou mayest „
„ તમારી „ „ „	hajaís	(„ આજઝઇશુ)	„ you may „
„ તેની „ „ „	haja	(„ આજઝ)	„ he „ „
„ તેઓની „ „ „	hajam અથવા hajão	{ („ આજઝ'ડે)	„ they „ „

૮ સંશયાર્થ ભેદ-ભુતકાળ Subj. imperfecto (સુબ્યુન્જીવુ ઇમ્પેરેક્ટુ)

જો મારી પાસે હોત	Se houvesse	(જો ઓવ્વેસ્સિ)	If I might have
„ અમારી „ „ „	houvesseamos	(„ ઓવ્વેસ્સિસુરુ)	„ we „ „
„ તારી „ „ „	houvesseas	(„ ઓવ્વેસ્સિશુ)	„ thou „ st „
„ તમારી „ „ „	houvesseis	(„ ઓવ્વેસ્સેઇશુ)	„ you might „
„ તેની „ „ „	houvesse	(„ ઓવ્વેસ્સિ)	„ he „ „
„ તેઓની „ „ „	houvessem	(„ ઓવ્વેસ્સિ)	„ they „ „

૯ સંશયાર્થ ભેદ-પુર્વ ભુતકાળ Subj. pluperfeito (સુ. પ્લુપર્ફેક્ટુ)

જો (ત્યારે=તે વખતે) મારી પાસે હોત Se houvera (ઓવ્વેર) If I had had.
શુઓ કલમ ૭૧.

„ અમારી „ „ „	houvéramos	(ઓવ્વેસ્સુરુ)	„ we „
„ તારી „ „ „	houvéras	(ઓવ્વેરશુ)	„ thou „ st „
„ તમારી „ „ „	houvéreis	(ઓવ્વેરેઇશુ)	„ you had „
„ તેની „ „ „	houvéra	(ઓવ્વેર)	„ he „ „
„ તેઓની „ „ „	houvéram	(ઓવ્વેર'ડે)	„ they „ „

૧૦ સંસ્યાર્થે અવિચક્ષણ Subj. futuro (સુબ્જ. ફુટુર)

ઁ આરે મારી પાસે હશે	Quando houver	(આવ્ હુ ઁવ્વેર)	When I shall have
અમારી " " "	houvermos	(" ઁવ્વેરુમ્)	When we shall have
તારી " " "	houveres	(" ઁવ્વેરિશ્)	When thou wilt have
તમારી " " "	houverdes	(" ઁવ્વેરિશ્)	When you will have
તેની " " "	houver	(" ઁવ્વેર)	When he will have
તેઓની " " "	houverem	(" ઁવ્વેરિ)	When they will have

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થે રૂપ Presente pessoal do infinitivo (પ્રેઝન્ટ પેસોઅલ દુ ઇન્ફીનીટીવુ)

મારી પાસે હોવાથી	Haver eu	(આવ્વેર)	My having
અમારી " " "	Havermos nós	(આવ્વેરુમ્)	Our "
તારી " " "	Haveres tu	(આવ્વેરિશ્)	Thy "
તમારી " " "	Haverdes vós	(આવ્વેરિશ્)	Your "
તેની " " "	Haver elle	(આવ્વેર)	His "
તેઓની " " "	Haverem elles	(આવ્વેરિ)	Their "

૧૨ વર્તમાન કૃદંત-હોદી=Havendo (આવે-દુ) Having

હુતકૃદંત-હદુ=Havido (આવી-દુ) Had

૭૧ પૂર્ણભૂતકાળના રૂપાખ્યાન બે રીતે થાય છે. જે આ સંસ્યાર્થેબેદમાં આપ્યા છે તેમાંથી સંસ્યાર્થેબેદનો પ્રત્યક્ષ So, que કે quando જે વપ-

રાયો હોય તે કાઢી લીધાથી પૂર્ણભૂતકાળના ખીન્ન રૂપો indicativo મુકના બને છે. જેને અંગ્રેજીમાં Past anterior કહે છે. જ્યારે ઘણા વખત પહેલાંની વાત કરતી હોય ત્યારે આ કાળના રૂપ વપરાય છે.

૭૨ અનિયમિત અને નિયમિત જ્યાં ક્રિયાપદોની ભૂતકાળના ત્રણ રૂપો આપ્યા છે તેનો અર્થ અને ઉપયોગ.

- ૧ આહુ ભૂતકાળ- જેની ક્રિયા અથવા કામ થોડા વખત અગાઉ આહતું હતું. જેમકે હું બોલતો હતો Falla.
- ૨ ભૂતકાળ- જેની ક્રિયા અથવા કામ થોડા વખત અગાઉ આહતું હતું તે પૂરું થઈ ગયું. જેમ કે હું બોલ્યો Fallei.
- ૩ પૂર્ણ ભૂતકાળ- જેની ક્રિયા અથવા કામ અત્યુક વખત અગાઉ આહતું હતું તે વખતેજ પૂરું થઈ ગયું જેમકે હું બોલ્યો હતો Fallara. આહુ ભૂતકાળ અને ભૂતકાળ બંને એક સરખા જેવા એટલે એકમેકને મળતા છે. કોઈપણ વાતનું વર્ણન કરવામાં તે વપરાય છે. પરંતુ પૂર્ણ ભૂતકાળ મોટે ભાગે ઐતિહાસિક માનતાનું વર્ણન કરવામાં વપરાય છે.

Ser અને Estar (થવું, હોવું) To be ના રૂપ.

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રેઝેન્ટિ દુ ઇન્ડિકાટીવુ)

૭૩ Ser

૭૪ Estar

હું છું	Sou	(સોહી)	I am	Estou (હસ્તો)
અમે હામે	Somos	(સામુહ)	We are	Estamos (હસ્તામુહ)
તું છે	Tu es	(અંહ)	Thou art	Est'as (હસ્તાંહ)
તમે છો	Sois	(સેહાંહ)	You are	Estais (હસ્તાહાંહ)
તે છે	E'	(અં)	He is	Esta' (હસ્તા)
તેઓ છે	São	(સાંહ)	They are	Estão (હસ્તાંહ)

૨ આહુ ભુતકાળ Imperfeito (indi) (અર્થેષ્ટ)

Ser

Estar

હું હતો	Era (અર્)	I was	Estava (હસ્તાવ)
અમે હતા	Eramos (અર્મુ)	We were	Estavamos (હસ્તાવમુ)
તું હતો	Eras (અર્સ)	Thou wast	Estavas (હસ્તાવસ)
તમે હતા	Ereis (અર્એસ)	You were	Estaveis (હસ્તાવેસ)
તે હતો	Era (અર્)	He was	Estava (હસ્તાવ)
તેઓ હતા	Eram (અર્મ)	They were	Estavam (હસ્તાવમ)

તા ઉપર બધે બાર જેવો

૩ પૂર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પરેષ્ટ)

હું હતો	Fui (ફુ)	I was	Estive (હસ્તીવ)
અમે હતા	Fomos (ફોમુ)	We were	Estivemos (હસ્તીવમુ)
તું હતો	Foste (ફોસ્તિવ)	Thou wast	Estiveste (હસ્તિવ્વેસ્તિવ)
તમે હતા	Fostes (ફોસ્તિવસ)	You were	Estivestes (હસ્તિવ્વેસ્તિવસ)
તે હતો	Foi (ફો)	He was	Esteve (હસ્તેવિવ)
તેઓ હતા	Foram (ફોર્મ)	They were	Estiveram (હસ્તિવ્વેર્મ)

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુટુર)

હું થઈશ	Serei (સેરે)	I shall be	Estarci (હસ્તારેઈ)
અમે થઈશું	Seremos (સેરેમુ)	We „ „	Estaremos (હસ્તારેમુ)
તું થઈશ	Serás (સેરાસ)	Thou wilt „	Estarás (હસ્તારાસ)
તમે થશો	Sereis (સેરેસ)	You will „	Estareis (હસ્તારેસ)
તે થશે	Será (સેરા)	He will „	Estará (હસ્તારા)
તેઓ થશે	Serão (સેરાં)	They „ „	Estarão (હસ્તારાં)

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (ફિન્સિયોનાલ)

આરે થવું બેઠાં	Seria (સેરી)	I should be	Estaria (હસ્તારીઅ)
અમારે „ „	Seríamos (સેરીમુ)	We „ „	Estariamos (હસ્તારીમુ)
તારે „ „	Serias (સેરીસ)	Thou wouldst „	Estarias (હસ્તારીસ)

Ser

Estar

વમારે „ „ Serieis(સેરીએઇસ) You would „ Estarieis(ઇસ્ટારીએઇસ)

તેને „ „ Seria (સેરીઅ) He „ „ Estaria (ઇસ્ટારીઅ)

તેઓને „ „ Seriam (સેરીઅં) They „ „ Estariam (ઇસ્ટારીઅં)

અથવા Serão

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇમ્પેરાટીવુ)

Ser

Estar

તું થા Sê tu (સે તુ) Be thou Está tu (ઇસ્ટા તુ)

તમે થાઓ Sêde vos (સેદિ વૉસ) „ you Estai vos (ઇસ્ટાઇ વૉસ)

તેને થવા દે Seja elle (સેજા) Let him be Esteja elle (ઇસ્ટેજા એલિ)

તેઓને „ Sejam (સેજાં) „ them „ Estejam (ઇસ્ટેજાં)

અથવા Sejão

અથવા Estejão

૭ સંશયાર્થ બેઠ-વર્તમાનકાળ Subjunctivo presente
(સુબ્જુન્ક્ટીવુ પ્રેઝન્ટિ)

કે હું હોઉં (થાઉં) Que seja (કે સેજા) That I may be

Que esteja (ઇસ્ટેજા)

„ અમે હોએ „ „ sejamos („ સેજામુસ) „ we „ „

Que estejamos (ઇસ્ટેજામુસ)

„ તું હો „ „ seas („ સેજાસ) „ thou „ „

Que estejas (ઇસ્ટેજાસ)

„ વમે હોવ „ „ sejas („ સેજાસ) „ you „ „

Que estejas (ઇસ્ટેજાસ)

„ તે હોવ „ „ seja („ સેજા) „ he „ „

Que esteja (ઇસ્ટેજા)

„ તેઓ „ „ sejam („ સેજાં) „ they „ „

અથવા

Que estejam (ઇસ્ટેજાં)

sejão

અથવા estejam

Ser

Estar

૮ સંસાર્થ-ભુતકાળ Subj-imperfeito (સુખ્યુ'લીન્નુ ધર્મિદેહતુ)

ને હું હોત (શવ) Se fosse (સિ ફોસિ) If I might be
Se estivesse (ઇસ્તિવેસિસિ)

એ અમે „ „ „ fomos („ ફોસિમુશુ) „ we „ „
Se estivessemos (ઇસ્તિવેસિસિમુશુ)

„ તું „ „ „ fosses („ ફોસિશુ) „ thou „est „
Se estivessest (ઇસ્તિવેસિસિશુ)

„ તમે „ „ „ fosseis („ ફોસેઇશુ) „ you „ „
Se estivesseis (ઇસ્તિવેસેઇશુ)

„ તે „ „ „ fosse („ ફોસિ) „ he „ „
Se estivesse (ઇસ્તિવેસિસિ)

„ તેઓ „ „ „ fossem („ ફોસિસિ) „ they „ „
Se estivessem (ઇસ્તિવેસિસિ)

૯ સંસાર્થ-પુર્ણ ભુતકાળ Subj-pluperfeito (સુખ્યુ' - ખુપરફેહતુ)

પાના મે આપેલી * કલમ ધ્યાનમાં રાખવી.

ને (ત્યારે) હું હતે Se fora (સિ ફોર) That I had been
Se estivera (ઇસ્તિવેરે)

„ „ અમે „ „ „ fomos („ ફોરમુશુ) „ wo „ „
Se estivéramos (ઇસ્તિવેરેમુશુ)

„ „ તું „ „ „ foras („ ફોરશુ) „ thou hast „
Se estivéras (ઇસ્તિવેરેશુ)

„ „ તમે „ „ „ foreis („ ફોરેઇશુ) „ you had „
Se estivéreis (ઇસ્તિવેરેઇશુ)

„ „ તે „ „ „ fora („ ફોર) „ he had „
Se estivera (ઇસ્તિવેરે)

„ „ તેઓ „ „ „ foram („ ફોરેઈ) „ they „ „
Se estiveram અથવા estiverão (ઇસ્તિવેરેઈ)

Ser

Estar

૧૦ સંશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ Subj-futuro

(સુચ્યુ-કુચર)

(જો અથવા) આરે હું	થઈશ	Quando fôr (ફોર્)	If or when	I shall be	Quando estiver (ઇસ્તિવૅર્)
„	અમે થઈશું	Quando fôrmos (ફોર્મોસ)	If or when	we shall be	Quando Estivermos(ઇસ્તિવૅર્મોસ)
„	તું થાવ	Quando fôres (ફોરેસ)	If or when	thou wilt be	Quando estiveres (ઇસ્તિવૅરેસ)
„	તમે થાવ	Quando fôrdes (ફોર્દેસ)	If or when	you will be;	Quando estiverdes (ઇસ્તિવૅર્દેસ)
„	તે થશે	Quando fôr (ફોર્)	If or when	he	will be Quando estiver (ઇસ્તિવૅર્)
„	તેઓ	„ Quando fôrem (ફોરે)	If or when	they	will be; Quando estiverem (ઇસ્તિવૅરે)

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ ૩૫

Presente pessoal do Infinitivo

Ser

Estar

અર્થ					
મારા હોવાથી	Ser eu (સેર્ એઉ)	My being	Estar eu (ઇસ્તાર્)		
અમારા	„ Seremos nos(સેર્મોસ)	Our	„ Estaremos nos(ઇસ્તાર્મોસ)		
તારા	„ Seres tu (સેરેસ)	Thy	„ Estares tu (ઇસ્તારેસ)		
તમારા	„ Serdes vos (સેર્દેસ)	Your	„ Estardes vos (ઇસ્તાર્દેસ)		
તેના	„ Ser elle (સેર્)	His	„ Estar elle (ઇસ્તાર્)		
તેઓના	„ Serem ellos(સેરે)	Their	„ Estarem olles(ઇસ્તારે)		

આ રૂપનો અર્થ—સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપના અર્થના નોવોજ થાય છે. આ રૂપનો ઉપયોગ કરવો બહુ કઠણ છે તેથી જનતાં સુધી પૂરી સમજણ પડ્યા વિના વાપરવું નહીં. હજા જલુસ માટેજ લખાયેલ છે.

૧૨ કૃદંત

વર્તમાન કૃદંત Sendo (સેન્ડ) Being થતાં Estando (હસ્તાન્ડ)
 ભૂત કૃદંત Sido (સીડ) Been થયેલું Estado (હસ્તાંડ)

ઉપર પ્રમાણે સહાયકારક ક્રિયાપદ કે જેના રૂપ અનિયમિત રીતે થાય છે તેના રૂપાખ્યાન આપ્યા ને ધ્યાનમાં રાખવાથી ભાષામાં આગળ વધારા છે કારણ કે તે રૂપો હમેશાં ઉપયોગમાં આવે છે.

જ્ય હવે મુખ્ય ક્રિયાપદો કે જેના રૂપો નિયમિત થાય છે તેના રૂપાખ્યાનના તથા ઘાતના નીચે આપેલા છે ને સમજાવવાથી ક્રિયાપદના સર્વ રૂપાંતરો બાકી રહ્યાં.

નિયમિત જેના રૂપો થાય છે એવા ક્રિયાપદના તથા ભાગ અત્રે ક્યાં છે.

AR	છેડાવાળા	ક્રિયાપદો	જેવાંકે	Fallar, casar, alugar	વિગેરે
ER	"	"	"	Beber, correr ler	"
IR	"	"	"	Partir, fugir, vir	"

Or છેડાવાળા ક્રિયાપદોમાં ફક્ત Por છે જેના રૂપાખ્યાન આગળ આપેલ છે.

આમાં AR છેડાવાળાને પહેલા વર્ગના ER છેડાવાળાને બીજા વર્ગના અને IR છેડાવાળાને ત્રીજા વર્ગના ક્રિયાપદો કહે છે.

નીચે આપેલા રૂપો (પા. ૭૮ થી ૮૮ સુધીના) કેમ બનાવવાં તે માટે સચ્ચના ગુણો કલમ ૭૮

૭૬ AR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ

Fallar (ફાલાર) બોલવું To speak

૧ સાદું રૂપ	વર્તમાન કૃદંત	ભૂત કૃદંત
Fallar	Fallando (ફાલન્ડ)	Fallado (ફાલાડ)
બોલવું To speak	બોલતાં speaking	બોલેલું Spoken

૨ વર્તમાનકાળ Presente indicativo

જેમ સહાયકરક ક્રિયાપદમાં રૂપાખ્યાન સાથે બધે સર્વનામ લગાડ્યા છે તેમ અત્રે નહીં લગાડ્યાં સર્વનામ અધ્યાહાર રાખ્યા છે.

હું બોલું છું	Fallo	(ફાલુ)	I speak
અમે બોલીએ છીએ	Fallamos	(ફાલમુશુ)	We „
તું બોલે છે	Fallas	((ફાલશુ)	Thou speakest
તમે બોલો છો	Fallais	(ફાલાઇશુ)	You speak
તે બોલે છે	Falla	(ફાલ)	He speaks
તેઓ „	Fallam		
	અથવા	(ફાલ'ઉં)	They speak
	Fallão		

૩ ચાલુ ભુતકાળ

હું બોલતો હતો	Fallava	(ફાલા'વ)	I used to speak
			અથવા I was speaking
અમે બોલતા હતા	Fallavamos	(ફાલા'વ્યમુશુ)	we „ „
તું બોલતો હતો	Fallavas	(ફાલા'વશુ)	Thou „ „
તમે બોલતા હતા	Fallaveis	(ફાલા'વેઇશુ)	You „ „
તે બોલતો હતો	Fallava	(ફાલા'વ)	He „ „
તેઓ બોલતા હતા	Fallavam		
	Fallavão	અથવા(ફાલા'વ'ઉં)	They „ „

૪ ભુતકાળ Perfeito (indi) (Preterite)

હું બોલ્યો	Fallei	(ફાલેઇ)	I spoke
અમે બોલ્યા	Fallámos	(ફાલામુશુ)	We „
તું બોલ્યો	Fallaste	(ફાલાસ્તિ)	Thou spokest
તમે બોલ્યા	Fallastes	(ફાલાસ્તિશુ)	You spoke
તે બોલ્યો	Fallou	(ફાલો)	He „
તેઓ બોલ્યા	Fallaram	અથવા Fallarão	(ફાલાર'ઉં) They „

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદોના વર્તમાનકાળના પહેલા પુરુષ બહુવચનમાં આ ઉચ્ચાર થાય છે. આરે જીવતકાળના પહેલા પુરુષ બહુવચનમાં આ ઉચ્ચાર થાય છે જે વકાવવળ એકજ સ્પેલીમ હોવા છતાં બંનેના ફેર માલુમ પાડે છે.

જેમકે

૧લા પુરુષ બહુવચન

વર્તમાનકાળ

જીવતકાળ

Fallamos

Fallamos

ફાલમુસ્

ફાલામુસ્

૫ પુર્ણજીવતકાળ Pluperfeito (Past anterior)

૨ પાને ૭૨ મે આપેલી ૭૧ કલમ જોવી.

હું બોલ્યો હતો	Fallara	(ફાલાર)	I had spoken
અમે બોલ્યા હતા	Fallaramos	(ફાલારમુસ્)	We " "
તું બોલ્યો હતો	Fallaras	(ફાલારસ્)	Thou hadst,,
તમે બોલ્યા હતા	Fallareis	(ફાલારેઇસ્)	You had "
તે બોલ્યો હતો	Fallara	(ફાલાર)	He " "
તેઓ બોલ્યા હતા	Fallaram	(ફાલારંડે)	They " "

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi)

હું બોલીશ	Fallarei	(ફાલારેઇ)	I shall speak
અમે બોલશું	Fallaremos	(ફાલારેમુસ્)	We " "
તું બોલીશ	Fallaras	(ફાલારાસ્)	Thou wilt "
તમે બોલશો	Fallareis	(ફાલારેઇસ્)	You will "
તે બોલશે	Fallará	(ફાલારા)	He " "
તેઓ બોલશે	Fallarão	(ફાલારાંડે)	They " "

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે બોલવું જોઇએ	Fallaria	(ફાલારીય)	I should speak
અમારે " "	Fallariamos	(ફાલારીયમુસ્)	We " "

તારે	"	"	Fallarias	(શલારીયશ્ચ)	Thou wouldst speak
તમારે	"	"	Fallarieis	(શલારીયેષ્ચ)	You would "
તને	"	"	Fallaria	(શલારીય)	He " "
તેઓને	"	"	Fallariam	અથવા (શલારીય'હ)	They "
			Fallarião		

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

તું બોલ	Falla (tu)	(શલ)	Speak thou
તમે બોલો	Fallai	(શલાષ)	" you
તને બોલવા દે	Falle	(શલિ)	Let him speak
તેઓને બોલવા દે	Fallem	(શલિ)	" them "

૯ સંશયાર્થ-વર્તમાનકાળ Subjunctivo-presente

કે હું બોલું	Que falle	(શલિ)	That I may speak
કે અમે બોલીએ	" fallemos	(શલેમુશ્ચ)	" we " "
કે તું બોલે	" falles	(શલિશ્ચ)	" thou mayst "
કે તમે બોલો	" falleis	(શલેષ્ચ)	" you may "
" તે બોલે	" fallo	(શલિ)	" he " "
" તેઓ "	" fallem	(શલિ)	" they " "

૧૦ સંશયાર્થ-ભૂતકાળ Subjunctivo-imperfeito

જો હું બોલત	Se fallasse	(શલાસ્મિ)	If I might speak
" અમે "	" fallássemos	(શલાસ્મિમુશ્ચ)	" we " "
" તું "	" fallasses	(શલાસ્મિશ્ચ)	" thou mightest "
" તમે "	" fallasseis	(શલાસ્મેષ્ચ)	" you might "
" તે "	" fallasse	(શલાસ્મિ)	" he " "
" તેઓ "	" fallassem	(શલાસ્મિ)	" they " "

૧૧ સંશયાર્થ-અવિશ્યકાળ Subjunctivo-futuro

આરે અથવા ને

„ હું બોલીશ	Quando fallar	(આ-દુ ફાલાર)	When I shall speak
„ અમે બોલીશું	„ fallarmos	(„ ફાલાર્મોશુ)	„ we „ „
„ તું બોલીશ	„ fallares	(„ ફાલારિશુ)	„ thou wilt „
„ તમે બોલશો	„ fallardes	(„ ફાલાર્દિશુ)	„ you will „
„ તે બોલશે	„ fallar	(„ ફાલાર)	„ he „ „
„ તેઓ	„ fallarem	(„ ફાલારિં)	„ they „ „

સંશયાર્થ બેના પ્રત્યયો So, Que અને Quando છે જેથી ત્રણેનો ઉપયોગ અત્રે જુદા જુદા કામમાં ખાસ ધ્યાન આપવા માટેજ કર્યો છે.
૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ ૩૫ Presente pessoal do infinitivo

નિયમિત જેના રૂપાખ્યાન થાય છે તેવા ક્રિયાપદોનું નિશ્ચયાર્થ ૩૫ ઉપર સુળખ એટલે સંશયાર્થ અવિશ્યકાળના ૩૫ જેતુંજ થાય છે એટલે Fallar eu, fallarmos nos, fallares tu, fallardes vos, fallar elle, fallarem elles મારું બોલવું, તારું બોલવું (My speaking, our speaking, thy speaking વિગેરે)

આ સુળખ જ્યાં વર્તેના રૂપો માટે સમજાવું

આ રીતે જ્યાં AR છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદોના ૩૫ સમજી લેવાં જેતું લીટિ કલમ ૮૦મે આપેલ છે.

૩૭ ER છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદોના ૩૫.

Beber (બેબેર) પીવું To drink

૧ સાદું ૩૫	વર્તમાન ફૂદત	ભૂતફૂદત
Beber	Bebendo (બેબેન્દુ)	Bebido (બેબીદુ)
પીવું To drink	પીતી Drinking	પીધું Drunk

૨ વર્તમાનકાળ Present indicative

હું પીઉં છું	Bebo	(બેબુ)	I drink
અમે પીએ છીએ	Bebemos	(બેબેમુસ)	We „
તું પીએ છે	Bebes	(બેબેસ)	Thou drinkest
તમે પીઓ છો	Bebeis	(બેબેઇસ)	You drink
તે પીએ છે	Bebe	(બેબે)	He drinks
તેઓ „	Bebem	(બેબે)	They drink

૩ ચાલુ ભૂતકાળ Imperfeito (indi)

હું પીતા હતા	Bebia	(બેબીય)	I used to drink અથવા was drinking પણ વપરાય
અમે પીતા હતા	Bebiamos	(બેબીયમુસ)	We „ „ „
તું પીતા હતા	Bebias	(બેબીયસ)	Thou „ „ „
તમે પીતા હતા	Bebieis	(બેબીયેઇસ)	You „ „ „
તે પીતા હતા	Bebia	(બેબીય)	He „ „ „
તેઓ પીતા હતા	Bebiam	(બેબીય'હ)	They „ „ „

૪ ભૂતકાળ Perfeito (indi)

મેં પીધું	Bebi	(બેબી)	I drank
અમે „	Bebemos	(બેબેમુસ)	We „
તેં „	Bebeste	(બેબેસ્તિ)	Thou drankest
તમે „	Bebestes	(બેબેસ્તિસ)	You drank
તેણે „	Bebeu	(બેબેહ)	He drank
તેઓએ „	Beberam	(બેબેર'હ)	They „

૫ પૂર્વ ભૂતકાળ Pluperfeito

મેં પીધું હતું	Bebera	(બેબેર)	I had drunk
----------------	--------	---------	-------------

અમે	„	„	Beberamos	(બેબેરમુશ)	We	„	„
તે	„	„	Beberas	(બેબેરશ)	Thou	hadst	„
તમે	„	„	Bebereis	(બેબેરેશ)	You	had	„
તેણે	„	„	Bebera	(બેબેર)	He	„	„
તેઓએ	„	„	Beberam	(બેબેરં)	They	„	„

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro

હું	પીશ	Beberei	(બેબેરેઇ)	I	shall	drink
અમે	પીશું	Beberemos	(બેબેરેમુશ)	We	„	„
તું	પીશે	Beberás	(બેબેરશ)	Thou	wilt	„
તમે	પીશો	Bebereis	(બેબેરેશ)	You	will	„
તે	પીશે	Beberá	(બેબેરશ)	He	„	„
તેઓ	પીશે	Beberão	(બેબેરશં)	They	„	„

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે	પીવું	બેબેર	Beberia	(બેબેરીય)	I	should	drink
અમારે	„	„	Beberíamos	(બેબેરીયમુશ)	We	„	„
તારે	„	„	Beberias	(બેબેરીયશ)	Thou	wouldst	„
તમારે	„	„	Beberieis	(બેબેરીયેશ)	You	would	„
તેને	„	„	Beberia	(બેબેરીય)	He	„	„
તેઓને	„	„	Beberiam	(બેબેરીયં)	They	„	„

૮ આજ્ઞાર્થ Imperative

પી,	તું	Bebe	(બેબે)	Drink	thou
તમે	પીઓ	Bebei	(બેબેઇ)	„	you
તેને	પીવા	દીઓ	Beba	(બેબ)	Let him drink
તેઓને	„	„	Bebam	(બેબં)	„ them „

८ सहायार्थ वक्तृभ्रमभग Subjunctivo presente

हे दुं पीड	Que beba	(मेम)	That I may drink
हे अमे पीडमे	„ bebamos	(मेमसुसु)	„ we „ „
हे तुं पीडे	„ bebaa	(मेमसु)	„ thou mayest „
हे तमे पीडे	„ bebaes	(मेमसुसु)	„ you may „
हे ते पीडे	„ beba	(मेम)	„ he „ „
हे तेयो „	„ bebam	(मेमसु)	„ they „ „

१० सहायार्थ वक्तृभ्रमभग Subj. imperfecto

मे दुं पीड	Se bebesse	(सि मेमेसि)	If I might drink
„ अमे „	„ bebéssemos	(„ मेमेसिसुसु)	„ we „ „
„ तुं „	„ bebaesses	(„ मेमेसिसु)	„ thou mightest „
„ तमे „	„ bebaesses	(„ मेमेसिसुसु)	„ you might „
„ ते „	„ bebesse	(„ मेमेसि)	„ he „ „
„ तेयो „	„ bebesssem	(„ मेमेसिसु)	„ they „ „

११ सहायार्थ अविभ्रमभग Subjunctivo-futuro

अपारे अवधवा मे

मे दुं पीड	Se beber	(सि मेमेरु)	If I shall drink
„ अमे पीडसुं	„ bebermos	(„ मेमेरुसु)	„ we „ „
„ तुं पीड	„ beberes	(„ मेमेरुसु)	„ thou wilt „
„ तमे पीडे	„ beberdes	(„ मेमेरुसु)	„ you wilt „
„ ते पीडे	„ beber	(„ मेमेरु)	„ he „ „
„ तेयो पीडे	„ beberem	(„ मेमेरु)	„ they „ „

१२ क्रियापदों निश्चयार्थ ३५-३६ मुनभग.

ते सपथी सपथपा ८२ मे तुयो.

अभां ER उभावाभां के मेभां ३५ निश्चित रति वतां होय मेवा

ક્રિયાપદના રૂપાન્તરો ઉપર મુખ્ય કરવા બે ક્રિયાપદોમાંના બહુપરતનું લીસ્ટ કલમ ૮૧ મે આપેલા છે.

૭૮ IR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Partir (પાર્ટિર) રવાના થવું To start.

૧ સાદુંરૂપ વર્તમાનકૃદંત ભૂતકૃદંત

Partir (પાર્ટિર) Partiendo (પાર્ટિંદુ) Partido (પાર્ટિદુ)
રવાના થવું To start રવાના થાવી Starting રવાના થયેલું Started

૨ વર્તમાનકાળ Presente indicativo

હું રવાના થાઉં હું	Parto	(પાર્ટુ)	I start
અમે „ થઈએ છીએ	Partimos	(પાર્ટિમુઝ)	We „
તું „ થાય છે	Partes	(પાર્ટિસ્)	Thou startest
તમે „ થાય છે	Partis	(પાર્ટિસ્)	You start
તે „ થાય છે	Parte	(પાર્ટિ)	He starts
તેઓ „ „	Partem	(પાર્ટિં)	They start

૩ ચાલુભૂતકાળ Imperfeito (indi)

હું રવાના થતો હતો Partia	(પાર્ટિય)	I used to start
		અથવા I was starting
અમે „ થતા હતા Partiamos	(પાર્ટિયમુઝ)	We „ „ „
તું „ થતો હતો Partias	(પાર્ટિયસ્)	Thou „ „ „
તમે „ થતા હતા Partieis	(પાર્ટિયિસ્)	You „ „ „
તે „ થતો હતો Partia	(પાર્ટિય)	He „ „ „
તેઓ „ થતા હતા Partiam	(પાર્ટિયં)	They „ „ „

૪ ભૂતકાળ Perfeito (indi)

હું રવાના થયો Parti	(પાર્ટિ)	I started
અમે „ થયા Partimos	(પાર્ટિમુઝ)	We „

તું	„	થયો	Partiste	(પાર્તિસ્ટિ)	Thou startedst
તમે	„	થયા	Partistes	(પાર્તિસ્ટિસ્)	You started
તે	„	થયો	Partiu	(પાર્તિડિ)	He „
તેઓ	„	થયા	Partiram	(પાર્તિરિંડિ)	They „

૫ પુરુષ્ણત્ક્રમ Pluperfeito (indi)

હું	સ્વાના	થયો	હતો	Partira	(પાર્તિરિ)	I had started
અમે	„	થયા	હતા	Partiramos	(પાર્તિરિમુશ્)	We „ „
તું	„	થયો	હતો	Partiras	(પાર્તિરશ્)	Thou hadst „
તમે	„	થયા	હતા	Partireis	(પાર્તિરેશ્)	You had „
તે	„	થયો	હતો	Partira	(પાર્તિરિ)	He „ „
તેઓ	„	થયા	હતા	Partiram	(પાર્તિરિંડિ)	They „ „

૬ ભવિષ્યક્રમ Futuro (indi)

હું	સ્વાના	થઈશ	Partirei	(પાર્તિરેશ્)	I shall start
અમે	„	થઈશું	Partiremos	(પાર્તિરેમુશ્)	We „ „
તું	„	થશે	Partirás	(પાર્તિરશ્)	Thou wilt „
તમે	„	થશો	Partireis	(પાર્તિરેશ્)	You will „
તે	„	થશે	Partirá	(પાર્તિરશ્)	He „ „
તેઓ	„	„	Partirão	(પાર્તિરિંડિ)	They „ „

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યક્રમ Condicional

મારે	સ્વાના	થવું	જોઈએ	Partiria	(પાર્તિરીય)	I should start
અમારે	„	„	„	Partiriamos	(પાર્તિરીમુશ્)	We „ „
તારે	„	„	„	Partirias	(પાર્તિરીયશ્)	Thou shouldst „
તમારે	„	„	„	Partirieis	(પાર્તિરીયેશ્)	You would „
તેને	„	„	„	Partiria	(પાર્તિરીય)	He „ „
તેઓને	„	„	„	Partiriam	(પાર્તિરીયંડિ)	They „ „

८ आदेशार्थ Imperative

स्वाना या	Parte	(पार्टि)	Start thou
तुमे स्वाना याओ	Parti	(पार्टि)	" you
तेने स्वाना याओ दीओ	Parta	(पार्ट)	Let him start
तेओने , ,	Partam	(पार्टेड)	" them "

९ स'शयार्थ वर्तमानक Subjunctivo-presente

जे हुं स्वाना याउ	Que parta	(पार्ट)	That I may start
" अमे " याओ " "	partamos	(पार्टमुस)	" we " "
" तू " याय " "	partas	(पार्टस)	" thou mayest "
" तमे " याओ " "	partais	(पार्टैस)	" you may "
" ते " याय " "	parta	(पार्ट)	" he " "
" तेओ " " " "	partam	(पार्टेड)	" they " "

१० स'शयार्थ भुतक Subjunctivo imperfeito

जे हुं स्वाना यात	Se partisse	(पार्टिस्सि)	If I might start
" अमे " " " "	partissemos	(पार्टिस्सिमुस)	" we " "
" तू " " " "	partisses	(पार्टिस्सिस)	" thou mightest "
" तमे " " " "	partisseis	(पार्टिस्सेस)	" you might "
" ते " " " "	partisse	(पार्टिस्सि)	" he " "
" तेओ " " " "	partissem	(पार्टिस्सि)	" they " "

११ स'शयार्थ भविष्यक Subjunctivo futuro

जे हुं स्वाना याउ	Se partir	(पार्टि)	If I shall start.
" अमे " याओ " "	partirmos	(पार्टिमुस)	" we " "
" तू " याओ " "	partires	(पार्टिस्सि)	" thou wilt "
" तमे " याओ " "	partirdes	(पार्टिस्सि)	" you will "

„ તે „ મશે „ partir (પાર્ટિર) „ he „ “
 „ તેઓ „ „ „ partirem (પાર્ટિરિ) „ they „ “

સંજ્ઞાર્થ કાળમાં Se અથવા Que અથવા Quando વપરાય છે.
 Quando નો અર્થ જ્યારે થાય છે.

૧૨ ક્રિયાપદનું નિઘ્નસાર્થરૂપ. Pessoal do Infinitivo

ના રૂપાખ્યાન ઉપર મુજબ સંજ્ઞાર્થ અવિખ્યકાળ જેવાં થાય છે તે સંબંધી સૂચના પા. ૮૨ મેં જુઓ.

જ્યાં IR છેડાવાળાં ક્રિયાપદો કે જેના રૂપ નિયમિત રીતે થતાં હોય તેના રૂપાખ્યાન ઉપર મુજબ થાય છે. જે ક્રિયાપદોનું ક્ષીર કલમ ૮૨ મેં આપેલ છે.

ઉપર પ્રમાણે AR, ER, અને IR ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન આપ્યાં. તેવી રીતે બીજા તેજ વર્ગના જેના રૂપાખ્યાન નિયમિત રીતે થતાં હોય તે બતાવવા હોય તો તે સંબંધી કેટલીક સૂચના (જે મથન કરીને વારવેલી છે તે) નીચે આપેલ છે તે ઉપયોગી થઈ પડશે.

જુઠું “ બીજાં નવાં ક્રિયાપદનાં રૂપાખ્યાન બતાવતી વખતે દરેક કાળમાં કયા કયા પ્રત્યય લગાડવા અને લગાડતી વખતે શું શું ફેરફાર કરવા તે સંબંધી સૂચના ”:—

૧ ગમે તે કાળના પ્રત્યય લગાડતી વખતે તે તે વર્ગના અંત્યાક્ષર (AR, ER કે IR) છેડાડી મુકાય છે અને જે રૂપ અને તે સાદું રૂપ કહેવાય છે. જેમકે Fallar નું Fall; Beber નું Beb; અને Partir નું Part આ સાદાં રૂપ કહેવાય છે.

આ સાદાં રૂપને દરેક કાળના પ્રત્યય લગાડાય છે.

વર્તમાનકાળ Presente Indi.

- 1 AR છેડાવાલા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બતાવતી વખતે ઊંચી AR કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

૧ શ્રી પુરુષ ૨ જો પુરુષ ૩ જો પુરુષ

એકવચન	o	os	o
બહુવચન	amos	ais	am

ઉદાહરણ તરીકે fallar ના રૂપ પા. ૭૯ મે જુઓ.

- ૨ ER છેડાવાળા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી ER કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

૧ શ્રી પુરુષ ૨ જો પુરુષ ૩ જો પુરુષ

એકવચન	o	es	e
બહુવચન	omos	eis	om

ઉદાહરણ તરીકે લખલો Beber નો પા. ૮૩ મે જુઓ.

- ૩ IR છેડાવાળા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી IR કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

૧ શ્રી પુ. ૨ જો પુ. ૩ જો પુ.

એકવચન	o	os	o
બહુવચન	imos	is	om

ઉદાહરણ તરીકે લખલો Partir નો પા. ૮૧ મે જુઓ.

૪ ચાલુ ભૂતકાળ Imperfeito (Indi)

Ar છેડાવાળા ક્રિયાપદોનો ચાલુ ભૂતકાળ બનાવતી વખતે છેડેથી r ના કરીને નીચે મુજબ પ્રત્યયો લગાડવા.

-va ૧ શ્રી અને ૩ જો પુરુષના એકવચનમાં

-vamos ૧ શ્રી પુરુષ બહુવચનમાં

-vao ૨ જો પુરુષ એકવચનમાં

-veis " " બહુવચનમાં

-vão અથવા ૩ જો " "

-vam. અથવા ૩ જો " "

ER અને IR હેઠવાળા ક્રિયાપદોના ચાલુ ભૂતકાળ બતાવતી વખતે હેરેલી or કે ir જે હોય તે કાઢી નાંખી તેને “IR” ક્રિયાપદના ચાલુ ભૂતકાળના રૂપ લગાડવાં. Ir=જવું ના રૂપાખ્યાન કલમ ૮૩ મે આપેલ છે તે જોઈ લેવા.

જીવકાળ Perfeito

- ૫ AR હેઠવાળાં ક્રિયાપદના જીવકાળનાં રૂપ બતાવતી વખતે હેરેલી AR કાઢી તેને બદલે પહેલા પુરુષ એકવચનમાં ei લગાડાય છે. અને ER અને IR માં i લગાડાય છે. જેમકે *faller*, *beber* અને *partir*
- ૬ બાકી બધા રૂપોમાં (અમે તે વર્ગના એટલે AR, ER કે IR ના રૂપોમાં) નીચેના પ્રત્યયો હેઠળ જણાવેલ ફેરફાર અનુસાર લગાડાય છે.

૧ હો પુ.

૨ જો પુ. ૩ જો પુ.

એકવચન ઉપર જણાવેલ છે. *este*

tu

બહુવચન *estes*

estes

estam

- ૭ ક્રિયાપદના રૂપને પ્રત્યયો લગાડવાં પહેલાં તે તે વર્ગનો અસલ સ્વર રાખવામાં આવે છે; એટલે AR હેઠવાળાનો A, ER નો E અને IR નો I રાખવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ પ્રત્યય મુકાય છે. ઉદાહરણ તરીકે *Fallar*, *Beber* અને *Partir* ના હાખલા જુઓ.

- ૮ AR હેઠવાળાને બ્યારે tu પ્રત્યય લગાડાય છે ત્યારે રૂપના a નો o કરવામાં આવે છે. જેમકે (*Fallar*+tu=*falli*+tu (કલમ ૬ પા. ૮૯ મુજબ) *Fall*+a+tu (કલમ ૭ મુજબ) *Fall*+o+tu=*Fallo*u તેવી રીતે બીજાં રૂપ કરવાં)

ER અને IR વર્ગના રૂપ કરવાં મહેલાં હોવાથી વિગત આપેલ નથી. ફક્ત જીવકાળ માટે પા. ૮૩ મે જુઓ.

અવિધ્યકાળ Future

૯ અને તે વર્તના (AR, IR કે JR ના) અવિધ્યકાળના રૂપ જાણવા હોય તો તે તે વર્તના ક્રિયાપદના સારાક્ષરને (Haver ક્રિયાપદના કર્તૃમાનકાળના રૂપને છેડે આરેલા સ્વર પ્રત્યયો છે તે લગાડાય છે. એટલે) નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

૧ હો પુ.   ૨ જો પુ.   ૩ જો પુ.

એકવચન હો

હો

હો

બહુવચન omos

હો

હો

ઉદાહરણ તરીકે Fallar, Beber અને Partir ના રૂપ જોઈએ. આ રૂપ કોને કહેવું તે પ્ર. ૮૯ મે કથમ ને જોવી.

પૂર્વ જૂતકાળ સંસ્યાર્થ જૂતકાળ અને સંસ્યાર્થ અવિધ્યકાળ

Pluperfeito; Sub. imper

Sub. futuro

અને તે વર્તના ક્રિયાપદોના પૂર્વ જૂતકાળ, સંસ્યાર્થ જૂતકાળ અને સંસ્યાર્થ અવિધ્યકાળના રૂપ કરવાં હોય તો નીચેના નિયમો ખાસ યાદ રાખવા.

૧૦ જૂતકાળના પહેલા પુરુષ બહુવચનનું રૂપ હોય તેમાંથી મોઝ કાઢી નાંખી નીચે જુલન ધાતુના પ્રત્યય લગાડવા.

પૂર્વ જૂતકાળમાં RA પ્રત્યય લગાડવો જેમકે fallamos=falla અને અહીં falla+ra=fallara

સંસ્યાર્થ જૂતકાળમાં SSE „ „ „ fallamos=falla અને પછી falla+sse=fallasse

„ અવિધ્યકાળમાં R „ „ „ fallamos=falla અને પછી falla+re=fallar.

આવી રીતે beber અને partir ના રૂપ જોઈએ.

આ પ્રમાણે રૂપ જોવાર ચર્ચા પછી નીચે જુલન પ્રત્યય શ્રેણીના જુલન લગાડવાં.

અંતર્યાયી-અહુવચન

૧ હો ૨ એ ૩ ને

એકવચન ... ૮ ... એકં

અહુવચન mos eis m બહું

આંતર્યાયી-અહુવચન

૧ હો ૫૦ ૨ એ ૫૦ ૩ ને ૫૦

એકં ... ૮ ...

mos eis m

આંતર્યાયી અવિશ્વકાળ

૧ હો ૨ ને ૩ ને

એકં ... ૮ ...

બહું mos des em

- ૧૧ પ્રત્યય લગાડતાં એ સ્વર સાથે આવે તો પહેલો સ્વર રદ થાય છે. જેમકે fallara+eis=fallareis; bebera+eis=bebereis; partisse +eis=partisseis થાય છે.

આજ્ઞાદે. Imperativo

- ૧૨ આ બેદના ગમે તે વર્તનાં (AR, ER કે IR નાં) ૩૫ બનાવતી વખતે ક્રિયાપદના સામાન્ય રૂપની છેદેનો અંક્ષર બદલાવી નીચેનો ફેરફાર કરવાથી ત્રીજા પુરુષ એકવચનનું આદા-ધેતું ૩૫ બને છે.

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદમાં AR ને બદલે E

ER અને IR „ „ ER અને IR ને બદલે A

જેમકે fallar=fall+e=fallo

Beber=beb+a=beba

Partir=part+a=parta

- ૧૩ આ બંધિલા રૂપને m પ્રત્યય લગાડવાથી ત્રીજા પુરુષ અહુવચનનું આદાધેતું ૩૫ બને છે. હામલા શુભો રજાખ્યાનમાં
- ૩૪ ગમે તે અવસ્થા અને વર્તના (જહી તે નિયમિત ક્રિયાપદ હો કે અનિયમિત હો એવા) ક્રિયાપદોના આ બેદના ત્રીજા પુરુષના ૩૫ બનાવવા હોય તો—

વર્તમાનકાળનું એકવચન કે બહુવચન હાથ તેમાંથી S પ્રત્યય રદ કરવાથી આઠાર્થનું અનુક્રમે એકવચન અને બહુવચન બને છે. દાખલા તરીકે ગમે તે ક્રિયાપદ જુઓ. ફક્ત ser આપવાદ તરીકે જુદા પડે છે. જેનાં ૩૫ પા. ૭૫ મે આપેલા છે.

આ ભેદનું ૧લા પુરુષ બહુવચનનું ૩૫ બનાવવું હોય તો—

૧૫ ઉપર જણાવ્યા મુજબ ત્રીજા પુરુષ એકવચનના ૩૫ને mos પ્રત્યય લગાડવો જેમકે fallo+mos=fallemos; bebo+mos=bebamos; parto+mos=partamos વિગેરે.

સૂચના— આ ૩૫ (૧લા પુરુષ બહુવચનનાં ૩૫) વાપરવા કરતાં Deixar (દેશાર) નાં ૩૫ વાપરવાં વધારે સુગમતાવાળા છે. જેમકે અમને બોલવા દે નું fallemos વાપરવાને બદલે deixe-nos-fallar (દેશ નોડ દેશાર) બોલવું વધારે સારું અને સૌમ્ય દેખાય છે. અને વેપારી બાપામાં હમેશાં એમજ વપરાય છે.

સંકેતાર્થ શ્રવિષ્યકાળ Condicional

૧૬ AR, ER કે IR છેડાવાળા ક્રિયાપદનું સંકેતાર્થ ૩૫ બનાવવું હોય તો ક્રિયાપદના મૂળ ૩૫ને નીચેના પ્રત્યય લગાડવા.

૧ હો. પુ.

૨ નો પુ.

૩ નો પુ.

એકવચન

ia

ias

ia

બહુવચન

iamos

ieis

iam

સંકેતાર્થ વર્તમાનકાળ Subj.-presente

૧૭ સંકેતાર્થ વર્તમાનકાળના ૩૫ આઠાર્થના (ત્રીજા પુરુષ સિવાયના) ૩૫ જેવાંજ છે. તેથી વિશેષ જણાવવા જેવું નથી. ખરું જોતાં આ કાળ ગર્ભિત રીતે આઠાર્થ જેવો પણ કંઈક નમતાસૂચક છે.

કંઈક વિશેષ સૂચના

૧૮ a વર્તમાનકાળ, આશુભૂતકાળ, ભૂતકાળ, પૂર્વભૂતકાળ, સંકેતાર્થ અને

તર્તમાન સંસ્યાર્થકાળમાં ત્રીજા પુરુષ બહુવચનના આ બચવા ઠો એ બંને રૂપમાંથી જે લખાય તે સાચા છે. જે કે બંનેનો ઉચ્ચાર એક થાય છે. ફક્ત ભવિષ્યકાળમાં ઠો વાળું એકજ રૂપ થાય છે.

- 1/ શૂતકાળ અને પૂર્ણશૂતકાળનો તફાવત એવો છે કે શૂતકાળ ગયેલા વખત માટે સામાન્ય રીતે વાતચિતમાં વપરાય છે. પૂર્ણ-શૂતકાળ ઐતિહાસિક બાબતમાં વપરાય છે. પૂર્ણશૂતકાળનાં રૂપ વાપરવાં કરતાં ક્રિયાપદનું શૂતકૃદંત કરીને તેને ter વિશેરે સહાયકારક ક્રિયાપદનાં રૂપ લખાડીને ઉપયોગ કરવો વધારે સૌમ્ય છે.
- 2/ સંસ્યાર્થકાળમાં so, que (જે) quando (જ્યારે) અને como (જેમ) એમાંથી ગમે તે શબ્દ વપરાય છે.
- 3/ બીજા પુરુષનાં રૂપ વાપરવાં તે બાપાના અબળપયા માટે કહ્યું છે. તેથી ત્રીજા પુરુષના રૂપ વાપર્યાથી પણ તેવોજ અર્થ નજીવાય છે.

હવે કેટલાંક AR, ER અને IR હેઠવાળા (નિયમિત અને અનિયમિત) ઉપયોગી ક્રિયાપદોનાં હીસ્ટ આપીએ છીએ.

૮૦ AR હેઠવાળાં ક્રિયાપદો

Acceitar	(આસેક્ટાર્)	સ્વિકારવું	To accept
Admirar	(આદમિરાર્)	વખાલુવું	„ admire
Amar	(આમાર્)	ચાહવું	„ love
Acordar	(આર્કોર્ડાર્)	જાગાડવું	„ awake
Almoçar	(આલ્મોઝાર્)	નાસ્તો કરવો	„ breakfast
Achar	(આચાર્)	સોધવું	„ find
Acabar	(આકાબાર્)	પુરું કરવું	„ finish
Alugar	(આલુમાર્)	બાડે આપવું	„ hire
Apresentar	(આપ્રેઝેંતાર્)	હાજર થવું	„ present

Assignar	(આસિનારુ)	સહી કરવી	„ sign
Atirar	(આતિસારુ)	ફેંકવું	„ throw
Adorar	(આદોરારુ)	પૂજવું	„ worship
Começar	(કોમેસારુ)	શરૂ કરવું	„ begin
Comprar	(કોમ્પ્રારુ)	ખરીદ કરવું	„ buy
Calcular	(કાલ્કુલારુ)	ગણવું	„ calculate
Cosinhar	(કોઝિંયારુ)	રસોઇ કરવી	„ cook
Casar	(કાઝારુ)	પરણવું	„ marry
Castigar	(કાસિત્તમારુ)	શિક્ષા કરવી	„ punish
Ceifar	(સેઈફારુ)	લખવું	„ reap
Chorar	(ચોરારુ)	રડવું	„ cry
Dançar	(દાંસારુ)	નાચ કરવો	„ dance
Desembarcar	(દેસેમ્બાર્કારુ)	વહાણપસથી કીનારે ઉતારવું	„ land
Disputar	(દિસ્પુતારુ)	વકરાર કરવી	„ dispute
Desculpar	(દેસ્કુલ્પારુ)	માફ કરવું	„ excuse
Duvidar	(દુવિદારુ)	શંકા કરવી	„ doubt
Dar	(દારુ)	આપવું	„ give
Deitar	(દેઈતારુ)	પડી સ્થેલા દેવું	„ lie down
Emprestar	(એમ્પ્રેસ્તારુ)	કિરીતું આપવું	„ lend
Entregar	(એંત્રેગારુ)	સોંપવું	„ deliver
Explicar	(ઇસ્પ્લિકારુ)	સમજાવવું	„ explain
Entrar	(એંત્રારુ)	અંદર જવું	„ enter
Esperar	(એસ્પેરારુ)	આશા રાખવી	„ hope
Edificar	(એદિફિકારુ)	બાંધવું	„ build
Enganar	(એંગાનારુ)	ભૂલ ખાવી	„ be mistaken
Espirrar	(એસ્પિર્રારુ)	હીક ખાવી	„ sneeze
Estragar	(એસ્ટ્રાગારુ)	જમાડું	„ spoil

Estudar	(ઇસ્ટુદાર)	અભ્યાસ કરવો	"	study
Fallar	(ફાલાર)	બોલવું	"	speak
Ficar	(ફિકાર)	રહેવું	"	remain
Fiar	(ફિયાર)	ઢાંતવું	"	spin
Furtar	(ફુર્તાર)	ચોરી કરવી	"	steal
Honrar*	(ઓરશાર)	માન આપવું	"	honour
Insultar	(ઇન્સુલ્ટાર)	અપમાન કરવું	"	insult
Jantar	(જાંતાર)	નખવું	"	dino
Jogar	(જોગાર)	જુગાર રમવો	"	play
Jurar	(જુરાર)	સોગમ ખાવા	"	swear
Lavar	(લાવાર)	ધોવું	"	wash
Lembrar	(લેમ્બાર)	યાદ કરવું	"	remember
Louvar	(લોવ્વાર)	વખાણ કરવા	"	praise
Lisongear	(લિઝોન્ગેયાર)	પ્રશાંભત કરવી	"	flatter
Levar	(લેવ્વાર)	(એક રથભેડી ખીંચે રથભે લઈ જવું)	"	carry
Morar	(મોરાર)	રહેવું	"	dwel
Mostrar	(મોસ્ટ્રાર)	ખતાવવું	"	show
Navegar	(નાવેગાર)	સફર કરવી	"	sail
Negar	(નેગાર)	ના કહેવી	"	deny
Odiar	(ઓડીઆર)	પીકારવું	"	hate
Perguntar	(પેર્ગુંતાર)	પૂછવું	"	ask
Palestrar	(પાલેસ્ટ્રાર)	ગપાઠો મારવા	"	chat
Puxar	(પુષાર)	ખેંચવું	"	draw
Procurar	(પ્રોકુરાર)	સોધવું	"	look for

* જગજી N પછી R આવે ત્યારે રૂ નો ઉચ્ચાર ડબલ ર જેવો થાય છે.

Pintar	(પિન્તારુ)	રંગવું	„	paint
Perdoar	(પેદોઆરુ)	માફ કરવું	„	pardon
Pagar	(પાગારુ)	પૈસા આપવા	„	pay
Pensar	(પેન્સારુ)	વિચાર કરવો	„	think
Plantar	(પ્લાન્તારુ)	રોપવું	„	plant
Provar	(પ્રોવ્વારુ)	સાબિત કરવું	„	prove
Pesquisar	(પેસ્કીઝારુ)	ખાંડણથી તપાસવું	„	search
Pespontear	(પેસ્પોન્તેયારુ)	સાંધવું	„	stitch
Pesar	(પેઝારુ)	તોલવું	„	weigh
Replicar	(રેપ્લિકારુ)	જવાબ આપવો	„	reply
Recusar	(રેકુઝારુ)	ના પાડવી	„	refuse
Sonhar	(સોન્હારુ)	સ્વપ્ન આપવું	„	dream
Segurar	(સેગુરારુ)	વીમો ઉતરાવવો	„	insure
Saltar	(સાલ્તારુ)	કુટકો મારવો	„	jump
Sellar	(સેલારુ)	સીલસીલકો મારવો	„	seal
Semear	(સેમેયારુ)	વાવવું	„	sow
Tomar	(તોમારુ)	લેવું	„	take
Tirar	(તિરારુ)	ખસેડવું	„	be off
Tocar	(તોકારુ)	સ્પર્શ કરવો	„	touch
Viajar	(વિઆઝારુ)	મુસાફરી કરવી	„	travel
Trabalhar	(ત્રાબાલ્યારુ)	કામ કરવું	„	work
Zombar	(ઝોમ્બારુ)	મસ્કરી કરવી	„	joke

૮૧

E R ઉપવાચાં ક્રિયાપદ

Aprender	(આપ્રેન્દેરુ)	શીખવું	To learn
Agradecer	(આગ્રાદેસેરુ)	ઉપકાર માનવો	„ thank
Bater	(બાતેરુ)	મારવું	„ beat

Beber	(બેબેર)	પીવું	„ drink
Contender	(કૉન્ટેન્ડેર)	કાઝઆ કરવો	„ quarrel
Comer	(કુમેર)	ખાવું	„ eat
Correr	(કુરેર)	ટોકવું	„ run
Colher	(કલ્હેર)	એકઠું કરવું	„ gather
Carecer	(કારેસેર)	જરૂર હોવી, ઇચ્છવું	„ want
Crer	(કેર)	માનવું	„ believe
Conhocer	(કૉનહેસેર)	ઝાણખવું (માણસને)	„ know
Dizer	(દિઝેર)	કહેવું	„ tell
Descer	(દેસેર)	ઉતરવું	„ descend
Esquecor	(ઇસ્કેસેર)	જુલી જવું	„ forget
Encher	(એંશેર)	ભરવું	„ fill
Esconder	(ઇસ્કૉંદેર)	છુપાવવું	„ hide
Entender	(એંતેન્ડેર)	સમજવું	„ comprehend
Escriver	(ઇસ્ક્રિવેર)	લખવું	„ write
Fazer	(ફાઝેર)	કરવું	„ do
Ferver	(ફેવેર)	ઉકાળવું	„ boil
Haver	(આવેર)	હોવું	„ have
Ler	(લેર)	વાંચવું	„ read
Metter	(મેતેર)	ઠુકવું	„ put
Merecér	(મેરેસેર)	લાયક-પાત્ર-હોવું	„ deserve
Nacer	(નાસ્સેર)	જન્મવું	„ be born
Obter	(ઑબ્તેર)	મેળવવું	„ obtain
Offender	(ઑફેન્ડેર)	ગુસ્સે કરવું	„ offend
Perder	(પેદેર)	ખોવું	„ lose
Querêr	(કેરેર)	ઇચ્છવું	„ love
Recebêr	(રેસેબેર)	સ્વિકારવું	„ receive

Respondêr	(રસેપોન્દેર)	જવાબ આપવો,	reply
Saber	(સભેર)	ઝાણખબુરેચીજ)	
		જાણવું	know
Temer	(તેમેર)	ખીરું	fear
Trazêr	(તરેર)	લાવવું	bring
Viver	(વિવેર)	જીવું	live
Ver	(વેર)	દેખવું	see
Vender	(વેન્દેર)	વેચવું	sell
Varrêr	(વારિસેર)	વાળવું	sweep

૯૨

I R ક્રિયાવાચાં ક્રિયાપદો.

Abrir	(આખીર)	ઉઘાડવું	To open
Assistir	(આસિસ્ટીર)	મદદ કરવી	help
Cobrir	(કોખીર)	લંકવું	cover
Cahir	(કાહીર)	પડવું	fall
Dormir	(દુર્મીર)	ઊંધવું	sleep
Fugir	(ફુગ્ગીર)	નાસી જવું	flee
Ir	(ઈર)	જવું	go
Ouvir	(ઝોવ્વીર)	સંભળવું	hear
Pedir	(પેદીર)	માંગવું	ask for
Partir	(પર્તીર)	જુદા પડવું	depart
Repetir	(રેપેટીટીર)	પુનરાવર્તન કરવું	repeat
Rir	(રીર)	હસવું	laugh
Sair	(સાહીર)	જાહેર જવું	go out
Sentir	(સેન્તીર)	સ્પર્શેથી લાગવું	feel
Servir	(સેર્વીર)	સારવું	serve
Tossir	(તોસ્સીર)	ખેંખેં કરવું	cough

Vestir	(વેસ્ટીર્)	ઢપડાં પહેરવાં	„ dress
Vir	(વીર્)	આવી પહોંચવું	„ arrive

ઉપર મુજબ ત્રણે AR, ER, અને IR ના વર્ગના ક્રિયાપદો આપેલા છે તે બહુજ ઉપયોગના અને હમેશના વપરાશમાં આવે તેવાં હોવાથી મનન યુક્ત છે તેમાં નિયમિત અને અનિયમિત બને જવતના એકત્ર આપેલા છે. નિયમિત જેનાં ૨૫ ચાચ છે તેના લખણ પાછળ આપેલા છે, તે ઉપરથી જીન ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન કરવાં આવડે. પણ કેટલાંક અનિયમિત હોવાથી તેની અમુક સંખ્યા તથા તેનાં ૨૫ આપવા આવશ્યક હોવાથી નીચે મુજબ ખાસ શોધન કરી આપેલાં છે.

૯૩

અનિયમિત ક્રિયાપદો.

Verbos irregulares mais importantes

Caber	(કાબેર્)	શક્તિવાન હોવું	To be able
Cahir	(કાઈર્)	પાડવું	„ fall
Crer	(કેર)	માનવું	„ believe
Dirigir	(દિરિજીર્)	બતાવવું	„ direct
Dar	(દાર્)	આપવું	„ give
Dizer	(દિઝેર્)	કહેવું	„ say
Dormir	(ડોર્મીર્)	ઊંપવું	„ sleep
Fazer	(ફાઝેર્)	કરવું	„ do
Ir	(ઇર્)	જવું	„ go
Ler	(લેર્)	વાંચવું	„ read
Ouvir	(ઓવ્વીર્)	સાંભળવું	„ hear
Pedir	(પેદીર્)	પૂછવું	„ ask
Por	(પોર્)	પાડવું	„ Put
Perder	(પેર્દેર્)	ખેવું	„ lose
Poder	(પ્દેર્)	શક્તિ હોવી	„ be able

Querer	(કેરેરૂ)	મરજી હોવી	„	be willing
Repetir	(રેપિટીરૂ)	બોલેલું ફરીથી કરવું	„	repeat
Sentir	(સેન્ટીરૂ)	જામણી હોવી	„	feel
Servir	(સેવરૂ)	સારવું	„	serve
Sahir	(સાહરૂ)	જાકાર જવું	„	go out
Seguir	(સેગીરૂ)	પછવાડે જવું	„	follow
Saber	(સાબેરૂ)	જાણવું	„	know
Trager	(ત્રાગેરૂ)	લાવવું	„	bring
Vir	(વીરૂ)	આવવું	„	come
Ver	(વેરૂ)	લેવું	„	see
Vestir	(વેસ્ટીરૂ)	કપડાં પહેરવાં	„	dress
Valer	(વાલેરૂ)	કીમત હોવી	„	be worth

આમાંના કેટલાંક અમાકે આવી ગયા છે. છતાં અત્રે ફરીથી આપ્યા છે. આ બધાના રૂપાખ્યાન નીચે મુજબ કેટલાંકના લંબાણ પૂરક અને કેટલાંકના ટુંકમાં આપ્યા છે. Por ના રૂપ સંપૂર્ણપણે આપેલાં છે તેનું કારણ કે કેટલાંકો તેને ૪ થા વર્ગનાં ક્રિયાપદની ગણતરીમાં લેખે છે. કારણ કે તે or છેકવાલું ક્રિયાપદ છે. જેથી AR, ER અને IR કરતાં જુદા રૂપનું છે.

Caber વર્તમાન Caibo, cabemos, cabes, cabeis, cabe અને cabem

જૂત Coube, coubemos coubeste, coubestes, coube, અને couberam.

આત્માયે Cabe

સંસારાયે વર્તમાન Caiba, caibamos, caibas, caibaes વિગેરે.

„ જૂત Coubasse, coubassemos, coube-

sses, coubessois, coubesso અને
coubessem.

માફીના રૂપ er છેડાવાળા ક્રિયાપદના રૂપાખ્યાન મુજબજ.

Crer	વર્તમાનકાળ	Creio, cremos, cres, credes, cre, અને crem.
	ભૂતકાળ	Cri, cremos, cresto, crestes, creu અને ereram.
	અવિધ્યકાળ	Crerei વિગેરે
	વર્તમાન સંસ્યાર્થ	Creia, creias વિગેરે
	વર્તમાન કૃદંત	Crendo
	ભૂત કૃદંત	Crido
Cahir	વર્તમાન કાળ	Caio, cainos, caes cao વિગેરે
	આદ્યાર્થ	Caíamos, cahe, cai, caia અને caiam
Dar	વર્તમાનકાળ	Dou, damos, das, daes, da અને dão
	ભૂતકાળ (આદ્ય)	Dava, davamos એ પ્રમાણે બધાં બજાવ્યાં
	"	Dei, demos, desto, destes, deu અને deram
	" (પૂર્ણ)	Dera, deramos, deras, dereis, dera અને derão
	અવિધ્યકાળ	Darei એ પ્રમાણે AR પ્રમાણે બાળ રૂપ કરવાં
	સક્રિયાર્થ	Daria " " "
	આદ્યાર્થ	Demos, da, dae, de, અને deem
	સંસ્યાર્થ વર્તમાન	Dê, dêmos, dês, dêis, dê અને dêem
	" ભૂત	Desse, dessemos, desses, desseis, desse અને dessem
	" અવિધ્ય	Dér, dermos, deres, derdes, der અને derem

	વર્તમાન કૃદંત	Dando
	જૂદ કૃદંત	Dado
Dizer	વર્તમાનકાળ	Digo, dizemos, dizes, dizeis, diz અને dizem
	જૂદકાળ (આણ)	Dizia, dizíamos વિગેરે
	"	Disse, dissemos, disseste, dis- sesstes, disse અને disseram
	" (પૂર્ણ)	Dissera, disseramos, disseras વિગેરે
	અવિષ્યકાળ	Direi, diremos, diras, direis, dira અને derão
	સંદેહાર્થે	Diria, diríamos, dirias, dirieis, diria અને diriam
	આજ્ઞાર્થે	Digamos, diga, digei, dige અને digan
	સંક્રમાર્થે વર્તમાન	Diga, digamos, digas, digais, diga અને digam
	" જૂદ	Disseste, dissessemos વિગેરે
	" અવિષ્ય	Disser, dissermos, disseres, dis- sederes, disserem
	વર્તમાન કૃદંત	Dizendo
	જૂદ	Dito

Dormir જ્યાં ૨૫ *ir* ઉપચારાં નિયમિત ક્રિયાપદની પેઠે થાય છે. ૨૬૪
૧ લો પુરુષ આજ્ઞાન વર્તમાનકાળમાં *Durmo* થાય છે તેજ
ફેર છે.

Fazer વર્તમાનકાળ *Faço, fazemos, fazes, fazeis, faz,*
fazem

ભૂતકાળ (આત્મ)	Fazia, faziamos વિગેરે
"	Fiz, fizemos, fizeste, fizestes, fez, fizeram
" (પૂર્ણ)	Fizera વિગેરે.
અવિધ્યકાળ	Farei, faremos, farás, fareis, fara, farão
સકેવાર્થ	Faria વિગેરે.
આગ્રાર્થ	Façamos, faze, fazei, faça અને façam
સંશયાર્થ વર્તમાન	Faça, façamos વિગેરે
" ભૂત	Fizesse, fizessemos, fizesseis, fizesseis વિગેરે
" અવિધ્ય	Fizer, fizermos, fizeres વિગેરે
વર્તમાન ફૂદવ	Fazendo કરતાં
ભૂત ફૂદવ	Feito કરેલું
Ir * વર્તમાનકાળ	Vou, vamos, vaeis, ides, vae અને (વો, વામુસ, વામુસ, હદિસ, વાઇ, Vão હું જઈ છું વિગેરે વાંઈ)
ભૂતકાળ (આત્મ)	Ja, iam, ias, ieis, ia અને iam (ઈય, ઈયમુસ, ઈયસ, ઈયેમસ, ઈય, ઈયઈ) હું જતો હતો, વિગેરે
"	Fui, fomos, foste, fostes, foi અને (ફૂઈ, ફૂમુસ, ફૂસ્તિ, ફૂસ્તિસ, ફૂઈ, foram ફૂઈ હું ગયો વિગેરે

* આ ક્રિયાપદ વહન અનિયમિત છે અને હમેશાં વપરાતું હોવાથી

હવે આપ્યા છે

- ૪૪ (૫૯) *Fora, foramos, fôras, foreis,*
 (ફેર, ફેરસુશ્, ફેરશ્, ફેરેષ્,
fôra અને *foram* હું ગયો હતો વિગેરે
 ફેર, ફેરઉં
- અવિધ્વજાળ *Irei, iremos, iras, ireis, irá, irão*
 હરેઇ, હરેસુશ્, હરાશ્, હરેષ્, હરા, હરાંકિ
 હું જઇશ વિગેરે
- અકેવાર્ય *Iria, iriamos, irias, iriois, iria,*
 (હરીય, હરીયસુશ્, હરીયશ્, હરીયેષ્, હરીય
 અને *iriaom* મારે જવું નેહજી વિગેરે
 હરીઅંકિ)
- આગ્રાર્ય *Vamos, vae, ide, vá* અને *vão*
 (વું સ્વાના થા) વિગેરે,
 (વાસુશ્, વાઇ, હદી, વા, વાંકિ)
- સંશ્વપાર્ય વર્તમાન *Vá, vamos, vas, vades, va* અને
 (વા, વાસુશ્, વાશ્, વાદિશ્, વા,
vão કે હું જઉં વિગેરે
 વ્વાંકિ
- ૪૫ શૂદકાળ *Fôsse, fôssemos, fôsses, fôsseis,*
 ફેસિશ્, ફેસિશ્સુશ્, ફેસિશ્, ફેસેષ્,
fôsse, fôssem ને હું જાવ વિગેરે.
 ફેસિશ્, ફેસિશ્
- ૪૬ અવિધ્વજાળ *Fôr, fôrmos, fôres, fôrdes, fôr,*
 ફેર, ફેરુશ્, ફેરિશ્, ફેરિશ્, ફેર,
fôrem ને હું જાવ વિગેરે.
 ફેરિ
- વર્તમાન ફૂંવ *Indo* (ઇન્ડ) *avá going*

Por	જૂદ ફૂંદ વર્તમાનકાળ	Ido (ઈડુ) ગયેલું went Ponho, pômos, pôes, pondes pôe (પોન્-યુ, પોમુયુ, પાવિયુ, પોન્-દિયુ, પોઇ, põem ફું મુકું છું વિગેરે પોઇ)
	જૂદકાળ (આહુ)	Punha, punhamos, punhas, (પૂન્-ય, પૂન્-યમુયુ, પૂન્-યયુ, punheis, punha, punham પૂન્-યેઇયુ, પૂન્-ય, પૂન્-ય'ઈ ફું મુકતા હતા વિગેરે
	"	Puz, pozemos, pozeste, pozestes, (પૂઝ, પૂઝેમુયુ, પૂઝેસિદ, પૂઝેસિદયુ, poz, pozeram મેં મુક્યું વિગેરે પોઝ, પૂઝે'ઈ,
	"	(પૂઝ) Pozera, pozeramos, pozeras, પૂઝેર, પૂઝેરમુયુ, પૂઝેરયુ, pozereis, pozera, અને pozeram પૂઝેરેઇયુ, પૂઝેર, પૂઝેર'ઈ, મેં મુક્યું હતું વિગેરે
	ભવિષ્યકાળ	Porei, Poremos, poras, poreis, (પોરેઇ, પોરેમુયુ, પોરાયુ, પોરેઇયુ, pora, porão ફું મુકીશ વિગેરે પોરા, પોરાંઈ,
	સંકેતાર્થ	Poria, poriamos, porias, porieis (પોરીય, પોરીયમુયુ, પોરીયયુ, પોરીયેઇયુ, poria, poriam આરે મુકવું જોઇએ વિગેરે પોરીય પોરીય'ઈ

આગાર્થે Ponhamos, põe, ponde, ponha,
(પોંયામુશુ, પોઇ, પોંદિ, પોંચ,
ponham મૂક વિએરે
પોંચ-વંઉ

સંશયાર્થે વર્તમાન Ponha, ponhamos, ponhas, ponhas
(પોંચ, પોંચામુશુ, પોંચાશ, પોંચાઇશ,
ponha, ponham કે હું મકું વિએરે
પોંચ, પોંચ-વંઉ

સંશયાર્થે ભૂતકાળ Pozesse, posessemos, posessemos,
(પુઝેસિસ, પુઝેસિસમુશ, પુઝેસિસશ,
posesseis, posesse અને posessem
પુઝેસેઇશ, પૂઝેસિસ, પુઝેસિસ
ને હું મુકવ વિએરે

સંશયાર્થે ભવિષ્યકાળ Pozer, pozeremos, pozeres, pozerdes
(પુઝેરૂ, પુઝેરૂમુશ, પુઝેરિશ, પુઝેરિશ,
pozer અને pozerem ને હું મુકીશ વિએરે
પુઝેરૂ પુઝેરિ

વર્તમાન કૃદંત Pondo (પોંદ) મુકતા Putting

ભૂત કૃદંત Posto (પોસ્તુ) મુકેલું Put

૮૪ આવી રીતે બધાં અનિયમીત ક્રિયાપદનાં રૂપો સ્થળસંકેત અને સીધે આપી
શકાય નહીં એથી નીચે મુજબ કેટલાંકના ૧ લા પુરુષ એકવચનના વર્તમાનકાળ,
ભૂતકાળ અને ભવિષ્યકાળના રૂપો જણાવેલ છે જે ઉપર ધ્યાન આપવાથી બીજા
રૂપાધ્યાન સમજી શકાશે.

	વર્તમાન	ભૂત	ભવિષ્ય	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
Ler	leio	li	lerei	lendo	lido
Ouvir	ouço	ouvi	ouvierei	ouvindo	ouvido

Pedir	peço	pedi	pedirei	pedindo	pedido
Perder	perco	perdi	perderei	perdendo	perdido
Poder	posso	pude	poderei	podendo	podido
Querer	quero	quize	quererei	querendo	querido
Sentir	sinto	senti	sentirei	sentindo	sentido
Sahir	saio	sai'	sairei	sahindo	sahido
Saber	sei	soube	saberei	sabendo	sabido
Trazer	trago	trouxe	trarei	trazendo	trazido
Vir	venho	vim	virei	vindo	vindo
Ver	vejo	vi	verei	vendo	visto
Vestir	visto	vesti	vestirei	vestindo	vestido
Valer	valho	valhi	valherei	valendo	valido

ઉપરના ક્રિયાપદો માટે વિશેષ સૂચના.

જ્યાંના અર્થ પાને 101-102 મે આપેલ હોવાથી અત્રે આપેલ નથી.

Ler ના રૂપાખ્યાન crer ના જેવાંજ થાય છે.

Ouvir માં v નો ડ અઘ જાય છે તેજ અનિયમિતતા છે.

Sahir ના રૂપ cahir જેવાં.

Ver અને vir ના રૂપાખ્યાનમાં ખ્યાનમાં રાખવાનું છે.

Valer ની બાબતમાં એવું છે કે l ની પછી “a” “o”, કે “am” આવે તો l નો lb અઘ જાય છે બાકીના રૂપ નિયમિત મુજબ છે.

૮૫ ઉપર મુજબ વિગતવાર ક્રિયાપદની સમજણ, તથા સખ્તો, નિયમિત અને અનિયમિત રૂપાખ્યાન દર્શાવ્યા બાદ વાક્ય જોડતી વખતે શું શું ફેરફાર કરવા જોઈએ છે તે સંબંધી ઉપયોગી સૂચના:—

- ૧ વાક્ય બનાવતાં જો ક્રિયાપદનું રૂપાખ્યાન r, s કે z હોવાનું હોય અને તેની પછી તુરંતજ o, u, ou કે au આવેલ હોય તો તે r, s કે z ને બદલે l અઘ જાય છે. જેમકે હું તે કરી

કરતો નથી Não o posso fazer ને જાહેર Não posso fazer o જોણવું હોય તો fazel-o થાય.

તે અમને લેવા દીજો Tomemos-os ને જાહેર Tomemol-os થાય. તે (મનુષ્ય) તે કામ કરે છે. Faz-o ને જાહેર fal-o લખાય.

૨. જો ક્રિયાપદનું કર્મ કોઈ પુરૂષ હોય તો તે કર્મ પહેલાં "a" મુકવામાં આવે છે. જેમકે મેં બેંકના મેનેજરને જોયા Vi a (os) gerentes do banco.

૩. સહભોદ બનાવવો હોય તો (૧) ભૂતકૃદાંતની સાથે ser ના રૂપો (પા. ૭૩-૭૬) મેં આપેલા છે તે) વાપરવા. પરંતુ ખુબી ઘેજ છે કે જો ભૂતકૃદાંત વપરાયેલ હોય તેની જાતિ અને વચન તેના કર્તાની જાતિ અને વચન મુજબ રાખવામાં આવે છે. જેમકે તે સ્ત્રી બધે માન પામે છે Aquella mulher é respeitada por todos lugares (અર્હેસ્ત મુસ્વેર્ અં રરીસ્પેહતાદ પોર તોદુસ્ લુખારસ્).

તે પવન વેંચાયા નથી Não são vendidos às libras. (નાંઈ સાંઈ વેંન્દિદુ અસ્ લીખસ્).

એ તો સારી રીતે જણાય છે કે É bem sabido que (એં બેં સાખીદુ કે).

(૨) સહભોદ બધી વખતે સ્વદર્શક રૂપ (Se) નો ઉપયોગ કરી બનાવાય છે જેમકે, એમ*કહેવાય છે કે Diz-se (દીઝ-સિ) એવી બીજી રાખવામાં આવી હતી કે Temia-se (તેમીય-સિ)

(૩) ક્રિયાપદો "estar," "tar," "ficar" અને "haver" ની પછી a અથવા por મુકવાથી સહભોદની મતલબ સમજાય છે. જેમકે આ ઘર બાકે આપવું છે Esta casa está por alugar (એસ્ત કાઝ હસ્તા પોર્ આલુખારુ).

આ કરવાનું બાકી રહે છે Isto está por fazer (હજુ કરવા પોર રહેતું).

હજુ થોડી બીટી આમાંથી પસંદ કરવાની છે Ainda há a escolher uns cigarros (આજન્દ આ અ હસકોલ્સેરુ ઊંસ્ સિમારસ્).

૪ કુદરતી બાબતોનું વર્ણન કરવું હોય તો એટલે ત્રીજાપુરુષ એકવચનવાળાં વાક્યો જેને અંગ્રેજીમાં impersonal verbs (" હમ્પસેનલ વર્બ્સ ") કહે છે તે બનાવવા હોયતો ક્રિયાપદનું ત્રીજાપુરુષ એકવચનનું સામાન્ય રૂપ વપરાય છે. જેમકે વરસાદ વરસે છે. (It is raining) chove (સોવિ) બોલાય.

૫ જ્યારે કોઇ બે ચીજ ની સરખામણી કરવાની હોય તેમાં " ના કરતાં " એ શબ્દને માટે " de " અને " do que " વપરાય છે. હવે તે ક્યાં વપરવા તેની રીત:—

તે સરખામણી કોઇ આંક અથવા સંખ્યાદર્શક શબ્દની હોય તો તેના તરજુમો પોર્તુગીઝ બાષામાં " de " થી કરાય છે જેમકે,

ત્રણ માસ કરતાં વધારે Mais de tres meses
(માઇસ્ દ ત્રેસ્ મેઝીસ્)

તે સરખામણી કોઇ બે ક્રિયાપદોની સાથેની હોય તો "ના કરતાં" એ શબ્દનો તરજુમો " do que " થી થાય છે. જેમકે,

જેવો તે દેખાય છે તેના કરતાં તે વધારે લાયક છે E' mais capaz do que parece (એં માઇઝ્ કાપાઝ્ દુ કે પારેસિ)

૬ ક્રિયાપદની અંદર જ્યાં અંગ્રેજી There is વપરાય છે એટલે ગુજરાતીમાં " છે " " દેખાત છે " " નીસ્થિતિ છે " વિગેરે અર્થ બતાવાય છે તેવા વાક્ય પોર્તુગીઝમાં કરવા હોય ત્યારે haver ના રૂપાંખાનનો (પા. ૧૯ મે આપેલા છે) ઉપયોગ

કરવામાં આવે છે. (વર્તમાનકાળમાં ha, ભૂતકાળમાં houve
અથવા havia અને ભવિષ્યકાળમાં haverá અથવા પૂર્ણ
કાળમાં tem havido વિગેરે વપરાય છે) જેમકે,
પુરતા પૈસા નથી Não ha bastante dinheiro (નાંકિ
આ ખાસ્તાન્તિ દિગ્વેર) There is not sufficient money
જક્કરી કરો, જરા પણ વખત જોવાનો નથી. De pressa;
não ha tempo a perder (હ પ્રેસ્સ; નાંકિ અ તેમ્પુ
અ પર્દેર) Make haste; there is no time to lose.
કેટલા પૈસા ભરવાના હતા ? Quanto dinheiro havia
a pagar (કવાન્તુ દિગ્વેર આવીઅ અપામાર) How
much money there was to pay ?

તેઓને વાસ્તે ત્યાં પુરતું કામ પણ નહીં હશે. Não haverá
trabalho bastante para elles (નાંકિ આગ્વેરા ત્રાખાસ્યુ
ખાસ્તાન્તિ પર એલિશ) There will not be work
sufficient for them

પણ જો અમુક માણસ ત્યાં છે અથવા અમુક ચીજ એ રહી
એમ ચોક્કસ રીતે બતાવવું હોય તો alli esta, alli estão
વિગેરે તે તે કાળના રૂપે વપરાય છે. જેમકે,

મારા ટ્રંક એ રહ્યા ; Ali estão os meus bahus
(અલિ ઇસ્ટાંકિ ઓ મેઈસ બાઈસ) There are my
trunks વિગેરે

- ૭ જ્યારે ભવિષ્યકાળ બતાવનારા સખ્તથી વાક્ય સરૂ થતું હોય અને
કર્મ સર્વનામ હોય ત્યારે તે સર્વનામ—ક્રિયાપદના ભવિષ્યકાળતું
જે રૂપ થતું હોય તેમાંથી સહ રૂપ અને તે પ્રત્યય એ બંનેને
લુટ્યાં પાંદડી તેની વચ્ચે તે સર્વનામ—સુધવામાં આવે છે—અને
બધાને હાકલનથી જાણવામાં આવે છે જેમકે, હું તેને કહીશ તું

Eu lhe fallarei બોલવાને બહો ભારદર્શક કહેતું હોય કે-
હું તેને કહીશજ તો fallar-lhe-ei બોલાય (હાલારૂ લ્યપે)
આમાં ei એ hei તું રૂપ છે એટલે ei અથવા hei એ haver
ના રૂપ છે. જુઓ પાને ૬૯ આ પ્રયોગમાં haverના વર્તમાનકાળનાં
કે ભવિષ્યકાળના રૂપ વપરાય છે એ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાતું છે.
હું તે શરૂ કરીશ તું પોરતુમીઝ Eu o começarei
(એક ઉ કેમેસારેઈ) શાય અને começal-o-ei પણ શાય
તેથીજ começal-o-hei પણ થઈ શકે. આમાં r નો ૧ કલમ
૧ મુજબ થયેલ છે.

૮ જ્યારે પ્રમાણ અમ્યપથી એટલે મ્યારે, મ્માં quando, que
qual (વિચેરેથી) વાક્ય શરૂ થતું હોય અને કંઈ સર્વનામ હોય
ત્યારે તે કંઈ એટલે સર્વનામ ક્રિયાપદની પહેલાંજ મુકાય છે.
જેમકે, તમે તે કામ મ્યારે શરૂ કરશો ? Quando o come-
çara' o sr ? (કવાન્ડુ ઉ કેમેસારા ઉ શિમ્પોર ?)

૯ જ્યારે નકારવાચક ક્રિયાપદનું વાક્ય હોય ત્યારે પોરતુમીઝમાં
não શરૂઆતમાં મુકાય છે. જેમકે, હું આ વિષે કંઈપણ જા-
ણતો નથી Não sei nada do isto (નાંડિ સેઈ નાદ
ઈસ્ટુ (દ ઈસ્ટુ))

૧૦ જ્યારે તમે ને માટે o sr. સખ્ત વપરાય ત્યારે ક્રિયાપદ ત્રીજા
પુરુષ એકવચનનું મુકાય છે.

વાક્ય બનાવતી પૂર્વે જે જે સુચના ઉપયોગી થઈ મટે તે ઉપર
મુજબ કુંકાણમાં આપેલ છે. તેથી સરળતા મળી શકશે. તેમજ
તે સંબંધી નીચેના વાંચો પા. ૧૧ થાના આપેલા છે. જતાં
વિશેષ વાંચો કલમ ૯૩ માં જોઈ શકાશે.

૧૧ “એકબી” એ ઉપયોગ મ્માં કરવો તેમાં પ્રુલાશો કલમ ૬૮ માં
આપેલો છે.

૮૬ પાઠ ૧૧ એ Decima Primeira Lição (દસિમ પ્રિમેઇર લિસાઉં)

નવા શબ્દો અને નહીં આપતાં કોષમાં આપ્યા છે જેથી A. B. C. અનુક્રમણીકાવાર નેતાં સુગમતા પડી શકે. જે જે કાળના ક્રિયાપદનો ઉપયોગ કરેલ છે તે કૌંસમાં આપેલ છે.

૧ Eu vou dizer ao Sr. uma coisa (એક વૈ બ્રિઝર આડ સીયોર ઉમ કૌઝ) હું કાંઈક તમને જણાવવા માંડું છું I am going to tell you something (આમાં ક્રિયાપદના સામાન્ય રૂપ dizer નો ઉપયોગ કર્યો છે)

૨ O Sr. lê muito bem (ઉ સીયોર લે મુહતુ બે) તમે ધણું સારું વંચો છો you read very well આમાં ler ના વર્તમાન કાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૩ Elle não deve ir lá Sem no's (એલિ નાઉ દેવિ ઇર લા સે નૌસ) અમારુ સિવાય તેણે ત્યાં જવું નહીં જોઈએ He must not go there without us dever આમાં નો ઉપયોગ ખાસ કરેલ જાળવવા વરીકે દર્શાવ્યો છે.

૪ Devemos nós convidar-os ? (દેવેમ્બુસ નૌસ કોન્વિદાલુસ) ? શું અમારે તેમને નોવર આપવું જોઈએ ખરું ? Must we invite them ?

૫ Quem o ensinou ? (કે ઉ એસિનો) તમને તે કોણે શીખવ્યું ? Who taught you that ? (Ensinar તું જૂતકાળતું રપ)

૬ Fico ao seu serviço (ફિકો આડ સેડ સેર્વીસુ) હું તમારી વહેનાવમાં રહું છું. I remain at your service (Ficar તું વર્તમાન કાળતું રપ)

૭ Logo será escuro (લોગુ સેરા ઇસ્કુર) હમણાં જ અંધારું થશે. It will be soon dark. આમાં estar તું અવિખ્યકાળતું રપ

વાપર્યું છે અને પા. ૧૧૧ મેં આપેલી ૪થી કહામનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૮ *Empreste-me uma folha* (એમ્પ્રેસ્તિ-મિ ઓમ ફોલ્હા) મને એક વા ઉછીનો આપો. *Lend me a sheet.* આમાં *Emprestar* તું આશર્યું ૩૫ વાપર્યું છે.

૯ *Diga-lhe que venha ja'* (દિગલ્હ કે વેય જા) તેને જલદી આવવાનું કહે. *Tell him to come at once.* આમાં *vir* ના સંસ્યાર્થે વર્તમાનકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૦ *Escolhe-me o melhor que haja* (એસ્કોલ્હ-મિ ઓ મીયોર કે આજહ) જે ત્યાં હોય તેમાંથી સારું હોય તે મારે માટે પસંદ કર *Select for me the best there is.* (*haver* તું સંસ્યાર્થે વર્તમાન.)

૧૧ *Em lugar de V. S. eu não escrevia tal* (એ લુગાર દે વોસ્સ સીયોરીઅ એઈ નાંકિ હ્રેકોબીય વાહ) ને હું તમારી જગ્યાએ હતે તો તે લખત નહીં *If I were in your place I would not write so* અહીં *imperfeito* indi ચાલુ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે. જે કાળ સંસ્યાર્થેને ખરેખરે વખતે વપરાય છે તેનો આ લખ્યો છે.

૧૨ *Eu não sabia que fossem ricos* (એઈ નાંકિ સાબીઅ કે ફોસ્સિં રીકસ) તેઓ પૈસાદાર હોય એમ હું જાણતો નહોતો. *I knew not that they were rich.* આમાં *Ser* ના સંસ્યાર્થે ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે. તથા અનિષ્ઠિત ક્રિયાપદ *saber* નો પણ ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૩ *Quando chegar a hora de partir, choraremos* (કવાન્ડુ રોગારુ અ આર-દ પાર્ટીરુ કોસારેસુસ) જ્યારે છુટ પડવાનો વખત આવશે ત્યારે અમે રડશું. આમાં સંસ્યાર્થે ભવિષ્યકાળ અને સંસ્યાર્થે વર્તમાનકાળનો અનુક્રમે ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૪ Não sabemos hoje o que, sabíamos ontem (નાં જ્ઞાનંસુદ્ધં આજિતં ઓ કી સામીજ્ઞાનસુદ્ધં ક્યાંતે) મધ્ય કાલે આપણે જે જાણ્યું હતું તે આજે જાણ્યું નથી. We do not know to-day, which we knew yesterday. આમાં saber ના વર્તમાનકાળ (Pres indi) અને જ્ઞાતુ સૂતકાળ (Imper. indi) ના રૂપનો ઉપયોગ કર્યો છે. તથા પાને ૧૧૩મે આપેલી કલમ જ નો લખણ છે.

૧૫ Traga-me uvas, doces e agua porque tenho fome e sede (ત્રામ-મિ ઉવસ, દોસિ ઇ આગ્વા પુરકે તેમ્હુ રોમિ ઇ સેદિ) મારે મારે દ્રાક્ષ, મીઠાઈ અને પાણી લાવો. કમકે હું જૂખ્યો અને તરસ્યો છું (મને જૂખ અને તરસ લાગી છે) Bring some grapes, sweetmeat and water for me, because I am hungry and thirsty આમાં આદ્યાર્થ અને વર્તમાનકાળ બંનેનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૬ O comboio está prestes a partir (ઓ કોમ્બોઈઝ હસ્તા પ્રેસ્તિર્ અપાર્ટીર્) ગાડી હમણાંજ ઉપડવાની છે. The train is just going to start આમાં સાઈં રૂપ (infinitive) નો રૂપનો લખણો આપ્યો છે.

આસ અનિયમિત ક્રિયાપદના લખણ.

૧૭ Porque ri-se o sr. de nós ? (પુરકે રી-સિ ઓ સિન્હોર્ દ નોઝ) તમે શા માટે અમારા તરફ હસો છો? Why do you laugh at us ? (રી નો ઉપયોગ કર્યો છે.)

૧૮ Bem sei eu que elle ja tomou o meu bilhete (બેમ સેઈ ઇ કે એલિ જા તોમોઝ ઓ મેઈ બિલ્હેતિ) હું સારી રીતે જાણું છું કે તેણે હમણાંજ મારી ટિકિટ લીધી છે. I know

very well that he has already taken my ticket
(Saber હું ૨૫)

૧૯ Peço-lhe perdão (પેસુલ્ય પેદોંડ) હું તમારી માફી માગું છું
I beg your pardon (Pedir હું ૨૫)

૨૦ Que iria, se o tempo estivesse bom (કે હરીઅ,
સિ હ તેમ્પુ હસ્તિવેરિસ બો) જે રતુ સારી હવે તો હું જાત. I
should go if it were fine આમાંsub-imperf. સંસ્યાર્યે
ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

ઉપરના દાખલાઓમાં બધા કાળના અને જુદાજુદા વચનના ઉદાહરણો
આપ્યા છે તે ઉપરથી નવા દાખલા કેમ યોજવા તે સારી રીતે સમજ
શકાય છે. વાંચો હમેશાં બોલાય અને ઉપયોગમાં આવે તેવાંજ આપ્યા છે.

કૃદંત (Participios) પાર્વતીપિડ્ય

૮૭ કૃદંતના અમુક રૂપાખ્યાન પાછળ અપાયેલાં છે તેથી કંઈક જાણી
શકાયું હશે. પરંતુ સુમતતા પડવા ખાતર જણાવવું આવશ્યક છે કે:-

ક્રિયાપદોના કૃદંત બનાવવા માટે સફુથી સહેલી રીત એ છે કે AR,
ER કે IR છેડાવાળા ક્રિયાપદોના છેલ્લા એ અક્ષરો કાઢી નાંખી નીચે
મુજબ પ્રત્યયો લગાડવા.

	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
AR છેડાવાળાને	Ando	Ado
ER "	Endo	Ido
IR "	Indo	Ido

જેમકે

Fallar હું	Fallando	(ફાલાન્ડુ)	Fallado	(ફાલાદુ)
Beber "	Bebendo	(બેબેન્ડુ)	Bebido	(બેબીદુ)
Partir "	Partindo	(પાર્તિન્ડુ)	Partido	(પાર્તિદુ)

Ter	„	Tendo	(તેન્દુ)	Tido	(તીદુ)
Ser	„	Sendo	(સેન્દુ)	Sido	(સીદુ)
Estar	„	Estando	(ઇસ્ટાન્દુ)	Estado	(ઇસ્ટાદુ)

પાછળ જે જે ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન આપ્યા છે તે તે સ્થળે અને ક્રૃદંતોના રૂપે જણાવ્યા છે તે જોવાથી વધારે સમજણ પડશે.

વર્તમાનકૃદંતનો અર્થ તો વીનું. જેમકે જોણતાં, પીતાં, કરતાં વિગેરે થાય છે.

જૂતકૃદંતનો „ લો-લી-લુ-લો-લી-લુ-વિગેરે થાય છે જેમકે જોલેલું પીધેલું-ગમેલું-જમેલું-હસ્યું વિગેરે.

કૃદંતના ટાપલા પાઠ ૧૨ માની અંદર પહેલા પાંચ (ટાપલા) જુઓ.

અવ્યય. (Adverbios) આદર્વર્તિયુષ્ઠ

૮૮ Parts of Speech (વ્યાકરણ)ની બાબતો પુરી કર્યા પહેલાં છેવટનો ભાગ અવ્યયનો આવે છે જેનો હમેશાં જ્યાં ત્યાં ઉપયોગ હોય છેજ. પરંતુ તે સંજોગી કાંઈ લગ્યાજી પૂરેક કહેવાતું વિશેષ હોતું નથી, કારણકે તેના રૂપાંતર તો થતાં નથી. પણ તેના ઉપયોગમાં ફેરફાર હોય છે.

અવ્યયના ચારે ભાગ છે, ક્રિયાવિશેષજી, શબ્દયોગી, ઉભયાન્વયી, અને કેવળપ્રયોગી અવ્યય.

૧ ક્રિયાવિશેષજી અવ્યય ધણે ભાજે વિશેષજી ઉપરથી આવેલાં હોય છે. અને જેમ વિશેષજીમાં નાની મોટી Degrees (ગૂણના) તું પ્રમાણ હોય છે તેમ આ અવ્યયમાં પણ હોય છે.

૨ પોર્તુગીઝ ભાષામાં ક્રિયાવિશેષજી અવ્યય મોટે ભાજે નારીબલિના વિશેષજીમાંથી અથવા e અને el ઉદ્ભવાળા વિશેષજીને “mentos” શબ્દ લગાડવાથી બને છે. જેમકે Facil (વિશેષજી છે) તેનું Facilmente અવ્યય થયું.

૩ અગ્રિજમાં જે ly ઉદ્ભવાળાં અવ્યય હોય છે, તેનો પોર્તુગીઝ શબ્દ બનાવવો હોય તો તે વિશેષજીનું નારીબલિનું રૂપ બનાવી

તેને *mente* લગાડાય છે. જેમકે *Raro* આખેજડા વિશેષજી છે તેનું નારીબતિ *rara* થયું તેનું અવ્યય *Raramente* (*Rarely*) થયું.

Absoluto (આખસોલુત) સ્વતંત્ર. તેનું નારીબતિ *absoluta* (આખસોલુત) થયું તેનું અવ્યય *Absolutamente* સ્વતંત્ર-રીતે *absolutely* થાય.

બ્યારે બે ક્રિયાવિશેષજી સાથે આવેલા હોય ત્યારે જે છેલ્લું અવ્યય હોય છે તેને *mente* લગાડાય છે. જેમકે સ્વચ્છ અને સદાચ પૂર્વક *Claro o distintamente* (કલાર ઇ ડિસ્ટીન્ટ મેન્ટિ) *clearly and distinctly*

ક્રિયાવિશેષજી અવ્યયના નીચે સુખજ વર્ગ પાડી સકાય.

- ૧ કેટલાંક વખત બતાવનારા જેમકે *Agora* હમણાં, *Hontem* મધ્ય કાલ વિગેરે
- ૨ „ જગ્યા „ „ *Onde* જ્યાં, *Ali* ત્યાં વિગેરે
- ૩ „ માપ „ „ *Tanto* એટલું *Quanto* કેટલું „
- ૪ „ સંખ્યા „ „ *Primeiramente* પહેલું એકે બીજું એકે ત્રીજું હોય તો *Secundarimente* (સેકન્ડરીમેન્ટિ)
- ત્રીજું એકે „ „ *Em terceiro lugar* (અં તેસેઇર લુગાર)
- ચોથું એકે „ „ *Em quarto lugar* (અં ક્વાર્ટુ લુગાર)
- બીજી બધા એવી રીતે સમજવા.

૨ શબ્દયોગી અવ્યય. શબ્દયોગી અવ્યયના બે રૂપ છે. સાદું અને સંયુક્ત. સાદા રૂપના દાખલા *A*=તરફ to; *Em*=માં in, *De*=માંથી from વિગેરે.

સંયુક્ત રૂપ એટલે જેમાં બે અવ્યય સાથે આવેલા હોય તે જેમકે *Antes de* પહેલાં *before*, *Debaixo de* નીચે *under*.

વધારે વિગત હવે પછીના આપેલાં લીસ્ટમાં ધ્યાનરાખવાથી સમજશે. જેમાં ક્રિયાવિશેષજી શબ્દયોગી અને ઉભયાન્વયી એવંથો આવેલા છે.

८८ Adverbios, Preposições e Conjuncções

(आइवेंगियुसु   प्रेपोजीसोंसु   ५८ डेअडुसोंसु)

A's vezes	(आइ वेजिमु)	क़ेखीक़ वખते	Sometimes.
Assim	(अस्सी)	जेवु	So
Acima de todos	(अस्सीमः तोडुम)	विशेमे करीने	Above all
Aqui	(अकी)	अहींआ	Here
Aqui junto	(अकी अजु-जु)	आ साथे	Herewith
Ainda que	(आइ-क़ डे)	लेडे	Although
A	(अ)	उरस	At.
Ainda	(आइ-क़)	हउसुधी	Yet
Ali	(अली)	त्यां	There
Afinal	(आहीनासु)	छेवडे	At last
Ao principio	(आडे प्रिंसी पियु)	प्रथमभां	At first
Antes	(आन्तिमु)	पहेलां	Before
Alem d'isso	(आलें दिसु)	ते उपरांत	Besides
Alem	(आलें)	जेहः	Beyond
Apenas	(आपेंनसु)	साम्येक़	Hardly
Ainda não	(आइ-नै नांड)	हउ सुधी नही	Not yet
Agora	(अग़ोर)	हमबुां	Now
Antes	(आन्तिमु)	ते अरवां	Rather
Alias	(आलीयासु)	नहींतर	Otherwise
Aonde	(आओन्दि)	क़ये डेआवे	At where
Bem	(बे)	सारीरीते	Well
Bastante	(बास्तान्ति)	नस	Enough
A cerca de	(अ सेक़े द)	आसरे	About
Conforme	(क़ोमफ़ोर्मे)	अ प्रमाणे	According to

Contra	(કોન્ત્ર)	વિરુદ્ધ	Against
Cedo	(સેદુ)	જલદી	Soon
Com	(કો)	સાથે	With
Cheio de	(ચેઇયુ દ)	બરેહું	Full of
Com tudo isso	(કો તુદુ ખેસુ)	તોપણ	However
De	(દ)	માંથી, નોનીન્હુ	
		વિષે	Of; from
De forma alguma	(દે ફોર્મા આલ્ગુમા)	જરાય નહીં	Not at all
Durante	(દુરાન્તિ)	દરમ્યાન	During
D'ali	(દાલી)	ત્યાંથી	Thence
Desde então	(દેસ્ડે એન્તાં)	ત્યારથી	Thenceforth
Do lado de	(દુ લાદુ દ)	નીવરફ	Towards
Debaixo de	(દેબાઇયુ દ)	નીચે	Under
Dentro	(દેન્તુ)	અંદર, માં	Within
Desde que	(દેસ્ડે કે)	ત્યારથી	Since
Desde	(દેસ્ડે)	કેમકે	Because
De repente	(દે રેપેન્તિ)	એકચિન્તુ, એકદમ	All at once
Dentro de	(દેન્તુ દ)	ની અંદર	Inside
D'esta sorte	(દેસ્ત સોર્તે)	આ પ્રમાણે	Thus
Depois	(દેપોઇયુ)	જલદીથી	After
Depressa	(દેપ્રેસ્સ)	પછી	Quickly
Em cima	(એ સિમા)	ઉપર	Above
E	(ઇ)	અને	And
Em qualquer parte	(એ ક્વાલ્કેર પાર્ટે)	અને ત્યાં	Anywhere
Em roda	(એ રોદ)	આસપાસ	Around
Em cima de	(એ સિમા દ)	ઉપર	Upwards

Emquanto	(એ કયાન્તુ) જ્યાંસુધી, એટલામાં	Whilst
Entre	(એંત્રિ) માં, વચ્ચે,	In, among, between
Em toda a parte	(એ તોદા અ પાર્તિ) દરેક સ્થળે	Everywhere
Excepto	(એક્સપ્તુ) સિવાય	Except
Em parte nenhuma	(એ પાર્તિ ને-ન્યુંમ) કોયે નહીં	Nowhere
Fora de	(ફોર દે) બહારથી	Outside
Isto é'	(ઇસ્ટુ એ) એટલે કે	That is
Immediatamente	(ઇમેદીઆતમેન્દિ) જલદીથી, તુરતજ	Immediately
Ja	(જા) તુરતજ	Already
Longe	(લોન્ગે) દૂર	Far
Logo em seguida	(લોગુ એ સેગીદ) બીજે (ન'બરે)	Next to
Mas	(મસ) પણ	But
Nada	(નાદે) કંઈ નહીં	Nothing
Não	(નાંડે) નહીં	Not
Nunca	(નુન્કા) કદી નહીં	Never
Na verdade	(ના વેર્દાદે) ખરેખર	Indeed
Ou	(ઓડ) અથવા	Or
Outra vez	(ઓટ્રા, વેઝ) ફરીથી	Again
Onde	(ઑન્દે) જ્યાં	Where
Por força	(પોર ફોર્સ) અલગત, બેશક	Of course
Porém	(પુરે) પણ	But
Portanto	(પોર્તાન્તુ) એટલા માટે	Therefore
Por via	(પોર્ વીઆ) મારફત	Through
Proximo	(પ્રોક્સિમુ) પાસે	Near
Porque *	(પુર્કે) જા માટે; કારણકે	Because

* જોઈએ 'Porque' એકલો સબ્જ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "પુર્કે" થાય છે.

Para, por	(પર, પોર) માટે	For
Que	(કે) કે	That
Quasi	(કવાઝિ) ધણું કરીને, લગભગ	Almost
Quanto	(કવાન્તુ) કેટલું ?	How much
Quando	(કવાન્દુ) ક્યારે ?	When
Raramente	(રરા રમૅન્તિ) કદાચિત્	Seldom
Sobre	(સોબ્રિ) ઉપર	Over
So, somente	(સૌ, સૌમૅન્તિ) માત્ર	Only
Salvo que	(સાલ્વુ કે) તે સિવાય	Except that
Sem duvida	(સૅ દુબિદ) બેશક, નક્કી	Undoubtedly
Sobre, em cima	(સોબ્રિ, ઐ સીમ) ઉપર	Upon
Sem	(સૅ) વિના	Without
Se	(સિ) જો	If
Sempre	(સૅમ્પ્રિ) હમેશાં	Always
Subitamente	(સુબિત મૅન્તિ) એકાએક	Suddenly
Tambem	(તાંકેમ) વળી	Also
Tanto	(તાન્તુ) એટલું	So much
Totalmente	(તૌતાલ્ મૅન્તિ) એકંદરે	Altogether
Tarde	(તાર્ડે) મોડું	Late
Talvez	(તાલ્વેઝ) બાબેજ	Perhaps

૯૦ પાઠ ૧૨ માં Decima Segunda Lição.

(દ્વિસમ ચેતુન્દ લીસાંકે)

આ પાઠમાં ફેરફાર કરી સમજવા દાખલા આપ્યા છે. જે વાંચેથી તેના ઉપયોગ વિષે સમજાય પડી શકશે.

ફેરફારના દાખલા.

૧ Vou passar o tempo tocando o piano.

પાસારૂં કે તેમ્પુ તોહાનુ કે પિયાનુ) પીઆનો વગાડી વખત પસાર કરવા જઈ છું. (એટલે હું જહસ અને પીઆનો વગાડી મારો વખત પસાર કરીશ. I am going to pass the time in playing the piano (tocando એ tocar નું રૂપ છે.)

૨ Disse a V. mce. que eu fiquei esperando durante estes trez dias (દીરિશ આ વોરશ મસે કે એક ફીકેશ હરપેરાનુ દુરાન્તિ) મેં તમને કહ્યું હતું કે તેને માટે આ ત્રણ દીવસ થયાં હું રાહ જોવા કરતો હતો I told you that I had been waiting for him these three days (esperando એ esperar નું રૂપ છે.)

૩ O que o Sr. tem feito desde que esta' aqui : (કે કે કે સિંયારૂં તે ફેઇતુ દેઝદિ કે હસ્તા અકી) જ્યારથી અહીં આવ્યા છે ત્યારથી તમે શું કર્યું છે ? What have you done since you are here (or have been here) આમાં feito એ fazer નું જૂતફદં છે.

૪ Julgo-me honrado com o conhecimento do V. mce. (જુલ્ગુ-મી ઝોરરાદુ ફા કે કુવેસિમૅનુ દ વોરશ મસે) આપની જાણખાણથી હું અને માન પામેલો સમજું છું. I think myself honoured by your acquaintance (honrado એ honor નું જૂતફદં છે.

૫ Tenho estado algum tempo em Lourenço Marques (તેમ્પુ હસ્તાદુ આલ્ગુ તેમ્પુ એ લોરેન્ઝુ માર્કીશ) હું કેટલોક વખત લોરેન્સો માર્કેસમાં રહ્યો છું. I have passed some time in Lourenço Marques. (estado એ estar નું જૂતફદં છે.)

અભ્યસનાં ફાખડી, અભ્યસને જાણખવાને માટે હરિલિકસમાં મુક્યા છે.

- ૬ E' preciso que eu escreva uma carta *antes de* jantar (એ પ્રેસીયુ કે એક પક્કેવ હમ કાતે આન્તિયુ દ જાન્તાર) જમવા પહેલાં મારે એક કામળ લખવોજ જોઈએ. I must write one letter before dinner.
(Escreva એ escrever નું સંજ્ઞાચ્છે વર્તમાનનું ૩૫ છે).
- ૭ O Sr. sempre falla de mim *quando* não estou em casa (ઉ સિંયોર્ સુપ્રિ હાસ દ મિં કવાન્ડુ નાંડિ છેતો એ કાઝ) જ્યારે હું ઘરમાં ન હોઈ ત્યારે હમે હમેશાં મારી વાત કરો છે. You always speak of me when I am not in the house.
- ૮ Fazem *quasi* trez annos que não o vejo (ફાઝિં ક્વાઝિ ત્રેઝ આનુસ કે નાંડિ ઉ વેઝુ) હમજમ ત્રણ વરસ થયાં મેં તેને જોયો નહોતો અર્થાત્ હું તેને જોતો નહોતો તેને હમજમ ત્રણ વરસ થયાં છે. it is almost three years since I saw him last.
- ૯ Gosta *tanto* de lêr quanto gostas vosse de brincar (ગોસ્ત વાન્તુ દ લેર્ કવાન્તુ ગોસ્તવસ વોસ્સે દ બ્રિંકાર) જેટલું હમે રમવાનું ગમે છે તેટલું તેને વાંચવાનું મમે છે. He loves reading as much as you love play.
- ૧૦ Faça favor vem para comer doce (ફાસ હાવોર્ વેં પર કુમેર્ દોસિ) મહેસ્તાની કરી મીઠાઈ ખાવા ચાલો. Please come to eat sweetmeat.
- ૧૧ Obrigado, ja comemos; e não costumamos comer *entre* o jantar e o chá (ઓબ્રિગાદુ જાઝા કુમેયુસ દ નાંડિ કોસ્તુમાયુસ કુમેર્ એન્ત્રિ ઉ જાન્તાર ઇ ઉ ચા

ઉપકાર થયો. અમે હમણાં જ જમ્યા અને અમને જમવાની અને ચાની વચ્ચે ખાવાની ટેવ નથી. Thanks; we have dined already; and are not in the habit of eating between dinner and tea.

૧૨ *Nunca o tinha visto tanto bom* (તું કે ઉ વીઝ-ય વીસ્ટુ વાન્તુ બા) આટલું સારું મેં કદી પહેલાં જોયું નહોતું Never had I seen before so much good.

ઉપરના વાક્યોમાં જ્યાં જ્યાં અવ્યય આવેલા છે ત્યાં ત્યાં ચિન્હ વરીકે હરેલિકસ ભાષામાં શબ્દો મુખ્યા છે જેથી સમજાય પડી હશે.

હાં કેવળપ્રયોગી અવ્યય Interjctivos.

જે શબ્દોથી અચો, હીલગીરી, ખુશાલી, ડુસ્સો, સંશય કે સહાનુભૂતિ ખદાવાય છે તે આ વર્ગના શબ્દોની ગણતરીમાં આવે છે. જે ખાખત નીચેના ઘખલાથી સમજી શકાશે.

Que !	(કે)	શું !	What !
Na verdade !	(ના વૈદાદિ)	ખરેખર !	Indeed !
Deveras !	(દૈવ્વૈરશ)	સાચેસાચું !	True !
<i>Aquillo e' impossivel</i> (અકિસ્તુ એ હાપૈરસીવૈલ) તે અશક્ય છે			
That is impossible.			

Admiro isto ! આદ્ મદિ હસ્તુ) મને તે વાસ્તુખ કરે છે ! That surprises me.

Nunca se ouvia isso ! (તુંક સિ ઝોવીકિ હસ્તુ) એવું કદી સાંજાયું નથી ! That is unheard of !

Que pena !	(કી પૈન)	કેટલી દયા !	What a pity !
Cale-se	(કાલિ-સિ)	મુખ રહે	Hold your tongue.
<i>Aquillo pode ser</i> (અકિસ્તુ પૈદિ સૈલ) તે જની શકે તેવું છે. That is likely.			

વિશેષ દાખલા વાક્યોની અંદર આવતા જશે તેમ તેમ ધ્યાન પડશે.

ઉપર મુજબ વ્યાકરણની બીના વિગતવાર આપેલ હોવાથી ભાષામાં આગળ વધવા માટે ધણીજ મહત્ત્વ યથા પડે એવી સંપૂર્ણ રીતે ખાતરી છે. ઉપરના સર્વે નિયમો વધારે દૃઢતર થવા માટે જો અમૂક સંખ્યાના વાક્યો આમાં હોય તે સારું એમ જણાવાથી હવે પછી જુદી જુદી ભતના મોટી સંખ્યાના વાક્ય આપશું જેવડે વાંચતાં અને બોલતાં તથા નવાં વાક્ય બનાવતાં આવડે.

જે વાક્યો આપ્યાં છે તે હમેશાં ઉપયોગમાં આવતા અને આગળ વર્ણવેલ વિષયને અને કલમેને અનુસરતાંજ આપ્યાં છે.

હર વ્યાકરણ પદ્ધતિસર આપી ગયા હોવાથી વાક્ય રચના વિષે થોડુંક જણાવવું જરૂરું છે. વાક્ય બનાવવામાં પહેલાં ક્રત્તો, પછી ક્રિયાપદ પછી કર્મ અથવા વિશયજ્ઞ અને છેવટે અભ્યય આવે છે. આ સામાન્ય નિયમ છે પરંતુ આદ્યાર્થ વિગેરેમાં અથવા જ્યાં અપવાદ તરીકે બીજી તરેહથી વાક્ય બનાવેલા હશે ત્યાં વિષય વર્ણવતાં તે તે સ્થળે જણાવેલ છે.

પહેલા જો વાક્ય પોસ્તગીઝતું ઝુજરાતી આપેલ છે તેમાં અવળી રીતે ઝુજરાતિતું પોસ્તગીઝ શીખવું હશે તોપણ શીખી શકાશે.

હર ઉપયોગી વાક્યો.

આ વાક્યોની અંદરના ધણાખરા શબ્દો વિશેષજ્ઞ. ક્રિયાપદ અને અભ્યયના લીસ્ટમાં આવી ગયા છે તે ફરીથી આપ્યા નથી પરંતુ જે નવા બીજા હશે તે અનુભવશીલમાં આપ્યાં છે.

૧ Acorde-nos cedo (આકોર્દિ-તુરુ સેદ) અમને વહેલા ઉઠાડજો
Waken us early.

૨ Ando devagar (આન્દિ દેવગારુ) હળવે ચલો Walk slowly.

૩ Aperte a cilha (આપર્તિ અ-સિલ્હા) થોડાંમો સંઘ બંધાયુલ કરો.
Tighten the girth.

- ૪ Acho que tem razão (આશુ કે તે રસાઝાંડિ) હું ધાર છું કે તમે ખરા છે I think you are right
- ૫ Adeus até logo (આદેઉશુ આતે લોયુ) સહેજજ સલામ (થોડા વખતને માટે) Good bye (for a short time)
- ૬ Adeus até a vista (આદેઉશુ આતે અ વીસ્ત) સલામ છે (દરીથી મળીએ ત્યાં સુધીની) good bye
- ૭ Aqui está o seu dinheiro (અહીં છેતા ઉ સેઉં છિ-પેર) આ રસા તારા પૈસા Here is your money
- ૮ Até a'manhã (આતે આમ-ચાં) (સલામ) આવતી કાલ સુધી (good bye) until tomorrow
- ૯ A que horas partiu o comboio? (અ કી આરશુ પાર્તિઉ ઉ કોમ્બોયુ ?) એ વખતે ગાડી ઉપડી ? At what time did the train start ?
- ૧૦ A que horas tiveram elles o telegramma ? (અહીં આરશુ તીવ્વેરઉ એસ્તિશુ ઉ તેલેગ્રામ ?) એ વખતે તેઓને તાર હતો (મળ્યો હતો) At what time did they have the telegram ?
- ૧૧ Aonde teem estado os seus primos ? (અઓન્ડિ તેં હસ્તાદુ ઉશુ સેઉશુ પ્રીયુશુ) તમારા બીજાઓ ક્યાં રહ્યા છે ? Where have your cousins been ?
- ૧૨ A bagagem dos nossos amigos esta' ainda na estação (અ બગાજિઝે દુશુ નોસ્સુશુ આમીયુશુ છેતા આષ્ટ-દ ન છેતાસાંડિ) અમારા મિત્રોનો સમાન (લગેજ) હજુ છેડેશનમાંજ પડેલ છે. Our friends' luggage is still in the station.
- ૧૩ Antes de hontem foi Terçafeira (આન્દિશુ દુ ઓ-તેં

ફોર્સ તેર્સા ફોર્સ) ગઇ પરામ દિવસે મંગળવાર હતો The day before yesterday was Tuesday.

૧૪ Amanhã as 10 horas certo traga-nos café, chá e pão com manteiga (આમન્હા આશ્ દેઝ્ ઓરશ્ સેતુ નામ ઉત્તુ કાફે, ચા ઇ પાંકે કો મંતેઇમ) આવવી કહો સવારે જરાબર દસ વાગે અમારા માટે કાફી, ચા, પુરી અને પી લાવજો. To morrow at 10 o'clock sharp, bring us coffee, tea and bread with butter.

૧૫ A virtude só que faz feliz a um homem (અ વિર્તુદિ સો કે ફાઝ્ ફેલીઝ્ આ ઉં ઓમિ) સદ્ગુણ (અથવા સદાચાર)જ માણસને સુખી બનાવે છે. Only virtue makes a man happy.

૧૬ Beba-o devagar (બેબા ઉ દેવ્વાગાર્) ધીમે ધીમે પીઓ. Drink it slowly.

૧૭ Chame-me às seis horas (ચામિ મી આશ્ સેઇશ્ ઓરશ્) અને ૬ વાગ્યે બોલાવજો Call me at six o'clock.

૧૮ Creio que sim (ક્રેઇયુ કે સિ) હું એમ માનું છું I believe so.

૧૯ Custa-me a crê-lo (કુસ્ત મિ અ ક્રેલુ) હું બાએજ માનું છું I hardly believe it.

૨૦ Como a leva elle ? (કોમુ અ લેવ્વ એલિલ)? તે કેમ લઇ જાય છે ? How does he carry it ?

૨૧ Conheçemo-lo muito bem (કોન્હેસેમુલુ મુછર્તુ બો) અને તેને વધી સારી રીતે જાણખીએ છીએ. We know him very well. આમાં conhecemos નો મોલકલમ ૧લી (પા. ૧૦૯) મુજબ વપુ છે.

૨૨ Começal-o hei em breve અથવા Eu o começarei em breve (કોમેસાલુ એઇ કૈ બ્રેવિ અથવા એઉ ઉ કોમેસારેઇ...)

હું તે ટૂંક વખતમાં શરૂ કરીશ. I shall begin it shortly.

૨૩ Comprehende o que elle deseja ? (કોમ્પ્રેન્દે ઉ કે એરિસ દેઝેઝ) ? તેને શું જોઈએ છે તે તું જાણે છે ? Do you understand what he wants ?

૨૪ Com bons desejos e saudades (કો બૉન્સ દેઝેઝુસ ઇ સાડિદાદિસ) ઉત્તમ ઇચ્છા અને ઉદ્દેશોથી. With best wishes and regards.

૨૫ Chegarei no mez proximo (ચેગારેઇ નુ મેઝ પ્રોસિમુ) આવતા માસમાં હું આવીશ. I shall arrive in the next month.

૨૬ Diga ao criado que venha (દીગ આડ ક્રિયાદુ કે વેઝમ) નોકરને આવવાનું કહેજો. Tell the servant to come.

૨૭ Diga-lhe que estou doente (દીગલ્હે કે દોસ્તો દુએન્ટિ) તેને કહો કે હું બીમાર છું. Tell him that I am ill.

૨૮ Diga-lhe que eu quero fallar com elle (દીગલ્હે કે એડુ કેર કાલારુ કો એરિસ) તેને કહો કે મારે તેની સાથે વાતચીત કરવી છે. Tell him that I want to speak to him.

૨૯ Diga-lhe que venha amanhã (દીગલ્હે કે વેઝમ આમાન્હા) તેને આવતી કાલે આવવાનું કહો. Tell him come to-morrow.

૩૦ Diga-lhe que se vá embora (દીગલ્હે કે સિ વા ઓમ્બોર) તેને ચાલ્યા જવાનું કહો. Tell him to go away.

૩૧ De véras (દે વેરસ) ખરખર Indeed.

૩૨ Depois de amanhã é quinta-feira (દેપોઝ દે આમાન્હા એ કિન્ત ફેઈર) આવતી પરમ દિને શુક્રવાર થશે. The day after to-morrow is Thursday.

- ૩૩ Devo partir (દેવુ પાર્તીરુ) મારે રવાના થવુંજ નોંધજે I must start.
- ૩૪ Estája quieto (એસ્ટેજા કીયેતુ) શુપ રહે Be quiet.
- ૩૫ Espera aqui por mim (એપેર અકી પોર મી) મારે માટે અહીં રાહ જુઓ Wait for me here.
- ૩૬ Esta zombando (એસ્ટા ઝોમ્બાન્ડુ) તમે ખસકરી કરો છે. You are joking.
- ૩૭ É uma brincadeira (એ ઉમ બ્રિન્કેદેર) એ તો ખસકરી છે. It is a joke.
- ૩૮ É voz geral (એ વૉઝ જર્અરાલ) તે તો સાધારણ ખબર છે. It is a general report.
- ૩૯ É possível (એ પોરિસવેલ) તે બની શકે તેવું છે. It is possible.
- ૪૦ Estou bem contente (એસ્ટૌ બે કોન્ટેન્ટિ) હું ધણે ખુશી છું (થયો છું) I am very much pleased.
- ૪૧ Elle não tem escripto a carta esta semana (એલિ નાંકે તે ઉસ્ક્રીતુ અ કાર્ટ એસ્ક્રિ સેમાના) આ અદવાડીઆમાં તેણે કામળ લખ્યો નથી. He has not written a letter this week.
- ૪૨ Eu respondo a ellas esta tarde pelo correio das seis horas (એઉ રીસ્પોન્ડુ આ એલ્હસુ એસ્ત તાર્દે પેલુ કુર્રેયુ દસ સેઇસ આરસ) હું તેઓને આજ સાંજના ૭ વાગ્યાની ટપાલમાં જવાબ લખું છું (લખીય). I reply to them this evening by the six o'clock post.
- ૪૩ Em que vapor viajaram os seus amigos ! (એ કે વાપોરુ વીઆજારંકે ઉસુ સેઇઝ આમીયુસુ !) કહ્યું છેડીમરમાં તમારા

દોસ્તો સરે (મુસાફરીએ) નીકળ્યા ! By which steamer did
your friends voyage ?

૪૪ Emprête-lhe o seu chapéu de chuva (એમ્પ્રેસ્ટિ દે ચ
ઉ સેઉ ચપેઉ દ ચુવા) તમારી છત્રી તેને (દાચ ઉછીની) આપજો.
Lend him your umbrella.

૪૫ Ella queimou-se (એલ્લા કેમ્પોસિ) તેણી પોતાની મેળે બળી
ગઈ. She burnt herself.

૪૬ Elle não se apressou (એલ્લી નાઉ સિ આપ્રેસૌ) તેણે પો
તાવળ કરી નહીં. He did not hurry himself.

૪૭ Estive muito doente; mas agora estou bom (ઈસ્ટિવુ દુએન્ટિ; મઝ અગોર ઇસ્ટૌ બૌ) હું ઘણો માંદો હતો; પણ
હમણાં સારું છે. I was very ill, but now I am well.

૪૮ Em que trem as senhoras chegarão ? (એ કે ત્રે અમ
સિંયોરસુ જેમારૌ) ? કય ત્રાડીમાં યેરાંએ આવશે ? By what
train will the ladies arrive ?

૪૯ Esteve aqui hontem á noite (ઈસ્ટેવે અહીં આ
નોઈતિ) અહીં રાત્રે તે અહીં હતો He was here last night.

૫૦ Encontrei alli a sua irmã e o marido d'ella (એ
ઑન્ટ્રેઈ અલી અ સુઅ ઇર્મા ઇ ઉ મરીડુ દેલ્લા) તમારા બેન અને
બેનવાને હું ત્યાં મળ્યા. I met your sister and her
husband there.

૫૧ É aquella senhora a sua irmã ? (એ અક્ેલા સિંયોર અ
સુઅ ઇર્મા) ? સું તે સ્ત્રી તમારી બેન છે ? Is that lady your
sister ?

૫૨ Em que caixa está o recibo ? (એ કે કાગળ છે કે રેસીયુ) ? કય પેલીમાં તે રસીદ છે ? In which case is the receipt ?

૫૩ Está o Sr. livre hoje ? (હજી કે સિંચારૂ લીધે આજિય) ? તમને આજે કુરસ છે ? Are you free to-day ?

૫૪ Está a sua mãe fatigada ? (હજી કે સુખ માંદ ફાતિગાદ) ? શું તમારી મા થાકી ગઇ છે ? Is your mother tired ?

૫૫ Elle leva pelo comboi (એલિ લેવ પેલુ કોમ્બોયુ) તે રેલ રસ્તે લઇ જાય છે. He carries by train

૫૬ Elle não foi capaz de escrever esta carta em boa Inglez. (એલિ નાંક ફેઇ કાપાઝ દે હજનેરુ એસ્ત કાર્ટે એ બોઅ હજેઝ) સારી અંગ્રેજી ભાષામાં આ કામગીરી લખવાને તે શક્તિવાન નહોતો. He was not able to write this letter in good English.

૫૭ Estarei aqui amanhã de manhã (હજારેઇ અહીં આમા-યાં દ મા-યાં) આવતી કાલે સવારે હું અહીં હશે I shall be here to-morrow morning.

૫૮ Elle os escutará (અલવા એસ્કુટા-ઑ-હા પલુ માય) (એલિ ઉશુ હજકુટારા અલવા હજકુટાલુઝા) તે તેઓનું સાંભળશે He will listen to them.

૫૯ Eu lhes fallarei esta noite (એહી હેરુ ફાલારેઇ એસ્ત નોઇતે) આજ રાત્રે હું તેઓને કહીશ. I shall speak to them to-night એહુ fallar-lhes-ei અલવા હેઇ પલુ બેલાય.

- ૧૦ Elles o acharão debaixo da mesa (એલિસુ ઇ આચારાંઉ હામશુ ઇ મેઝ) તેઓને તે વસ્તુ ટેબલની નીચે મળશે.

They will find it under the table.

- ૧૧ Tel-o-á tomado (તેલુ આ તોમાડુ) તેણે તે લીધું હશેજ. He will have taken it. એથી સાદું વાચ્ય બોલવું હોય તો Elle o terá tomado પણ વાચ્ય (એલિ ઇ તૈરા તોમાડુ)

- ૧૨ Escrever-nos-á o Sr ? (ઈસ્ક્રિવેરુ તુઝા ઇ સિંયોરુ) તમે અમને (કામચ) લખશો કે ? Will you write to us ?

- ૧૩ Eu nunca fumo (એઉ તુન્ક ફુમુ) હું કદી બીડી પીતાનથી. Never I smoke.

- ૧૪ Estou envergonhado de ter demorado por tanto tempo (ઈસ્ટો એવરગોનાદુ ઇ તેરુ દેમોરાદુ પુરુ તાન્તુ તેમ્પુ) આટલો (હાંબો) વખત રોકાવાથી હરામી જઈ છું. I am ashamed of having detained so long.

- ૧૫ Escrevo-lhe uma linha para dizer-lhe (ઈસ્ક્રિવુ લે હેમ લીયા પાર દીઝેરુ લે) તમને જણાવવાને માટે હું એક લીટી લખું છું. I write you one line to tell you.

- ૧૬ Esta é a rua principal que atravessa toda a cidade (એસ્ટા એ આ રુઅ પ્રીસિપાલુ કે આત્રાવેસ્સ તોદા અ સિતાદિ) આ રોડી મુખ્ય છે જે આખા ગામ સોંપરી જાય છે. This is the chief street, which runs through the whole town.

૧૭ Está aqui a cafeteira; dê-me o bule e a leiteira
(હાલ ત્રાકી આ કાફેતેર; દે-મી ઉ બુલિ ઇ આ લેટિયર) કાફીની
કીટલી આ રહી; મને ચાલુ બુલ અને દુધનો લોટો આપો. Here
is the coffee-pot; give me the tea-pot and
milk jug.

૧૮ Eu sei que nem sempre é feliz quem é muito rico
(એક સેઝ કે ને સમિ એ ફેલીઝ કે એ મુખત રીક) હું જાણું છું
કે જે વજા પેસાદાર હોય છે તે કદી સુખી હોતા નથી I know
that those who are very rich are not always
happy

૧૯ Esse homem tem muita capacidade porem não
tem intrução (એરિસ ઓમિ તે મુખત કપાસિતાદિ પુરે નાંકે તે
ઇનુસાંકિ) તે માણસમાં કુશીઆરી વણી છે પણ કેજવણી નથી.
That man has much cleverness but he has no
learning.

૨૦ Foi barato este chapéu ? (ફીઝ બારાત એસ્તિ કપેક ?)
શું આ ટોપી સોંપી હતી ? Was this cap cheap ?

૨૧ Ha alguns telegrammas para o Sr. Ratanji
આ આલ્યુગ્ તેલેમાયજ પર ઉ સિયોર્ રતનજી) રતનજીના (ને માટે)
કેલા હાર ત્યાં રહ્યા There are some telegrams for Mr.
Ratanji.

૨૨ Isso quer dizer que (ઇસુ કેરૂ કીઝેર કે) એનો અર્થ એમ
આવે છે કે—That means that.

૩૩ Isso já é outra coisa (હસ્તુ જાએ એવ કોઝ) તે વસ્તુ
એક જુદી વાત છે That is quite another thing.

૩૪ Isto é muito possível (હસ્તુ એ મુશ્કટુ પોસિવલ) એ જાની
સકે તેવું છે It is possible.

૩૫ Isto não pode ser (હસ્તુ નાંકે પોદિ સેર) આ જાની સકશે
નહીં That can't be

૩૬ Isto não é facil (હસ્તુ નાંકે એ ફાસિલ) આ સહેલું નથી
This is not easy.

૩૭ Isso é muito difficil (હસ્તુ એ મુશ્કટુ દીફીસિલ) તે વસ્તુ
અસર છે. That is very difficult.

૩૮ Julgo que sim (જુલ્ગુ કે સિ) હું એવ માફ છું I think so.

૩૯ De quem é esta casa? (દે કે એ એસ્ત કાઝ ?) આ ઘર કોણું
છે ? Whose is this house ?

૪૦ Leve-o para cima (લેવિ ઉ પર સિમ) માથે લઈ જા Take
it upstairs.

૪૧ Leve o cavallo para a cavalharia (લેવિ ઉ કાવાલુ
પર એ કાવાલ્યારિસ) ધોડાને વખેલા વસ્તુ લઈએ Take the
horse to the stable.

૪૨ Mande-lhe o recibo pela volta do correio (મંદિ-લે ઉ
રેસિપુ પેલા વોલ્ટા દે કોરેયુ) વાવડી દ્વારે તેને સ્વીક મોકલી આપજો
Send him the receipt by return of post.

૮૩ Mostro-nos o que o Sr. tem escripto (મંત્રિ ઉલ્કે ઉ કે ઉ સિયોર્ તં ઉકિફી) તમે જે લખ્યું છે તે અમને બતાવો
Show us what you have written.

૮૪ Minha* mãe sempre me dizia que mais vale calar que mal falar (મીંય માંધ સંધિ મી દીઝીય કે માધ્ વાલિ કાલાર કે માલ્ કાલાર) મારી મા હમેશાં મને એમ કહેતી કે ખરાબ બોલવા કરતાં ન બોલવું સારું છે. My mother always used to tell me that it is better to say nothing than to speak ill.

૮૫ Morreu-nos a estremosa mãe; que em paz descanse (q. e, p. d) મુરરેકે તુરૂ અ ઈર્મિઓઝ માંધ કે એ પાઝ દીરકાંધિ) અમારી વહાણી મા મરી ગઈ, ઈશ્વર તેના આત્માને શાંતિ આપે !
Our dear mother died, God rest her soul.

૮૬ No mez de Setembro ella tomou uma constipação muito grave (નું મેઝ દ સેતેમ્બ્રુ એંધ તોમો એમ કોસ્તી ખસાંકે મુઠતુ માવિ) તેણીને સપ્ટેમ્બર માસમાં સખત ઠંડી લાગી હતી.
In the month of September she caught a serious cold

૮૭ Não quero vir (નાંકે ફર વીર્) હું આવતો નથી, (આવીશ નહીં)
I will not come

---

* નોટ—Meu, minha, seu, sua, teu, tua, vosso, vossa; nosso, nossa, vossa, vossa વિષે સર્વેનામે જે નામને માટે બોલાય તેથી મારિ અને વચન હે છે એમને બોલનાર અને તે બંધિ હોય અથવા નહીં વિશે બોલાયું હોય તેથીજ મારિ વચન આવે છે.

22 Não devo vir (નાંકિ દેવુ વીરુ) મારે આવવું નહીં. ~~એવું~~.
I must not come.

23 Nada tem havido ainda (નાં તં આવીદુ આંધ-ં) હજી
કુશી કંઈ પણ ચ્યું નથી There has nothing been yet.

24 Ah ! não haverá ! (આ ! નાંકિ આવેરા) યુ ! હશે નહીં !
oh ! will there not be !

25 Ninguém estava lá em cima (નીંમે હસ્તાવ લા એસિમ
ઉપર કાંઈ નહોતું Nobody was upstairs.

26 Ninguém foi capaz de fazel-o (નીંમે કૈાઇ કપાઝ દે ફાઝેલુ)
તે કરવાને કાંઈ સક્તિવાન નહોતો Nobody was able to do it.

27 Ninguém está fumando n'este quarto (નીંમે હસ્તા કુમાદુ
નેસ્તિ કવાદુ) આ બેરકમાં કાંઈ બીડી પીતું નથી. Nobody is
smoking in this room.

28 Não tive tempo bastante (નાંકિ વીલ્વિ તેમ્પુ ખાસ્તાન્તિ
(બને) પુરતો વખત નહોતો I had not time enough.

29 Na verdade ! (ન વેદાદિ) ખરેખર ! Really !

30 Não seria melhor que ? (નાંકિ સેરીય મીલ્હોર કે) જો તે
વધારે સારું ન હોય તો Would it not be better that ?

31 Não ha lugar alli para os Sra. (નાંકિ આ લુઆર આલી
પર કંઈ સિંચોરિશુ) તમે (બને) મારે ત્યાં જગ્યા નથી There is
no room (place) for you.

૯૮ Não faça bulha (નાંકિ ફાસ બુલ્યા) અવાજ કરો નહીં, Don't make noise.

૯૯ Não ha tempo a perder (નાંકિ આ તંપુ અ પેદરુ) વખત (જસપણ) ખોવાનો નથી There is no time to lose.

૧૦૦ Não ha endereço sobre o envelope (નાંકિ આ અંદરેસુ સોબ્રિંડ ઑવેંસોપિ) કવર ઉપર સીરનાયું નથી. There is no address on the cover.

૧૦૧ Não comprehendemos a sua carta (નાંકિ કૌપ્રેયેંદુસુ અ સુઅ કાર્ત) અમે તમારો કાગળ સમજ્યા નહીં We did not understand your letter.

૧૦૨ Ninguém o achou (નીંગેં ઉ આઝો) કોઈને તે જડ્યું નહીં Nobody found it.

૧૦૩ Não poderia escrever mais (નાંકિ પોદિરીય હરફેર માધસ) હું વધારે લખી સમ્યે લયી I could not write more.

૧૦૪ Não ha verdadeira superioridade sem estudos 'aturados (નાંકિ આ વેર્દાદેર સુપેરીયોરીદાદિ સહસ્તુદુસ આતુરાદુસ) સખ્ત અભ્યાસ વિના ખરેખરી શ્રેષ્ઠતા મળતી નથી There is no real superiority without hard study.

૧૦૫ O dinheiro faz feliz a quem o tem ? (ઉ દિનૈર ફાઝ ફેલિઝ અફે ઉ તે) ? જે માણસની પાસે પૈસા હોય તે સુખી હોય છે ખરો ? Does money make happy a man who has it ? (આ વાત્મની સ્વના જુદાજ પ્રકારની લીધી છે અક્ષરે અક્ષર તરજુમો કરેલ નથી.)

૧૦૬ O primeiro dia do anno novo foi para nós um dia de alegria (ઉ પ્રિમેર દીય નુ આનુ નોવુ ફોઇ પર નોરુ ઉ દીય દ આલેમીય) નવા વરસનો પહેલો દિવસ અમારે માટે આનંદનો દિવસ હતો. The first day of the new year was a day of pleasure for us.

૧૦૭ O Sr. deve aceitar-o (ઉ સિંયોરુ દેવિ આસેપતાલુ-ઉ) તમારે તે સ્વીકારવું જોઈએ You must accept it.

૧૦૮ O Sr. começal-o-a' (ઉ સિંયોરુ કોમેસાલુઆ) તમે તે શરૂ કરશો. You will begin it.

૧૦૯ O Sr. encontral-o-ha no outro escriptorio (ઉ સિંયોરુ એંકોત્રાલુ આ નુ આનુ બ્રેકીતોરીયુ) તમેને તે બીજા કારી-ગ્રામી મળશે You will find it in the other office.

૧૧૦ O dinheiro e o recibo estão na caixa (ઉ દિન્હેરુ ઇડ રેસિપુ બ્રેવંકિ ન કાઇશ) પૈસા અને રસીદ પેટીમાં છે. The money and the receipt are in the box.

૧૧૧ O seu pacote está no sacco em seu quarto (ઉ સેઉ પાકેટિ બ્રેવંકિ નુ સાકુ એ સેઉ ક્વર્ટુ) તમારું પાકેટ તમારા ઓરડામાં (સુટેલા) ઠાવવામાં છે Your parcel is in the bag in your room.

૧૧૨ O carteiro está á nossa porta (ઉ કાર્ટેઈરુ એસ્ટા આ નોસરા પોર્તા) દરવાજામાં આપણા દરવાજામાં છે. The postman is at our door.

૧૧૩ O que têm elles lido hoje ? (કે કે તે એલિસ લીડ
ઓનિય) ? તેઓએ આજે શું વાંચ્યું ? What have they
read to-day ?

૧૧૪ O gerente não o recebeu (કે બર્ગેન્ડ નહિ કે રેસેબેઉ)
મેનેજરે તે સ્વિકાર્યું નહીં The manager did not receive it

૧૧૫ Os maiores resultados são produzidos por
pequenos, mas continuos esforços (કેશ્ માધ્યોરિશ્
રેકુલ્તલ્લશ્ સાર્થ પ્રોદુક્ટીફ્લશ્ પોર્ પીકલ્લશ્ મશ્ કોન્વીનુક્ટિશ્ હસરોસ્ટિશ્)
નાના પણ નીરંતર પ્રયત્નોથી મોટા પરિણામો લાવવામાં આવ્યા છે.
Great results have been brought about by
small but continuous efforts.

૧૧૬ Posso enganar-me (ધાર્સુ ઓમાનાર્ મિ) કદાચ હું ખોટા હોઉં
I may be wrong.

૧૧૭ Por força (પુર્ ફોર્સે) બેશ્ perforce

૧૧૮ Por onde se váe ? * (પોર્ ઓન્ડિ સિ વાઇ ?) એ રસ્તે મારે
જવાનું છે ? Which way am I to go ?

૧૧૯ Porquê não veio a tempo ? (પોર્કે નહિ વેઇપુઆ તેમ્પુ
ઉમે કા મટે વખતસર ન આવ્યા ? Why did you not
come in time ?

* Por જે ઉચ્ચાર પોર્ અને પુર્ એ બેની વચ્ચેનો થાય છે વિગત
“ઉચ્ચાર સર્ગથી સુચના”માં સુચી.

૧૨૦. Porque não estais promptos ! (પોરકે નાંઉ હસ્તાઇશ્ક પ્રોતુશ્ક) શા માટે તમે તૈયાર નથી ? Why are you not ready !

૧૨૧. Porque não lhe emprestou algum dinheiro ! (પોરકે નાંઉ લ્હે એમ્પ્રેસ્તો આલ્મુ દિન્હેર ?) તમેએ શા માટે તેને થોડાક પૈસા ઉછીના ન આપ્યા ? Why did you not lend him some money !

૧૨૨. Porque mandaram elles este telegramma ! (પોરકે માંદારઉ એલિશ્ એમતિ તલ્લમાય) શા માટે તેઓએ આ તાર મુખ્યો ? Why did they send this telegram. ?

૧૨૩. Procuramol-a agora (પ્રોકુરામુલ અગોર) અમે હમણી તેણીને શોધીએ છીએ We are looking for her now.

૧૨૪. Porque é muito cedo ainda (પુરકે એ મુહતુ સેદુ આઇન્દ) ? કારણકે હજુ પહુ વહેલું છે Because it is very early still.

અહીં Porque ના બને અર્થ જણાવ્યા છે જ્યારે ઉચ્ચાર “ પુર કે ” થાય ત્યારે અર્થ કારણકે થાય છે અને “ પોરકે ” થાય છે ત્યારે શા માટે [એમ પ્રશ્ન સૂચક અર્થ છે.

૧૨૫. Não é cedo; é muito tarde (નાંઉ એ સેદુ, એ મુહતુ તાર્દે) વહેલું નથી; પહુ મોડું છે. It is not early; it is very late.

૧૨૬. Partimos hoje para Bombaim (પાર્તિમુશ્ એલિનિય પર થોખામી) અમે આજે મુંબઇ વરુ રવાના થઇએ છીએ We start to-day for Bombay.

૧૨૭. Parte o Sr. tambem ? (પાર્તિ ઉ સિર્પોર વાંઉએ ?) શું તમે પણ રવાના થાઓ છો ? Do you start also ?

- ૧૨૮ Partimos (પાર્તિમુશ) અમે રવાના થયાં We started.
 Partiremos (પાર્તિરિમુશ) અમે રવાના થઈશું We shall start.
 Partam (પાર્તેઉ) રવાના થાઓ Start.
 Tem partido (તેં પાર્તિદુ) તે રવાના થયો છે He has started.
 O comboio parte (ઉ કોમ્બોયુ પાર્તે) ઝાડી રવાના થાય છે.
 The train starts..
 Quando parte ? (કવાન્ડુ પાર્તે) વખતે ક્યારે રવાના થાઓ છે ?
 When do you start ?
- ૧૨૯ Posso fazel-o sem a sua ajuda ? (પોસ્સુ ફાઝેલુ સે અ
 સુઅ આન્હુદ ?) તમારી મદદ વિના હું તે કરી શકું ખરો કે ? Can I
 do it without your help ?
- ૧૩૦ Pede-se aos senhores passageiros que se afastem
 dos passadiços (પેદે સિ આઉશુ પિયોરિશુ પાસાજેયેરુશુ
 કે સિ આફાસ્તે દુશ પાસાદીસુશુ) ગુંદક ઉપર જવાના રસ્તા
 ઉપરથી દૂર રહેવાને ઉદાર્થોને અરજ કરવામાં આવે છે Passengers
 are requested to keep clear of the gangways.
- ૧૩૧ Que quer dizer (કે કૅરુ દીઝેરુ ?) તું શું કહે છે ? What
 do you mean ?
- ૧૩૨ Que horas são ? (કી આરસુ સાંડે ?) કેટલા વાગ્યા છે ?
 What o'clock is it ?
- ૧૩૩ Qual é o mais curto caminho ? (કવાલુ એ ઉ માઈશુ
 ફર્તુ કમીન્યુ ?) વધારે ટૂંકો કયો રસ્તો છે ? Which is the
 shortest way ?
- ૧૩૪ Que igreja aquella ? (કી ઇગ્રીજા એ અક્લે ?) તે
 કયું દેવલ છે ? What church is that ?

- 134 A quem procura ! (અર્ક કોણ ?) કોને શોધો છો ? Whom
are you looking for ?
- 135 Que hotel é aquella ? (કો આલેઝ ઓ અર્લેઝ !) તે કય
હોટેલ છે ? What hotel is that ?
- 136 Quanto trabalho ha a fazer ! (ક્યાન્તુ ત્રાબાલ્યુ આ અ
ફેઝે ?) ત્યાં કેટલું કામ છે ? How much work is there
to do ?
- 137 Quando respondeu elle ? (ક્યાન્ડુ રેસ્પોદેડુ એલ્લે ?)
તેણે ક્યારે જવાબ આપ્યો ? When did he reply ?
- 138 Quanto lhe emprestaram ! (ક્યાન્તુ લ્હુ એમ્પ્રેસ્તારં ?)
તેઓએ તેને કેટલું (નાણું) ધીરું ? How much did they
lend him ?
- 139 Quem lhe mostrou o erro ! (કે લ્હુ મોસ્ટ્રા ઉ એર્ર ?)
તમને શું કોણે બતાવી ? Who showed you the
mistake ?
- 140 Quanto pagou o Sr. ! (ક્યાન્તુ પાગૌ ઉ સિંયોર ?) તમે
કેટલા પૈસા આપ્યા ? How much did you pay ?
- 141 Quando partirá o vapor ! (ક્યાન્ડુ પાર્ટિરા ઉ વાપોર ?)
સ્ટીમર ક્યારે ઉપડશે ? When will the steamer start ?
- 142 Quando estará o Sr. prompto ? (ક્યાન્ડુ હસ્તારા ઉ
સિંયોર પ્રૉપ્તુ ?) તમે ક્યારે તૈયાર થશો ? When will you
be ready ?

- ૧૪૪ Quanto dinheiro terão elles ? (ક્યાનુ હિન્દે તૈંડે એસ્થિય ?) તેઓની પાસે કેટલો પૈસો હશે ? How much money will they have ?
- ૧૪૫ Quem tomou estes bilhetes ? (કેં તેમો એરિતય બિલેતિય ?) આ ટિકિટ કેણે લીધી ? Who took these tickets ?
- ૧૪૬ Quem tem estado trabalhando ? (કેં તે હસ્તાદુ આપ્પામ્પાદુ ?) કેણુ કામ કરતો રહ્યો છે ? અર્થાત્ કેણુ કામ કર્યા કરે છે ? Who has been working ? આપ્પાકાળતુ રૂપ છે તે ધ્યાનમાં રાખવું
- ૧૪૭ Qual é o preço (ક્યાલુ એ ઉ પ્રેસ્તુ) ? શું કિંમત છે ? What is the price ?
- ૧૪૮ Qual d'estas duas chaves é a sua ? (ક્યાલુ દૈસ્તશુ દુઅશુ શાલ્વિયુ એ આ સુઅ ?) આ બે ચાવીઓમાંથી તમારી કય છે ? Which of these two keys is yours ?
- ૧૪૯ Que dia é amanhã ? (કે દીપ એ આમ-યાં) આવલી કાલે શ્વે દિવસ છે ? What day is to-morrow ?
- ૧૫૦ O que houve a fazer ? (ઉ કે એલ્વિ આ ફાઝેર ?) ત્યાં શું કરવાતું હતું ? What was there to do ?
- ૧૫૧ Queira ter a bondade de-(કિર તેરુ આ બૈંદાદિ દુ-) તમે .....ની મહેરબાની કરશો ? Will you have the goodness of (or to)... (અહીં જે જણાવતું હોય તેનું વર્તમાન કૃદવ મુકવું.

૧૫૨ Respondeu-lhe o Sr ? (રેસ્પોન્ડેઇલુ ડ સિ'યોર ?) તમે તેને જવાબ આપ્યો ? Did you reply to him ?

૧૫૩ Rapaz, não espere mais porque não tem tempo a perder (રપાઝ નાંકે નાંકે રિ મપોર પુરે નાંકે ને નમ્પ અપેરેરુ) ઊંઘરા, વધારે વારં ઉભો રહે નહીં, કારણકે તારે (નરાપણુ) વખત ખોવાતો નથી Boy, don't wait any longer because you have no time to lose.

૧૫૪ Socegue, lhe digo (સુસેગિ લ્ય દીગુ) અભ્યા (અર્થાત્ હું તેને કહું છું કે) ચાલ યા Be still, I say.

૧૫૫ Sem duvida (સે દુવિદા) બેસઃ Doubtless.

૧૫૬ Sabe Vmce. o que elles teem feito ? (સામિ વોસ્સ મસે ડ કે એસિફ ને ફેઇટુ ?) તેઓએ શું કર્યું છે તે તમે જાણો છો ? Do you know what they have done ?

૧૫૭ Sendo este o motivo não o enviei mais cedo (સેન્ડુ એસિત ડ મોવીવુ નાંકે ડ અન્વિએઈ માઇસુ સેદુ) એ કારણ હોવાથીજ મેં તે તુરતજ મોકલ્યું નહીં That being the reason I did not send it sooner. (Sendo એ Ser ડું ૨૫ છે.)

૧૫૮ Sinto que o meu trabalho não é do seu gosto, porem fiz o que pude (સિન્તુ કે ડ મેઈ ત્રાબાલ્યુ નાંકે અ ફે સેઈ ગેસ્ટુ પુરે ફીફ ડ કે પુદિ) હું પણ દીસતીર છું કે મારું કામ તમને પસંદ પડતું નથી પણ મેં મારું બનતું કર્યું. I am sorry that my work displeases you but I did my best.

૧૫૯ Tome a minha mão (તોમિ અ મિન્-મ માંડે) મારો હાથ પકડ
Take my hand.

૧૬૦ Toma chá ou café ? (તોમ ચા એક કાફે) ? ચા અથવા
કાફી લેશો ? Will you take tea or coffee ?

૧૬૧ Tomam os Srs. chá ? (તોમ'ડે ઉચ્ચ સિર્ચોરિચ્ ચા) તમે
(બંને) ચા લેશો ? Do you take tea ?

૧૬૨ Tenho duas casas n'aquella cidade (તેન્-યુ દુઅસ કાંઝુ
નફેસ સિદાદિ) તે ગામમાં (આરે) બે ઘરો છે. I have two
houses in that town.

૧૬૩ Tem o Sr. respondido as suas cartas (તે ઉ સિર્ચોરુ
રેસ્પોન્દિદુ અસુ સુઅસુ કાર્તસુ ?) તેના કામચોના જવાબ તમે લખ્યાછે ?
Have you replied to his letters. ?

૧૬૪ Uso sempre luvas (ઉચ્ચુ સેમ્પ્રિ લુવ્વસુ) હું હમેશાં (હાથમાં)
મેંબ પહેરું છું. I always wear gloves.

૧૬૫ Vae-se embora (વ્વાઇ સિ એંબોરા) ચાલ્યો જા Go away.

૧૬૬ Volte ja (વૉલ્તિ જા) જલદી પાછો આવ Come back soon.

૧૬૭ Vista-me depressa (વિસ્ત મી દ પ્રેસ્સ) અને જલદી કપડાં
પહેરાવ Dress me quickly.

૧૬૮ Não posso vir (નાંઈ પૉસસુ વીરુ) હું આવી શકીશ નહીં
I cannot come.

૧૬૯ O que vai fazer o Sr. ? (ઉ કે વાઝ. હાલેર ઉ સિંચાર.)
 હો રા' કરવાના છે? What are you going to do ?

૧૭૦ Vou comprar-o (એકે ક્રેખાણુ) હું તે ખરીદવાનો છું
 I am going to buy it

૧૭૧ Vou a Damão (એકે આ દમ્માંડે) હું દમણુ (ધામ વખત માટે)
 જવાનો છું I am going to Daman

૧૭૨ Vou para Damão (એકે પર દમ્માંડે) હું દમણુ (કામને માટે)
 જઈ છું. I am going to Daman.

૧૭૩ Vão elles ao theatro esta noite ? (એકે એલિયુ આડે
 તેમણુ એસ્ટ નોઇતે) શું તેઓ આજ રાત્રે નાટકશાળામાં જાય છે?
 Are they going to the theatre to-night ?

૧૭૪ Venha cá sem a menor perda de tempo (એકે વે
 કા હે અ મેનોર પેડે દ તેમ્પુ) જરા પણ વખત ખોયા વગર અહીં
 આવ. Come here without the least loss of time.

૧૭૫ Lourenço Marques é hoje, pelo seu magnifico
 porto, uma das principaes cidades da Africa
 (લોરેન્ઝુ માર્કેસ એ જોનિય પેલુ પોર્ટુ મેગ્નીફીકુ પોર્ટુ હેમ દેશ
 પ્રિન્સિપાલિયુ સિદાદિયુ દ આફ્રિક) તેના મહાન ગંદરને લીધે લોરેન્સો
 માર્કેસ આજે આફ્રીકાના મુખ્ય સદેશોમાંનો એક છે. Lourenço
 Marques is to-day, by its magnificent port,
 one of the principal towns of Africa

હાલ સુવચનિ શિરહુલીઝ પાઠશાળા વાચકો.

- ૧ શું તમે તેને નેવર નહિ આપો ? Não o quer convidar !
અથવા Não quer convidá-lo ! (નહિ કરે કંવીડાલુ ?)
Will you not invite him !
- ૨ તમે થોડેથી આવી શકો ? Pode o Sr. vir mais tarde !
(થોડિ ઉ સિયોર વીર માઈર વાર્દ ?) Can you come later !
- ૩ હમણાં તે ક્યાં રહે છે ? Aonde mora elle agora ! (આ
આન્દિ મોર એસિલ મોર) Where does he live now !
- ૪ તે સ્ત્રી ગાવાને રાજી છે ? Quer ella cantá-lo ! (કરે એન્હા
કંતાલુ ?) Is she willing to sing it !
- ૫ મુંબઈમાં તમારો કોઈ આજીવિયા છે ? Tem V.moe agente
em Bombaim (તે વાંચસમસે આગ્વેન્દિ એ ઝાંબાપી) Have
you an agent in Bombay !
- ૬ આપરે તમારો અંદાજ મને આપો Dê-me a sua avaliação
(દે-મી અ સુઅ આવાલીઆસાંડિ) Give me your
estimate.
- ૭ મારી પાસે બહામણનો કાગળ છે. Tenho uma carta de
recomendação (તં-યુ ઉમ કાર્તે દ રેકોમંડાસાંડિ) I have
a letter of introduction.
- ૮ તમારો સામાન જવાવવાનો છે. (અર્થાત્ તમારું સામાનની જવાબ
બેસરી) A sua bagagem é sujeita a direitos (અ સુઅ
બગાજિં એ સુબ્જેક્ટ એ રીટીસ) Your luggage is liable
to duty.

૨ મોંઢવી (દાણુખાતાં-જાવખાતી)ની ચીફો કરિને તે માલ લેવાનો મારો વિચાર છે Desejo despachal-as na alfandega (દેઝેઝુ દેસ્પાચાલઅસ્ (લસ) ન આલ્ફાંદિમ) I want to get them through the custom-house.

૧૦ તમે ત્રણ માસની મુદતે ખીલ સીકારશો ? Quer o Sr. aceitar uma letra a tres meses ? (કૌરુ ઉ સિર્ચાર આસેપ્તારુ ઉમ લેત્ર અ ત્રેઝ મેઝિસ) Will you accept a bill at three months ?

૧૧ હું તે કલેમ (વોંધા) તરીકે મોકલી આપીશ You apresentar uma reclamação (બો આપ્રેઝેન્તારુ ઉમ રેક્લામાસાંઠે) I shall send in a claim.

૧૨ મારો આંકડો મોકલો Mande-me a sua conta (માંદિ મિ અ સુઅ કોન્ડ) Send in my account.

૧૩ હું આવતી કાલે રવાના થાઉં છું Partirei amanhã (પાર્તિરેયુ આમાન્હા) I am starting to-morrow.

૧૪ તમારું સરવાળું મને બતાવો Mostre-me o seu balancete (મોન્ત્રિ મી સેક બાલંસેતિ) Show me your balance-sheet.

૧૫ તમારા હિસાબમાં ભૂલ છે Ha engano na sua conta (આ અંગાલુ ન સુઅ કોન્ડ) There is an error in your account.

૧૬ મારા નમુના આવતા ટીલ થઈ છે As minhas amostras demoram-se (અસ્ મિન્હાસ અમોસ્ટ્રાસ દેમોરંઉસિ) My samples are delayed.

૧૭ મને ક્યારે આપશે ? Quando tal-o-hei ? (કવાન્ડુ તેલુ-એઇ) When can I have it ?

- ૧૮ તમારું ઘડિઆલ જરાજર છે ! Seu relógio anda bem !
(સેઉ રેલોઝિયુ આન્ડ બેં !) Is your watch right ?
- ૧૯ મારું ઘડિઆલ ઘણું ઉતાવળું છે. (Meu relógio adiante-se)
(મેઉ રેલોઝિયુ આદિયાન્તિ-સિ) My watch goes too fast.
- ૨૦ મારું ઘડિઆલ ઘણું પીછું છે. Meu relógio atrasa-se (મેઉ રેલોઝિયુ આતાઝ-સિ) My watch goes too slow.
- ૨૧ હમેશાં તે એક કલાક આગળ ચાલે છે Todos os dias adiante-se d'um quarto d'hora (તોડુઝ ઉડુ દિયુ આદિ-યાન્તિ-સિ દુઁ ક્વાર્ટુ દુઆર) It gains (or goes fast) a quarter of an hour every day.
- ૨૨ દરેક દિવસે અર્ધો કલાક પાછળ રહે છે Atraza-se de meia hora cada dia (આતાઝ સિ દુ મેધઅ આર કાદ દિય) It loses (goes slow) half an hour everyday.
- ૨૩ ચાવી આપવીં છુલી મથો Esqueço-me de dar corda (છસ્કોસિ મી દુ ઘરુ કોર્દે) I forgot to wind it up.
- ૨૪ કેવી સુંદર છબી છે ! Que bella photographia ! (કી બેલ્લા ફોટોગ્રાફીય) What a beautiful photograph !
- ૨૫ તમારી ઘંટડી વગાડો Toque a sua campainha (તોકિ અ સુઅ કાંપાઇં) Ring your bell.
- ૨૬ આજે એક વરસ થાય છે Faz hoje um anno (ફાઝ બોનિય ઉ આનુ) It is a year to-day.
- ૨૭ મને પણ જાણવાની મસ્ત છે Também quero saber (તાંકિમે કૅર સાબેરુ) I also wish to know.
- ૨૮ તમોને ફરીથી વરસી આવ્યા ચા? ફુ દીઅમીર હુ. Sinto bastante incommodar se outra vez (સિન્તુ આસ્તોંતિ હકો-

મોઢરુ સિ ઝોમ વેરુ ?) I am sorry enough to trouble you again.

૨૯ તમારી મીનતાઈ ઉપર હું બરોસો રાખું. Conto com a sua amizade (કોન્ટુ કૌ અ સુઅ આમિઝાદિ) I rely on your friendship.

૩૦ હું ખરો દીસગીર છું કે હું કરી સતીસ નહીં. Sinto bastante não poder (સિન્ટુ બાસ્તાંતિ નાંડ પુદેરુ) I regret much that I cannot.

૩૧ હું યાદ છું કે તે સહીસવામત પાલે આવ્યો છે. Espero que terá chegado salvamento (ઈસ્પેરુ કે તેરા સોગાદુ સાલ્વ-અન્તિ) I hope, (that) he has safely returned.

૩૨ મારી ખતીખાં નવી વાટની જરૂર છે. Minha lanterna precisa d'uma torcida nova (મીન ય લાંતેરે પ્રેસિઝ દુમ તોર્સિદ નોવા) My lamp requires a new wick.

૩૩ સરા સારા છે કે ખરાબ ? Estão as estradas boas ou más ? ખરાબ ? (ઈસ્ટાંડિ અરુ ઇઆદરુ બોઅરુ માડ મારુ ?) Are the roads good or bad ?

૩૪ તમારી શરતો શું છે ? Quais são as suas condições ? (કવાઝુ સાંડિ અરુ તુઅરુ કોંડિસાંઝુ) ? What are your terms ?

૩૫ આ કપડાં અર્થાત્ પોશાક રાખી નાંખેલ છે. O Sr. rasgou este vestido (ઉ સિંચારુ રાખ્ચી એસ્તિ વેસ્ટીદ) You have torn this dress.

૩૬ આ દખાલ મારો નથી. Este lenço não é meu (એસ્તિ હેંસુ નાંડિ એ મેડ) This handkerchief is not mine.

- ૩૭ માઈ પરમાણું (પામ) લીએ Tome a minha medida (તૌમિ અ મીઅ મેદિ) Take my measure.
- ૩૮ જોહ-સબર્ગની ગાડી ક્યારે જપે છે તેનો વખત કહો. Diga-me a que hora parte o trem para o Johennsbergo (દીમ મીઅ કી અર પાર્ટે ઉ એ પર ઉ જોહેબનીર્બર્ગ) Tell me the time the train for Johennsbergo is going to start.
- ૩૯ ગાડી રવાના થયા અગાઉ પાંચ મિનિટ પહેલાં ટિકટઔફીસ બંધ થાય છે. A distribuição dos bilhetes cessa cinco minutos antes da hora de partida (અ દીસ્ટ્રીબુશંકિ ફુર્ બિલ્થેવિશ્ સેસ્સ સીકિ મીનુટુર્ આન્વર્સ ફ અર ફ પાર્ટિદે) The ticket-office closes five minutes before the departure of the train.
- ૪૦ વળતો પત્ર લખજો. Escreve carta na volta do carroio (ઇસ્ક્રેવિ કાર્ટે ન વૉલ્ટ ફ કુર્રેયુ) Write a letter by return of post.
- ૪૧ ઇસ્ટેશનનું નામ શું છે ? Como se chama a estação (કૉમુ સિ ચામ અ ઇસ્તાસાંકે) ? What is the station called ?
- ૪૨ હું ધાઈ છું કે આપણે બધું જોયું છે. Creio que vimos tudo (ક્રેયુ કે વીમુસ્ તુડ) I think, we have seen all.
- ૪૩ આ સાથે દસ રૂપીઆની નોટ મોકલું છું Aqui junto lhe envio a nota de dez rupias (અહીં જુન્તુ લે અ રૂપીયુ અ નૉટ ફ દેઝ રૂપીસ) Herewith I send you a ten rupee-note.
- ૪૪ તમારૂં દેવું કોણેનાં બરવા સેજો; કાચુ કે (કાંરે કાંરે પાસ બંધાય સેવ) પેકું પેકું કર્યાં વધી જાય. Pague sempre as di-

vidas, pois "conta de perto, amigo de longe" (પાત્રિ સેપ્રિ અન્ દીવ્વિદન્ પોઠન્ " કૌન્દ દ પેર્તુ આમીયુ દ લૌન્વિ ") Always pay your debts, for " short reckonings make long friends."

૪૫ દુઃખ વિના સુખ નહીં Não ha atalho sem trabalho (નાંકિ આ આદાસ્યુ સે ત્રાખાસ્યુ) No joy without annoy.

૪૬ મારે બેરડે બપીઆ ઉપરજ છે. Meu quarto esta sobre um jardim (મેકે ક્વાર્તુ ઇસ્તા સોબ્રિ ઉ જાર્ડી) My room is on a garden.

૪૭ અમ્મા પોરીઆ, મારે માટે સ્વચ્છ પાણી, સાબુ અને દુવાલ લાવ. Moço, traga-me agua fresca, sabão e toalhas (મોસુ, ત્રાગ મી આગ્વ ફ્રેસ્ક, સાબોં ઇ ટુવાલ્સ) Boy, bring me some clear water, soap and towels.

૪૮ મહેરબાની કરીને તમારા બેડા બારણા આગળ ઉતારો Queiram deixar as botas na porta (કેહરંઉ દેહસારુ અન્ બોત્સ ન પોર્ત) Please leave your boots at the door.

૪૯ બતી અને દીવાલળી મારા બેડીકા તરફના ટેબલ ઉપર મુકો Ponha uma lamparina e phosphoros na mesa de cabeceira (પોન્હા ઉમ લાંપારીન ઇ રેફરેરુ ન મેઝ દ કાબેસેઇર) Put a lamp and matches on my bed-head table.

૫૦ દીવાનખાનામાં બીડી પીવાની રખ નહીં E' prohibido fumar nas salas d' espera (એ પ્રોબિબીદુ ફુમારુ નન્ સાલ્સ દિરેપેર) Smoking is not allowed in the waiting rooms.

૫૧ ચાલો આપણે જઈએ અને સરખામાન શોધીએ Vamos procurar as nossas malas (વામુસ પ્રોકુરારુ અન્ નોસ્સાસ માલ્સ) Let

us go and look after our luggage.

- ૫૨ સાહેબજી, મારે થોડુંક કાપડ, સાકર અને મીઠું ખરીદવું છે. Bons dias senhor, eu quero comprar algodão tecido, assucar e sal (બાસ્ દીપસુ સિંચોર, એક ફર ફિખાર આસ્યદાંડ તેસીદુ, આસકર ઇ સાલ) Good day, Sir. want to buy some cloth, suger and salt.
- ૫૩ બહુ સારું, કેવી જાતનું કાપડ તમોને જોઈએ છીએ ? Muito bem; que especie de tecido prefero o Sr. ? (મુખ્ય બ. કિ બેવેસિંદ તેસીદુ પ્રેરેરિ ઉ સિંચોર ? Very good, what kind of cloth would you like ?
- ૫૪ અને કેટલી માંસડી જોઈએ છીએ Equantos fardos V.ince. quer ? (ઇ કવાનુસ શરૂસ વોસમ મસે ફર ?) And how many bales do you want ?
- ૫૫ મારી દુકાને પહોંચતાં શું આવે પડે તે ઉપર આધાર રખાય. Isso depende do preço a que me vêem (વેરનું રપ છે) a ficar em loja (બેસુ રેપેન્દિ ઇ પ્રેસુ અ કે મી બે અ રિકાર અ લોજા) That depends on the price, 'you will do it me at, delivered my shop.
- ૫૬ વાર, જો તમે ૨૫૦ દળનની પાંચ માંસડી લેશો તો હું તમને ૨/૬ લેખે દળન તમારી દુકાને પહોંચતા આપીશ. Ora, se o Sr. quizer tomar cinco fardos da 250 duxias (cada fardo) faço-lhe o preço de 2/6 a duxia entregue em sua loja (ઓર, સિ ઉ સિંચોર કિએર તોમાર સિંકે શરૂસ દ ૨૫૦ દુઝિઅસ શસુઅ ઉ પ્રેસુ દ ૨/૬ અ દુઝિઅ એવેગિ એ સુઅ લોજા) Well, If you will take five bales of

250 dozens, I will do you the price of 2/6 per dozen delivered to your shop.

૫૭ ક્રિ ત્યારે મારો આરડર નેધી લીએ Então, toma nota da minha encomenda (એવડું, તોમ નોંદ દ મીન્ન એન્કમેન્દ) Well then, take down my order.

૫૮ એ સિવાય બીજું કંઈ નોંધવું હોય ? Além d'isso quer mais alguma cousa ? (આર્લે દીરસુ કૅરુ માઇસુ આલ્ગુમ કૌસ ?) Besides this do you want anything else ?

૫૯ એક માણસ ઘરમાં સોળું અને પૌન્ડ ચોરતો હતો તેને પોલીસે પકડયો. Uma policia achou um homem na casa a roubar as libras e ouro (ઉમ પોલિસિય આશૌ ઉ આમિ ન કાઝ અ રૌબાર અસ લિબ્રસ ઈ ઓર) One policeman found a man in the house stealing pounds and gold.

૬૦ તેને અહીં બોલાવ, મારે તેની સાથે વાત કરવી છે O chama-o para cá; quero falar com elle (સામ ઉ પર કા; કૅરુ કાલારુ કા એલિસ) Call him here; I want to speak to him.

૬૧ શેઠ સાહેબ, તે તો જતો રહ્યો છે. Já se foi, patrão, (જા સિ ફૌઇ પત્રાઉ) He is gone; master.

૬૨ જ્યારે પુરું કરી રહો ત્યારે આવજો Quando tiver acabado, venha (ક્વાલુ તિવૅરુ આકાબાડુ વૅન્ન.) When you will have finished, come.

૬૩ મને તે જાતનું (સારું) હોય તોપણ મારે નોંધવું નથી. Não o aceito, qualquer que seja a qualidade (નાઉ ઉ આસૈટુ; ક્વાલકૅરુ કે સૈજા અ ક્વાલીદાદિ) I will not have

it, whatever be its quality. (અહીં જાહેરાતનો ઉપયોગ કરીએ છે.)

૧૪ જે માણસ પોર્તુગેઝ જાણતો હોય એવો મને જતાવો. *Mostre-me um homem que saiba Portuguez* (મોસ્ટ્રે મી ઉ ઓમી ક્રે સાઈમ પોર્તુગેઝ ? Show me a man who knows Portuguese.)

૧૫ અરે છેકરા; આ બાલદી અહીં નહીં મુકવી જોઈએ. *O rapaz, o balde não deve estar aqui* (ઓ રપાઝ ઉ બાલ્દે નાંકે દેવિય હસ્તારુ આહી.) I say boy, the bucket must not be here.

૧૬ માફ કરજો સાહેબ હું ભુલી ગયો, તે તમારા સુવાના બેડરૂમમાં ટેબલ ઉપર મુકવી જોઈએ *Desculpa-me senhor; esqueci-me; isto devia estar na mesa no seu quarto de dormir* (દિસ્કુલ્પા મિ સિંયોરુ; ઇસ્કેસી મી; ઇસ્તુ દેવિય હસ્તારુ ન મેઝ તુ સેકે કવાર્તુ દુ દુર્મિર Excuse me Sir, forgot I; it should be on the table in your bed room.)

૧૭ દરેક માણસ તેનું સારું જોણે છે *Todos falam bem d'ello* (તોડુસ ફાલમ્ બેમ્ દેલ્લો) Everybody speaks well of him

૧૮ હું ચોક્કસ (અચુક) તમારે ત્યાં આવીશ. *Irei a casa de V. mae. sem falta* (ઈરેઇ અ માઝ દુ વોસ્સમસે સે ફાલ્તા) I will come to your house without fail.

૧૯ હવે સુવાનો વખત થઇ ગયો છે. *Ja são horas de se deitar* (જા સાંડે ઓરસુ દુ સિ દેઇતારુ) It is bed-time now.

૨૦ એમર રસ્તા ઉપર ધણું બહાર નીકળે છે. *Esta casa está soliente demais sobre a rua* (એસ્તે કાઝ ઇસ્તા સાલિયેન્ટિ દમાઇસુ સોલિ અ રુઅ) That house projects too much in the street.

૭૧. હું મારો વખત વાંચવામાં અને લખવામાં જ ગાળું છું. Passo o tempo em ler e escrever (પાસ્ટુ ઉ તંમ્યુ ઈ લર્ ઇ હરિફેરે) I spend my time in reading and writing.
૭૨. એક વરસમાં મહિના કેટલા ? Quantos mezes tem um anno ? (કવાન્તુસ મેઝોસુ તં ઉ આનુ ?) How many months are there in a year ?
૭૩. આજે મહિનાનો કયો દિવસ છે ? A quantos estamos hoje do mez ? (અ કવાન્તુસ હસ્તામુસુ ઓનિય દુ મેઝ ?) What is the day of the month to-day ?
૭૪. ૧૯૧૭ની ફેબ્રુઆરી ની ૨ ય તારીખ છે Hoje é 2 de Fevereiro de 1917 (mil nove centos e dezesete) (ઓનિય ઈ દોઝસુ દુ ફેવેરેઇરુ દુ મીલ નૉવિ સેન્ટુસુ ઇ દીઝે સેતિ) It is the 2nd of February 1917.
૭૫. તમે આજે સાંજે જાઓ છો; ખરું કે નહીં ? O senhor vai partir hoje; não é assim ? (હ સિન્હૉર્ વાઇ પાર્ટિર્ ઓનિય; નૉઈ ઈ આસી ?) You are going away this evening; is it not ?
૭૬. આ માણસને કહો કે બીટી પીએ નહીં Diga a esta gente que não fume (દીઝ આ કૅસ્ત નૉન્ટિ કે નૉઈ ફુમિ) Tell this man not to smoke.
૭૭. સ્ટીમર આવી હોય તો મને જણાવવા મેં તમને કહ્યું નહોતું ? (અર્થાત્ કહ્યું હતું એવા અર્થમાં વાક્ય સંજ્ઞાવાક્યમાં વપરાય છે) Disse-lhe que me dissesse quando entrasse o vapor (દીસ્સિલ્હે કે મી દિસેસિસ કવાંદુ ઐન્ટ્રાસિસ ઉ વાપૉર્) I told you to tell me when the steamer would arrive.
૭૮. નીચે ઓરડામાં જકૂ વાદ કરેલો નહીં Menos conversa lá'

em quarto baixo (મેનુશ કોર્વેસ લા અ ક્વાર્ટુ બાશુ) Talk less in (below) underneath room.

૭૯ મારે આજ માપનાં બે ટેબલ અને બે નવી ખુરશીઓ જોઇએ
Quero duas mesas tamãnhas, e duas novas cadeiras (કેરે દુઅશ્ મેઝશ્ તામાન્મશ્ ઇ દુઅશ્ નૌવ્વશ્ કદેરશ્) I want two tables of this size and two new chairs.

૮૦ તમને મળવ. આવવાને હું યાદ કરતો હતો Desejava ir visital-o અથવા para visitar o Sr. દેઝેજાવ ઇર્ વીઝીટાલુ) I was thinking (અથવા I had some thoughts of going) to see you.

૮૧ યાદ રાખો, સૂર્યસ્ત થયા પછી તમારે બહાર જવું નહીં Lembra,-nã) devo estar fora depois do sol posto (લેમ્બ્રા, નાંદે દેવિ હસ્તિદાર્ શૌર દેપોઇઝ્ દુ સૌલ્ પોસ્તુ) Remember, you must not be out after sunset.

૮૨ હું જે તમને કહું તે તમારે કરવું જોઇએ. ,E' preciso que faça o que eu lhe digo (અં પ્રેસિયુ કે ફાસ ઉ કે એફે ક્વ દીયુ) You must do what I tell you.

૮૩ શા માટે તમે મને જવાબ આપતા નથી? Porque me não responde! (પુરકે મી નાંકે રેસ્પોન્દે!) Why don't you answer me.!

૮૪ તમે મને ધુરસે કરો છો. V.mce. faz-me zangar (વૌરસમસે ફાઝ્-મિ ઝાંગાર) You make me angry.

૮૫ પાંચ વાગ્યે મોટી મોટર લાવજો. સમજ્યો? Traga o motor grande às cinco horas; comprehende? (ત્રાગ ઉ મોતૌર્ માન્દિ આશ્ સિઝે ઓરશ્; કોપ્રેચેન્દે)? Bring a big motor-car at five.; Understand!

- ૮૬ સાહેબ, તેની પાછલી સ્પ્રિંગ (સ્પ્રિંગ) ભાંગી ગઇ છે, આ બાર દોસ-
પાવરની મોટર છે. *Senhor, quebrou-se molla trazeira;*
este motor e' da força de doze cavallos (સિંચોત્
કંઘો સિ મોસ્ટ્રા ગ્રાઝેર; એરિત મોતોરુ એ દ્ દોસ દ્ દોઝિ કબાલુશ)
Sir, its back-spring is broken; this is a twelve
horse-power motor.
- ૮૭ બાપા, મારે એક કપડાંની છત્રી જોઈએ છીએ; રેશમી નથી જોઈતી.
Pae, quero um chapeo do chuva de algodão;
não quero de seda (પાપ, કૌ ઉં સ્પ્રિંગ દ્ મુલ્લ દ્ આલ્યુ-
દોડ, નાંક કૌ દ્ સેડ) *Father I want a cotton umbrella;*
don't want of silk.
- ૮૮ જમવાનું ટેમસર બસબર આમીઆર વાગે તૈયાર થાય એમ તારો
ખાતે કહે *Diga a sua mãe que quero o jantar às*
onze em ponto (દિગ અ સુમ માં કૌ કૌ ઉં બઝાન્તારુ આસુ
ઐઝિ એ પોન્તુ) *Tell your mother that I want the*
dinner ready exactly at eleven o'clock.
- ૮૯ આવતી કાલે મારે ત્યાં મિત્રો અને સગાં વડાલા જમવામાં હશે.
Tenho amanhã amigos e parentes a jantar (તેંયુ
આમા-યાં આમીયુશુ પારે-વીશુ અ બઝાન્તારુ) *To-morrow I*
shall have friends and relatives at dinner.
- ૯૦ મહેરબાની કરી મારું આ ધોતીકું સફાવી નાંખજો *Faça favor*
de aqueantar meu pano (ફાસ કાવોરુ દ્ આમ્બેન્તારુ મેક પાનુ)
Please air my dhotee.
- ૯૧ જો તેઓ તૈયાર ન હોય તો હું તેઓના વિના રવાના થઈશ *Se*
não estiverem promptos partirei sem elles (સિ
નાંક ઇસ્તિવેરિ પ્રોત્તુ પાર્ટિરેશ સે અલિશ) *If they are not*
ready I will start without them.

- ૯૨ મારી ખાનગી વ્યવસ્થામાં હું તમારો વચ્ચે વાર વિશ્વાસ કરીશ નહીં
 Não confiarei mais os meus segredos a V.mcc.
 (નાંક ફરીઆરેઠ' માઠશ્ હિય મેકશ્ સેમેકશ્ અ વાસ્તમસે) I
 shall not confide in you any longer my secrets.
- ૯૩ ત્યારે મારો બાપ પરણ્યો ત્યારે વીસ વરસનો હતો Meu irmão
 era de vinte annos de idade quando casou (મેકે
 ઇમાકે ઓર હ વીનિત આનુશ્ હ ઇલાદિ ક્યાન્ક કાગે) When my
 brother married he was twenty years old.
- ૯૪ શેઠ અને શેઠાણીને મારા સલામ (પ્રણામ) કહેજો Diga os
 meus cumprimentos para o meu senhor e a
 minha senhora (દીગ હિય મેકશ્ કુપ્રીમેંતુશ્ પર હ મેક સિંધોર્
 ઇ અ મીઆ સિંધોર્) Present my (kind) regards to
 my master and mistress.
- ૯૫ તમારે અને તમારો મિત્ર મણુવો જોઈએ. Creia que sou seu
 amigo (કેક્યા કે સોકે સેકે આમીયુ)
 You must believe me your friend.
- ૯૬ તમે અને ભૂલી ગયા છો. O Sr. esqueceu-se de mim (હ
 સિંધોર્ ઇશકેસેકે-નિસ હ મિ) You have forgotten me.
- ૯૭ તા. ૧૫ જુનનો કાગેલો તમારો માન યુકત્ત પર મળ્યો તેનો જવાબ
 આ માણસ તમને કહેશે Recebi a sua estimada carta
 de 15 (quinze) do mez do junho, o portador
 dará a resposta (રેસેબિ અ સુઅ એસ્તિમાદ કાર્ત હ
 કીકિ હ મેશ્ હ જકુગ્યુ, હ પોર્તોર હસ અ રેસ્પોસ્ત) Received
 your esteemed letter of 15th June; the bearer
 will give a reply.

- ૪૮ તમારી પ્રેમયુક્ત યાદગીરી માટે હું તમારો ઘણોજ આભારી છું. *Estou em grande dívida para com V.mccê pela sua benigna lembrança (ધરતો એ માંદિ દીવ્વિદ પર કે વૉરસમસે, પેલ મુખ બેનીન લેખાંસ) I am much indebted to you for your kind remembrance.*
- ૪૯ આપની સાથે જમવા માટે મને ઘણો આનંદ થાય છે. (અર્થાત્ હું ઘણો ખુશી છું.) *Eu tenho muito gosto de jantar com V.Excia (એકે તેમુ મુખતુ બેરતુ દ જાંતાર કે વૉરસ એસેસેન્સિય) I am very much pleased to dine with your Excellency.*

૬૫ કાયદાના ઊપયોગી શબ્દો Legal terms.

Termos Legaes e juridicos (તેમુશ્ લેગાઈશ્ ઇ જુરીદિકુશ્)

અદાલત	Tribunal de	(ત્રિબુનાલ્)	Court of justice
	justiça	(જુસ્ટીસ)	
અરજી	Requerimento	(રેકેરિમેન્ટુ)	Petition
અન્યાય	Injustiça	(ઇન્જુસ્ટીસ)	Injustice
અપીલ	Apelação	(આપેલાસાંડ)	Appeal
(ફેસલાની)			
ઇન્સાફ	Justiça	(જુસ્ટીસ)	Justice
ઉચાપત	Peculação	(પેકુલાસાંડ)	Embezzle
અંતેકરીકીયુર	Testamenteiro	(તેસ્ટામેંતેર)	Executor
કરાર	Convenio	(કોવેની)	Agreement
કાયદા પ્રમાણે	Legalmente	(લેગાલમેંતિ)	Legally
કાયદાસર	Valido	(વાલિદુ)	Valid
(કરેકુ)			
કાયદાની સલા	Nulidade	(નુલિદાદિ)	Unvalid
વિનાતુ			
કાચી જપ્તિ	Arresto	(આરરેસ્તુ)	Arrest
કીમત આંકનાર	Avaliador	(આવાલિયાદોર)	Appraiser
કેસ	Processo, Causa	(પ્રોસેસ્સુ, કાઉઝ)	Case
કેદખાતુ	Cadeia	(કાદેય)	Jail
ખોટો દસ્તાવેજ	Falsificação	(ફાલ્સિફીકાસાંડ)	Forgery
ગેરકાયદેસર	Illegal	(ઇલેગાલ)	Unlawful

*મરનારે પેતાનું વહીવટનામું અમલમાં મુકવા સાર નીમેલો માણુ.

ગીરો ખત	Escriptura de	(ઇસ્ક્રીપ્ચર દે)	Mortgage-deed
	ipoteca	(ઇપોતેકા)	
ગીરો રાખનાર	Ipotecario	(ઇપોતેકારી)	Mortgages
ચુકદો આપવો	Passar sentença	(પાસચારુ સંતેસ)	To give judgement
છુટકારો	Soltura	(સોલ્તુર)	Release
જાપી	Penhora	(પેન્હોર)	Hold
જે. પી.	Juiz de paz	(જુડીસીયલ)	Justice of the peace
જામનીસ્ત	Bens moveis	(બેન્સ મોવેઇસ)	Movable estates
જામીન	Fiador	(ફિયાદોર)	Bail
જામીનગીરી	Fiança	(ફિયાંસ)	Bailing
જામીન } આપનાર }	Caucionante	(કાઉશિયોનાન્ત)	One of who baile
જુઆની	Depoimento	(દેપોઇમેન્ટ)	Deposition
વહોમવ ઝુકવુ	Prender	(પ્રેન્દેર)	To arrest
વહોમવ	Acusação	(આકુઝાસાંડ)	Charge
વલાકનામું	Escriptura de	(ઇસ્ક્રીપ્ચર દે)	Divorcement
	divcreio	(દિવ્રાસ્ટ્રુ)	
દાવો (ફિરિઆદી)	Demanda	(દેમાન્ડ)	Law suit
દાવો કરવો	Demandar	(દે માન્દાર)	To sue
દાવો કરનાર	Protentente	(પ્રોતેન્દેન્ત)	Claimant
દીવાની અદાલત	Tribunal de	(ત્રિબુનાલ દે)	Civil-Court
	justiça civil	(જુસ્ટીસ સિવિલ)	
દીવાળીઓ	Fallido	(ફાલિદ)	Failed
દાવો ગોપેલો	Perseguição	(પેસેગીઆંડ)	Prosecution
દંડ	Multa	(મુલ્ત)	Fine

ગુજરાતી	Copia	(કૌપિયા)	Copy
નજર કે	Preso a vista	(પ્રેસુ આવિસ્ત)	Under surveillance
નાદાર	Insolvente	(ઇસાલ્વેન્ત)	Insolvent
ન્યાય (શુદ્ધ)	Direito	(દિરેટુ)	Equity
ન્યાયાધિશ	Juiz	(જુડીસ)	Judge
પ્રવિચાર	Allegação	(આલેગાસાંડ)	Allegation
પ્રતિવાદી	Requerido, Réo	(રેકેરીદુ, રેડ)	Defendant
પુરાવા	Provas	(પ્રોવસ)	Evidence
પંચ	Jury	(જુરી)	Jury
પતાવટ	Composição	(કોપોઝીસાંડ)	Composition
ફી (કોર્ટની)	Emolumento	(એમોલુમેન્તુ)	Fee
દારાગતી	Escriptura de quitação	(ઇસ્ક્રીતુર દે કિતાસાંડ)	Writ of acqui- ttance
ફાઇનો	Liquidação	(લીકીદાસાંડ)	Liquidation
ફેસલો	Decisão	(દિસીઝાંડ)	Decision
ફાજલદારી } અદાલત }	Justiça criminal	(જુસ્ટિસ ક્રિમિનાલ)	Criminal court
ફાજલદારી અદાલત	Justiça militar	(જુસ્ટિસ મિલીટાર)	Military court
ખાફી (નામની)	Atrazos	(અત્રાઝુસ)	Arrears
ખદનક્ષી (લાયબલ)	Diffamação	(દિફામાસાંડ)	Defamation
ખરચુ પેખચુ	Alimentação	(આલિમેંતાસાંડ)	Alimony
ખનાઈ ફકમ	Proibição	(પ્રોઇબિસાંડ)	Injunction
મીલકત	Bens, Proprie- dade	(બેન્સ, પ્રોપ્રિયે- દાદે)	Estates
મુકદ્દમો	Processo, Ação	(પ્રોસેસુ, આંસાંડ)	Action
મુખ્યદારનામુ	Procuração	(પ્રોકુરાસાંડ)	Power of attorney

मुभत्तार	Procurador	(प्रोक्कुरादोर) Holder of the power of attorney
आदी-नोंषि (वहीवनी)	Inventario	(इवेंटास्त्रि) Inventory
राजनामु हेवुं वपत	Desister Escriptura,	(दिजिस्तीर्) To resign (इस्क्रिचुर, Writ
	Titulo, Documento	तीवुधु, दूकमेंवु)
ववादी	Arbitração	(आरिबित्रासांड) Arbitration
वाही	Autor	(आउतेर) Complainant
वसीअवनामुं	Testamento	(तैस्तामेंवु) Will
वसीअवनामुं	Testador	(तैस्वदोर्) Testator
इस्त्रारे		
वहीवद्वार	Administrador	(आड्मिनिस्त्रादोर्) Administrator
वहीव	Advogado	(आड्वागदु) Lawyer
वारसे	Herança	(हेरंसा) Heritage
वेआवुवत	Escriptura de venda	(इस्क्रिचुर द् वेंद) Deed of sale
सम-स	Citação	(सिदासांड) Summons
सर्टीफिकेट (आत्रीपत्र)	Certidão	(सेर्तिदांड) Certificate
सोमन	Juramento	(जुरामेंवु) Oath
सोमन वपुं	Ajuntamento	(आजुतामें-दांड) Affidavit
सर्नद	Diploma	(दिप्लोम) Diploma
सज	Castigo	(कस्तीगु) Punishment
सत्ता आपसी (अपुनरिचिउरु)	Autorizar	(आउतेरिजार्) To authorize

સાક્ષી (સાખ)	Testemunha	(તેસ્તિમુન્યા)	Witness
જુનાવજી	Julgamento	(જુડિશિયલ)	Trial
સુચના	Informação	(ઇન્ફર્માસાઉ)	Information
દફતો	Prestação	(પ્રેસ્તાસાઉ)	Payment on account
હાજર બાબીન	Fiança	(ફીઆન્સ)	A bail for
	aparencia	(આપારેસિયા)	appearance
ફરમાનું	Decreto	(ડેક્રેટ)	Decree

૯૬ સગાં અને સગપણ.

Os parentes e parntesco (ઉચ્ચ પારેન્તીશ્ઝ હ પારેન્તેસ્કુ)
Relatives and relations.

આપ	Avo' (paterna)	(આવો)	Father's mother
એરમાન મા	Madrasta	(માદ્રાસ્ટા)	Step-mother
" બાપ	Padrasto	(પાદ્રાસ્ટુ)	Step-father
કુંવારો	Solteiro	(સોલ્ટેઇર)	Bachelor
કુંવારી	Solteira	(સોલ્ટેઇરા)	Spinster
કાકો	Tio (paterno)	(તીયુ પાતર્નુ)	Uncle
કાકી	Tia	(તીયા)	Aunt
કુટુંબ	Familia	(ફામીલીયા)	Family
છોકરો	Rapaz	(રાપાઝ)	Boy
છોકરી	Rapariga	(રાપારીયા)	Girl
જાણી	Genro	(જનરો)	Son-in-law
જેઠું	Cunhado	(કુંહાદુ)	Brother-in-law

એકબી	Cunhada	(કુંયાદ)	Sister-in-law
દીકરો	Filho	(ફીલ્યુ)	Son
દીકરી	Filha	(ફીલ્મ)	Daughter
દત્તક લીધેલો દીકરો	Filho adoptivo	(ફીલ્યુ આદોલ્વીવ્યુ)	Adopted son
દાદી અથવા નાની	Avo' (materna)	(આવોં માતેર્ને)	Maternal grand mother
દીકરાની વધુ	Nora	(નૉર)	Daughter-in-law
ધણી	Marido	(મારીદુ)	Husband
ધણીઆણી	Esposa	(ઇસ્પોઝ)	Wife
ધાવ	Ama	(આમ)	Nurse
પૌત્ર	Neto	(નેટુ)	Grand-son
પૌત્રી	Neta	(નેટ)	Grand-daughter
પિતામહ	Avô	(આવો)	Grand-father
પુરુષ	Homem	(ઓમિં)	Man
સ્ત્રી	Mulher	(મુલ્હેર)	Woman
બાપ	Pae	(પાઇ)	Father
બેન	Irmã	(ઇર્મા)	Sister
બનેવી	Marido da irmã; cunhado	(મારીદુ ઇર્મા, કુંયાદ)	Sister's husband
ભાઈ	Irmão	(ઇર્માઉ)	Brother
ભત્રીજો, ભાણેજ	Sobrinho	(સોબ્રિયુ)	Nephew
ભત્રીજી, ભાણી	Sobrinha	(સોબ્રિય)	Niece
મા	Mão	(માઉ)	Mother
મા બાપ	Paes	(પાઇઝ)	Parents
માબો	Tio materno	(તીયુ માતેર્નુ)	Maternal uncle
માબી	Tia materna	(તીય માતેર્ને)	" aunt

લગ્ન	Casamento	(કાસમેન્ટુ)	Marriage
વર	Noivo	(નોઈવુ)	Bridegroom
વહુ	Noiva	(નોઈવ્વ)	Bride
વાલી	Tutor	(ટુટોર)	Guardian
વારસ	Herdeiro	(હેરેઈર)	Heir
વેવાઈ	Sogro de filho અથવા	{ સોઘુ દ્ દીઘુ	Son's father-in-law
	Sogro de filha	{ „ „ દીઘ્વ	Daughter's „
વેવઘુ	Sogra de filho અથવા	{ સોઘ્વ દ્ દીઘુ	Son's mother-in-law
	Sogra de filha	{ „ „ દીઘ્વ	Daughter's „
વિધુર	Viuvo	(વિવ્યૂવુ)	Widower
વિધવા	Viuva	(વિવ્યૂવ્વ)	Widow
સગાં	Parents	(પારેન્ટીસ)	Relatives
સાસુ	Sogra	(સોઘ્વ)	Mother-in-law
સસરા	Sogro	(સોઘુ)	Father-in-law

નોંધ—અંગ્રેજીમાં તેમજ પોર્તુગીઝમાં બીજાને, બાણેજ વધા મત્રીછ, બાણી એ બધાને માટે એકજ શબ્દ છે. આપણા બોલવામાં જેટલો ફરક છે તેટલો સાહેબ :લોકમાં નથી. જ્યારે તેઓને બહુ સમજાવીને બોલવું હોય ત્યારે (દીઘુ દ્ ધરમાંડ, દીઘુ દ્ ધમિઈ) કહે છે. તેમજ જેઠ, દેર, સાળો બનેલી, જેઠાણી, દેરાણી, સાળી નહુદ એ બધાને માટે એકમેકને બળતો એકજ શબ્દ તેઓ વાપરે છે. જ્યારે તેવા શબ્દને માટે સ્પષ્ટ ખુલાસો કરવાની જરૂર પડે ત્યારે મુસ્થેર દુ ધમિઈ દુ મરીદુ કહેકે ધરમાંડિદા મુસ્થેર કહે. આવી રીતે બધાં યુગ્યવચ્ચા શબ્દો માટે સમજવું.

દહ ધાતુ અને ખનીજ

Metaes e Mineraes (મેટાલ્સ ઇ મીનરાલ્સ)

Metals and Minerals

મારસપદાર્યુ	Marmore	(માર્મોરિ)	Marble
આગીક	Agata	(આગાદ)	Agate
કણક	Estanho	(ઇસ્ટાન્કુ)	Tin
કાંસુ	Bronze	(બ્રોન્ઝિ)	Bronze
કાચ	Vidro	(વીદુ)	Glass
કાકરો	Carvão	(કાર્વોં)	Coal
કોપર ચમક	German-silver	(જર્મન સીલ્વર્)	German-silver
ચાક	Gesso	(ગેસ્સુ)	Chalk
ચુનો	Cal	(કાલ્)	Limo
ચમક	Zinco	(ઝીંક)	Zinc
જાંબુડાં પત્તાં	Folhas de zinco	(ફોલ્પ્સ ઇ ઝીંક)	Zinc-sheets
ચાંચુ	Cobre	(કોપ્રિ)	Copper
ચાંચાવા પત્તાં	Folhas de cobre	(ફોલ્પ્સ ઇ કોપ્રિ)	Copper-sheets
ચાંચાના સળીઆ	Barros de cobre	(બાર્રુ ઇ ..)	Copper-bars
ધાતુનો કચરો	Lacoria	(લેકોરીય)	Dross
પથ્થર	Pedra	(પેદ્ર)	Stone
પારો	Mercurio	(મેર્ક્યુરિ)	Mercury
પ્રીત્તળ	Latão	(લેટોં)	Brass
પ્રીત્તળનાં પત્તાં	Folhas de latão	(ફોલ્પ્સ ઇ લેટોં)	Brass-sheets
પેલાદ	Aço	(આસુ)	Steel
માટી	Barro	(બાર્ર)	Clay
લોહ	Ferro	(ફેર્ર)	Iron

વરખ	Folhas de metal (ફોલ્હાસ ડે મેટાલ)	Metal-sheets
સીસું	Chumbo (ચમ્બુ)	Lead
સીમેન્ટ	Cimento (સિમેન્ટુ)	Cement
સોડા	Soda (સોડ)	Soda
સોલુ	Ouro (ઓરુ)	Gold
રૂપું	Prata (પ્રાતા)	Silver

હાથ જવાહિર Joias (જ્યોહાવિર) Jewels

ટોપાઝ	Topazio - (ટોપાઝિયુ)	Topaz
પાતુ (લીલમણી)	Esmeralda (ઇમરલ્ડા)	Emerald
મોતી	Perola (પેરોલા)	Pearl
માણેક	Rubim (રુબી કાર્બુક્યુલ)	Ruby,
	Carbunculo	Carbunculo
સાફી	Saphira (સાફીર)	Sapphire
હીરો	Diamante (હીમામાન્ડ)	Diamond
હીર સ્ટીક	Opala (ઓપાલ)	Opal

હાથ રંગ કોલર (કોલર) Colours

આકાશી	Azul (આઝુલ)	Blue
કાળો	Preto (પ્રેટ)	Black
„ લેરો	Escuro (ઇસ્કુરુ)	Dark

કીરમજી	Carmezim	(કર્મેઝી)	Crimson
રુલાબી	Rosado	(રોઝાદ)	Pink
ભાંધુડીએ	Rôxo	(રોશુ)	Purple
નારંગી	Laranjado	(લારંજાદ)	Orange
પીળા	Amarelo	(આમારેશુ)	Yellow
બદામી	Castanho	(કાસ્તાંયુ)	Brown
જૂરો (રાખોડીએ)	Cinzentó	(સિંઝેંતુ)	Grey
રાતો	Encarnado	(એંકર્નાદુ)	Red
લીલો	Verde	(વેદ)	Green
વાદળીએ	Violete	(વીયોલેતિ)	Violet
સફેદ	Branco	(બ્રાંકુ)	White
સીંદુરીએ	Escarlate	(ઈસ્કાલાંતિ)	Scarlet
હરણીએ	Pardo	(પાર્દુ)	Fawn

૧૦૦ રૂઠુએ

Estações (ઈસ્ટાસાઈઝ) Seasons,

વસંત રૂઠુ	A Primavera	(અ પ્રીમાવેર)	Spring
ગ્રિષ્મ રૂઠુ	O Verão	(ઉ વેરાંડ)	Summer
પાનખર રૂઠુ	O Outomno	(ઉ ઓતોંનુ)	Autumn
ઘોમાઝુ	O Monção	(ઉ મોસાંડ)	Monsoon
શીત્લાએ	O Inverno	(ઉ ઇવેર્ન)	Winter

આમાં હેમંત અને શિશિરને જુદાં નથી પાડ્યાં.

	૧૦૧	મળ	Tempo (તેમ્પુ)	Time.
પરોડીક	Crepusculo	(કેપ્રુસ્કુલુ)	Dusk	
સવાર	Manhã	(માં-ચા)	Morning	
અપોર	Tarde	(તાર્દિ)	Afternoon	
ખરા-અપોર	Meio dia	(મેઇયુ દીય)	Mid-day	
સાંજ	Vesperas	(વેસ્પેરસ)	Evening	
રાત્રી	Noite	(નોઇતિ)	Night	
મધ્યરાત્રી	Meia noite	(મેઇય નોઇતિ)	Mid-night	
સૂર્યોદય	Nascer do sol	(નાસ્સેર ડુ સોલ)	Sun-rise	
સૂર્યાસ્ત	Pôr do sol	(પોર્ ડુ સોલ)	Sunset	

	૧૦૨ દિશા Pontos (પોન્ટુસ)	Points
પૂર્વ	Leste, Oriente (લેસ્તિ, ઓરીએન્ટિ)	East
પશ્ચિમ	Poente, oeste (પોએન્ટિ, ઓએસ્તિ)	West
ઉત્તર	Norte (નોર્તિ)	North
દક્ષિણ	Sul (સુલ)	South
અગ્નિ	Sueste (સુએસ્તિ)	South-east
નૈરૂત્ય	Sudoeste (સુદોએસ્તિ)	South-west
વાયવ્ય	Noroeste (નોરોએસ્તિ)	North-west
ઉશાન	Nordeste (નોર્દેસ્તિ)	North east

૧૦૩ ખાણું Refreshment (રહેઠાણ) Refreshment.

ખાણું	Comer	(કમેર)	To eat
નાસ્તો કરવો	Almoçar	(આલ્મુસાર)	„ breakfast
નાસ્તો	Almoço	(આલ્મોસુ)	Breakfast
ભોજન	Jantar	(જાંતાર)	Dinner
* હુંગિ કરવો	Lanchar	(લાંચાર)	To lunch
ઉપહાર (હુંગિ)	Lanche	(લાંચ)	Lunch
ચા	Chá	(ચા)	Tea
વાણું (રાતનું ખાણું)	Ceja	(સેજા)	Supper

૧૦૪ સાત વાર Dias da Semana (દિવસ ૬ સંમના)

Days of a Week.

રવિવાર	Domingo	(દુર્મીંગુ)	Sunday
સોમવાર	Segunda feira	(સેગુન્દા ફેરા)	Monday
મંગલવાર	Terça feira	(તેર્સા ફેરા)	Tuesday
બુધવાર	Quarta feira	(ક્વાર્તા ફેરા)	Wednesday
ગુરુવાર	Quinta feira	(ક્વિંતા „)	Thursday
શુક્રવાર	Sexta feira	(સેસ્ટા „)	Friday
સનિવાર	Sabado	(સાબદુ)	Saturday

* હુંગિ કરવો અર્થાત્ સવારનું ભોજન અને સાંજના ભોજન વચ્ચેનું જમણું-ઉપહાર કરવો તે.

૧૦૫ બાર માસ. Meses do anno (મેઝિઝ દુ આનુ)

Months of a year.

જાનેવારી	Janeiro	(જાનેરો)	January
ફેબ્રુઆરી	Fevereiro	(ફેવેરો)	February
માર્ચ	Março	(માર્સ)	March
એપ્રિલ	Abril	(આબ્રિલ)	April
મે	Maió	(માઇ)	May
જુન	Junho	(જુન-યુ)	June
જુલાઇ	Julho	(જુલ્ય)	July
ઑગસ્ટ	Agosto	(આગોસ્ટ)	August
સેપ્ટેમ્બર	Setembro	(સેતેમ્બ્ર)	September
ઓક્ટોબર	Outubro	(ઓ તુબ્ર)	October
નવેમ્બર	Novembro	(નોવેમ્બ્ર)	November
ડીસેમ્બર	Dezembro	(દેઝેમ્બ્ર)	December

૧૦૬ (આલુ) ગુજરાતિ પોર્તુગેઝ શબ્દોની અલ્ફાબેટિકલ

Palavras Gujarati em Portuguez

alphabeticamente (પાલ્લાવર ગુજરાતિ શ્વ શબ્દોએટીકામેન્ટિ)

Words Gujarati into Portuguese alphabetically.

અજવાણું	Luz	(લઝ)	Light
અગ્નિ	Fogo	(ફોગુ)	Fire
અઠવાડીક	Semana	(સેમાન)	Week
અસ્તર	Foppo	(ફોપ્પ)	Lining
અણે	Navalha	(નાવલ્યા)	Razor

અરીસો	Espelho	(ઇસ્પેશુ)	Looking-glass
અક્ષર	Escripto	(ઇસ્ક્રીટુ)	Writing
અચારુ	Axar	(આચારુ)	Pickles
અડદ	Urída	(ઊરીદ)	Oreed
અજબોદ	Salsa	(સાલ્સ)	Passley
અખરોટ	Noz	(નોઝ)	Wall-nut
અનેનાસ	Ananaz	(આનાનાઝ)	Pine-apple
અતર	Essencia	(એસેસીય)	Scent
અલસી	Linhança	(લીન્-યાંસ)	Linseed
અલસીડું તેલ	Oleo de „	(ઓલિયુ ડે લીન્-યાંસ)	Linseed-oil
અરીયુ	Opio	(ઓપિયુ)	Opium
અરીઠા	Noz de sabão	(નોઝ ડે સાબોન)	Soap-nut
અગાસી	Terraço	(તેર્રાસુ)	Terrace

અ

આરસપહાણુ	Marmore	(મા'મેરી)	Marble
આજ	Hoje	(ઓજિય)	To-day
આવતી કાલે	Amanhã	(આમ-યાં)	To-morrow
અધિજો	Cego	(સેયુ)	Blind
આરામ	Descanço	(દીસ્કાંસુ)	Rest
આઇસ-ક્રીમ	Soryeto	(સોરેટુ)	Ice-cream
આરામ પુરણી	Cadeira de braços	(કાદેર ડે બ્રાસુઝ)	Arm-chair
આડકાડી	Piloto	(પિલોટુ)	Pilot
૧ આમબોટ	Vapor lancha	(વાપોર લાંસ)	Steamer

૧ એકે એમનું વાપોર બોટવાળી પથ્થુ રીખર સમજાય છે.

આ સાથે	Aqui junto	(અહીં જુડતું)	Herewith
આટો	Farinha	(ફરીન્હા)	Flour
ધઉનો આટો	Farinha do trigo	(દૂ ત્રીચુ)	
ચણુનો „	„ „	grão („ મઠિ)	
ચોખાનો „	„ „	arroz („ અરરૌઝ) .	
મકાઈનો „	„ „	milho („ મીધુ)	
આડુ	Gengibre	(જ્યેન્જિબિ)	Ginger
આડુનો મુરખ્ખો	Doce de „	(દોસિ દૂ „)	Ginger-jam
આંખણી	Tamarindo	(તામારિંદુ)	Tamarind
આણુ	Cereja	(સેરેજા)	Cherry
આમદાની	Rendimento	(રેન્દિમેન્ટુ)	Income, Revenue

ક

કર્મર	Deus	(દેઉસ)	God
કર્મરના વહેવાર	Pascoa	(પાસ્કોઆ)	Easter
કાઝી ચેર	Cadeira de regalo	(કાદેર દૂ રેગાલુ)	Easy-chair
ઠિડું	Ovo	(ઓવુ)	Egg
ઠિટ	Tijolo	(તીજોલુ)	Brick

ઙ

ઉદર	Rato	(રાટુ)	Mouse
ઙન	Lã	(લા)	Wool
ઉદાવળડું	Urgente	(ઉર્જેન્તિ)	Urgent
ઉધરાણી કરનાર	Cobrador	(કોબ્રાદોર)	Dun

ઞ

ઞેરંડીલ	Oleo de recino	(ઞોલિયુ દૂ રેસીયુ)	Castor-oil
---------	----------------	-------------------------	------------

એરંડી	Castor	(કાસ્તોર)	Castor
એલમી	Cardamomos	(કાર્ડામોમુસ)	Cardamoms
એળીએ	Aloe	(આલોઈ)	Aloe

આ એ

આટ	Vasante	(વાસાન્તિ)	Ebb
આરડો	Quarto	(ક્વાર્ટો)	Room
આશીસ	Escriptorio	(ઇસ્ક્રિતોરિયુ)	Office
આશીકું	Cabeceira	(કાબેસેઇરા)	Bed-head

અ

અંબર	Ambar	(અંબર)	Amber
અંછર	Figo	(ફીગુ)	Fig
અંમ ઉધાર	Emprestimo	(અંપ્રેસ્તિમુ)	Loan

ક

કલમ	Caneta	(કાનેટ)	Holder
કણ્ઘી	Arroz-quebrado	(અરોઝ કૅબ્રાદુ)	Broken-rice

(એઆની)

કસ્ટમ હાઉસ	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom house
કર્ણધાર	Piloto	(પીલોટ)	Pilot

સુકાની, આલ્ફાંદી

કપાશીઆ	Semente do algodão	(સેમેન્તિ દુ આલ્ગુદાંઠી)	Cotton-seed
--------	--------------------	----------------------------	-------------

કપુર	Camfora	(કામ્ફોર)	Camphor
------	---------	-------------	---------

કસ્તુરી	Almiscar	(આલ્મિસ્કરુ)	Musk
---------	----------	----------------	------

કપાટ	Armario	(આર્મારિયુ)	Cupboard
------	---------	---------------	----------

કડઢી	Cócher grande	(કોચેર ગ્રાંદી)	Ladle
------	---------------	-------------------	-------

કરબદાર	Devedor	(દેવેદોર)	Debtor
--------	---------	-------------	--------

કાચીકાચર	Valido	(વાલીફ)	Valid
કાજુ	Caju	(કાજુ)	Cashew-nut
કાગદી	Papeleiro	(પાપેલેઇર)	Paper-merchant
કાથો	Cato	(કાતુ)	Catechue
કાળાંમરી	Pimenta Preta	(પીમેંટ પ્રેટ)	Pepper
કાંડો (ખાવાનો)	Garfo	(ગાર્ફુ)	Fork
કાંસડી	Pente	(પેન્ટ)	Comb
કાપડ	Fazenda	(ફાઝેન્ડ)	Cloth
„ ધોએણું	Pano lavado	(પાનુ લાવડુ)	„ washed
કાચ	Vidro	(વીડુ)	Glass
કાગડો	Corvo	(કોર્વુ)	Crow
કબૂતર	Rola	(રોલ)	Dove
કાલે (અઠકાલ)	Hontem	(ઓન્ટે)	Yesterday
અઠકાલે સવારે	Hontem de manhã	(„ હ માન્યા)	Yesterday morning
„ સાંજે	„ à noite	(„ આ નોઇટ)	„ evening
કાન (અંદરનો ભાગ)	Ouvidos	(ઓવીડુઝ)	} Ears
„ (બહારનો ભાગ)	Orelhas	(ઓરેલ્ઝ)	
કળજી (હૃદય)	Coração	(કોરાસાંઉ)	Heart
કકડી	Pepino	(પેપિનુ)	Cucumber
કાફી	Cafe	(કાફે)	Coffee
કાગળ	Carta	(કાર્ટ)	Letter
કાંતર	Tezoura	(તેઝૌર)	Scissors
કાગળ (કિરો)	Papel	(પાપેલ)	Paper
કાગળનો પ્પા	Caderno	(કાદેતુ)	Quire
કાગળનો પ્પા	Folha do papel	(ફોલ્પ દ પાપેલ)	Sheet

કાગળ લખ-વાની ચોપડી	Caderno de escrever	(કાદેનું દ બચ્ચેવેર)	Writing book
કીટલી (ચાની)	Bulle	(બુલિલ)	Tea-pot
ચાહુદાની			
કીડી	Formiga	(ફોર્મિગ)	Ant
કીડો, કીટ	Bicho	(બીચુ)	Worm
કીનારો	Costa	(કોસ્ત)	Coast
કીટલી	Caldeirinha	(કાલ્દેઈરીન્ઝા)	Kettle
કુંવારો	Solteiro	(સોલ્તેઈર)	Bachelor
કુંબો	Bilha	(બીલ્થ)	Jug
કુંવો	Poço	(પોસુ)	Well
કુંવરો	Cão	(કાંક)	Dog
કુંવરી	Cadella	(કાદેલ્લા)	Bitch
કુંચી	Chave	(ચાવિ)	Key
કુરમસ	Arroz tisanado	(અરેરાઝ તિસનાડ)	Parchod rice
કેબીન (રેડી-મરનો) બારડો	Camara	(કામર)	Cabin
કેલીકો	Morim	(મુરિં)	Calico
કેક	Bolo	(બોલુ)	Cake
કેદખાતું	Cadeia	(કાદેય)	Prison
કેવડો	Atoo	(આતો)	Otto-plant
કેરી	Manga	(માંગ)	Mango
કળું	Banana	(બાનાન)	Plantain
કેરોસીન (તેલ)	Petroleo	(પેટ્રોલિઉ)	Carosine oil
કેસર	Assafrão fino	(આસાફ્રાઉ ફીનુ)	Saffron
કેરું કાપડ	Tecido crú	(તેસિડુ ક્રુ)	Row cloth
કે બીબો	Bocado	(બુકાડ)	Mouthful

કોબુ	Abobora	(આબોર)	Pumpkin
કોપરેલ	Oleo de coco	(બોલિયુ દે કોકુ)	Cocoanut-oil
કોર	Fita	(ફીટ)	Ribbon
કોલસો	Carvão	(કાર્વો)	Coal
કોચલ	Cucu	(કુકુ)	Cuckoo
કોચ	Sofá	(સોફા)	Couch
કોન્સલ	Consul	(કોન્સુલ)	Consul
કોકમ	Solã	(સોલા)	Mangosteen
કોચમળી	Coentro	(કોઅન્તુ)	Corriander
			leaves
કોબીજ	Couve	(કોબિ)	Cabbage
કલાર્ક	Caixeiro	(કાઇચેયર)	Clerk
કપ્તાન	Capitão	(કાપિતાં)	Captain
કંફેઇટર	Confeiteiro	(કોફેઇતૈર)	Confectioner
કંસારો	Caldereiro	(કાલ્દૈરેયર)	Brass-smith
કંટારો	Cinto	(સિન્તુ)	Waist-brand
કુંબાર	Oleiro	(બોલેયર)	Potter
કડીઓ	Obreiro	(બોબ્રેયર)	Mason

ખ

ખજુર	Támara	(તા'મર)	Date
ખડીખા	Tinteiro	(વિન્તેયર)	Ink-stand
ખચ્ચર	Mula	(મુલ)	Mule
ખજુ	Calleiro	(સેલેયર)	Barn

ખડ	Relva	(રેલ્વા)	Grass
ખરીદનાર	Comprador	(કોપ્રાદોર)	Buyer
ખમીસ	Camissa	(કામીઝ)	Shirt
ખસખસ	Semete de papoula	(સેમેતિ દે પાપોલા)	Opium-seed
ખાણું	Jantar	(જાંતાર)	Dinner
ખાંડ	Assucar	(આસુકર)	Sugar
ખાટશે	Leito, catre	(લેઇટુ, કાત્રિ)	Bedstead, cot
ખારવો	Marinheiro	(મારીયેઇર)	Seaman
ખાતું	Conta	(કોન્ટ)	Account
ખાતાવહી	Conta corrente	(કોન્ટ કુરરેન્ટ)	Account current
ખારેક	Tâmara seca	(તામર સેક)	Dry date
ખારો	Barrela	(બારરેલ)	Caustic soda
પડનો	Carbonato de soda	(કાર્બોનાતુ દે સોડ)	Carbonate of soda
ખાતું	Gaveta	(ગાવેટ)	Drawer
ખાનગી	Segredo	(સેગ્રેદુ)	Secret
ખાંકણી	Almofariz	(આલ્મોફરીઝ)	Mortar of metal
ખીલી	Prego	(પ્રેગુ)	Nail
પુરદીઓ	Cambista	(કાંબિસ્તા)	Money-changer
પુરશી	Cadeira	(કાદેર)	Chair
પુડી	Cabide	(કાબીદિ)	Staple
જેડુદ	Lavrador	(લાવ્રાદોર)	Farmer
ખંખા	Hombros	(આંખુશુ)	Shoulders

૨૧

ગજરો	Grinalda de flores	(ગ્રિનલ્ડ દ ફ્લોરિસ)	Nosegay
ગંજીરાક	Camisola	(કમિઝોલ)	Singlet
મધક	Enxofre	(એન્ફોફ્રિ)	Sulphur
મધકનો તેળા	Acido sulfurico	(આસિદ્ સુલ્ફુરિક)	Sulphuric acid H2So4
ગરોડી	Lagartixa	(લાગાર્તિસ)	Lizard
ગધેડો	Burro	(બુરર)	Donkey
ગ્લાસ	Copo	(કોપુ)	Cup
ગટર	Valeta	(વાલેત)	Drainage
ગરણ્ડી	Funil	(ફુનીલ)	Funnel
ગારુ	Carro	(કારર)	Cart
ગાડીવાળો	Carreteiro	(કારરેતેર)	Carter
ગાળકું	Buraco	(બુરાકુ)	Big hole
ગાજર	Cenoura	(સેનોર)	Carrot
ગાડીબાકું	Carreto	(કારરેટુ)	Cartage
(ધોડા) ગાડી- વાળો	Cocheiro	(કોચેર)	Coachman
ગાનાર	Cantor-a	(કાંતોર-ર)	Singer
ગામકું (વાળે)	Aldeia	(આલ્દેય)	Village
ગાય	Vacca	(વાક)	Cow
ગાંધી	Especieiro	(એસ્પેસિયેર)	Grocer
ગુંદર	Gomma	(ગોમ)	Gum
ઝેર	Almagre	(આલ્માગ્રિ)	Red ochro
ઝાળ	Jagra	(જાગ્ર)	Jaggry
ઝાધો	Touro	(તોર)	Bull

गोहकुं	Colchão	(कुल्लो)	Mattress
गुलाबतुं कुल्ल	Flor de rosa	(रुल्लोरुं रुं रुंल)	Rose

घ

घर	Casa	(कल)	House
घडुं	Trigo	(नीयु)	Wheat
घराल	Comprador	(काल्प्रालोरुं)	Buyer
घड़ीआल	Relógio	(रुंल्लोअल्लु)	Watch
घड़ीआली	Relojero	(रुं ल्लोअल्लोरुं)	Watch-maker
घाणी	Moinho	(मोल्लु)	Mill
घाणीवाले	Moleiro	(मोल्लोरुं)	Miller
घासलेट	Petroleo	(पेत्तोल्लु)	Carosine oil
घास	Relva	(रुल्लु)	Grass
घुडुं घास	Feno	(रुंल्लु)	Hay
घी	Manteiga	(मल्लेअ)	Butter
घुवल	Molcho	(मोल्लु)	Owl
घुस	Rato	(रल्लु)	Rat
घेडुं	Cordeiro	(कल्ले)	Lamb
घोडे	Cavallo	(कवल्लु)	Horse
घोडी	Egoa	(अल्लेअ)	Mare
घोडालाले	Tratador de cavállo	(त्रल्लालोरुं रुं कवल्लु)	One who treats the horse
घंटी	Moinho	(मोल्लु)	Grinding-mill

२५

चंद्रमा	Lua	(लुआ)	Moon
चकली	Pardal	(पार्दाँल)	Sparrow
चमचे।	Colher	(कुल्हेर)	Spoon
चमची	Colherão	(कुल्हेराँड)	Small-spoon
चप्पु	Canivete	(कानिवेंते)	Pen-knife
चष्मा	Grão	(ग्रॉ)	Gram
चक्षुभा	Oculo	(ओकुलु)	Spectacles
चंद्रोस	Resina	(रेजीन)	Resin
चकमे।	Cobertor	(कुबेर्तोर्)	Blanket
चा	Chá	(चा)	Tea
चाबी	Corredor	(कुरेर्दोर)	Corridor
चावी	Chave	(शावी)	Key
चारखी	Peneira	(पेनेर)	Colander, Sieve
चादर	Lençol	(लेंसॉल)	Covering
चाहदानी	शुभा. पा. १८०		
चायुक	Chicote	(शिक्कोते)	Whip
चिचारे।	Pintor	(पिन्तोर्)	Painter
चीट्टी	Cartinha	(कार्तिन्हा)	Note
चितो।	Pautern	(पाउतेर्न)	Leopard
चीनाच घास	Palha de china	(पाह्य द शिन)	Chinese grass
चीमडु	Melão	(मेलॉ)	Melon
चुबो	Fugão	(कुगाँड)	Stove
चुनो	Cal	(काल)	Lime
चुडो।	Braçal	(ब्रासाँल)	Bracelet
चोआर	Arroz	(आरोशु)	Rice
„ आशीआ	„ cozido	(„ कुडी)	Parched-rice

ଢେ. ଗା	Feijão	(ଝେରାଣି)	Beans
ଢୋର	Ladrão	(ଘାଝାଣି)	Thief
ଢୋମାନ	Patio	(ଘାତିଣି)	Court-yard
ଢୋରୀ	Furto	(ଝୁର୍)	Theft
ଢୋପଣୀ	Livro	(ଘାନ୍)	Book

୭

ଢ଼ଳୀ	Guarda-chuva	(ଘାଝ-ଘୁଘ)	Umbrella
	Sombreiro	(ଝୋଝେର)	
ଢ଼଼ଳୀ	Retrato	(ଝିଝାଝ)	Photograph
ଢ଼଼ଳୀ	Faca	(ଝାଝ)	Knife
ଢ଼଼ଘୁ	Jornal	(ଝଝିନାଝି)	News-paper
ଢ଼଼ଘୁ ଝଝର	Envoltorio de	(ଝଝିନାଝି ଝଝି)	News-paper
	jornaes	(ଝଝିନାଝି)	„ wrapper
ଢ଼଼ଘନାଝ	Typographo	(ଝିଝିଝାଝ)	Printer
ଢ଼଼ଝା	Soro de leite	(ଝୋଝ ଝଝେରାଝ)	Whay

୮

ଝଝଝଝିଝଝ	Anniversario	(ଝଝିଝିଝାଝି)	Birth-day
ଝଝଝଝ	Resposta	(ଝିଝିଝାଝ)	Reply
ଝଝଝଝ ଝାଝ	Resposta paga	(ଝିଝିଝାଝ ଝାଝ)	Reply-paid
ଝଝେରା ପିଝା			

જરૂરી (ધણું)	Urgente	(ઉર્જેન્ટ)	Urgent
જગાત આયાત	Direitos de	(દીરેઇટ્સ ડે)	Duty import
માલની importação		ઇમ્પોર્ટાસાંડો	
„ નીકાશ	Direitos de	(„ અસ્પોર્તા „)	export
માલની exportação		સાંડો	
જગાતવાળી	Sujeito a	(સુબેટુઅ)	Liabile to duty
ચીજ	direitos	(દિરેઇટ્સ)	
જગાતખાતું	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
જમે ક્રેડિટ	Credito e debito	(ક્રેડિટુ ઇ દેબિટુ)	Credit and debit
જમવાનો	Sala de jantar	(સાલ ડે	Dinning room
ખોરકો		જાંતાર)	
જમરૂખ	Pora	(પેર)	Guava
જરહાલુ	Abriço	(આબ્રિકુ)	A kind of dry fruit
જમણ	Noz moscada	(નોઝ મોસ્કાદ)	Nut-meg
જાવંત્રી	Maça	(માસ)	Mace
જામીનગીરી	Garantia	(ગારાંતિય)	Guarantee
જાંબુ	Jambão	(જાંબાંડો)	Rose apple
જીરું	Comim	(કુમિં)	Cumin
જીભ	Lingua	(લિંગ્વા)	Tongue
જીન	Sella	(સેલ્લા)	Saddle
જુ	Piolho	(પીઓલ્હુ)	Louse
જુવાર	Milho fino	(મીલ્હુ ફીનુ)	Jowari
જોશી	Astrologo	(આસ્ટ્રોલોગુ)	Astrologer
જોડા	Botas	(બોટા)	Boots

૪

ઝાડ	Arvore	(આર્વેરિ)	Tree
ઝાફુ	Vassoura	(વાસૈર)	Broom
ઝુમ્બર	Candelabro	(કાંદેલાબુ)	Chandelier
ઝેર	Veneno	(વેનૅનુ)	Poison

૬

ટપાલ ઓફીસ	Correio	(કુરેરેઽયુ)	Post-office
ટપાલ માસ્તર	Director do correio	(દીરેતોરુ દુ કુરેરેઽયુ)	Post-master
ટપાલવાળો	Carteiro	(કાર્તેઇર)	Postman
ટપાલતું બોક્ષ	Caixa postal C. P.	(કાઇસ પૉસ્ટાલ)	Postal-box
ટપાલની ટીકેટ	Estampilha	(ઇસ્ટાંપિલ્ય)	Postage stamp
ટપાલનો કાગળ	Carta de correio	(કાર્તે દ કુરેરેઽયુ)	Postal-letter
ટપાલની વધા- રાની રી	Porte em excesso	(પૉર્તે ઍ એક્સેસુ) * ઍ એક્સેસુ	Excess postage
ટિકેટ ઓફીસ	Bilheteria	(બિલ્હેતેરીય)	Ticket office
ટાંક	Frio	(ફ્રીયુ)	Cold
ટાઉન્-હોલ (ટુરન્ટુલ)	Sala da camara	(સાલ દ કમર)	Town-hall
ટાંચણી	Alfinete	(આલ્ફિનેતિ)	Pin
ટાંકું	Tanque	(તાંકિ)	Tank
ટુવાલ	Toalha	(ટુવાલ્ય)	Towel

ટોપી	Bonet	(બોને)	Cap
„ (કબી)	Chapeu	(ચાપેઉ)	Hat
ટાપણી	Cesto	(સેસ્તુ)	Basket
ટાણું	Manada	(માનાદ)	Herd
ટ્રેડમાર્ક	Marca registada	(માર્ક રેજિસ્ટ્રાદા)	Trade-mark
ટોમેટા	Tomate	(તોમાતિ)	Tomato
ટંકજીઆર	Sulfato de zinco	(સુલ્ફેટુ ડે ઝીન્ક)	Sulphate of zinc
ટંકજાળ	Casa de moeda	(કાસ દે મુએદા)	Mint

ફ્રી	Frio	(ફીયુ)	Cold
------	------	--------	------

કાસો	Casaco	(કાસાકો)	Coat
કાકો	Caca	(કાકા)	Wharf
	Ponte de	(પોન્ટે દે	Pier
	desembarque	દેસેમ્બાર્ક)	
કાકાફી	Direitos de	(દીરેઇટુસ દે	Wharfage
	caes	કાકાફી)	Screw-nut
પોરો	Porca	(પોર્ક)	
કેબોલી	Cebola	(સેબોલા)	Onion

८

ढाँडछुं	Tampa	(ताम्पा)	Cover
ढेर	Gado	(गाडु)	Cattle
ढेढीआ	Leito	(लेइटु)	Bedstead

१

दम	Canella	(कानेला)	Cinnamon
दमनु तेअ	Oleo de canella	(आलीयु ६ कानेला)	,, oil
दरबी-रन	Terbentina	(तेर्बेन्तीन)	Terpentine
दसवार	Espada	(एस्पाद)	Sword
दडमुअ	Pateca	(पातॆ)	Melon
दभाडु	Tabaco	(ताभाडु)	Tobacco
दडीआ	Almofada	(आल्मोडाद)	Cushion
दडी	Gergelim	(गेर्जेली)	Gingley
दाणुं	Fechadura	(फेचादुर)	Lock
तारीअ	Data	(दाद)	Daté
दार	Telegramma	(तॆँअमाअ)	Telegram
दार आदीस	Escriptorio do telegrapho	(एस्क्रितीरु ६ तॆँअम)	Telegraph-office
दारनुं क्षरअ	Forma para telegramma	(फार्मे पर तॆँअमाअ)	Telegraph-form
दार लअ	Mensageiro de telegrammas	(मिसाञ्जेरे ६ तॆँअमाअ)	Telegraph me- ssenger

પીપાં	Pimenta	(પિપ્પેન્ત)	Pepper
ત્રીજેરી	Cofre	(કોફ્રિ)	Treasury
તુલક	Coberta	(કોબર્ત)	Deck
તેલ	Oleo, azeite	(ઓલીયુ આઝેતિ)	Oil
„ મીઠું	„ de gergelim	(„ દે ગેર્જેલી)	Gingley oil.
તેજાબ	Acido	(આસિડુ)	Acid
તહેવાર	Dia feriado	(દીય ફેરિઆદુ)	Holiday
તોપ	Canhão	(કાંપાઉ)	Cannon
તુષા	Sede	(સેદિ)	Thirst

થ

થાપચુ	Capital	(કાપિટાલ)	Capital
થાળી	Travessa	(ત્રાવેસ્સા)	Dish

દ

દહી	Nata	(નાત)	Curd
દરીઆ	Mar	(માર)	Sea
દરજી	Alfaiate	(આલ્ફાયાતિ)	Tailor
દળનાર	Moleiro	(મોલેઇર)	Grinder
દસ્તાવેજ	Documento	(દોકુમેન્તુ)	Document
દાડમ	Romã	(રોંમી)	Pomegranate
દાણ	Uvas	(ઊન્વસ)	Grapes

દાણુ	Direitos da	(દિરૈતુદ્દ ૬	Customs duties
	Alfandega	આલ્ફાંદિગ)	
દાણુ માંડવી	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
દાણુ ચેારી	Contrabanda	(કોંત્રાબાંદ)	Deceit of duty
દાદર	Escada	(ઈસ્કાદ)	Stair-case
દાદી	Barba	(બાર્બ)	Beard
દાકતર	Doutor	(દૌતોર)	Doctor
દિવસ	Dia	(દીઅ)	Day
દીવાનખાનું	Sala	(સાલ)	Drawing room
દીવો	Candieiro	(કાંદિવૈર)	Lamp
દીવાસળી	Phosphoros	(ફોસ્ફરસ)	Matches
દીવાળી	Natal	(નાતાલ)	Christmas
(સાહેબેની)			
દીવાદાંડી	Pharol	(ફારોલ)	Light-house
દુધ	Leite	(લેઇત)	Milk
દુધપાક	Pudim de arroz	(પુદિં ૬ અરરોઝ)	Rice-pudding
દુધવાળો	Leiteiro	(લેઇતેઇર)	Milkman
દુખ	Dor	(દોર)	Pain
દુકાન	Loja	(લોજ)	Shop
દુકાનદાર	Logeiro	(લોજૈર)	Shop-keeper
દુધી	Abobora branca	(આબોબોર બ્રાંક)	White pumpkin
દેવળ	Igreja	(ઇગ્રિજ)	Church
દેડકો	Rã	(રર)	Frog
દેવાદાર	Devedor	(દેવેદોર)	Debtor
દોરા	Linha	(લીંથ)	Thread
દોરડું	Cabo	(કાબુ)	Rope
„ વહાણનું	Amarra	(આમારર)	Cable

ਖ

ਖਜ਼ੂ	Marido	(ਮਾਰੀਫ਼)	Husband
ਖਜ਼ੀਆਖ਼ੀ	Mulher	(ਮੁਲ੍ਹੇਰ)	Wife
ਖੜਕੇ	Cais	(ਕਾਇਜ਼)	Wharf
ਖਾਜ਼ਾ	Coentro	(ਕੁਐਂਤੁ)	Coriander seed
ਖਾਮਸ਼ੇ	Cobertor	(ਕੁਬੇਰੇਰ)	Blanket
ਖੋਲਖ਼ੁ	Lavadeira	(ਲਾਵਾਦੇਰੇ)	Laundress
ਖੋਲੀ	Mainato	(ਮਾਯਨਾਟੁ)	Washerman
ਖੋਟੀਡ	Pano	(ਪਾਨੁ)	Dhoti (<i>Dhotal</i>)
ਖੋਖ (ਖਾਜ਼ੀਨੇ)	Cascata	(ਕਾਸਕਾਟ)	Waterfall

ਨ

ਨਮੂਨੇ	Amostra	(ਆਮੋਸ਼੍ਟਰ)	Sample
ਨਵਸਾਰ	Nitrato de potasso	(ਨਿਤਾਟੁ ਫ਼ ਪੋਟਾਸ਼ੁ)	Potassium nitrate
ਨਖ਼ਈ	Annel de nariz	(ਆਨੇਲ ਫ਼ ਨਾਰੀਜ਼)	Nose-ring
ਨਰਕ	Inferno	(ਓਰੇਨੋ)	Hell
ਨਜ਼ੀਆਂ	Telhas	(ਟੇਲਖ਼)	Tiles
ਨਾਵਾਲ	Natal	(ਨਾਵਾਲ)	Christmas
ਨਾਕ	Nariz	(ਨਾਰੀਜ਼)	Nose
ਨਾਸ਼ਟੇ	Almoço	(ਆਲਮੋਸ਼ੁ)	Breakfast
ਨਾਜ਼ੀਅਰ	Coco	(ਕੋਕੁ)	Coco-nut
ਨਾਰੰਜੀ	Laranja	(ਲਾਰਾਂਜ਼)	Orange
ਨਿਆਪਾਖ਼ੀਫ਼	Juiz	(ਜ਼ੁਯੇਜ਼)	Judge

નાણું ધીરનાર	Emprestador	(એમ્પ્રેસ્તાદોર)	Money lender
નાનાની ઝોરડી	Lavadouro	(લાવાદોર)	: Lavatory
નામું	Conta	(કૉન્ટ)	Account
નામાના ચોપડા	Livros de contas	(લીવ્રસુ દુ કૉન્ટસ)	Account books
નાણ.બેસાડનાર	Ferrador	(ફેરરાદોર)	Farrier
નાનખટાઇ	Bolodoco	(બોલોદોસિ)	Biscuit
નિશાળ	Escola	(એસ્કોલ)	School
નિશાળનો માસ્તર	Mestre de escola	(મેસ્ત્રિ દુ એસ્કોલ)	School master
નિશાળીઓ	Estudante	(એસ્તુદાન્ત)	Student
નિમક	Sal	(સાલ)	Salt
નુકસાન	Prejuizo	(પ્રેજુઇઝુ)	Loss
નુકસાનીનો દાવો કરવો	Reclamar danos	(રેક્લામાર દાનુસ)	To claim damages
નોઠર	Criado	(ક્રિયાદ)	Servant
નોર	Frete	(ફ્રિત)	Freight
નોટપેપર	Papel formato	(પપેલુ ફોર્માટુ)	Note-paper

૫

પવન	Vento	(વેન્ટુ)	Wind
પક્ષી	Passaro	(પાસાર)	Bird
પથ્થર	Pedra	(પેદ્ર)	Stone
પરોડીઈ	Amanhecer	(આમા-મેસેર)	Dawn
પખવાડીઈ	Quinzena	(કિઝેન)	Fortnight

परजीवी	Envelope	(अँवॅलॉपि)	Envelope
पनीर	Queijo	(केज्यु)	Cheese
पवा	Avéla	(आवॅल)	Flattend rice
परसाण	Varanda	(वारँड)	Varandha
पगथीङ	Degrao	(डॅग्राव)	Step
पतावट	Composicão	(कॉम्पोजिसाँड)	Composition
पगरभां	Botas	(बॉटस)	Boots
पदंगीङ	Maripousa	(मारीपोस)	Moth
पार्सेल	Embrulho	(अँब्रुल्यु)	Parcel
पाणी	Agua	(आग्व)	Water
पातणु	Magro	(माग्रु)	Lean
पाकीट (पीरु)	Algibeira	(आल्जीबेयर)	Pocket
पाटलून	Calças	(काल्सस)	Trousers
पार्सेल पोस्ट	Correio de en- comendas	(कूर्रेसु द अकॅमेन्दास)	Parcel post
पान	Folha de betel	(फॉल्वा द् अँतॅल्लु)	Betel leaf
पायडी	Turbante	(तुर्बान्ति)	Turban
पावडो	Pá de ferro	(पा द् डेर्रु)	Shovel
पाइशाणा	Universidade	(उनिवर्सिदादि)	University
प्याला (चीगरा)	Chicra	(शीकर)	Cups
पूरी	Bolacha	(बॉलास)	Cake
पुंछ	Capital	(कॅपिटल)	Capital
पूल	Ponte	(पॉन्टि)	Bridge
पुनेम	A lua cheia	(अ लुअ चैय)	Full-moon
पोलीस	Polícia	(पोलीसीय)	Policeman
पोलीस ऑफीस	Repartição da	(रिपार्टि साँड)	Police office

પોલીસ	policia	દ પોલીસીય)	
પોસ્ટ માસ્ટર	Chefe do correio	(શિફિ દુ કુરેયુ)	Postmaster
પેપટ	Papagaio	(પાપાગાઇયુ)	Parrot
પેસાની બેલી	Bolsa	(બેસ્સ)	Purse
(ટપાલના) પેસા	Franquado	(ફાન્કિયાદ)	Postage paid
બરેલા			
(માલ) પહોંચતો	Porto de	(પોર્ટુ દ અંચેમ)	Port of delivery
કરવાનુ' બંદર	entrega		
પંચ	Jury	(જ્યુરિ)	Jury

ફ

ફટકડી	Alumado	(આલુમૅન)	Alum
ફરીઆદ	Queixa	(કિઝા)	Complaint
ફડ્યો કરનાર	Liquidador	(લિક્વિડેટોર)	Liquidator
ફેવરનુ' બીલ	Letra de favor	(લેત્ર દ ફાવોર)	Bill of accomodation
ફાનસ	Lampião	(લાંતેર્ન)	Lantern
	Lanterno	લાંપિયાંડિ	
ફીલ, ફેર	Renda	(રેન્દ)	Lace
ફુદીનો	Ortelão	(ઓર્તેલાંડિ)	Mint

બ

બગીચો	Jardim	(જર્ડમ)	Garden
બળદ	Boi	(બોઇ)	Ox
બકરો	Bode	(બાદિ)	He-goat
બકરી	Cabra	(કાબ્ર)	She „
બરફ	Gelo	(જેલો)	Ice
બટેટા	Batatas	(બાટાવટ)	Potatoes
બહેરો	Surdo	(સર્ડુ)	Deaf
બગધું	Grou	(ગ્રુ)	Crane
બદામ	Amendon	(આમૅન્દોમ)	Almonds
બરાખ	Barraca	(બારરાક)	Hut
બરછી	Boiaó	(બોઆઓ)	Jar
બચ્ચું (બાળક)	Criança	(ક્રિયાંસ)	Child
બતક	Pato	(પાટુ)	Duck
બપોર	Tarde	(તાદિ)	Afternoon
„ (બરા)	Meio dia	(મેઇયુ દાય)	Mid-day
બજારબાવ	Preço do mercado	(પ્રેસુ દુ મેર્કાદુ)	Market-price
બ્લોટીંગ પેપર	Mataborrão	(માટાયુરરાં)	Blotting-paper
બાકી	Balanço, saldo	(બાલાંસુ, સાલ્ડુ)	Balance
બારીસ્ટર	Bacharel	(બારારેલ)	Barrister
બારદાન	Tara	(તાર)	Covering
બાલદી	Balde	(બાલ્દિ)	Bucket
બાજરી	Muxeira	(મુઁવેર, મુએર)	Millet
બાણીઆ (ચોખા)	Arroz-cusido	(આરોઁસુ કુસીદ)	Farched-rice
બાલ	Cabello	(કાબેલુ)	Hair
બારી	Janella	(જાનૅલ)	Window

આરનું (નાનું)	Cancellia	(કાંસેલ)	Gate (small)
„ (મોટું)	Portao	(પોર્ટાઈ)	„ large
બિછાનું	Canua	(કામ)	Bed
બિછાનાનો બોરડો	Quarto de canua	(કવાર્ટુ દે કામ)	Bed-room
બીલ્ડી	Conhecimento	(કૃચેસિમેન્ટુ)	Bill of lading
બિલાડી	Gato-a	(ગાતુ-ગાન)	Cat
બુક-પોસ્ટ	Correio de impressoes	(કૃરેચુ દે ઇમ્પ્રેસુસ)	Book-post
બુકસેલર	Livreiro	(લીવ્રેર)	Book-seller
બુબો	Bomba	(બામ)	Bomb
બોર	Marã	(માસાં)	Bore
બોયું	Boia de Salvavidas	(બોયુ દે સાલ્વવીદાસ)	Life-buoy
બોન્ડનો માલ (વગર જનાવ captivas na બરેસો માલ)	Mercadorias alfandega	(મેર્કાદોરીયસ કાલીવ્વસ ન આલ્ફાંદિમ)	Bonded goods
બંદર (વહાણને હાંમર કરવાનું બાર)	Porto de abrigo	(પોર્ટુ દે આબ્રીગુ)	Harbour
બંદર	Porto	(પોર્ટુ)	Port
બેંક	Banco	(બાંકુ)	Bank

બરેલીઉ	Factura	(ફાક્ટર)	Invoice
બરેલી (જુવાળ)	Maré	(મારે)	Tide
બરવાડ	Pastor	(પાસ્તોર)	Shepherd

બહીઆરો	Padeiro	(પાદેઇર)	Baker
બમરો	Bespa	(બેસ્પ)	Wasp
બાડું	Renda	(રન્દ)	Rent
બાડુલ	Inquilino	(ઇન્કિલીનુ)	Tenant
બાવ	Preço, valor	(પ્રેસ્ચુ, વાલોરુ)	Price, value
બાગીદારી	Sociedade	(સોસિયેદાદે)	Partnership
બાગીદાર	Socio	(સોસિયુ)	Partner
બીડા	Quiabo	(કિયાબુ)	Lady finger
ભૂખ	Fome	(ફોમિ)	Hunger
બુખો	Farelo	(ફારેલુ)	Bran
બેસ	Bufalo	(બુફલુ)	Buffalo
બેખડ	Sotão	(સોટોઈ)	Cellar
બાઈ	Portador de palanquin	(પોર્ટાદોરુ દે પાલાંકી)	Palanquin bearer

મ

મધ	Mel	(મેલુ)	Honey
મધમાખ	Abelha	(આબેલ્ય)	Bee
મગ	Mugo-feijão	(મુગ-ફેઝાંઈ)	Moog beans
મકાઈ	Milho	(મીલ્યુ)	Maize
મમરા	Arroz tizado	(આરરો-ટીડાડુ)	Parched-rice
મરચાં	Pimenta	(પિમેન્ટ)	Chillies
મસુરની ઘણ	Lentilha	(લેન્ટિલ્ય)	Pulse
મસાલો	Tempeiro	(તેમ્પેરો)	Condiment
મલાઈ	Creme	(ક્રેમિ)	Cream

મહેલ	Palacio	(પાલસિયુ)	Palace
મકાન	Edificio	(એડિફીસીફ)	Building
મટોડી	Barro	(બારર)	Clay
મચ્છર	Mosquito	(મોસ્કીટુ)	Mosquito
મધરાત	Meia noite	(મેધય નોઈતિ)	Mid-night
મહિનો	Mez	(મેઝ)	Month
અથો „	Mez-findo	(મેઝ ફીન્ડ)	„ last
આવતો „ ’	„ - proximo	(મેઝ પ્રોક્ષિયુ)	„ next
મરી	Pimenta	(પિમંન્ત)	Pepper
મનીઆડર	Vale do correio	(વાલિ દુ કુરેયુ)	Money-order
માલ (હસ્તીમરનો)	Carga	(માર્ગ)	Cargo
માલ	Mercadoria	(મર્કાદોરીયા)	Goods
માળ	Andar	(આંદારુ)	Floor
માખણ	Manteiga	(માંતેગમ નાંકિ)	Butter
	não cosida	કુકીદ)	
માથું	Cabeça	(કાબેસ)	Head
મારુટી	Mercado	(મર્કાદુ)	Market
માસ્તર (બી)	Mestra	(મૅસ્ટ્રા)	Governess
માછડું	Peixe	(પેઈશિ)	Fish
માછી	Pescador	(પેઈશદોર)	Fisher-man
માંડરી	Alfandega	(આલ્ફાંદેગ)	Custom-house
માંડવી	Amandvim	(આમાંડવી)	Ground-nuts
મળા	Rosario	(રોઝાર્યુ)	Necklace
મીઠાઈ	Doce	(દોસિ)	Sweetmeat
મીસ્તર	Bens	(બેન્સ)	Estates
મીચુખતી	Vela	(વેલ)	Candle

મીણખતીની	Castical	(કાસ્તિકાણ)	Candlestick
સમેઠ (વામસર)			
મીઠું	Sal	(સાલ)	Salt
મુકરફમે	Acção	(આક્ષાંક)	Action
મલો	Rabano	(રાબાનુ)	Reddish
મુન્દીમ	Guarda-livros	(ગ્વાર્દા-લીવ્રસ)	Book-keeper
મુસાફરી	Viagem	(વિઆર્જિ)	Voyage
મુઝો	Mudo	(મુડુ)	Dumb
મુરધો	Gallo	(માસ્તુ)	Cock
મુસ્થી	Gallinha	(માસ્થીય)	Hen
મુસ્થીનું બચ્ચુ	Frango	(ફાંચુ)	Chicken
મુરખ્ખો	Dóce	(દોસિ)	Jam
મેથી	Alforva	(આલ્ફોર્વે)	Foeungreek seed
મોટર	Motor, Automobile	(મોતોર) આઉટોમોબીલિ)	Motor car
મેરી	Goteira	(ગોતેર)	Drainage
મેઠું (અઢેરો)	Cara	(કાર)	Face
„ (ખાવાનો ભાગ)	Bocca	(બેક્ક)	Mouth
મેઝન (હાથના)	Luvas	(લુવ્વસ)	Gloves
„ (પગના)	Meias	(મેઇઅફ)	Stockings
મેઝી	Sapateiro	(સાપાતેર)	Shoe-maker
મેઢોર	Sello, carimbo	(સેલ્લુ, કારીમ્બુ)	Seal
મેઢોર કરવાની	Lacre de	(લાક્રિ દે સેલ્લાર)	Sealing wax
લાખ	seller		

५

स्मृति	Lembrança	(लेम्ब्रान्स)	Remembrance
--------	-----------	---------------	-------------

२

रक्षापी	Prato	(प्रातु)	Plate
रसोदु	Cosinha	(कोसीय)	Kitchen
रसोदु	Cozinheiro	(कोसीयेर)	Cook
रसीद	Recibo	(रेसीपु)	Receipt
रजिस्टर्ड कर्तव्य	Registrar carta	(रेजीस्टार् कर्त)	Registered letter
राई	Mostarda	(मोस्टार्ड)	Mustard
रात्री	Noite	(नोइति)	Night
रुपु	Prata	(प्राव)	Silver
रुमाळ	Lenço	(लेन्स)	Handkerchief
रेल्वे	Caminho-de ferro	(कामो-यु द् ईर)	Railway
रेल्वे स्टेशन	Estação de c- de ferro	(इस्तासांउ द् का-द् ईर)	Railway station
रेसम	Seda	(सेद)	Silk
रेसमी कपड	Pano de seda	(पावु द् सेद)	Silken cloth
रेसमनो कीडा (डोरो)	Bicho de seda	(बीचु द् सेद)	Silk-worm
रेती	Areia	(आरेइय)	Sand
रेजमेस	Livro diario	(लीवु दीर्यारीड)	Diary

૬

લખવ	Titulo	(તીતુલ)	Deed	
લગન	Casamento	(કાઝમેન્તુ)	Marriage	
લવીંચ	Cravos	(ક્રાવુચ)	Cloves	
લસણ	Alho	(આલ્યુ)	Garlic	
લગામ (ધોડાની)	Redeas	(રેદિયસ)	Reins	
લખવાના કાગળ	Papel formato	(પર્પેશ ફોર્માતુ)	Note paper	
લખવાની સામગ્રી	Materiaes para escrever	(માતેરીયાઇસ્ પર ઇસ્ક્રેવેર)	Writing materials.	
લાકડું (જમારતી)	Madeira	(માદેર)	Timber	
લીલાંડિ	Arrematação	(આરરેમતાસાંડિ)	Auction	
લીંચુ	Limão	(લીમાંડિ)	Lemon	
લીમનેટ	Limonada	(લીમોનાદ)	Lemonade	
ધુધાર	Ferreiro	(ફેર્રેર)	Blacksmith	
ક્રેડિટર	Credor	(ક્રેડોર)	Creditor	
બેંખાન	Benjoim	(બેન્જોઇ)	Olibanum	
ફોટ	Farinha	(ફારીન્ખ)	Flour	
પઈનો ફોટ	Farinha de trigo	}	જુએ પાતુ ૧૭૩	
ચણાનો	” ”			grão
ચોખાનો,	” ”			arroz
લંગડો	Coxo	(કોચુ)	Lame	

૭

વરસાદ	Chuva	(ચુવ)	Rain
-------	-------	-------	------

વરસ	Anno	(આનુ)	Year
વલતર	Abatimento	(આબાતિમેન્ટુ)	Reduction
વજન	Peso	(પેસુ)	Weight
વખાર	Armazem Godão	} (અર્માઝે) (ગુદાંડ)	{ Warehouse
વટાણા	Ervilha	(એર્વીલ્યા)	Peas
વરીઆળી	Funcho	(ફુંચુ)	Fennel
વણકર	Tecelão	(તેસેલાંડ)	Weaver
વર	Lobo	(લોબુ)	Wolf
વઝેરો	Potro	(પોત્રુ)	Colt
વહેળીઈ, ઝરો	Ribeiro	(રીબેઈર)	Brook
વહાણુ	Navio	(નાવીયુ)	Ship
બાજ	Juro	(જ્યુર)	Interest
વાલસર	Castiçal	(કાસ્ટિસાલ)	Candlestick
વાવરો	Bandeira	(બાદૈર)	Flag
વાણુ	Ceia	(સેખ્ય)	Supper
વાપ	Tigre	(ટીગ્રિ)	Tiger
વાંકરો	Macaco	(માકાકુ)	Monkey
વાઝરુંકું	Bezerro	(બેઝેરર)	Calf
વાઈળું	Nuvem	(નુવિ)	Cloud
વીંટી	Anel	(આનેલ)	Ring
વીમે	Seguro	(સેગુર)	Insurance
વીમાની	Apolice de	(અપોલિસિ ડે	Insurance
પાલીસી	Seguro	સેગુર)	policy
વીલાયતી મીઠું	Salamargo	(સાલ્આમાર્ગુ)	Epsom salt
વેરા	Taxa	(તાક્ષ)	Tax

વેપાર (પચુરુજી)	Negocio a retalho	(નંઆસિદિ આ રેતાલ્હો)	Retail business
જથાબંધ	por atacado	(નંઆસિદિ પોર્ આતાકાદુ)	Wholesale business
વેપારી	Negociante	(નંઆસિપાંતિ)	Merchant
વેંમણ	Brinjela	(બ્રીન્જેલ)	Bringal
વેંચનાર	Vendedor	(વેન્દેદોર)	Salesman

શ

સમેદાન	Castiçal	(કાસ્તિસાલ)	Candlestick
ચમણી	Chamariz	(ચામારીઝ)	Kite
સહેર	Cidade	(સિદાદિ)	City
	Villa	વીલ્લ	Town
સાદી	Tinta	(તીન્ત)	Ink
સાખ	Testemunha	(તેસ્તિમુન્યા)	Witness
શિક્ષક	Mestre	(મેસ્ટ્રિ)	Master
શીશી	Garrafa	(ગારરાફ)	Bottle
શીશાપેન	Lapis	(લાપિસ)	Pencil
મેડ	Patrão	(પાત્રાઉ)	Master
મેડાણી	Patroa	(પાત્રોઆ)	Mistress
મેરડી	Cana de aasucar	(કાન દે આસુકર)	Suger-cane
મેર્પેટ	Tapete	(તાપેતિ)	Carpet
મેરી	Rua	(રુઆ)	Street
ચુદ્દાને (બેડા ઉપાડ)	Calçadeira	(કાલ્સાદેઈર)	Shoe horn

સ

સરનામું	Endereço	(એન્દ્રેરેસુ)	Address
સહી	Assignatura	(આસિનાતુર)	Signature
સદ્ગૃહસ્થ	Cavalheiro	(કાવ્વાલ્હેર)	Gentleman
સરેસ	Colla	(કોલા)	Glue
સગાં	Relativos	(રેલાતીવુસ)	Relatives
સતમી	Conhecimento	(કોન્હેસિમેન્ટુ)	Bill of lading
સવાર	Manhã	(માન્-યા)	Morning
સર્પ	Serpente	(સેર્પેન્ટ)	Serpent
સ્વર્ગ	Ceo	(સેડ)	Heaven
સર્જન	Cirurgião	(સિરકેઝાંડ)	Surgeon
સરસામાન (સુસાધરીના)	Bagagem	(બગામ)	Luggage
રેશન માસ્ટર	Chefe da estação	(શેફિ દ સ્ટેશાસાંડ)	Station master
સદરજાંદ	Monango	(મોરાંચુ)	Sweet yam
સરસી	Semente de colza	(સેમેન્ટિ દ કોલ્ઝા)	Rape seed
સંકસ	Retrete	(રેતેટિ)	Privy
સાજખાર	Barilha	(બરીલ્યા)	Natron
સાગુ ચોખા	Sagu	(સાગુ)	Sago
સાકર	Assucar cande	(આસુકર કાંદિ)	Sugar-candy
સાડી	Pano de seda	(પાનુ દ સેદ)	Saree
સાબુ	Sabão	(સાપાંડ)	Soap
સાબુની ગોલી	Saboneta	(સાબોનૅટ)	Soap
સાગ	Teca	(તેક)	Teak-wood
સાવરણી	Vassoura	(વાસ્સૌર)	Broom

साहडी	Esteira	(हस्तेर)	Mat
सांग	Noitinha	(नाईतीय)	Evening
सांकणी	Cadea	(कादेय)	Chain
सिंह	Leão	(लेयांड)	Lion
सिंधव	Salgemma	(साल्जमेन)	Rock salt
सिमेन्ट	Cimento	(सिमेन्ट)	Cement
सीगार	Charuto, Cigarro	{ (शारुट) (सीगारर)	Cigar
सीढ़ी	Degraos da escada	(देग्रावुय द' एस्कादा)	Stairs
सोपास सौल्डर	Soldado	(सोल्दादु)	Soldier
सुपड	Sandalo	(सांदलु)	Sandel
सुकान	Leme	(लेमि)	Helm
सुधार	Carpinteira	(कार्पिंतेर)	Carpenter
सुदी	Quebranozes	(कैब्रनॉज़ीशु)	Nut-crackers
सुप	Sopa	(सोप)	Soup
सुवरांड	Algodão	(आल्गुदांड)	The cotton
सुवर	Linha	(लीन्या)	Cotton thread
„ रंजेलु	„ pintada	(„ पीन्तादा)	Cotton thread coloured
„ कसुंभी	„ vermelha	(„ वेर्मेस्य)	Cotton thread pink
„ पीथु	„ amarelada	(„ आमारैलादा)	Cotton thread yellow
सुपडी	Doce	(दोसि)	Sweet-meat
सुरोभार	Nitro	(नीतु)	Nitre
सुरभे	Antimonio	(अंतिमोनो)	Antimony
सुं	Gengibre secco	(गेंगेब्रीसेकु)	Dry ginger

सुरज	Sol	(सोल)	Sun
सूर्योदय	Nascer do sol	(नास्चेर् दु सोल)	Sun rise
सूर्यास्त	Por do sol	(पोर् " ")	Sun-set
सेव	Macarão	(माकाराँ)	Virmicalli
सेतुर	Amora	(आमोर)	Silk-plant
सेनु	Ouro	(ओर)	Gold
सेनामुष्पी	Sene	(सेनि)	Senna
सेभस	Arsenico	(आसेनिक)	Arsenic
सेपारी	Areca	(आरेक)	Betel-nut
सेनी	Ourive	(ओरीवि)	Goldsmith
सेध	Agulha	(अगुल्य)	Needle
सेमा	Alfinetes	(आस्फिनैवीस)	Pins
सोडावॉटर	Agua de soda	(आउव इ सोड)	Soda-water

हलहल	Açafrão	(आसाफ्राँ)	Turmeric
हमोडे	Martelo	(मार्टेल)	Hammer
हमेसु	Remo	(रेम)	Oar
हवा	Ar	(आर्)	Air
हलम	Barbeiro	(बार्बेइर)	Barber
हस्तो	Prestação	(प्रेस्तासाँ)	Instalment
हस्तच्छ	Arrematação	(आररेमतासाँ)	Auction
हाथ	Mão	(माँ)	Hand

„કોણીશુધીનો	Braço	(બ્રાસ)	Arm
હાથી	Elephante	(એલેફાંતિ)	Elephant
હાથીદાંત	Marfim	(માર્ફિ)	Ivory
ગાંડી	Globo	(ગ્લોબુ)	Globe
હીરા	Diamante	(દીયામાન્તિ)	Diamond
હિસાબ ચોખ્ખો કરવો	Saldar uma conta	(સાલ્દાર્ ઊમ કૉન્ટા)	To settle an account
હિસાબ બંધ કરવો	Fechar „ „	(ફેચાર્ ઊમ કૉન્ટા)	„ Close an account
હાંચ	Asso	(આસસુ)	Asafoetida
હુંડી	Letra á vista	(લેત્ર આવીસ્ત)	Bill at sight
(તુરંત મુદતની)			
„ ત્રણમાસની „	„ a tres mezes	(„ત્રેસ્ મેઝીસ્) „	at 3 months date
„ લખનાર	Sacador	(સાકાદોર્)	Drawer of a bill
„ સ્વીકારનાર	Acceitor	(આસેપ્તોર્)	Drawee
„ દેખાડુ ચડાવ	Letra pagavel	(લેત્ર પાગાવેલ)	Bill payable
„ બરવી	á vista	આવીસ્ત)	at sight
હોલ્ડર	Caneta	(કાનૅટ)	Holder

૧૦૭ આમળા આવી ગયલા પોરદુગીઝ ગુજરાતિ શબ્દો

Palavras Portuguez em Gujarati

(પાલાવર્ઝ ઈ ગુજરાતિ).

Words, Portuguese into Gujarati

જે શબ્દો પાઠને મથાળે આવેલા છે તે તથા વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યયના કોઠામાં આવેલા છે તે ફરીથી આપવા ઉચિત ધાર્યા નથી. વાંચ્યોમાં આવેલા શબ્દો ખાસ કરીને આપ્યા છે.

A

Agua	(આગુઅ)	પાણી	Water
Agora	(અગોરા)	હમણું	Now
Ajuda	(આજુડા)	મદદ	Help
Aldeia	(આલ્દીઆ)	ગામડું	Village
Algibeira	(આલ્ગિબેર)	પોચું	Pocket
Alguem	(આલ્ગે)	કોણ	Somebody
Alguns	(આલ્ગુસ)	”	Some
Alli	(અલી)	ત્યાં	There
Alegria	(આલેગ્રીય)	આનંદ	Pleasure
Ambos	(ઑંબુઝ)	બંને	Both
Amigo	(આમીગુ)	દોસ્તદાર	Friend
Amanhã	(આમાન્હા)	આવતી કાલે	To-morrow
Animal	(અનિમાલ)	પ્રાણી, જીવ	Animal

Apertar	(આપેર્તરિ)	મજબુત કરે	To tighten
Apressar	(આપ્રેઝારુ)	ઉતાવળ કરવી	To-hurry
Aqui	(અહીં)	અહીં	Here
Aquillo	(એકીલ્લુ)	તે	That
Aquella	(અકેલ્લ)	"	"
Ate'	(આતે)	જ્યાંસુધી	Until
Atalho	(આતાલ્યુ)	કુકે રસ્તો	Cross-way
Atravessar	(આત્રાવેસ્સારુ)	આકું જવું	To run through
Aturados	(આતુરાડુશુ)	સખત	Hard

B

Banhar	(બાંખારુ)	નહાવું	To bathe
Barbear	(બાર્બેઆરુ)	દળમદ કરવી	" Shave
Bom, Boa	(બો, બોઅ)	સારું	Good
Bondade	(બોંદાદે)	મહેરબાની	Goodness
Brincar	(બ્રિંકારુ)	રમવું	To play
Brincadeira	(બ્રિંકાદેઇર)	મરકેરી	Joke

C

Caça	(કાસા)	જોખી મારવી	To shoot
Casa	(કાઝ)	ઘર	House
Can	(કાન)	વાંસ	Bamboo

Cafeteira (କାଫିତେର)	କାଫି-ନୀ କିଟଣୀ	Coffee pot
Calar (କାଲାର)	ସ୍ତବ୍ଧ ରହିବୁ	To be silent
Caminho (କାମିନ୍ୟୁ)	ମାର୍ଗ	Way
Capacidade (କାପାସିତାତି)	ଦୃଷ୍ଟିଆରୀ	Cleanness
Capaz (କାପାଜ)	ଶକ୍ତିବାନ	Able
Cavallo (କାବ୍ବାଲୁ)	ଘୋଡ଼ା	Horse
Cavalharica (କାବ୍ବାଲ୍ୟାରିକା)	ଘୋ. ଲା. ଘରେ-ନା	Stable
Calçador (କା କାଡ଼ୋର)	ଜାଡ଼ା ଡିପାଡ଼	Shoe horn
Cha (ଚା)	ଚା	Tea
Chapeu-de chuva	ଝରି	Umbrella
Cima (ସିମା)	ଉପର	Up
Cidade (ସିଡାଡି)	ଆମ	Town
Cilha (ସିଲ୍ୟା)	ଘ. ଗ.	Girth
Comboi (କମ୍ବୋୟ)	ରେଳଗାଡ଼ି	Train
Comida (କମିଡି)	ଆମ୍ବୁ	Dinner
Constipação (କଂସ୍ତିପାସାଓ)	ଶ୍ଵେଧମ	Cold
Contente (କାନ୍ତେନ୍ତି)	ପ୍ରସନ୍ନ	Pleased
Convidar (କାନ୍ବିଡାର)	ନୋଦର ଆମ୍ବୁ	To invite
Correio (କର୍ରୈୟୁ)	ଅପାଣ	Post
Cousa (କୋଜ)	କିଛି	Thing
	କିଛି	Something
Cujo (କୁଜୁ)	କିନ୍ତୁ	Whose

D

Demorar	(દેમોરાડુ)	ખોટી થવું	To detain
Descance	(દેસ્કાંસિ)	શાંતિ	Stillness
Desejos	(દેઝેઝુઝુ)	પ્રત્યક્ષાઓ	Wishes
Devagar	(દેવગાર)	હળવેથી	Slowly:
Dia	(દીયા)	દિવસ	Day
Difficil	(દીફીસિલ)	અઘરું	Difficult
Dizer	(દીઝેરુ)	કહેવું	To tell
Docer	(દોસિ)	નાસ્તો	Breakfast
Doente	(દુએન્ટિ)	ખીમાર	Sick
Duvida	(દુવિદા)	શંકા	Doubt

E

Em breve	(એ બ્રેવિ)	કુંકમાંજ	Shortly
Embora	(એમ્બોરા)	દૂર (થા)	Away
Encontrar	(એંકોત્રાર)	મળવું: જડવું	To find
Endereço	(એન્દ્રેસુ)	છીરનાખું	Address
Engane	(એંગાનિ)	ભૂલ	Mistake
Enganar	(એંગાનાર)	ભૂલ કરવી	To mistake
Ensinar	(એસિનારુ)	શીખવવું	„ teach
Enviar	(એંવીયારુ)	મેલકલવું	„ send
Envelope	(એંવેલોપિ)	ઢવર	Envelope
Entende	(એતેદિ)	સાંભળવું	To listen
Escola	(એસ્કોલ)	નિશાળ	School
Escolhar	(એસ્કોલ્યારુ)	પસંદ કરવું	To select

Escuro	(ઇસ્કૂર)	અંધાર	Darkness
Escutar	(ઇસ્કુતાર)	સંભળવું	To hear
Estudo	(ઇસ્તુડુ)	અભ્યાસ	Study
Estremosa	(ઇસ્ત્રેમોઝ)	વહાલી	Dear
Exame	(એક્ઝામે)	પરીક્ષા	Examination
Exemplo	(એક્ઝેમ્પલુ)	ઉદાહરણ	Example
Existir	(એક્ઝિસ્ટીર)	હેવાત હોવું	To exist

F

Faca	(ફાક)	હરી	Knife
Facil	(ફા'સિલ)	સહેલું	Easy
Favor	(ફાવોર)	મહેરબાની	Favour
Feliz	(ફેલીઝ)	સુખી	Happy
Fresca	(ફ્રેસ્ક)	સ્વચ્છ	Clean

G

Geral	(જેરેરાલ)	સાધારણ	General
Gerente	(જેરેરેન્દ)	મેનેજર	Manager
Giro	(ગીરો)	ફેરો	Turn
Gostar	(ગોસ્ટાર)	મનવું	To like

Guarda	(ગાર્દ)	ચેપીઆવ	Watch-man
Guarda-chuva	(ગાર્દ-ચુવ)	છત્રી	Umbrella
Guia	(ગિય)	પરવાનો, રસ્તો	Permit

H

Hoje em dia	(આજિઝ એ દીય) હમણી	Now-a-days
-------------	-------------------	------------

I

Instrução	(ઇન્સુસાંઈ)	ઝેળવણી	Learning
Isto	(ઇસ્તુ)	આ	This
Isso	(ઇસ્સુ)	તે	That

J

Junto	(જમુન્નુ)	સાથે	Together
-------	-----------	------	----------

L

Larga	(લાર્જ)	પહોળું	Broad
Leiteira	(લેઇતીયર)	દુધનું વાસણ	Milk-jug
Limpar	(લીમ્પાર)	સાફ કરવું	To clean
Livre	(લીવિ)	હ્રયા	Free
Livro	(લીવ્ર)	પુસ્તક	Book

M

Mao, má	(માડ, મા)	ખરાબ	Bad
Maior	(માયોર્)	વધારે મોટું	Bigger
Manhã	(માન્હા)	સવાર	Morning
Marido	(મરીદુ)	ધણી	Husband
Manteiga	(મંતેઈગ)	માખણ, ઘી	Butter
Melhor	(મિશ્વોર્)	વધારે સારું	Better
Menor	(મેનોર્)	વધારે નાનું	Smaller
Mesmo	(મેઝ્મુ)	તેજ	Same
Moço	(મોસુ)	ચાકર	Servant
Motivo	(મોતીવુ)	કારણ	Reason

O

Ora	(ઓરા)	હીઠ, સારું	Well
Ovo	(ઓવુ)	ઈંડું	Egg

P

P. D. (Paz descance)	(પાઝ દિસ્કાંસિ)	શાંતિ આપે	Rest (Soul)
Pague	(પાગિ)	આપવું	To-pay
Passadiço	(પાસાદીસુ)	રસ્તો	Passage
Pára	(પાર)	ઠોભો રહે	Stop

Para	(પર)	માટે	For
Patife	(પાતીફિ)	હુસ્તો	Scoundrel
Passagem	(પાસમાજ)	સ્તો	Passage
Peor	(પિવોર)	વધારે ખરાબ	Worse
Pedra	(પેદ્રા)	પથ્થર	Stone
Pessoa	(પેસોઆ)	માણસ	Man
Pertence	(પેર્તેસિ)	કબજો	Belonging
Perdão	(પેદાઉ)	માફી	Pardon
Pequeno	(પિકેટુ)	નાનું	Small
Philosophia	(ફીલોસોફીયા)	ફિલસુફી	Philosophy
Porta	(પોર્તા)	દરવાજો	Door
Possivel	(પોસિવેલ)	જની શકે તેવું	Possible
Praxa	(પ્રાક્ષ)	સીપાહીઓનો ટોળું	Group of soldiers
Primos	(પ્રીમુઝ)	ભત્રીજાઓ	Cousins
Principal	(પ્રિન્સિપાલ)	મુખ્ય	Chief
Proximo	(પ્રોક્સીમુ)	પાસેનું	Next

Q

Quartó	(કવાર્ટુ)	ઘોરડો	Room
Quieto	(કીવેટુ)	ચુપ રહે	Quiet

R

Rapaz	(રપાઝ)	બાલકો	Boy
Regrinho	(રેગ્રીપ)	લીટી	Line
Rheumatismo	(રેઉમાટીઝમ)	સખીવા	Rheumatism
Rua	(રુઆ)	ઝેરી	Street

S

Saliente	(સાલિએન્ટિ)	સૂચ્ય બહાર પડું	Salient
Saudades	(સાઉદાદિઝ)	ઉદેશ	Regards
Seguro	(સીયુર)	સહીસલામત	Safe
Semana	(સેમાન)	અઠવાડીક	Week
Sexo	(સેક્સુ)	જાત	Sex
Sexto	(સેસ્ટુ)	છઠું	Sixth
Sinto	(સિન્ટુ)	દીલગીર હોવું	To be sorry
Soceguar	(સોસેગાર્)	સાંત થવું	To be still
Subsistir	(સુસિસ્તિર્)	નિર્વાહ કરવો	To subsist
Superioridade	(સુપેરીઓરીદાદિ)	બ્રહ્મતા	Superiority

T

Tarde	(તાઈ)	સાંજ	Evening
Theologia	(તેઓલોજીય)	ઐશ્વર્યજ્ઞાન	Knowledge of God
Todo	(તોડુ) નરન્બતિ	} Adj. સમગ્ર	All
Toda	(તોડ) નારી.		
Tudo	(ટુડ)	Pron. " " "	
Trabalho	ત્રાબાલ્યુ	કામ	Work

V

Vapor	(વાપોર્)	આમળોટ	Steamer
Verdadeira	(વેર્દાદેર)	ખરેખર	Real
Virtude	(વિર્ટુદિ)	સદગુણ	Virtue
Voz	(વોઝ)	ખબર	Report

Tudo (ટુડ) એ સર્વનામ છે અને Todo એ વિશેષણ છે. તેડુ નરન્બતિ Todo અને નારીન્બતિ Toda થાય છે.

Z

Zelo

(૩૬)

ઉત્કૃષ્ટ

Zeal

૧૦૮ પોર્તુગીઝ ભાષામાં રીરનામા કેમ કરાય છે તેના નમુના અત્રે આપેલા છે.

Illmo. Sn^r.

João A. B. Manoel

Madura

અર્થવા

Exmo. Sn^r.

Ferreira do Auglo

Etc, etc.

Lisboa

મીચેને માટે

Exma. Sn^{ra}.

S. Isabel de Freitas

Etc etc

Moçambique

અપારે સાર્થકતાથી આખરણ પત્રિકા કે ચિઠ્ઠી લખવી હોય ત્યારે જેમ અંગ્રેજીમાં Mr. કરીને લખીએ એમ તેમ કેરોબેલું લેખ લખવાનો પોર્તુગીઝ ભાષામાં ચાલ નથી. ફક્ત નામ લખાય જેમકે João de Manoel

સદરજુ પુસ્તકનાં જેઓ અમારીથી જાણક થયા છે
તેઓના મુખારક નામોની યાદી.

પ્રવ	નામ	ડેકાથ્
૨૫	શ્રી. માધવજી જ્ઞાનામી કું.	ડેકાથોઆબે
૨૫	મેસસ મનજી માંડવની કું.	હમ્પાન
૧૦	„ માવાભાઈ હાજી હમ્પાલીમની કું.	„
૧૦	„ લવચંદ દુલભ એન્ડ હરિભાઈ	„
૫	રા. હરખચંદ જ્ઞેહ	„
૧૦	„ ભગવાનજી પ્રામજીની કું.	હીંડી
૧૦	ગાંધી રાહચંદ પ્રેમચંદ	મોજામખીક
૫	કદોઈ ગોપાળજી ગોવિંદજી	„
૫	રા. લવચંદ વારાચંદ	માપુટ
૧૦	હા. હરમણી માણેકચંદની કું.	મણુડ
૧૫	રા. હીરાચંદ રામચંદ	„
૫	„ હેમચંદ લવચંદ	ચંચાઇ
૩	દરજી લવચંદ રામચંદ	વીધુ
૧૦	શ્રી. તુલસીદાસ માધવજી	દીવ
૨	„ જમનાદાસ ગોવતમચંદ	„
૪	„ નાગરદાસ વળેચંદ	„
૨	ગાંધી સચંદ જુગલદાસ	„
૧૦	શ્રી. પરસુદાસ વીરચંદ	„
૧૦	„ ભગવાનદાસ લખમીચંદ	„
૧૦	„ પાનાચંદ માણેકચંદ	સોમલા „
૫	„ લવચંદ જ્ઞેહ	દીવ
	શ્રી. શ્રી નરોત્તમદાસ મોરારજી	„

૨	દરજી રાધવ્યંદ બેરાજ	૨૭
૧	શા. મયુરાંદાસ સવચંદ	૨૭
૧	„ બોવાનીદાસ વલ્લભદાસ હા. દામોદરદાસ	૨૭
૧	શા. પુખચંદ ગુલાબચંદ	૨૭
૧	„ અમરચંદ જ્યોતુમચંદ	૨૭
૧	રા. સવચંદ પ્રાગજી	૨૭
૧	„ રામચંદ દુલભ	૨૭
૨	રોહ પ્રેમચંદ જુમલદાસ	૨૭
૨	રા. મગનલાલ રાધચંદ	૨૭
૨	મેસરૈ કૅશવજી હીરાચંદ કું.	૨૭
૧	રા. શીવલાલ હીમવંસજી	૨૭
૧	સત્ય શોધક સખા.	
	હા. રોહ પરમસી હિતમચંદ	૨૭
૧	વાંઝા હેમચંદ સામજી	૨૭
૧	શા. વલ્લભદાસ જમનાદાસ	૨૭
૧	„ માણેકચંદ રામચંદ	૨૭
૧	વાંઝા સવચંદ હરખચંદ નરસી	૨૭
૧	„ રામચંદ ત્રીકમજી	૨૭
૧	માલી હીરાચંદ મોરાર	૨૭
૧૫	રોહ જમવાનદાસ હરીદાસ કું.	સુખાઈ
૫	„ દામોદર બાબુદંજી	૨૭
૫	„ વીસનજી સોમજી બાબુલ	૨૭
૩	„ કરસનદાસ રસુછોડદાસ	૨૭
૨	„ બી. કમ્પાણી કું. (બરીવાલા)	૨૭
૧	બાસ રેવાજંકર મયારામ	૨૭
૧	શા. ખીમચંદ હરખચંદ	૨૭

૧	„ કરસનદાસ પ્રેમુદાસ	„
૧	„ વરજીવનદાસ વારાચંદ	„
૫	„ નરસીદાસ વલ્લભદાસ	શૈલીસા
૨	બેચી કાલીદાસ લીલાધર	પોરબંદર
૨	શા. જનલાલ પાનાચંદ કેદારી	સરધાર
૩	હા. નરસી ઝીણુભાઈ કું	બાણુવડ
૧	શા. વીક્રમજી રાધવંદ કું.	સાવરકુંડલા
૧	પટેલ બાણુભાઈ નીલાભાઈ મોરી	બીલાડ
૧	„ રામદાસ બાપુભાઈ	બવાદર
૧	દેસાઈ ધીરજીલાલ ઉમેદરામ	દેસવાડા
૧	માસ્તર વલ્લભદાસ પ્રાણુશંકર	મુશ્મેન.
૧	લાલ હોટાલાલ કેવલચંદ	જીપુટી (એકન)
૧	ખત્રી સુલેમાન આમદ	ધોરાજી
૧	રોહ. નરસવાનજી ધનજીભાઈ	પરેલ.

Tel. Address "Gently"

Messrs. BHAGWANDAS HARIDAS & CO.

Commission Agents & Consigners.

310 Kalbadevi BOMBAY.

મેસર્સ ભગવાનંદાસ હરીદાસની કું.

કમીશનથી જથ્થાબંધ માલ મોકલનારા તથા કીફાયત
લાવે આડતથી કામકરનાર વેપારી.

નં. ૩૧૦ કાલબાદેવી રોડ. મુંબઈ નં. ૨

એક વખત કામ પાડયેથી પુરતો સતોષ મળશે.

❀ નવીન સાહસ ❀

❀ નવીન સાહસ ❀

❀❀❀ પોરતુગીઝ ભાષાની ટીકનેરી ❀❀❀

જેની અંદર અંગ્રેજી એ. બી. સી. ડી. મુંબઈ અનુક્રમેથી શરૂ કરી
પોરતુગીઝ ભાષાના શુદ્ધ ઉચ્ચાર સહિત મુજસારી અર્થ આપવામાં આવેલા છે.
જેની આગવુંધી ખરેખરી જોટ છે તે જોટ પુરો કરવાને આ પુસ્તક રચાયેલું
છે. આ ભાષાનો જેને હમેશાં ઉપયોગ છે તેને ખરેખર આ પુસ્તક સતોષ
આપશે. પાના રોમલ અથવા સુપરસીમલ ૫૦૦ ને આશરે કમિત અંગાડવી
આહક સનાર માટે રૂ. ૫-૦-૦૦

પુરતા કાંઈકે થયાંથી બહાર પાડવાનો હરીદા છે.

લખો:-આચુલ્લવનદાસ વિહલદાસ.

૩૧૦ કાલબાદેવી. મુંબઈ નં. ૨

P. Box 140

Tel. Address. "JETHA"

Messrs. MADHAVJEE JETHA & Co. Wholesale or Retail General Merchants and
Commission Agents 46, Rua de Gavea**મેસર્સ મધવજી જેઠાભાઈની કું.**

Head Office

Diu

Branches

Bombay, Delagoabay

Chai-chai &

others.

જથામજી માલ મંગાવનારા

અને વેચનારા

બોક્સ નં. ૧૪૦

Lourenço Marques

(Delagoabay)

(Portuguese East Africa.)

Caixa Postal No. 12 Endereça Telegraphica 'Ghandhi'

RAICHAND PREMCHAND GANDHY*Proprietorio, Importador e.**Exportador.*

Loja. Rua. Durão, de frente, Bazar No. 17-18

Moçambique.**ગાંધી રાયચંદ પ્રેમચંદ**

માલ મંગાવનાર અને મોકલનાર

દુકાન, રૂઆ દે દુરાંઉ શાક બજાર સામે નં. ૧૭-૧૮

મોઝાંબીક.

(પોર્તુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રીકા)

Code: 5th Edition A. B. C. & "Rebeiro"

Cable & Telegraphic Address:

Postal Address:

"MANJEE"

P. O. Box 37.

MANJEE MANDAN & CO.

Wholesale & Retail

General Merchant & Commission Agents.

Head Office

Branches

"INHAMBANE"

"MACHICHI"

TAMP, UDAVANI ETC

મેસર્સ મનજી માંડણી કું.

જથાબંધ તથા છુટક માલના વેપારી અને કમીશન એજન્ટ
પોસ્ટ બોક્સ નં. ૩૭, INHAMBANE.

Lavchand Doolabh & Irmaõs

Importadores e Exportadores

CAIXA POSTAL No. 80

મેસર્સ લવચંદ દુલભ અને ભાઈઓ

માલ મંગાવનારા તથા મોકલનારા

પોસ્ટ બોક્સ નં ૮૦

INHAMBANE

P. E. AFRICA.

MESSRS

BHAGWANJI PRAGJI & CO.

General Merchants & Commission Agents

P. Box No. 8. **CHINDE**

(Portuguese East Africa).

શ. ભગવાનજી પ્રાગજીની કું.

જનરલ મરચાંડસ અને કમીશન એજન્ટસ

(પોર્તુગીઝ હસ્ટ આફ્રીકા)

છીન્દી

મારફીટમાં અને ફોરમાં અમારી કોઈ પણ શાખા ઓફીસ નથી.

વેલાવતની આંખની જલ્દીતી ઓસપીતાલમાં કામ કરી આવેલા, તથા ત્યાંની માનવંત ડીમી પ્રસવનારા ડાક્ટરની સલાહનો મફત લાભ આપીને, હંડા પરચરના ચસમા કીકાયત કાવે હમારે ત્યાં આપવામાં આવે છે. (દરેક ચસમાની ત્રણ વરસની લેખીત જામીનથીરી આપીશું.)

સફાઈથી ઓલનારની જલમાં ફસી પડી, હલકા ચરમ કાચોના, ચસમા વાપરીને, આંખના નાતુક તરવોનો નારા કસવવા આચમજ હમારા “જાગીલીયન ખથર” ના ચસમાં વાપરો, જે આંખમાં હંડક આપીને માયાના સખત દુખાવાને દુરત નરમ પાડે છે.

કોઈપણ આસપીતાલના વા ડાક્ટરોના નંબર પ્રમાણે, ચસમા જામીનથીરીથી યજ્ઞાજ કીકાયત કાવે જનાવી આપીશું. જે હમારો જનાવેલો ચસમો ડાક્ટર નાપસંદ કરે વા કોઈ પણ રીતથી ખામી જરેલો જણાય તો તેના કુલે પેસા પાછા આપવાની લેખીત કજીલાત ફરીશું.

ખરી સોનની, રૂપાની, રોહડની, નીકલની, રૂડીલની, ચસમાની ફરેમો, તથા આઈ ગ્લાસો, તાવ તપાસવાના થરમામીટરો, હનચાનની નકલી આંખો, પાવરફુલ ભાવનો કપુલરો, તેલેસકોપ. હલકી તથા જીંચી જાતના દુરબીનો, છુટક તથા જથાબંધ યજ્ઞાજ સરેતા કાવે મલરો.

કાલકોટ્ટેવી ખારટન કું. ચસમાવાળા**૩૦૨-૩૦૪ કાલકોટ્ટેવી રોડ, મુંબઈ.**

ખી. કલ્યાણની કું. જરીવાલા.

મહેરખાન ખાનુઓ અને મહસ્થાને ખુશ ખખર.

અમારે ત્યાં દરેક જાતનાં ચીનાઈ જેપાનીસ, ફેન્ચ, રેશમી કંટના બોદરના ચીરમીન બોજરીયાંઓ તથા રેશમી ચીકન, છુટાની સાડીઓ તથા બોદરના મારાઓ, પેન્ડેડની સાડીઓ તથા ફેન્ચ તથા સ્વીઝરલેન્ડની વાપસો તથા કટાઉટની કીનારો તથા કોતરેલી કીનારો જરીના સેલાં, વાસ, લપા, તથા જરીની ટોપીઓ ફેનસી ગંઝા જમની કીનારો, આરીતું બરત તથા જરી બરત વિગેરે જરીમાલ ચોખી ચીનાઈ ચાંદીનો બનાવવામાં આરે છે. મહેરખાન ધરાકોની સમવડ ખાવર.

લેડીઝ ટેલેરીંગ ડીપાર્ટમેન્ટ

પોસકાં, ફરોકો તેમજ વોટર-સીલકના બન્ધ્યાંના સુટો તથા પારમી ખાનુઓ માટે બહાઉઝ વિગેરે વિગેરે ફેનસી બરોસાદાર સીલાઈ ખાનુ. મહસ્થા માટે ડીઝાઇનબલ કાપડ અમારે ત્યાંથી કીકાયત બાવેલી મળશે. એક વખત પધારવાની ખાશ બહામણ કરીએ છીએ. બહારગામનાં એરડરો વિ. પી. થી મોકલવામાં આવશે. અપ-ટુ-ડે ગામઠી જરીકામ અને કીકાયત લાવ.

ખી. કલ્યાણની કું. જરીવાલા.

ફેનસી કાપડ તથા જરી કામના વેપારી.

હાઉસલાઈ જરીવાળા બીલીંગ નં. ૩૧૫ કાલકહેવી રોડ, રામવાડી-
હોલબંદરના રહીશ.) સુબઈ.

કેસર, કેસ્ટુરી, અંબર વિગેરે રશી વનસ્પતિમાંથી બનાવેલી

રૉયલ ટૉનીક પીલ્સ

મગજને પુષ્ટિ, બદનને તંદુરસ્તી, અશક્ત યવેલાં સ્ત્રી
પુરુષોને આટલે ખાસ ઈલાજ.

દરેક પ્રકારની નબળાઈ દૂર કરી પુરુષાત્વન આપે છે તથા
મદાઈ પાછી બહે છે. સ્વપ્નામાં કે પીસાળમાં જતી ધાત બંધ
કરી વીર્યવિકારનાં સુખ દરેક મટાડી પામનશક્તિ વધારી તાકાત
આપે છે. સ્ત્રીઓના અનિયમિત આવને અકાંટી ગર્ભસ્થાનને સુધારી
તંદુરસ્તી બહે છે. કેળવણી લેતા વિદ્યાર્થીઓના મગજને પુષ્ટિ આપી
તેમની ઓછી ચેષ્ટી યાદશક્તિ શક્તિને પુરુ જોશમાં ખીલવી રાખે
છે અને જાણીએ પુરોષા પુરુષોની લગતવી દેહને સુધારી તેમના
શરીરમાં નવેસરથી જુવાની માફક જુસ્સો લાવે છે.

આ “ રૉયલ ટૉનીક પીલ્સ ” લોકોને વધારી અવયવોને
તાકાત બહે છે, ભુખ વધારે છે, શરીરનું પોષણ કરે છે, એટલુંજ
નહી પણ રક્ત વધુ દિવસ વપરાસમાં આવવાથી પોતાની અદ્યત્ત
શક્તિ આબેહુમ બતાવે છે. તેમજ માથાનો દુઃખાવો, સાંધાઓમાં
થતી કળતર, આંખે ચકરી, હાથ વિગેરેને મારી દહાવે છે.

એના એવા અમૂલ્ય ગુણોની મોટી સાબીતી, સંખ્યાબંધ
સરટીફિકેટોથી મળી છે. તે ઉપરાંત એ ઝોળાઓ એક વખત વાપરનાર
ખીજ દવા પસંદ કરતા નથી.

કિંમત ૩૦ ઝોળીની બાટલોના રૂ. ૧-૪-૦

નકલી માલથી સાવચેત રહેજો.

જુલ ૨૯૨૨ નંબર ૧૮૦ તપાસી લેજો. જુલ
જથ્થાબંધ લેનારને કમીશન આપવામાં આવશે.

દરેક દવા વેચનાર પાસેથી મળશે.

ગોવિંદજી હામોદરની કુંઠ

જથ્થાબંધ તથા છુટક દવા વેચનાર,

નં. ૩, સુતારમાલી, મારકીટ—મુંબઈ.

